

**UCHWAŁA NR XVIII/129/2025
RADY GMINY KOŁACZKOWO**

z dnia 28 października 2025 r.

w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Haliny Konopackiej w Bieganowie, poprzez utworzenie podporządkowanej jej organizacyjnie Szkoły Filialnej w Sokolnikach, o strukturze organizacyjnej klas I – III wraz z oddziałem przedszkolnym

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 89 ust. 9 w związku z art. 29 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 95 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 ze zm.) Rada Gminy Kołaczkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Podejmuje się zamiar przekształcenia z dniem 1 września 2027 r. Szkoły Podstawowej im. Haliny Konopackiej w Bieganowie, poprzez utworzenie jej filii (z klasami I – III i oddziałem przedszkolnym) w budynku zlikwidowanej Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach.

§ 2. Zobowiązuje się i upoważnia Wójta Gminy Kołaczkowo do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia procesu przekształcenia, w szczególności określonych w art. 89 ust. 1 i 3 ustawy Prawo oświatowe, w tym do powiadomienia zainteresowanych organów i podmiotów o zamiarze przekształcenia szkoły, o której mowa w § 1 oraz uzyskania stosownych opinii od uprawnionych organów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Kołaczkowo

Małgorzata Jakubowska

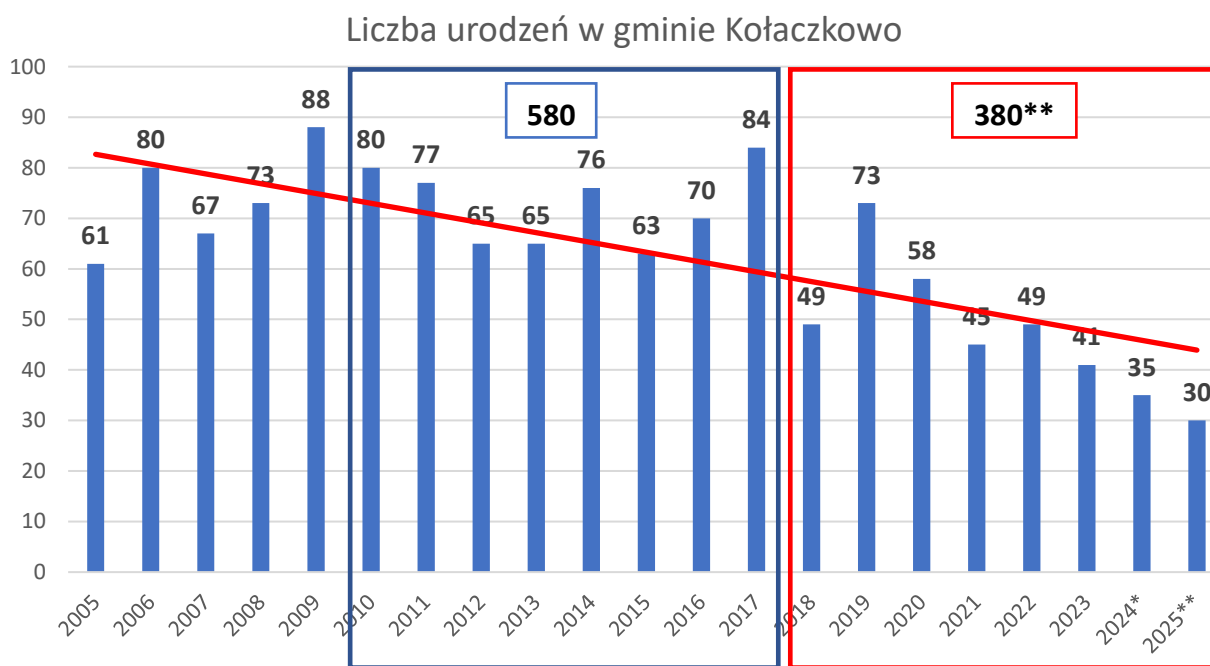
UZASADNIENIE

Mając na uwadze złożony charakter uwarunkowań demograficznych, finansowych i społecznych, niniejsze uzasadnienie przyjmuje **formułę całościową**. Podyktowane jest to koniecznością wykazania legalności, zasadności i celowości projektowanego rozstrzygnięcia w świetle danych obiektywnych oraz skutków społeczno-organizacyjnych.

1. Demografia

Prognoza Ludności Głównego Urzędu Statystycznego dla gmin na lata 2023–2060¹ w scenariuszu głównym przewiduje **spadek liczby mieszkańców** gminy Kołaczkowo z 5 598 w 2023 do 4 371 w 2060². Depopulacja wynika zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i ujemnego salda migracji utrzymującego się w gminie od lat³.

Warto jednak podkreślić, że rzeczywista liczba urodzeń kształtuje się **istotnie poniżej prognoz**. W 2024 szacowano 51 urodzeń, podczas gdy faktycznie odnotowano ich jedynie 35. Taki poziom przewidywano dopiero na 2056 rok, co świadczy o **przyspieszeniu trendu spadkowego**.⁴

Źródło: GUS BDL; *dla 2024 r. - UG Kołaczkowo; ** Urodzenia w 2025 r. oszacowano na podstawie liczby urodzeń w I półroczu.

¹ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>

² Ekspertyza oświatowa dla gminy Kołaczkowo, Część I Analiza, Prognozy GUS, s. 16

³ Tamże, Przyrost naturalny i migracje, s. 21

⁴ https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5469/11/1/1/8._prognoza_ludnosci_dla_gmin_na_lata_2023-2060_4.zip

2. Prognoza zapotrzebowania

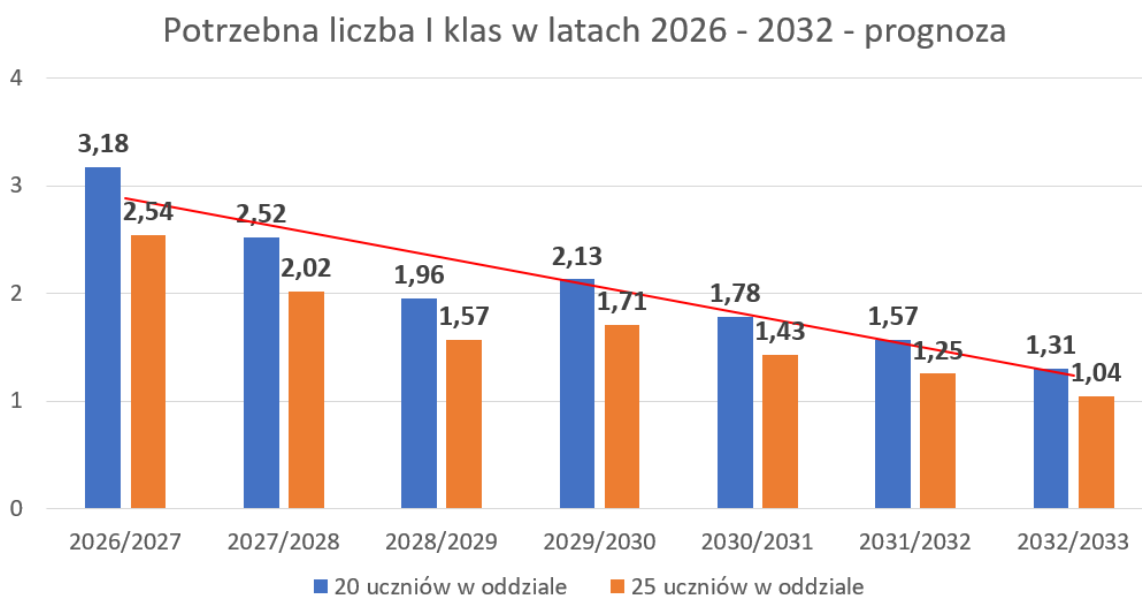
W gminie Kołaczkowo urodzenia nie mają przełożenia wprost na liczebność klas pierwszych, ponieważ naukę w szkołach na terenie gminy od lat rozpoczyna mniej uczniów, niż wynikałoby to z liczby urodzeń.

Na powyższym wykresie wyróżniono dwa przedziały urodzeń:

- **Roczniki 2010–2017 (obszar niebieski)** – łącznie 580 urodzeń, a rzeczywista liczba uczniów z tych roczników w szkołach na terenie gminy wynosi 502 (86,5%), czyli średnio ok. 63 pierwszoklasistów rocznie.
- **Roczniki 2018–2025 (obszar czerwony)** – łącznie ok. 380 urodzeń (w 2025 r. prognoza: 30). Przy utrzymaniu dotychczasowego wskaźnika kontynuacji edukacji w szkołach gminnych przewiduje się, że w roku szkolnym 2032/2033 będzie łącznie ok. 328 uczniów we wszystkich klasach I–VIII, czyli średnio ok. 41 pierwszoklasistów rocznie.

Na tej podstawie oszacowano niezbędną liczbę oddziałów klas pierwszych niezbędnych w kolejnych latach, w dwóch wariantach organizacyjnych:

- **niebieski** – liczebność oddziału: 20 pierwszoklasistów (ustalenia lokalne).
- **pomarańczowy** – liczebność oddziału: 25 pierwszoklasistów (limit ustawowy).

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Począwszy od roku szkolnego **2028/2029** wystarczające będzie utworzenie zaledwie **dwóch oddziałów** klas pierwszych dla zapewnienia miejsc wszystkim uczniom z danego rocznika na terenie gminy Kołaczkowo.

3. Gminny system oświatowy

W gminie Kołaczkowo funkcjonuje pięć szkół podstawowych:

1. Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kołaczkowie (1),
2. Szkoła Podstawowa im. Haliny Konopackiej w Bieganowie (2),
3. Szkoła Podstawowa w im. Jana Brzechwy Grabowie Królewskim (3),
4. Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach (4),
5. Społeczna Szkoła Podstawowa we Wszemborzu – prowadzona przez Stowarzyszenie „Rodzice Dzieciom” utworzone w 2014 r. po likwidacji szkoły publicznej (5).

Wszystkie gminne szkoły prowadzą oddziały przedszkolne; ponadto funkcjonuje publiczne przedszkole „Jarzębinka” w Kołaczkowie oraz dwa niepubliczne: „Misiowa Chatka” w Borzykowie i „Bajeczny Zakątek” we Wszemborzu.

Poniższa mapa przedstawia lokalizację szkół, ich obwody oraz odległości (wg Google Maps). Należy zaznaczyć, że w granicach obwodu Szkoły Podstawowej w Kołaczkowie funkcjonuje Społeczna Szkoła Podstawowa we Wszemborzu, co wpływa na rozkład naboru w tej części gminy.

W konsekwencji największy **obwód pod względem zasięgu terytorialnego posiada Szkoła Podstawowa w Sokolnikach.**

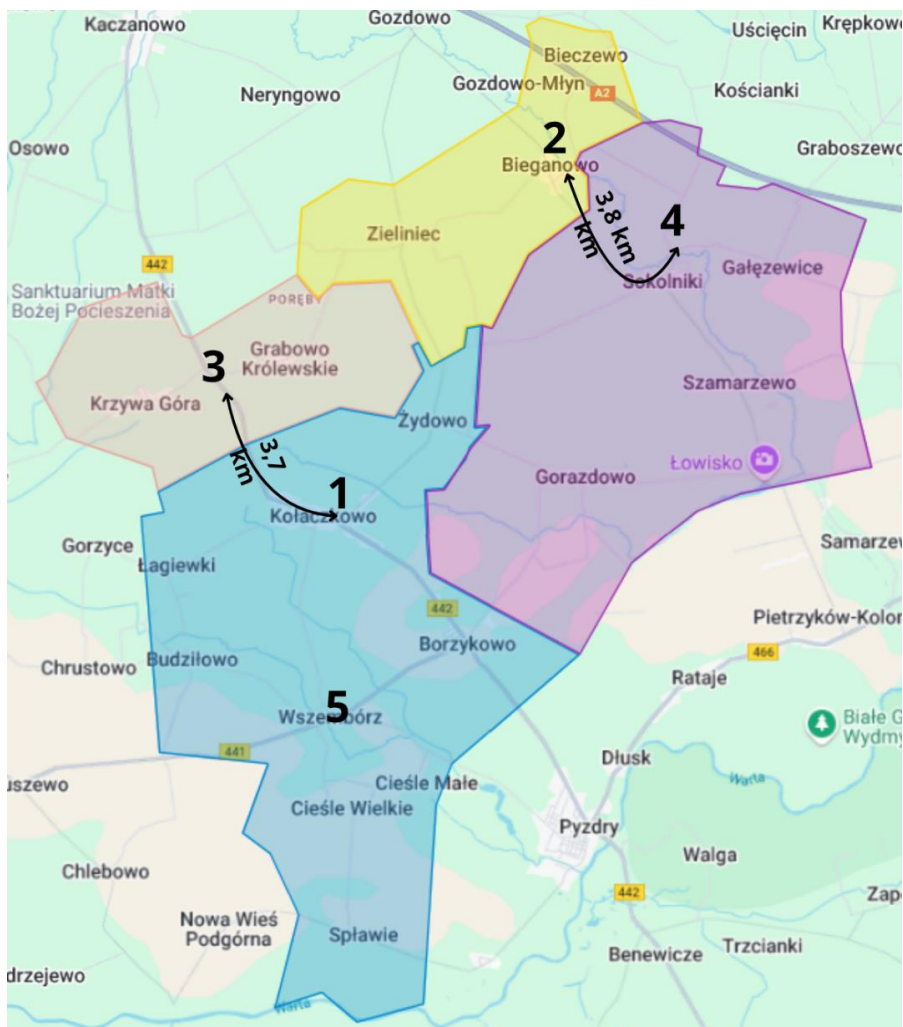

Tabela 1. Liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie gminy Kołaczek w roku szkolnym 2025/2026. W nawiasach podano liczbę uczniów uczęszczających spoza obwodu danej szkoły.

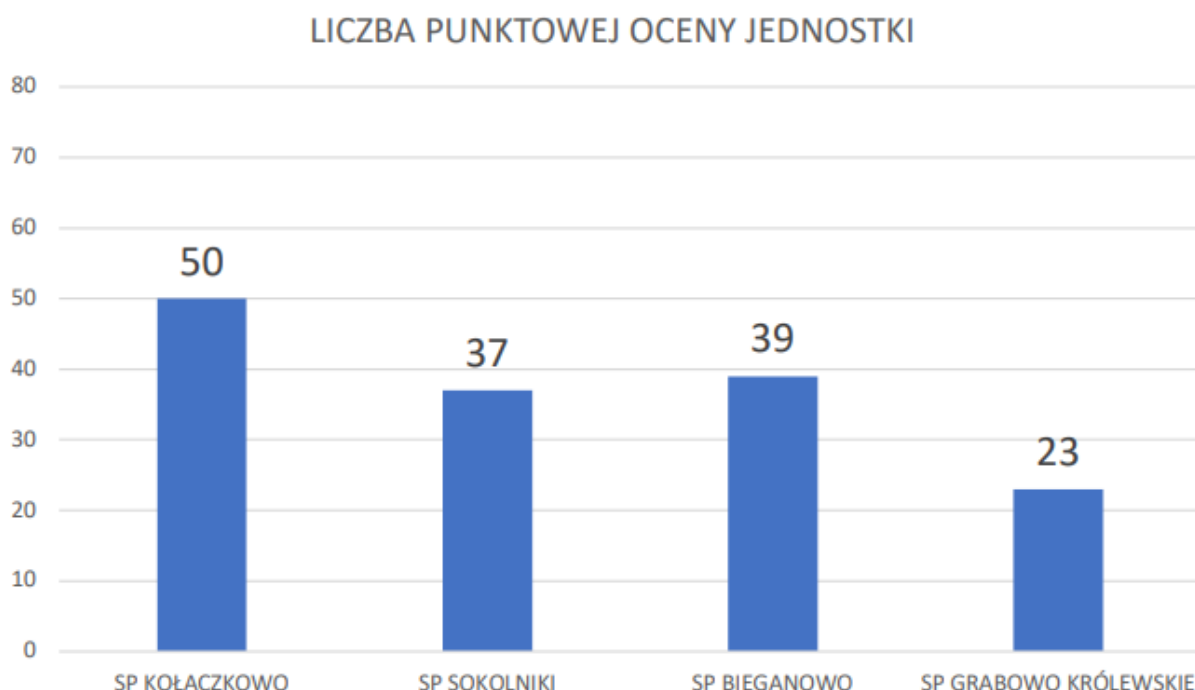
Jednostka	Razem uczniów	Wyszczególnienie liczby uczniów, rok szkolny 2025/2026							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
SP Kołaczekowo	180	22 (0)	35 (4)	18 (1)	18 (2)	28 (3)	16 (4)	20 (1)	23 (2)
SP Bieganowo	80	7 (0)	11 (0)	8 (0)	9 (1)	11 (0)	9 (1)	11 (3)	14 (2)
SP Grabowo Królewskie	52	6 (4)	7 (0)	10 (4)	9 (2)	6 (1)	7 (1)	2 (1)	5 (2)
SP Sokolniki	126	8 (1)	18 (3)	20 (2)	20 (1)	17 (1)	13 (1)	13 (0)	17 (3)
NSP Wszembórz	70	7 (0)	6 (0)	14 (2)	10 (1)	11 (2)	8 (2)	9 (3)	5 (0)
RAZEM	508	50	77	70	66	73	53	55	64

Wszystkie szkoły prowadzą nabór do klas pierwszych, czyli co roku uruchamianych jest minimum pięć oddziałów. **Oznacza to finansowanie systemu gotowego przyjąć nawet 125-150 pierwszoklasistów.** Obecnie zapotrzebowanie nie przekracza połowy tej pojemności, a w kolejnych latach spadnie do ¼.

Jednocześnie wszystkie szkoły w gminie pełnią istotną funkcję środowiskową i cieszą się wysokim zaangażowaniem społeczności lokalnych. Z przeprowadzonych spotkań i obserwacji wynika, że są one postrzegane jako **bezpieczne, przyjazne i skoncentrowane na dobru dziecka**. Każda z placówek ma własny profil i unikalne atuty – aktywnych nauczycieli, zaangażowanych rodziców, inicjatywy edukacyjne i wychowawcze. Gmina Kołaczkowo dysponuje więc **siecią szkół, z których każda jest dobra – lecz razem tworzą system, którego nie jest w stanie wypełnić obecna i prognozowana liczba uczniów**.

W ramach *Ekspertyzy oświatowej dla Gminy Kołaczkowo* przeprowadzono szczegółową analizę porównawczą wszystkich jednostek oświatowych metodą *Punktowej Oceny Jednostek*. Metodyka tego narzędzia została przedstawiona na stronach 50–52. W rozdziale „Charakterystyka jednostek oświatowych” (s. 53–94) zaprezentowano indywidualne wyniki dla poszczególnych szkół, a zbiorcze zestawienie porównawcze i syntetyczne wnioski ujęto w podrozdziale „Podsumowanie Punktowej Oceny Jednostek”.

Analiza objęła cztery zasadnicze obszary: **Oferta, Infrastruktura, Zapotrzebowanie i Efektywność**. Wyniki Punktowej Oceny Jednostek dowodzą, że **wszystkie szkoły funkcjonują na porównywalnym poziomie w obszarze „Oferta”**. Różnice między nimi występują natomiast w pozostałych kategoriach, zwłaszcza w zakresie **warunków nauki i dostępu do infrastruktury sportowej**, co czyni ze szkół w **Kołaczkowie i Bieganowie** liderów z potencjałem do pełnienia funkcji szkół wiodących.

4. Finansowanie

Nakłady ponoszone przez Gminę Kołaczkowo na oświatę są znaczące w relacji do jej wielkości demograficznej i budżetu. W ostatnich latach samorząd zrealizował **szereg inwestycji w infrastrukturę oświatową**, które w wielu przypadkach wykraczały poza bieżące potrzeby wynikające z liczby uczniów. Wśród nich należy wymienić kapitalny remont szkoły

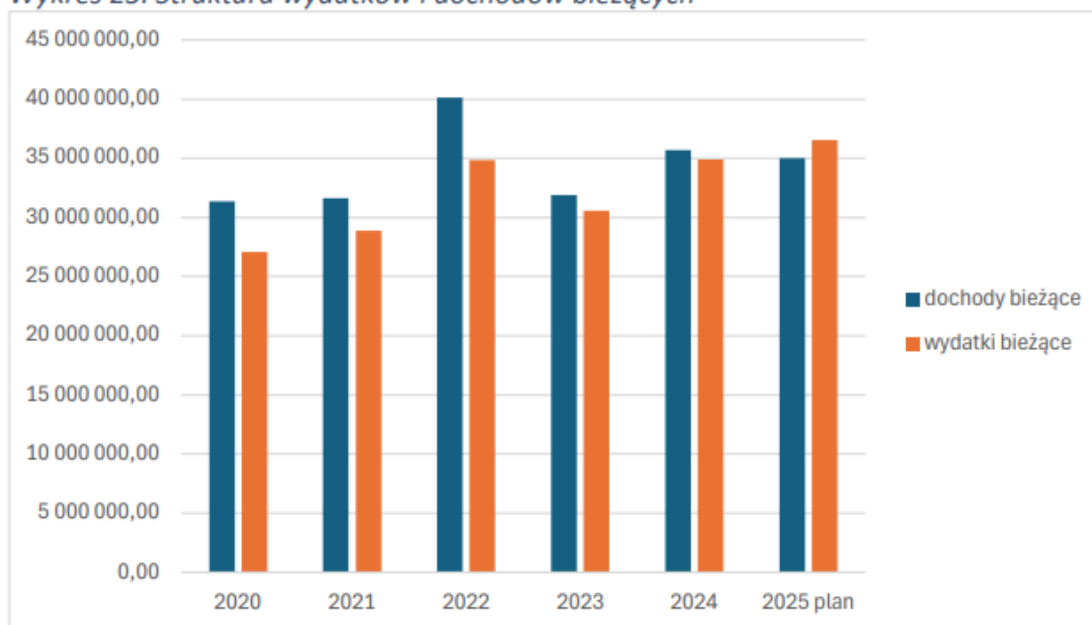
w Bieganowie, modernizację przedszkola w Kołaczkowie, budowę nowego przedszkola w Sokolnikach oraz planowany remont szkoły w Kołaczkowie.

Pomimo obserwowanego spadku liczby uczniów oraz wzrostu kosztów oświaty, gmina jako organ prowadzący konsekwentnie wspiera wysokie standardy organizacyjne, wspierające komfort i jakość kształcenia nie wprowadzając łączenia klas w pełnym, dopuszczanym przez przepisy prawa, zakresie.

Dotychczasowy model organizacyjny oświaty w Gminie Kołaczkowo jest wyrazem konsekwentnego dążenia do tworzenia wysokiej jakości środowiska edukacyjnego. Jednak w bieżącym roku po raz pierwszy **wydatki na oświatę przekroczą 50%** wszystkich wydatków bieżących gminy i **wystąpi deficyt operacyjny** – sytuacja, w której wydatki bieżące przewyższają dochody bieżące. Oznacza to, że gmina nie jest w stanie pokrywać kosztów swojego funkcjonowania z własnych dochodów, co stanowi zagrożenie dla stabilności jej finansów.

Intencją gminy jest kontynuacja dotychczasowej polityki wspierania **jakości edukacji**, jednak przy systematycznie **spadającej liczbie uczniów** staje się to niemożliwe. Sieć szkół wymaga dostosowania do rzeczywistego zapotrzebowania lub w przeciwnym razie utrzymanie przeskalowanego systemu będzie się odbywać kosztem **pogorszenia warunków i oferty dla dzieci, które w nim pozostają**.

Wykres 23. Struktura wydatków i dochodów bieżących

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2022, 2023 i 2024 r. i uchwały budżetowej na 2025 r.

5. Uwarunkowania prawne

Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), Rada Gminy zobowiązana jest do podejmowania decyzji

z poszanowaniem zasad gospodarności oraz racjonalnego wydatkowania środków publicznych. **Przepis ten stanowi, iż środki publiczne powinny być wydatkowane w sposób celowy i oszczędny, przy jednoczesnym zachowaniu zasady osiągania najlepszych efektów z poniesionych nakładów. Efektywne zarządzanie finansami gminy jest kluczowe dla jej prawidłowego funkcjonowania oraz dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju lokalnej społeczności.**

W myśl art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. "h" ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153, ze późn. zm.), rada gminy jest uprawniona do podejmowania uchwał w sprawie tworzenia, likwidacji i reorganizacji jednostek organizacyjnych, w tym szkół, mając na uwadze potrzeby lokalnej społeczności oraz możliwości budżetowe gminy. **Obowiązkiem samorządu jest dążenie do zapewnienia mieszkańcom jak najwyższej jakości usług publicznych przy jednoczesnym optymalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów finansowych.**

Kwestie dotyczące zorganizowania systemu oświaty w Polsce, za którego realizację odpowiadają głównie jednostki samorządu terytorialnego jako organy prowadzące, reguluje ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.). Wskazówki do celowościowej wykładni tej ustawy zawarte są w jej preambule, która jednoznacznie podkreśla, że **szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do rozwoju.**

Z kolei art. 1 Prawa oświatowego doprecyzowuje podstawowe zadania systemu oświaty. I tak pkt 3. stanowi o **wspieraniu dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej**, pkt 11. o **zmniejszaniu różnic w warunkach kształcenia, wychowania i opieki** między poszczególnymi regionami kraju, a **zwłaszcza ośrodkami wielkomięskimi i wiejskimi**, a pkt 14. o utrzymywaniu bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 tej ustawy, szkoła prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana z końcem roku szkolnego pod warunkiem zapewnienia uczniom możliwości kontynuowania bezpłatnej nauki. W tym celu organ prowadzący jest zobligowany w pierwszej kolejności przyjąć uchwałę o zamiarze likwidacji szkoły, co upoważnia go do zawiadomienia o zamiarze odpowiednich podmiotów i uzyskania stosownych opinii od uprawnionych organów, by dopiero wtedy przyjąć uchwałę o likwidacji, która dokona zlikwidowania szkoły z końcem roku szkolnego. **Niniejsza uchwała jest uchwałą intencyjną.**

6. Reorganizacja

W świetle powyższej sytuacji gmina Kołaczkowo planuje podjąć działania reorganizujące sieć oświatową w celu dostosowania jej do rzeczywistego zapotrzebowania.

Zgodnie z kierunkiem polityki oświatowej państwa wobec małych szkół określonym w projekcie nowelizacji ustawy Prawo oświatowe⁵ oraz bazując na rekomendacjach

⁵ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, UD244, <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12399954>

z załącznika nr 2 do Oceny Skutków Regulacji pt. „Małe szkoły. Wyzwania i wybrane rozwiązania z innych krajów”⁶ zaplanowano następujące usprawnienia:

1. **Transport uczniów** – reorganizacja zakłada wprowadzenie standardów organizacyjnych gwarantujących, że czas dojazdu uczniów do szkoły nie przekroczy 30 minut, a przyjazd do placówki nie nastąpi wcześniej niż 20 minut przed rozpoczęciem zajęć. Należy podkreślić, że na terenie gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadpodstawowa, co oznacza, że obowiązek dojazdów obejmuje wszystkich uczniów po ukończeniu VIII klasy. Proponowany model stanowi zatem przygotowanie uczniów do dalszego etapu edukacji w sposób bezpieczny i zorganizowany.
2. **Poprawa warunków i oferty** – reorganizacja zapewni większej liczbie uczniów dostęp do lepszej infrastruktury sportowej, oferty kuchni szkolnych oraz lepszych warunków nauki i pobytu w szkole. Jednocześnie umożliwi przesunięcie środków budżetowych z niewykorzystanych „pustych miejsc” na poprawę oferty edukacyjnej, w szczególności poprzez:
 - a. prowadzenie zajęć wyrównawczych i rozwijających zainteresowania z matematyki oraz języków obcych – w odpowiedzi na wyniki egzaminu ósmoklasisty, które pozostają poniżej średnich krajowych⁷,
 - b. organizację zajęć sportowych i rekreacyjnych,
 - c. organizację półkolonii zimowych i letnich w ramach działalności szkół.
2. **Stymulujące środowisko edukacyjne** – utrzymanie oddziałów przedszkolnych i klas I-III w dotychczasowych lokalizacjach ograniczy skutki zmian dla najmłodszych uczniów, a uczniom z połączonych klas IV-VIII zapewni różnorodną i liczniejszą grupę rówieśniczą oraz stosowanie nowoczesnych metod pracy dydaktycznej, zgodnych z założeniami reformy programowej *Kompas Jutra*⁸. Tak zorganizowany system zapobiegnie również wykluczeniu i izolacji uczniów podczas zajęć wychowania fizycznego w mało licznych oddziałach.
3. **Rozwój szkół jako centrów życia społecznego** – wszystkie szkoły zachowają swoją funkcję środowiskową, pozostając miejscem integracji społeczności lokalnych, pełniąc rolę ośrodków aktywności w swoich miejscowościach.
4. **Stabilizacja organizacyjna i kadrowa** – planowana reorganizacja to docelowy, stabilny kształt gminnej sieci oświatowej. Jej wdrożenie zamknie etap niepewności organizacyjnej i zapewni przewidywalność zarówno dla uczniów, rodziców, jak i pracowników szkół.

Wdrożenie powyższych usprawnień przewidziano w ramach następujących działań formalnych:

1. Połączenie organizacyjne szkół

⁶ Michał Sitek, Małe szkoły. Wyzwania i wybrane rozwiązania z innych krajów, Instytut Badań Edukacyjnych - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2025,
<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12399954/13142802/13142803/dokument727514.pdf>

⁷ Ekspertyza oświatowa, Część I Analiza, Wyniki edukacyjne, str. 43-49

⁸ <https://reforma26.men.gov.pl/>

- a. w Kołaczkowie i Grabowie poprzez likwidację samodzielnej szkoły w Grabowie i utworzenie w jej miejsce filii szkoły w Kołaczkowie od roku szkolnego 2026/2027,
- b. w Bieganowie i Sokolnikach poprzez likwidację samodzielnej szkoły w Sokolnikach i utworzenie w jej miejsce filii szkoły w Bieganowie od roku szkolnego 2027/2028.

Tabela 2. Liczba uczniów w oddziałach z połączonych szkół w Bieganowie i w Sokolnikach (razem z dziećmi z Gorazdowa)

rok szkolny	"0"A	"0"B	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	Razem
2027/2028	15	0	16	0	20	0	15	0	15	14	28	0	29	0	28	0	22	0	202
2028/2029	21	0	15	0	16	0	20	0	15	0	15	14	28	0	29	0	28	0	201
2029/2030	22	0	21	0	15	0	16	0	20	0	15	0	15	14	28	0	29	0	195
2030/2031	19	0	22	0	21	0	15	0	16	0	20	0	15	0	15	14	28	0	185

Tabela 3. Liczba uczniów w oddziałach w proponowanej filii w Sokolnikach (razem z uczniami z Gorazdowa)

rok szkolny	"0"	I	II	III	Razem
2027/2028	11	14	9	8	42
2028/2029	13	11	14	9	47
2029/2030	15	13	11	14	53
2030/2031	10	15	13	11	49

Tabela 4. Liczba uczniów w oddziałach proponowanej filii w Sokolnikach (bez uczniów z Gorazdowa)

rok szkolny	"0"	I	II	III	Razem
2027/2028	9	12	7	6	34
2028/2029	7	9	12	7	43
2029/2030	13	7	9	12	48
2030/2031	8	13	7	9	46
2031/2032	4	8	13	7	33

2. Reorganizacja obwodów według kryterium czasu dojazdu

- a. przeniesienie sołectwa Gorazdowo do obwodu bliżej zlokalizowanej szkoły w Kołaczku, przy czym uczniom, którzy wyrażą wolę kontynuacji nauki z dotychczasową grupą rówieśniczą, gmina zapewni odpowiednie dowozy.

Tabela 5. Liczba uczniów w oddziałach połączonych szkół Bieganowo i Sokolniki (bez uczniów z Gorazdowa).

rok szkolny	"0" A	"0" B	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	Razem
2026/2027	14	0	18	0	13	0	13	14	25	0	22	0	23	0	21	0	23	0	186
2027/2028	13	0	14	0	18	0	13	0	13	14	25	0	22	0	23	0	21	0	176
2028/2029	15	0	13	0	14	0	18	0	13	0	13	14	25	0	22	0	23	0	170
2029/2030	20	0	15	0	13	0	14	0	18	0	13	0	13	14	25	0	22	0	167
2030/2031	17	0	20	0	15	0	13	0	14	0	18	0	13	0	13	14	25	0	162

Tabela 6. Liczba uczniów w oddziałach Szkoły w Kołaczku (razem z Grabowem Królewskim) i uczniami z Gorazdowa.

rok szkolny	"0" a	"0" b	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	Razem
2026/2027	22	22	23	23	18	12	22	22	16	15	17	17	20	19	24	0	23	0	315
2027/2028	16	16	22	22	23	23	18	12	22	22	16	15	17	17	20	19	24	0	324
2028/2029	20	14	16	16	22	22	23	23	18	12	22	22	16	15	17	17	20	19	334
2029/2030	14	13	20	14	16	16	22	22	23	23	18	12	22	22	16	15	17	17	322
2030/2031	19	0	14	13	20	14	16	16	22	22	23	23	18	12	22	22	16	15	307

7. Konsultacje i uwarunkowania społeczne

Dokonywanie zmian w lokalnym systemie oświaty stanowi jedno z najtrudniejszych zadań stojących przed wspólnotą samorządową. W obszarze tym nie istnieją rozwiązania, które w jednakowym stopniu zadowolilyby wszystkich interesariuszy – uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół oraz mieszkańców poszczególnych sołectw. Każda decyzja dotycząca sieci szkolnej wywołuje uzasadnione emocje, ponieważ dotyczy wartości społecznych o wysokim znaczeniu – edukacji dzieci, tożsamości lokalnej i poczucia przynależności do wspólnoty.

W toku licznych spotkań odbytych w ramach konsultacji z mieszkańcami, radnymi, dyrektorami i społecznościami szkolnymi^{9,10,11,12,13} ustalono, że panuje powszechne zrozumienie konieczności podjęcia działań dostosowawczych w gminnym systemie oświaty. Różnice zdań dotyczą sposobu i tempa wprowadzenia zmian. Zgromadzone opinie i stanowiska wskazują na wysoką świadomość mieszkańców w zakresie problemu demograficznego, przy równoczesnym naturalnym przywiązaniu do lokalnych szkół.

Analiza przeprowadzona metodą *Punktowej Oceny Jednostek*¹⁴ wykazała, że wszystkie szkoły w gminie charakteryzują się licznymi atutami – dysponują rozbudowaną ofertą edukacyjną, realizują różnorodne projekty edukacyjne, prezentują ambitne koncepcje rozwoju¹⁵ oraz skupiają zaangażowane społeczności rodziców i mieszkańców. **Z tego względu proponowana reorganizacja nie stanowi oceny jakości pracy szkół, lecz jest odpowiedzią na obiektywne uwarunkowania demograficzne i budżetowe, które determinują ich przyszłość niezależnie od wysiłku nauczycieli i społeczności lokalnych.**

Podczas konsultacji pojawiały się ze strony mieszkańców argumenty o charakterze pozapedagogicznym jak np. dotyczące utrzymania statusu miejscowości dzięki posiadaniu szkoły, utrzymania miejsc pracy czy emocjonalnego przywiązania do szkoły jako symbolu lokalnej tożsamości. Jednocześnie część uczestników spotkań wskazywała na potrzebę działań systemowych, nastawionych na wysoki poziom nauczania i jednocześnie powstrzymujących dalszy wzrost kosztów funkcjonowania oświaty. Tak zróżnicowane stanowiska potwierdzają, że decyzja o reorganizacji wymaga zrównoważonego podejścia, uwzględniającego zarówno argumenty społeczne, jak i dane analityczne.

Uwarunkowania społeczne mają swoje głębsze tło historyczne. Struktura osadnicza gminy i brak wyraźnego ośrodka dominującego sprawiają, że inwestycje w poszczególnych miejscowościach są często postrzegane w kategoriach międzysołeckiej konkurencji. To powoduje, że niezależnie od merytorycznych przesłanek, decyzje inwestycyjne czy

⁹ *Ekspertyza oświatowa dla gminy Kołaczkowo*, Część I Analiza, Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Grabowie Królewskim, s. 88

¹⁰ Tamże, Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Sokolnikach, s. 67

¹¹ Tamże, Część I Analiza, Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Bieganowie, s. 78

¹² Tamże, Część I Analiza, Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Kołaczkowie, s. 57

¹³ Tamże, Część I Analiza, Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły we Wszemborzu, s. 95

¹⁴ Metodyka tego narzędzia została przedstawiona na stronach 50–52 Ekspertyzy oświatowej dla Gminy Kołaczkowo, wyniki jednostkowe dla poszczególnych szkół zaprezentowano w sekcjach „Punktowa ocena jednostki” w ramach rozdziału „Charakterystyka jednostek oświatowych” (s. 53–94), natomiast zbiorcze zestawienie i porównanie wyników pomiędzy szkołami ujęto w rozdziale „Podsumowanie Punktowej Oceny Jednostek” (s. 97–106).

¹⁵ *Ekspertyza oświatowa dla gminy Kołaczkowo*, Wyróżniki szkół, s. 248-274

organizacyjne budzą emocje i bywają interpretowane przez mieszkańców przez pryzmat sprawiedliwości terytorialnej.

Z tego powodu cały proces konsultacyjny został zaplanowany i przeprowadzony w sposób transparentny, wieloetapowy i z udziałem niezależnych ekspertów. Gmina Kołaczkowo, mając świadomość wagi podejmowanych decyzji, powierzyła przygotowanie kompleksowej diagnozy zewnętrznemu zespołowi badaczy, którzy opracowali *Ekspertyzę oświatową dla Gminy Kołaczkowo*. Konsultacje miały charakter otwarty i były prowadzone w duchu dialogu społecznego. Mieszkańcy, dyrektorzy szkół, nauczyciele oraz radni mogli na bieżąco zgłaszać uwagi, propozycje i alternatywne rozwiązania dotyczące organizacji gminnej sieci oświatowej, a zgłaszane pomysły zostały przeanalizowane w odrębnym rozdziale ekspertyzy (s. 144–230). Analiza ta wykazała, że mimo różnorodności przedstawionych koncepcji, żadna z nich nie zapewniała realnej możliwości utrzymania obecnej struktury sieci szkół przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansowej gminy oraz właściwego poziomu jakości kształcenia.

W proces zaangażowany był również moderator – specjalista spoza struktur gminy, którego zadaniem było stworzenie warunków do swobodnego wyrażania opinii, formułowania pytań oraz zgłaszania wątpliwości przez mieszkańców.

Dlatego przedstawiona w uchwale propozycja reorganizacji poprzez filie jest rezultatem szerokiego procesu konsultacyjnego i stanowi najbardziej **racjonalny kompromis** pomiędzy oczekiwaniami społecznymi a obiektywnymi uwarunkowaniami demograficznymi, finansowymi i organizacyjnymi, z jakimi mierzy się Gmina Kołaczkowo.

Podsumowanie

Na tle gmin porównawczych gmina Kołaczkowo znajduje się dziś w sytuacji istotnej dysproporcji między możliwościami a oczekiwaniami. Kołaczkowo jest jedną z najmniejszych gmin w regionie – pod względem liczby mieszkańców, jak i budżetu¹⁶ oraz liczby urodzeń¹⁷. Jednocześnie posiada najbardziej rozbudowaną sieć szkół¹⁸ obejmującą szkoły o niskiej liczbie uczniów¹⁸ i z wysokimi nakładami w przeliczeniu na jednego ucznia¹⁹.

Jednocześnie należy podkreślić, że proponowana reorganizacja nie stanowi oceny jakości pracy szkół, lecz jest konsekwencją obiektywnych uwarunkowań demograficznych i finansowych, które w sposób niezależny od wysiłku nauczycieli i społeczności lokalnych wpływają na przyszłość gminnej sieci oświatowej. Celem planowanych zmian jest zachowanie funkcjonowania wszystkich szkół w dotychczasowych lokalizacjach, przy jednoczesnym dostosowaniu ich struktury do rzeczywistych potrzeb demograficznych oraz zapewnieniu trwałej stabilności finansowej gminy. Przyjęcie niniejszej uchwały intencyjnej otwiera drogę do przeprowadzenia racjonalnych i planowych działań, które pozwolą utrzymać lokalną ofertę edukacyjną na wysokim poziomie, poprawić warunki kształcenia oraz pełniej wykorzystać potencjał istniejącej infrastruktury.

ZAŁĄCZNIK

¹⁶ *Ekspertyza oświatowa dla gminy Kołaczkowo*, Część II Scenariusze, tabela 74. Gminy porównawcze, s. 156

¹⁷ Tamże, tabela 78. Gminy porównawcze, s. 164

¹⁸ Tamże, wykres 50. Liczba mieszkańców w przeliczeniu na liczbę szkół, s. 165

¹⁹ Tamże, rysunek 13. Koszt jednostkowy edukacji ucznia, s. 166

1. Ekspertyza oświatowa dla gminy Kołaczkowo, wrzesień 2025

Ekspertyza oświatowa dla gminy

Kołaczkowo

Ekspertyza oświatowa dla gminy Kołaczkowo

WRZESIEŃ 2025

Strona redakcyjna

Tytuł skrócony dokumentu:

Ekspertyza oświatowa dla Gminy Kołaczkowo 2025

Wykonawca:

Fundacja Edukacja dla Przyszłości
ul. Mickiewicza 24 lok. 3B, 60-836 Poznań

Zespół autorski:

Michał Śliwiński (główny badacz)
Karolina Geisler
Aneta Grzesik

Osoba do kontaktu z ramienia Wykonawcy:

Michał Śliwiński
e-mail: m.sliwinski@fundacjaedukacja.pl
tel. 536 215 232

Zamawiający:

Gmina Kołaczkowo
Plac Reymonta 3, 62-306 Kołaczkowo
tel. 61 4385 324

Informacja o zamówieniu:

Ekspertyza została przygotowana na zlecenie Gminy Kołaczkowo na podstawie umowy zawartej w wyniku otwartego postępowania wyłaniającego Wykonawcę.

Adnotacja prawna:

Wszelkie prawa zastrzeżone. Dokument przeznaczony do użytku Zamawiającego. Wykorzystanie całości lub fragmentów wymaga zgody Wykonawcy.

Data opracowania:

Wrzesień 2025

Status dokumentu:

Wersja końcowa

Spis treści

1. Wstęp	6
2. Metodyka i zakres ekspertyzy	7
CZĘŚĆ I – ANALIZA	11
1. Lokalizacja	11
2. Demografia	15
a. Ludność	15
b. Liczba urodzeń w gminie	18
c. Przyrost naturalny i migracje	21
3. Gminna oświata	23
a. Jednostki oświatowe prowadzone przez gminę, obiekty oświatowe i ich wykorzystanie	23
c. Dowozy	29
d. Skolaryzacja	31
e. Etatyzacja – nauczyciele i pracownicy administracji i obsługi	33
f. Struktura zatrudnienia nauczycieli w Gminie w roku szkolnym 2024/2025	36
g. Nauczyciele specjaliści i uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	41
h. Wyniki edukacyjne	43
i. Punktowa Ocena Jednostek	50
4. Charakterystyka jednostek oświatowych	53
a. Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Kołaczku	53
i. Zorganizowanie	53
ii. Obiekt	55
iii. Oferta edukacyjna i wyniki	56
iv. Opinie społeczności	57
v. Punktowa Ocena Jednostki	58
vi. Analiza SWOT	61
b. Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach	63
i. Zorganizowanie	63
ii. Obiekt	65
iv. Opinie społeczności	67
v. Punktowa ocena jednostki	69
vi. Analiza SWOT	72
c. Szkoła Podstawowa im. Haliny Konopackiej w Bieganowie	74
i. Zorganizowanie	74

ii. Obiekt	76
iii. Oferta edukacyjna i wyniki.....	77
iv. Opinie społeczności	78
v. Punktowa ocena jednostki.....	80
vi. Analiza SWOT	83
d. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Grabowie Królewskim	85
i. Zorganizowanie.....	85
ii. Obiekt	87
iii. Oferta edukacyjna i wyniki.....	87
iv. Opinie społeczności	88
v. Punktowa ocena jednostki.....	90
vi. Analiza SWOT	93
e. Szkoła Podstawowa we Wszemborzu	95
i. Opinie społeczności	95
f. Podsumowanie Punktowej Oceny Jednostek	97
5. Efektywność gminnego systemu oświaty.....	104
6. Analiza budżetu gminy.....	106
a. Analiza budżetu oświaty	112
b. Analiza budżetów szkół.....	115
i. Szkoły publiczne.....	115
ii. Dotacje dla szkół niepublicznych	123
c. Analiza budżetów przedszkola i oddziałów przedszkolnych.....	124
i. publiczne jednostki wychowania przedszkolnego prowadzone przez gminę	124
ii. Dotacje dla niepublicznych jednostek wychowania przedszkolnego.....	131
d. Koszty infrastruktury.....	132
e. Koszty wynagrodzeń nauczycieli.....	134
f. Analiza arkuszy organizacyjnych szkół	141
CZĘŚĆ II – SCENARIUSZE	144
1. Września wektorem rozwoju?	144
2. Uczniowie z SPE a poprawa sytuacji gminnych szkół	150
3. Nowe przedszkole w Sokolnikach a sieć oświatowa	156
4. Dobre wzorce od sąsiednich gmin	163
5. Wyróżniki szkół – głos społeczności.....	173
6. Prognoza wypełnienia szkół na bazie urodzeń.....	179
7. Dostosowanie sieci szkół	189
8. Wpływ nowelizacji ustawy Prawo Oświatowe.....	226

9. Prowadzenie szkoły przez stowarzyszenie	227
10. Kluczowe wnioski z części II Scenariusze	229
CZĘŚĆ III – REKOMENDACJE	231
1. Wnioski	231
2. Rekomendacje	233
3. Podsumowanie	237
ZAŁĄCZNIKI I DOKUMENTACJA	240
1. Akty prawne regulujące obszar ekspertyzy	240
2. Spis tabel	242
3. Spis wykresów	245
4. Spis rysunków	247
5. Załączniki	248
WYRÓŻNIKI – Szkoła w Kołaczku, dyrektor Beata Machowiak, 14.07.2025	248
WYRÓŻNIKI – Szkoła w Sokolnikach, dyrektor Elżbieta Matuszak, 14.07.2025	254
WYRÓŻNIKI – Szkoła w Bieganowie, dyrektor Anna Zimna, 08.07.2025	270
WYRÓŻNIKI – Szkoła w Grabowie Królewskim, dyrektor Ilona Swędrowska, 07.07.2025	271

1. Wstęp

Wiele polskich gmin stoi dziś przed wyjątkowym wyzwaniem. Z jednej strony bezprecedensowy spadek liczby uczniów oraz rosnące nakłady na oświatę, które nie zawsze przekładają się na poprawę warunków nauki. Z drugiej społeczne oczekiwania, które czasami dotyczą jakości edukacji, ale znacznie częściej sprowadzają się do postulatu: „nie zamykajcie naszej szkoły”.

Taka kombinacja wywołuje silną presję na samorządy. Tymczasem podejmowanie decyzji o daleko idących konsekwencjach, w warunkach ograniczonych zasobów i silnych emocji społecznych, nie sprzyja racjonalnej debacie. Nie może być jednak ani zaskoczeniem, ani zarzutem, że społeczności bronią swoich szkół. To naturalny wyraz troski o miejsca ważne dla lokalnej tożsamości. Gmina, jako instytucja publiczna, ma jednak obowiązek spojrzenia szerzej, czyli z perspektywy całej wspólnoty – także tych mieszkańców, których głos w debacie nie wybrzmiewa równie głośno.

Ekspertyza dla Gminy Kołaczkowo powstała w odpowiedzi na potrzebę niezależnego spojrzenia na sytuację z zewnątrz, czyli bez emocji czy lokalnych uprzedzeń, ale z pełnym zrozumieniem wagi decyzji, jakie trzeba podjąć. Celem zespołu badawczego było przygotowanie wyczerpującego zagadnienie opracowania, które stanowi rzetelną i obiektywną podstawę do najważniejszej fazy całego procesu – podejmowania decyzji o przyszłości sieci oświatowej w gminie Kołaczkowo.

2. Metodyka i zakres ekspertyzy

Ekspertyza została opracowana przez zespół badaczy według autorskiego, trzyetapowego modelu:

Etap I – ANALIZA: co wiemy? (strony 10-142)

Połączenie dwóch komplementarnych perspektyw:

- ❖ Dane – zastosowano Punktową Ocenę Jednostki (POJ) - macierz 17 wskaźników z czterech obszarów: Oferta, Infrastruktura, Zapotrzebowanie, Efektywność. Wskaźniki przeliczono na wspólną skalę punktową, co umożliwia przejrzyste porównania.
- ❖ Kontekst społeczny – przeprowadzono 16 spotkań z radnymi, dyrektorami szkół, przedstawicielami społeczności lokalnych oraz samorządami uczniowskimi, by poznać lokalne potrzeby, obawy i priorytety.

Etap II – SCENARIUSZE: jakie są możliwości? (strony 143-229)

Odniesienie się do wszystkich zgłoszonych przez społeczności pomysłów i wątpliwości. Ostatecznie opracowano dziewięć scenariuszy.

Etap III – REKOMENDACJE: co warto wybrać? (strony 230-238)

Zaproponowano zestaw działań do decyzji. Rekomendacje stanowią wyraz równowagi między **efektem budżetowym a społecznymi kosztami zmian**.

Całość prac została przeprowadzona w oparciu o **evidence-based policy** i zgodnie z dobrymi praktykami **zarządzania zmianą w oświacie**. W tym celu połączono trzy podejścia:

- **audytu** – dokładny opis stanu zastanego,
- **strategii oświatowej** – osadzenie analizy w szerszym kontekście
- **proces konsultacyjny** – realne włączenie społeczności lokalnej.

Dla zapewnienia **społecznego nadzoru i transparentności**, prace od samego początku prowadzone były w sposób otwarty – poprzez cykliczne, publiczne spotkania informacyjne oraz publikację kolejnych części dokumentu.

Należy zaznaczyć, że zastosowane podejście wpisuje się w kierunki działań wskazane przez **Ministerstwo Edukacji Narodowej w projekcie nowelizacji ustawy Prawo oświatowe z lipca 2025 r. (UD244)** dotyczące między innymi procesów reorganizacji sieci szkół.

Zakres ekspertyzy:

1. Ocena efektywności organizacji systemu oświaty w Gminie Kołaczkowo, w tym analiza jakości pracy placówek oświatowych.
2. Analiza struktury finansowej w obszarze wydatków na edukację, z uwzględnieniem gospodarowania środkami publicznymi.

3. Ocena realizowanych programów edukacyjnych pod kątem zgodności z obowiązującymi wytycznymi i standardami.
4. Przegląd stanu infrastruktury oświatowej, w tym budynków, wyposażenia oraz dostępu do nowoczesnych narzędzi dydaktycznych.
5. Analiza sytuacji demograficznej Gminy Kołaczkowo oraz jej wpływu na planowanie sieci placówek.
6. Przeprowadzenie konsultacji w formie wywiadów z dyrektorami szkół, pracownikami placówek, przedstawicielami rodziców i środowisk lokalnych.
7. Sformułowanie rekomendacji służących poprawie jakości oraz efektywności funkcjonowania edukacji w gminie.
8. Przedstawienie wyników opracowania oraz współpraca z Gminą Kołaczkowo w zakresie ich upowszechnienia.
9. Zapewnienie wsparcia merytorycznego przy wdrażaniu proponowanych rozwiązań.

Wszystkie zestawienia, analizy i wnioski przedstawione w niniejszym opracowaniu zostały przygotowane na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy w Kołaczkowie oraz danych pochodzących ze źródeł ogólnodostępnych. W szczególności wykorzystano dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO), lokalne ewidencje i zestawienia otrzymane od Gminy, dane Głównego Urzędu Statystycznego (w tym Banku Danych Lokalnych – BDL), sprawozdania budżetowe jednostki samorządu terytorialnego, wyniki egzaminów zewnętrznych, dokumenty strategiczne i planistyczne Gminy Kołaczkowo. W toku prac wykorzystano między innymi poniższe materiały.

1. Raport o stanie Gminy Kołaczkowo – 2024
2. Sprawozdanie roczne (opisowe) z wykonania budżetu Gminy Kołaczkowo – 2023, 2024
3. Sprawozdania finansowe Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych poszczególnych jednostek oświatowych – 2023, 2024, za I kwartał 2025
4. Sprawozdania finansowe Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych gminy – od 2018 do I kwartał 2025
5. Sprawozdania finansowe Rb-27S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych gminy – od 2018 do I kwartał 2025
6. Metryczki oświatowe – 2024, 2025
7. Plan finansowy dochodów i wydatków dla każdej z jednostek – 2025
8. Informacja o środkach z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy w podziale na jednostki
9. Informację (zarządzenie Wójta, ogłoszenie) o wysokości przekazywanej dotacji na 1 ucznia/dziecko miesięcznie dla publicznych i niepublicznych jednostek oświatowych (art. 12 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych) – 2023, 2024, 2025
10. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego – 2022, 2023, 2024
11. Podział środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli – 2023, 2024, 2025

12. Informacja o wymiarze zatrudnienia, awansie zawodowym, kwalifikacjach nauczycieli oraz zakresie obowiązków pracowników niepedagogicznych
13. Informację o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie przedstawianą Radzie do 31 października z wyszczególnieniem oferty zajęć pozalekcyjnych, laureatów konkursów, wyników egzaminów ósmoklasisty – 2022/23, 2023/2024
14. Arkusze organizacyjne jednostek oświatowych oraz ewentualne aneksy – 2023/2024 2024/2025
15. Informacja o opiniach i orzeczeniach PPP oraz o kształceniu specjalnym wraz z liczbą godzin specjalistycznych,
16. Uchwały Rady i Zarządzenia Wójta:
 - a. w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli
 - b. w sprawie przyznawania nagród dla nauczycieli
 - c. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiar obniżek, oraz zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, tygodniowego obowiązkowego wymiar godzin zajęć: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze
 - d. w sprawie sieci publicznych szkół podstawowych, publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych
 - e. w sprawie odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu, oddziale przedszkolnym powyżej 5 godzin
 - f. Zarządzenia w sprawie odpłatności za wyżywienie w szkole, przedszkolu, oddziale przedszkolnym
17. Raporty SIO na dzień wygenerowania:
 - a. Wykaz oddziałów łączonych z liczbą uczniów oddziałów, z których powstał oddział łączony w roku szkolnym 2024/2025 w dniu 30.09.2024
 - b. Pomieszczenia w roku szkolnym 2024/2025
 - c. Uczniowie objęci wczesnym wspomaganiem rozwoju wg roku urodzenia w roku szkolnym 2024/2025 stan bieżący
 - d. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w roku szkolnym 2024/2025 stan bieżący
 - e. Liczba uczniów biorących udział w różnych formach zajęć pozalekcyjnych w roku szkolnym 2023/2024
 - f. Spełnianie obowiązku szkolnego – stan bieżący
 - g. Uczniowie z Ukrainy, dane o uczniach i oddziałach – stan bieżący
 - h. Liczba dzieci z Ukrainy w wieku 2-5 lat wg stanu na 30.09.2024
 - i. Liczba laureatów i finalistów według oddziałów w roku szkolnym 2024/2025
 - j. Liczba godzin pomocy dla uczniów z opinią/orzeczeniem w ramach art. 12 ustawy o systemie informacji oświatowej stan bieżący

- k. Pomocniczy raport dotyczący standaryzacji zatrudnienia nauczycieli specjalistów – stan bieżący
 - l. Liczba umów nauczycieli wg aktualnych stopni awansu zawodowego i etatów wg stanu na 30.09.2024
18. Informacje uzupełniające o liczbie mieszkańców i urodzeniach, finansach gminy oraz gminnej oświacie: obiekty oświatowe, oferta edukacyjna, świetlicowa, dowozy, żywienie.

Część I

ANALIZA

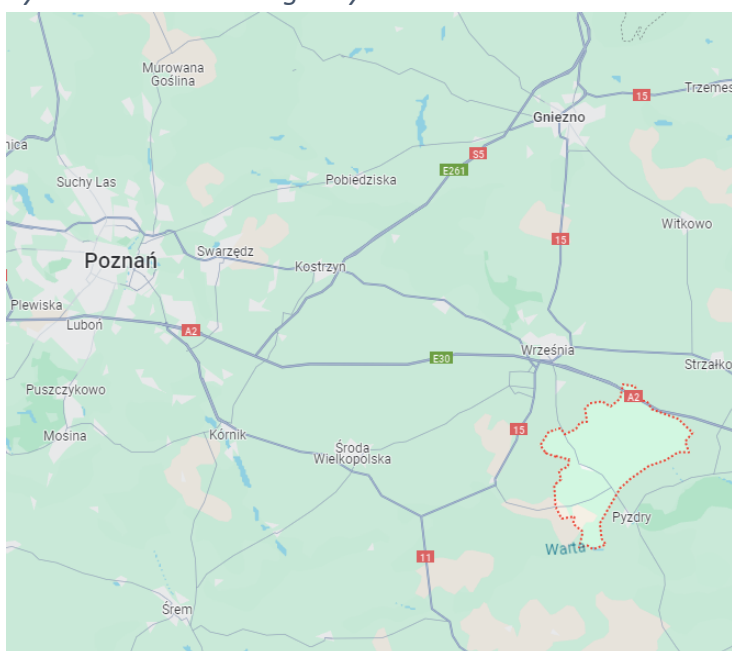
CZĘŚĆ I – ANALIZA

Analiza stanowi fundament niniejszej ekspertyzy. Obejmuje opracowane dane dotyczące lokalizacji i uwarunkowań przestrzennych, demografii, organizacji gminnej sieci szkół oraz funkcjonowania poszczególnych placówek (oferta, wyniki, infrastruktura), a także opinii społeczności lokalnych i finansów gminy oraz jednostek. Jej celem jest uchwycenie pełnego obrazu aktualnej sytuacji oświatowej Gminy Kołaczkowo. Ustalenia tej części stanowią podstawę dla Części II SCENARIUSZE oraz Części III REKOMENDACJE.

1. Lokalizacja

Gmina Kołaczkowo położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, nad Wartą, w powiecie wrzesińskim (rysunek 1.).

Rysunek 1. Położenie gminy Kołaczkowo

Źródło: www.google.pl/maps

Od północy graniczy z gminą Września i Strzałkowo (powiat słupecki), od wschodu z gminą Puzdry i Łądek (powiat słupecki), od południa z gminą Żerków (powiat jarociński) oraz od zachodu z gminą Miłosław.

Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu wrzesińskiego

Źródło: www.bip.wrzesnia.powiat.pl

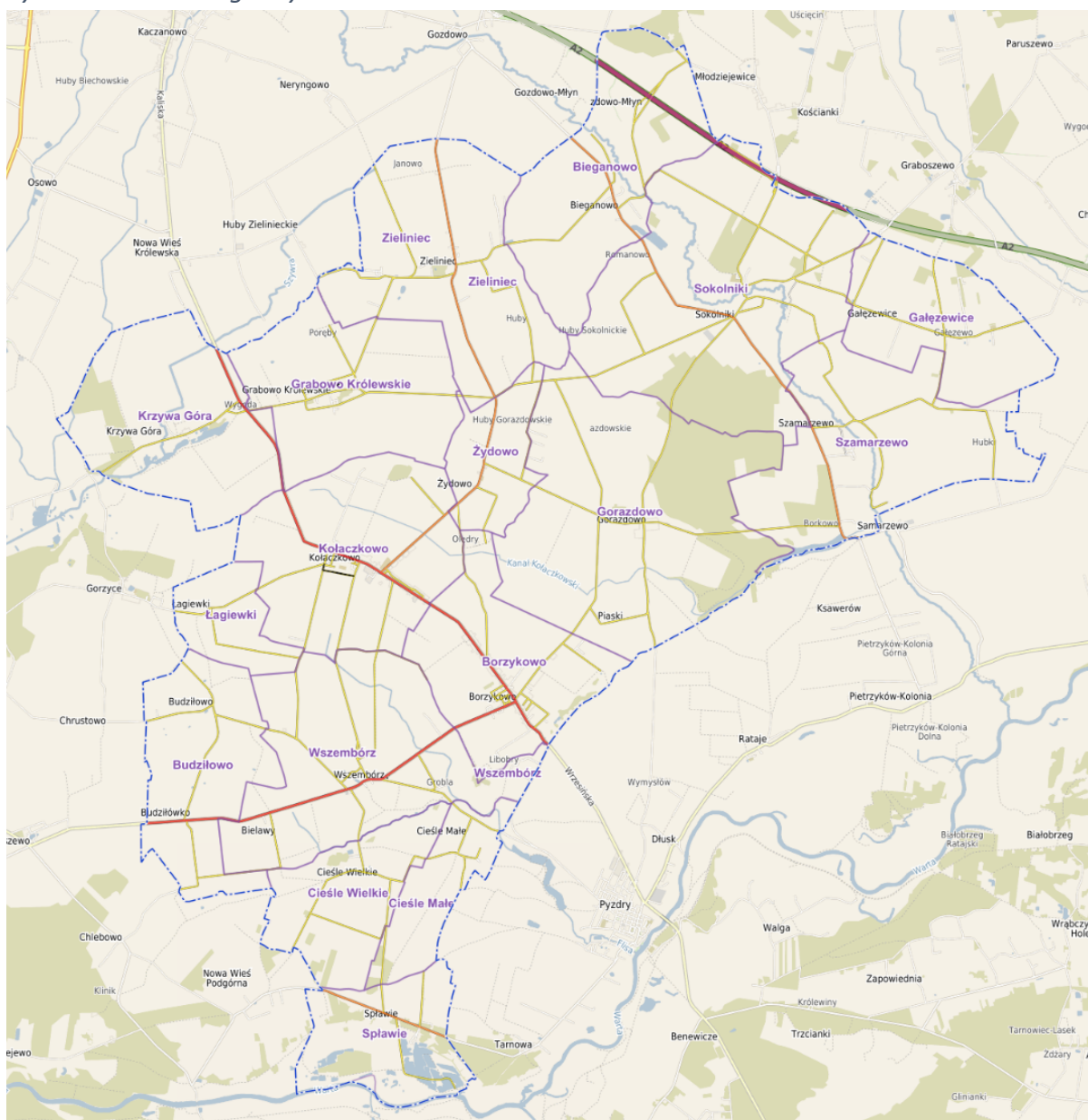
Administracyjnie podzielona jest na 17 sołectw (rysunek 3.) i zajmuje powierzchnię 115,9 km², co lokuje ją na czwartym miejscu pod względem wielkości w powiecie.

Liczba mieszkańców, według Urzędu Stanu Cywilnego wynosi 5 647 (2025), co przekłada się na średnią gęstość zaludnienia wynoszącą 49 osób na km².

Siedziba władz gminnych mieści się we wsi Kołaczkowo, zlokalizowanej przy drodze wojewódzkiej nr 442, łączącej Wrześnię z Kaliszem.

Kołaczkowo to gmina o wyraźnie rolniczym charakterze – użytki rolne stanowią aż 86% całej powierzchni. Obszary o walorach przyrodniczo-krajobrazowych, zwłaszcza w okolicach Borkowa i Spławia, sprzyjają rozwijaniu funkcji rekreacyjnych i turystycznych.

Rysunek 3. Podział gminy Kołaczkowo na sołectwa

Źródło: <https://kolaczkowo.e-mapa.net/>

Przestrzenny układ osadniczy gminy oraz relacje funkcjonalne z otoczeniem wpływają na procesy demograficzne, kierunki migracji i organizację usług publicznych, w tym edukacyjnych.

Główne przepływy ludności – zarówno codzienne dojazdy do pracy, jak i do szkół ponadpodstawowych – koncentrują się w kierunku północnym, do Wrześni, która pełni rolę głównego ośrodka miejskiego regionu.

Na terenie gminy nie funkcjonuje transport kolejowy (brak linii PKP), co zwiększa znaczenie transportu indywidualnego oraz sieci dróg lokalnych w codziennej mobilności mieszkańców.

Rozmieszczenie ludności w gminie jest nierównomierne – większa koncentracja mieszkańców występuje w północnych sołectwach, bliżej Wrześni. Południowa część gminy charakteryzuje się rozproszoną zabudową i niższą gęstością zaludnienia.

2. Demografia

a. Ludność

Analiza struktury demograficznej gminy stanowi punkt wyjścia do planowania i optymalizacji sieci jednostek oświatowych. Dane te pozwalają na identyfikację grup wiekowych, w szczególności populacji dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, co ma kluczowe znaczenie dla prognozowania liczby oddziałów oraz organizacji pracy szkół w nadchodzących latach.

Podstawowym źródłem informacji są dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz lokalne ewidencje prowadzone przez gminę, w tym meldunki oraz rejestry PESEL. Na podstawie dostępnych danych można stwierdzić, że w gminie Kołaczkowo na przestrzeni 15 lat obserwowany jest spadek liczby mieszkańców (wykres 1.).

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Kołaczkowo w latach 2010-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Wyjątkiem są lata 2011, 2014, 2016 i rok 2024, kiedy liczba mieszkańców nieznacznie wzrastała. Trend ten potwierdzają prognozy demograficzne publikowane przez Główny Urząd Statystyczny.

Prognozy GUS

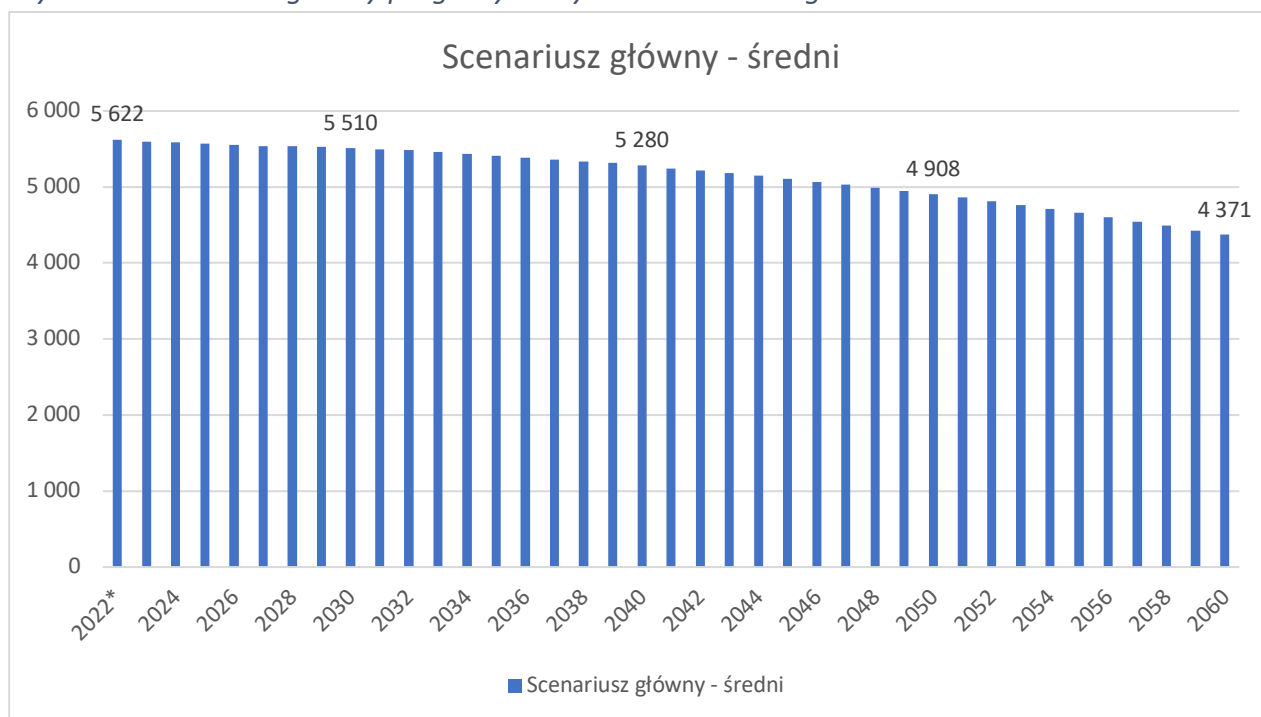
Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, dotyczącym zadań Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w tym opracowywania i ogłaszania prognoz demograficznych, została przygotowana prognoza ludności dla gmin na

lata 2023–2060¹. To pierwsza w historii prognoza tego rodzaju posiadająca oficjalny status. Obliczenia wykonano na podstawie ludności według definicji krajowej oraz danych administracyjnych dotyczących ruchu naturalnego i migracyjnego, przy czym uwzględniono wyłącznie migracje na pobyt stały. Punktem wyjścia dla prognozy był stan oraz struktura ludności według płci i roczników wieku w poszczególnych gminach na dzień 31 grudnia 2022 r.

Do opracowania prognozy zastosowano metodę kohortowo-składnikową, powszechnie wykorzystywaną w prognozowaniu demograficznym. Opiera się ona na analizie zmian zachodzących kohortach wiekowych z uwzględnieniem trzech podstawowych składników: urodzeń, zgonów oraz migracji. Metoda ta umożliwia szczegółowe prognozowanie liczby i struktury ludności według wieku i płci, co czyni ją szczególnie przydatną w planowaniu oświatowym – zwłaszcza w zakresie szacowania przyszłego zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach oraz szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Dzięki uwzględnieniu rzeczywistej dynamiki demograficznej możliwe jest formułowanie precyzyjnych prognoz edukacyjnych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań.

W lipcu 2024 r. prognoza została rozszerzona o dane obejmujące okres do roku 2060. Dane dotyczące prognozowanej liczby ludności zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 2. Scenariusz główny prognozy liczby mieszkańców w gminie Kołaczkowo

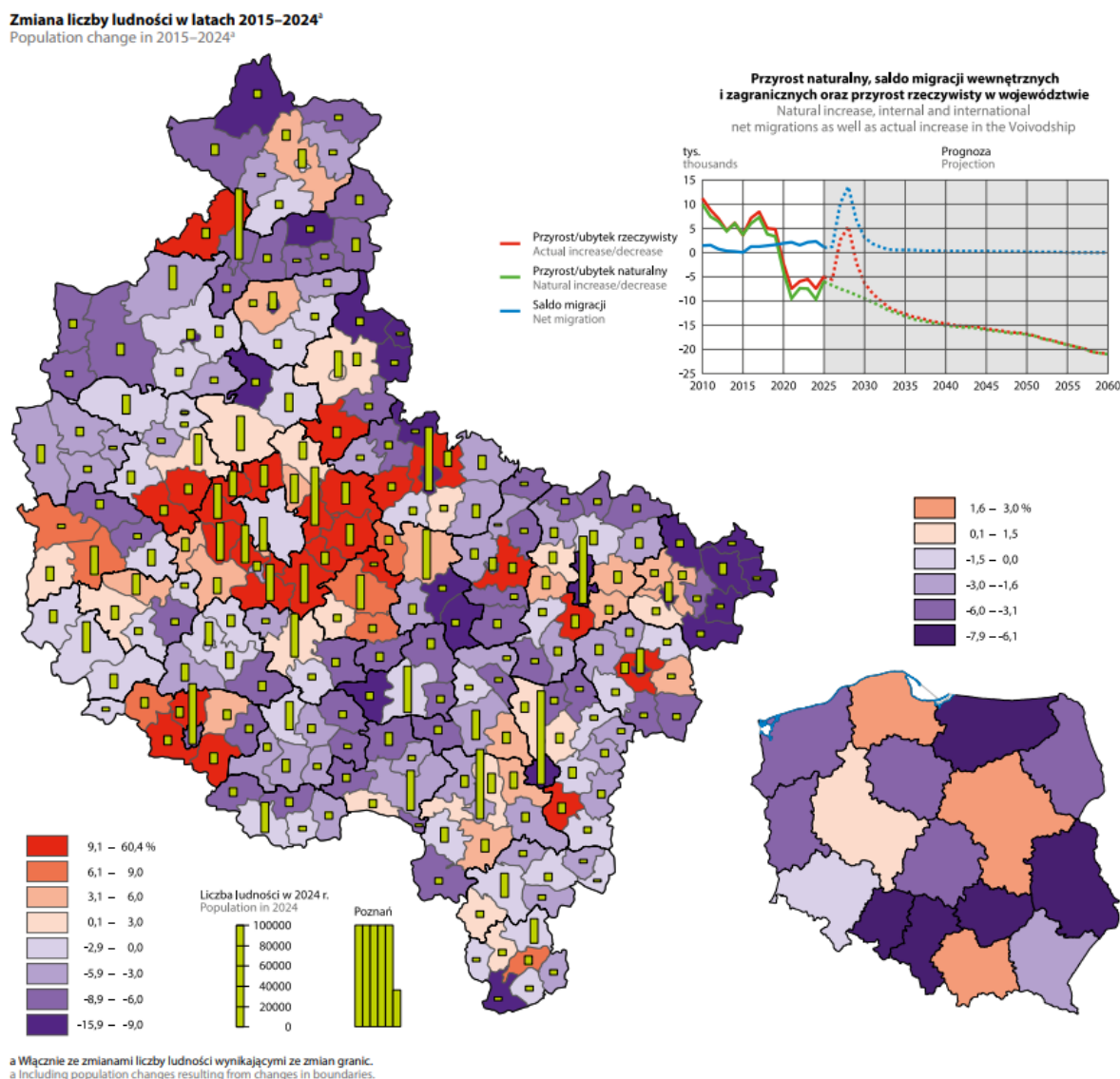
Źródło: GUS - Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060; * dane empiryczne

Na podstawie danych opracowanych w wariantcie średnim widzimy tendencję spadkową liczby mieszkańców gminy Kołaczkowo.

¹ [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Ludność / Prognoza ludności](#)

Taką diagnozę potwierdza opublikowany 14 lipca 2025 r. przez Główny Urząd Statystyczny *Atlas statystyczny województwa wielkopolskiego. Społeczeństwo – Jakość życia – Przestrzeń*. Wykazano, że w latach 2015–2024 większość gmin województwa wielkopolskiego odnotowała spadek liczby ludności. W powiecie wrzesińskim w badanym okresie gminy Września i Nekla zanotowały wzrost liczby mieszkańców, natomiast w pozostałych gminach powiatu liczba ludności uległa zmniejszeniu.

Rysunek 4. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2024 w gminach województwa wielkopolskiego

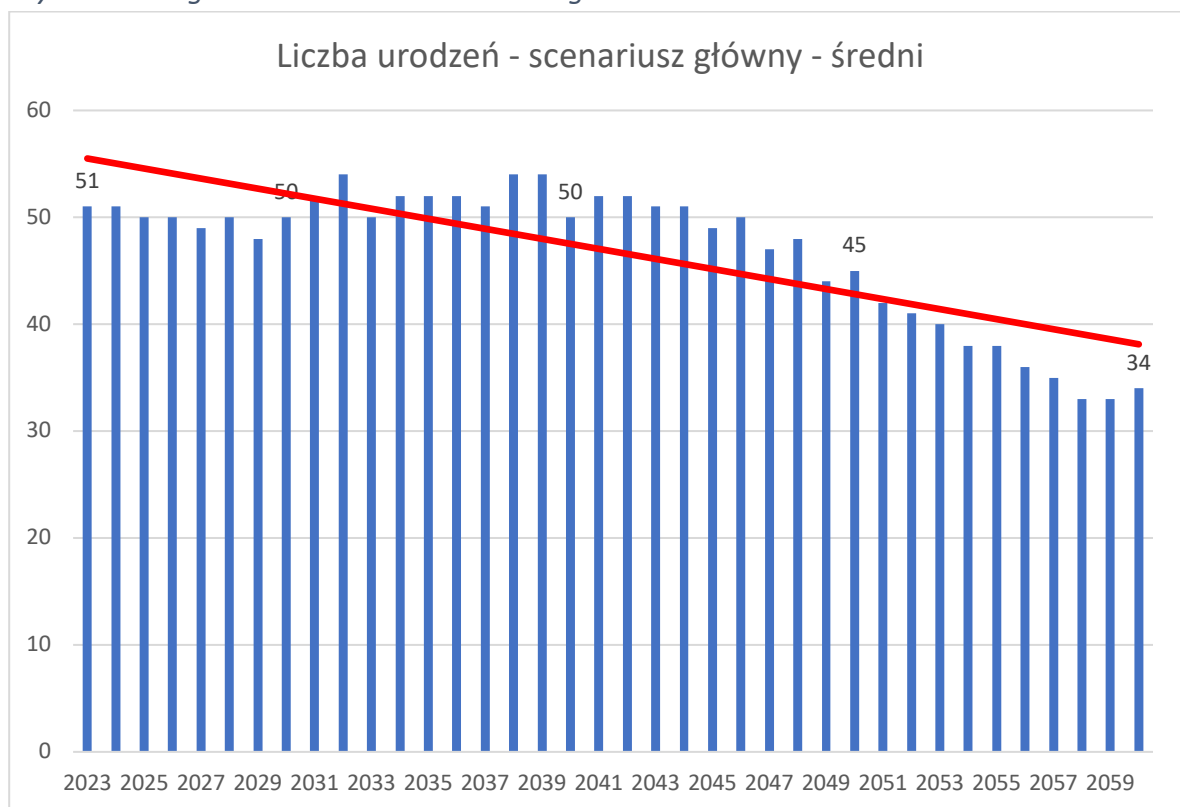

Źródło: Atlas statystyczny województwa wielkopolskiego. Społeczeństwo - Jakość życia - Przestrzeń

b. Liczba urodzeń w gminie

W tej samej publikacji przeanalizowana została również prognoza liczby urodzeń. Prognozę na lata 2023-2060 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Prognozowana liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo

Źródło: GUS - Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060

Prognozowana liczba ludności wykazuje ogólną tendencję spadkową, choć nieliniową, z latami wzrostowymi w przedziale 2029-2039. Jednak w dłuższej perspektywie, czyli dla lat między 2023 a 2060 uznano, że % zmiana ludności wyniesie 33,33%.

Warto podkreślić, że w opracowaniu liczba urodzeń na poziomie 36 prognozowana była dopiero **w roku 2056**. Tymczasem w gminie Kołaczkowo spadek liczby urodzeń jest znacznie większy i liczbę 36 urodzeń na poziomie gminy uzyskano **już w 2024**.

Poniższa tabela przedstawia realizację prognozy GUS dotyczącej liczby urodzeń dla danych lat względem danych rzeczywistych, czyli urodzeń odnotowanych przez Urząd Gminy Kołaczkowo.

Tabela 1. Wskaźnik realizacji prognozy liczby urodzeń w gminie Kołaczkowo

Realizacja prognozy liczby urodzeń w gminie Kołaczkowo		
Urodzenia	2023	2024
Prognoza GUS - scenariusz średni	51	51
Dane rzeczywiste z UG Kołaczkowo	41	36
% wskaźnik realizacji prognozy	124%	141%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS i UG Kołaczkowo

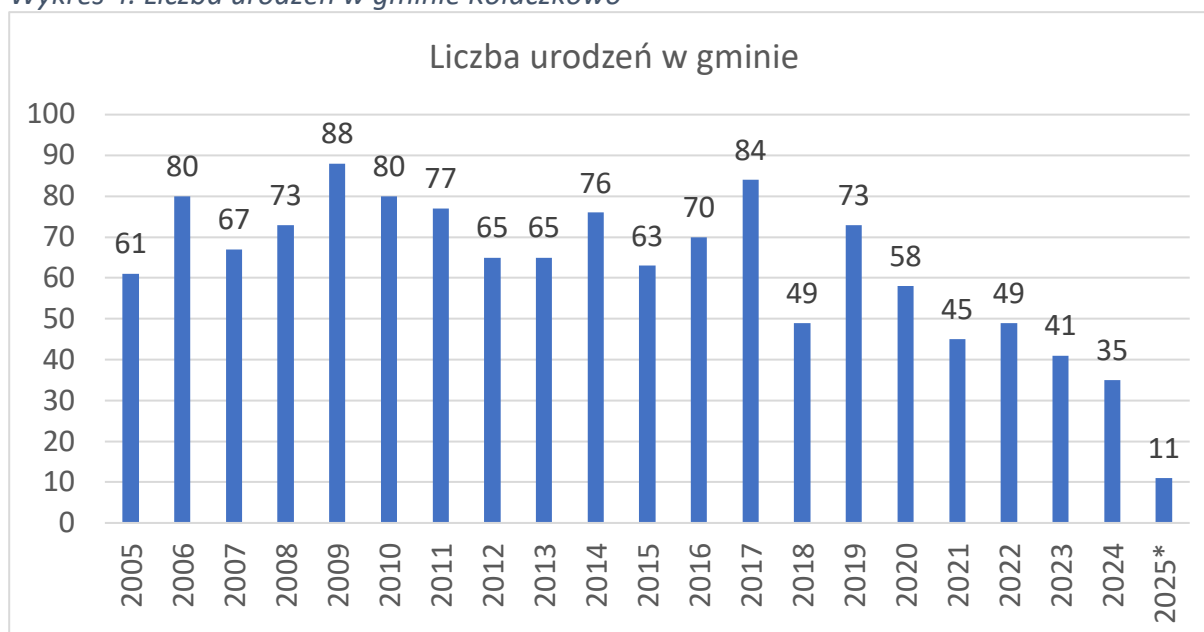
W latach 2023–2024 odnotowano wyraźnie niższe wartości niż prognozowane – zrealizowano odpowiednio 124% i 141% prognozy. To oznacza, że **spadek dzietności postępuje znacznie szybciej**, niż zakładał wariant średni GUS.

Dokładnych danych dostarczają statystyki urzędu gminy Kołaczkowo. Na wykresie 4. przedstawiona została liczba urodzeń na przestrzeni ostatnich lat. W latach 2010-2019 (za wyjątkiem roku 2018 – 49 urodzeń) liczba urodzeń utrzymywała się na względnie stałym poziomie w zakresie 80 dla roku 2010 a 63 w roku 2015. Jednak w ciągu ostatnich 5 lat liczba urodzeń sukcesywnie spadała i wynosiła odpowiednio:

- 58 w 2020 roku,
- 45 w 2021 roku,
- 49 w 2022 roku,
- 41 w 2023 roku,
- 35 w 2024 roku.

Porównując dane z 2024 roku do roku 2010, liczba zarejestrowanych urodzeń w gminie zmniejszyła się o 55%. Niepokojące są również najświeższe dane - do końca kwietnia 2025 r. w gminie urodziło się jedynie 11 dzieci.

Wykres 4. Liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo

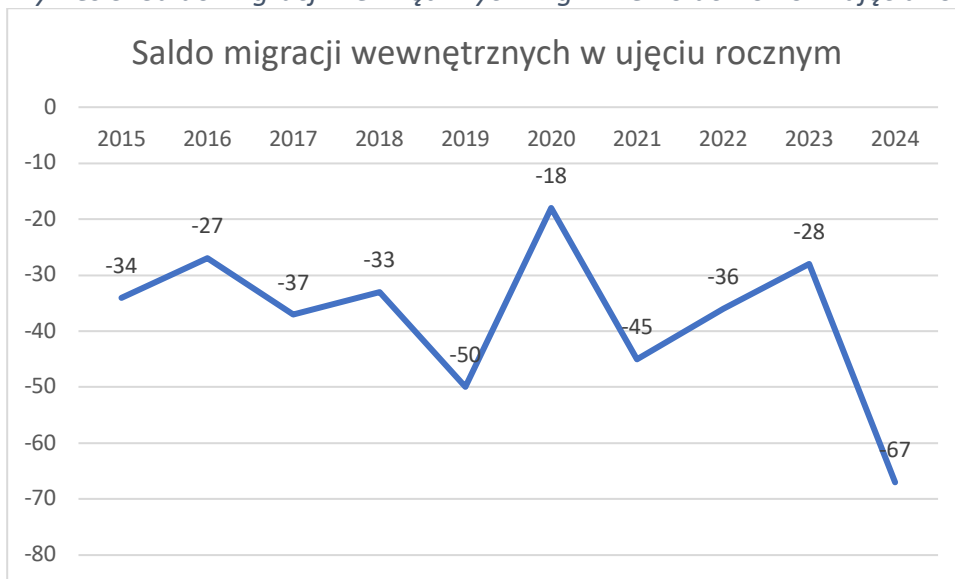

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo;
*urodzenia za okres styczeń - kwiecień

c. Przyrost naturalny i migracje

W analizowanym okresie 2015–2024 gmina Kołaczkowo cechuje się ujemnym saldem migracji wewnętrznych, które rokrocznie wskazuje na przewagę odpływu mieszkańców nad napływem. Największy ujemny wynik zanotowano w 2024 roku (–67 osób), co może wskazywać na pogłębiające się procesy depopulacyjne. Warto jednak zauważyć, że saldo migracyjne było wyraźnie zmienne: 19 (–50 osób), 2021 (–45 osób) oraz 2017 (–37 osób), a najmniejsze ubytki odnotowano w 2020 roku (–18 osób), co może wynikać z ograniczeń związanych z okresem pandemii COVID. Wykres 5. przedstawia saldo migracji wewnętrznych w ujęciu rocznym w gminie Kołaczkowo.

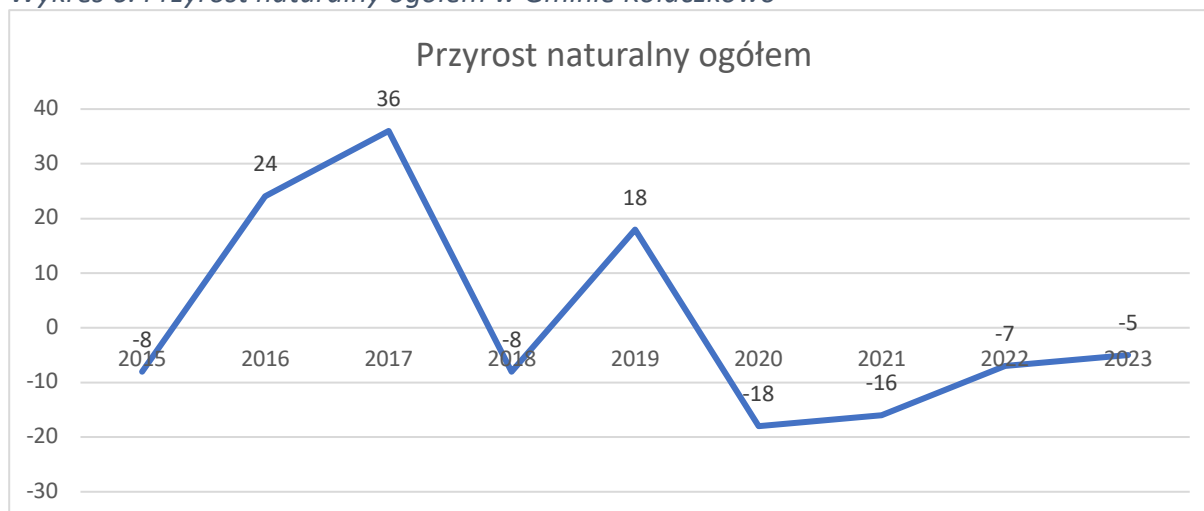
Wykres 5. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Kołaczkowo w ujęciu rocznym

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Podobnie niestabilny jest wskaźnik przyrostu naturalnego – chociaż w niektórych latach wykazywał on wartości dodatnie (najwyżej w 2017 roku: +36 osób), to w ostatnich latach dominuje trend spadkowy. Od 2020 roku obserwuje się ujemny przyrost naturalny, co oznacza, że liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. W 2020 roku przyrost naturalny wyniósł –18, w 2021 –16, a w 2023 –5 (wykres 6.)

Wykres 6. Przyrost naturalny ogółem w Gminie Kołaczkowo

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zarówno trwały ujemny bilans migracyjny, jak i negatywne zmiany demograficzne w postaci ujemnego przyrostu naturalnego wskazują na niekorzystne tendencje wpływające na liczbę dzieci w wieku szkolnym w przyszłości. Mogą one skutkować dalszym spadkiem liczby uczniów w placówkach edukacyjnych oraz wymagać dostosowania lokalnej sieci szkół do realiów demograficznych.

Podsumowanie

Należy podkreślić, że trudna sytuacja demograficzna dotyczy nie tylko gminy Kołaczkowo – jest to zjawisko powszechne w wielu obszarach Polski, szczególnie w gminach wiejskich.

Kwestię kryzysu demograficznego adresuje również Ministerstwo Edukacji w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe (numer projektu: UD244²) oraz niektórych innych ustaw, w którym analizowane są różne podejścia do kształtowania sieci jednostek oświatowych w kontekście postępującego kryzysu demograficznego.

Spadek liczby dzieci w systemie oświaty stawia przed gminami wyzwania organizacyjne, a podejmowane dziś decyzje będą miały istotne znaczenie dla racjonalnego gospodarowania zasobami w przyszłości.

² <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy---prawo-oswiatowe-oraz-niektorych-innych-ustaw>

3. Gminna oświata

a. Jednostki oświatowe prowadzone przez gminę, obiekty oświatowe i ich wykorzystanie

Do obowiązków JST należy prowadzenie szkół podstawowych oraz przedszkoli, zapewnienie im bazy lokalowej i organizacyjnej, a także dostosowanie sieci do potrzeb demograficznych. Liczba szkół, ze względu na liczbę uczniów, zatrudnionych nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych, ma istotny wpływ na funkcjonowanie systemu oświaty i finanse gminy.

Gmina Kołaczkowo w roku szkolnym 2024/2025 jest organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych oraz 1 przedszkola. W gminie działają również 2 przedszkola oraz 1 szkoła podstawowa prowadzone przez organy niesamorządowe (rysunek 5.). Poniżej po krótko przedstawiono poszczególne jednostki oświatowe według stanu na 30.04 2025 r.

Rysunek 5. Mapa jednostek oświatowych na terenie gminy Kołaczkowo

Źródło: Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych

1) Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kołaczkowie (dalej: SP w Kołaczkowie)

Szkoła publiczna, organem prowadzącym jest gmina Kołaczkowo. W szkole uczy się w 9 oddziałach 179 uczniów. W szkole, z wyjątkiem klasy 1, w której dzieci uczą się w 2 oddziałach, zorganizowany jest 1 oddział na poziomie. Tabela 2. przedstawia rozkład uczniów w klasach.

Tabela 2. Rozkład uczniów w klasach w SP w Kołaczkowie

Rozkład uczniów w klasach w SP w Kołaczkowie									
Oddział	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	SUMA
Liczba uczniów	36	18	18	28	17	21	23	18	179

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

W szkole zorganizowany jest również oddział przedszkolny dla 22 dzieci.

2) Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach (dalej: SP w Sokolnikach)

Szkoła publiczna, organem prowadzącym jest gmina Kołaczkowo. W szkole w 8 oddziałach uczy się 141 dzieci. Tabela 3. przedstawia rozkład uczniów w klasach.

Tabela 3. Rozkład uczniów w oddziałach w SP w Sokolnikach

Rozkład uczniów w klasach w SP w Sokolnikach									
Oddział	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	SUMA
Liczba uczniów	18	20	20	17	13	13	17	23	141

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

W szkole funkcjonują również 2 oddziały przedszkolne dla 30 dzieci:

I oddział (2,5-latki, 3-latki, 4-latki) – 17 dzieci

II oddział (5 i 6-latki) – 13 dzieci.

3) Szkoła Podstawowa im. Haliny Konopackiej w Bieganowie (dalej: SP w Bieganowie)

Szkoła publiczna, organem prowadzącym jest gmina Kołaczkowo. W szkole w 8 oddziałach uczy się 82 dzieci. Na każdym poziomie funkcjonuje 1 oddział. Tabela 4. przedstawia rozkład uczniów w klasach.

Tabela 4. Rozkład uczniów w klasach w SP w Bieganowie

Rozkład uczniów w klasach w SP w Bieganowie									
Oddział	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	SUMA
Liczba uczniów	12	7	9	11	10	10	14	9	82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

W szkole funkcjonuje również oddział przedszkolny dla 11 dzieci (4 – 5latki; 7 – 6latki).

4) Szkoła Podstawowa w im. Jana Brzechwy Grabowie Królewskim (dalej: SP w Grabowie Królewskim)

Szkoła publiczna, organem prowadzącym jest gmina Kołaczkowo. W szkole w 8 oddziałach uczy się 56 dzieci. Na każdym poziomie funkcjonuje 1 oddział. Tabela 5. przedstawia rozkład uczniów w klasach.

Tabela 5. Rozkład uczniów w klasach w SP w Grabowie Królewskim

Rozkład uczniów w klasach w SP w Grabowie Królewskim									
Oddział	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	SUMA
Liczba uczniów	6	10	8	7	6	4	5	10	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

W szkole funkcjonuje również oddział przedszkolny dla 13 dzieci (7 – 5latki; 6 – 6latki).

5) Szkoła Podstawowa we Wszemborzu

Szkoła niepubliczna, organem prowadzącym jest Stowarzyszenie „Rodzice Dzieciom”. W szkole w 8 oddziałach uczy się 72 dzieci. Na każdym poziomie funkcjonuje 1 oddział. Tabela 6. przedstawia rozkład uczniów w klasach.

Tabela 6. Rozkład uczniów w klasach w SP we Wszemborzu

Rozkład uczniów w klasach w SP we Wszemborzu									
Oddział	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	SUMA
Liczba uczniów	6	14	10	11	8	9	5	9	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

6) Przedszkole Jarzębinka w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kołaczkwie (dalej: Przedszkole Jarzębinka w Kołaczkwie)

Przedszkole publiczne, organem prowadzącym jest gmina Kołaczkowo. W przedszkolu zorganizowane są 3 oddziały, w których uczy się łącznie 64 dzieci. Szczegółowy rozkład wieku dzieci przedstawia się następująco:

2,5-latki – 1 dziecko,
3-latki – 12 dzieci,
4-latki – 28 dzieci,
5-latki – 23 dzieci.

7) Niepubliczne Przedszkole „Bajeczny Zakątek” we Wszemborzu (dalej: NP. „Bajeczny Zakątek” we Wszemborzu)

Przedszkole niepubliczne, organem prowadzącym jest Stowarzyszenie „Rodzice Dzieciom”. W przedszkolu funkcjonują 2 oddziały, w których uczy się 25 dzieci.

I oddział (2,5-latki, 3-latki, 4-latki) – 6 dzieci

II oddział (5 i 6-latki) – 19 dzieci.

8) Niepubliczne Przedszkole „Misiowa Chatka” w Borzykowie (dalej: NP. „Misiowa Chatka” w Borzykowie)

Przedszkole niepubliczne, organem prowadzącym jest osoba fizyczna – Jakubowska Iwona. W przedszkolu funkcjonują 3 oddziały, w których uczy się 46 dzieci.

I oddział (3-latki) – 16 dzieci,

II oddział (4-latki) – 14 dzieci,

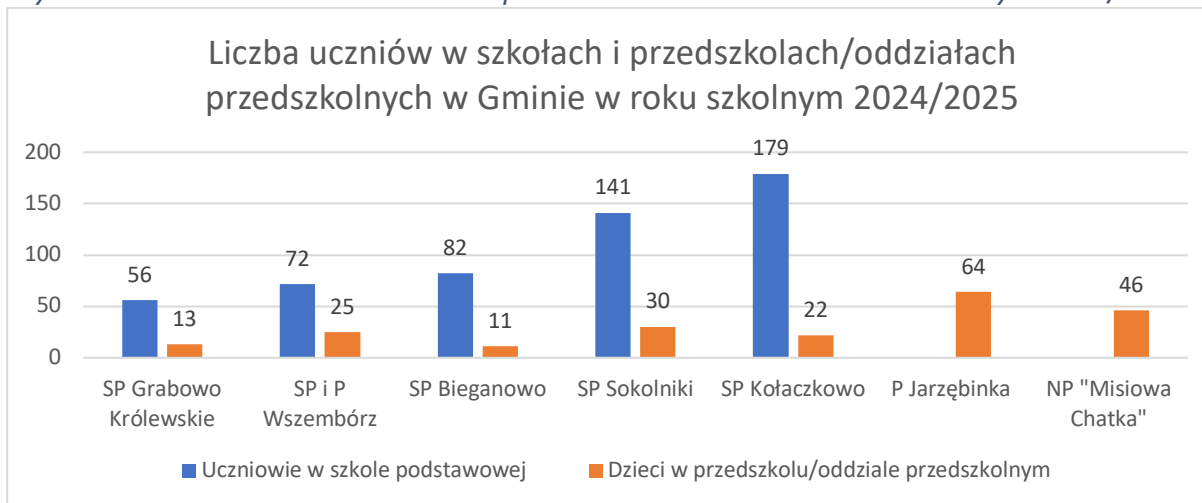
III oddział (5-latki) – 16 dzieci.

W Sokolnikach, obok budynku szkoły podstawowej, trwa budowa nowoczesnego przedszkola z oddziałem żłobkowym. Przewidywane rozpoczęcie nauki w przedszkolu planowane jest w roku szkolnym 2025/2025.

b. Liczba uczniów i oddziałów

Liczba uczniów i liczba oddziałów są podstawowymi wskaźnikami określającymi wielkość jednostki i jej organizację. Wpływają one na budżet – od liczby uczniów zależą naliczane środki w ramach systemu potrzeb finansowych, a od liczby oddziałów zależą koszty, w tym zakres kadry niezbędnej do realizacji zajęć. Wykres 7. przedstawia liczbę uczniów w poszczególnych jednostkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Wykres 7. Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach w Gminie w roku szkolnym 2024/25

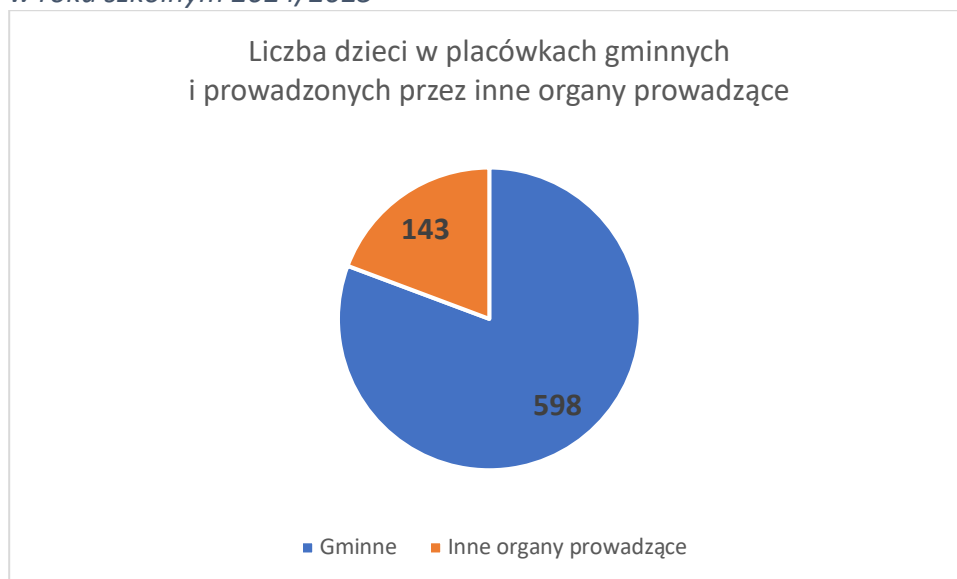

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

W gminie Kołaczkowo w roku szkolnym 2024/2025 największą szkołą jest SP w Kołaczkwie (179 uczniów i 22 dzieci), a najmniejszą SP w Grabowie Królewskim (56 uczniów i 13 dzieci).

Łącznie do wszystkich jednostek oświatowych prowadzonych na terenie gminy Kołaczkowo uczęszcza 741 dzieci. W roku szkolnym 2024/2025 jednostki prowadzone przez gminę Kołaczkowo wybrało 598 osób – 458 uczniów w szkołach podstawowych i 140 dzieci w przedszkolu i oddziałach przedszkolnych. Jednostki niesamorządowe wybrało 143 osób: 72 uczniów w szkołach podstawowych i 71 dzieci w przedszkolach (wykres 8.).

Wykres 8. Liczba dzieci w placówkach gminnych i prowadzonych przez inne organy prowadzące w roku szkolnym 2024/2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Poniższa tabela przedstawia liczbę funkcjonujących oddziałów w szkołach na terenie gminy Kołaczkowo w roku szkolnym 2024/2025.

Tabela 7. Liczba oddziałów w szkołach na terenie gminy Kołaczkowo w roku szkolnym 2024/2025

Oddziały w szkołach na terenie gminy Kołaczkowo									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	SUMA
SP Kołaczkowo	2	1	1	1	1	1	1	1	9
SP Sokolniki	1	1	1	1	1	1	1	1	8
SP Bieganowo	1	1	1	1	1	1	1	1	8
SP Grabowo królewskie	1	1	1	1	1	1	1	1	8
NSP Wszembórz	1	1	1	1	1	1	1	1	8
SUMA	6	5	5	5	5	5	5	5	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

c. Dowozy

W roku szkolnym 2024/2025 w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Kołaczkowo (SP w Bieganowie, SP w Kołaczkowie, SP w Sokolnikach oraz SP w Grabowie Królewskim) kształcą się łącznie 534 uczniów. Spośród nich **153 osoby są objęte gminnym systemem dowozów**, co stanowi **28,65%** ogółu populacji uczniowskiej.

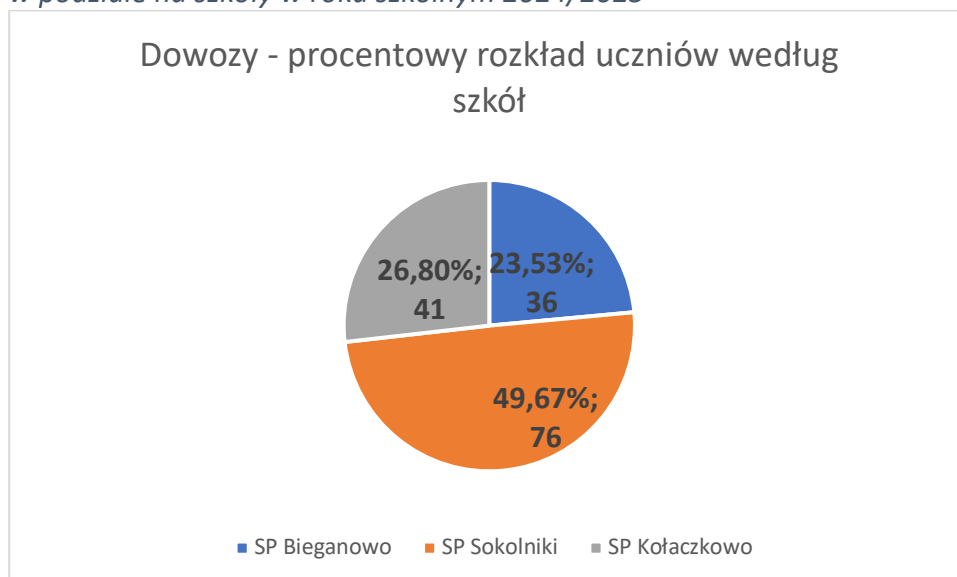
Najwięcej uczniów korzystających z transportu szkolnego dojeżdża do:

- Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach – 76 uczniów,
- Szkoły Podstawowej im. Władysława Reymonta w Kołaczkowie – 41 uczniów,
- Szkoły Podstawowej w Bieganowie – 36 uczniów.

Ze względu na strukturę obwodów szkolnych, nie istnienie podstawa do organizacji dowozów w Szkole Podstawowej w Grabowie Królewskim.

Procentowy rozkład osób korzystających z dowozów w podziale na poszczególne szkoły przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Procentowy rozkład uczniów korzystających ze zorganizowanych dowozów w podziale na szkoły w roku szkolnym 2024/2025

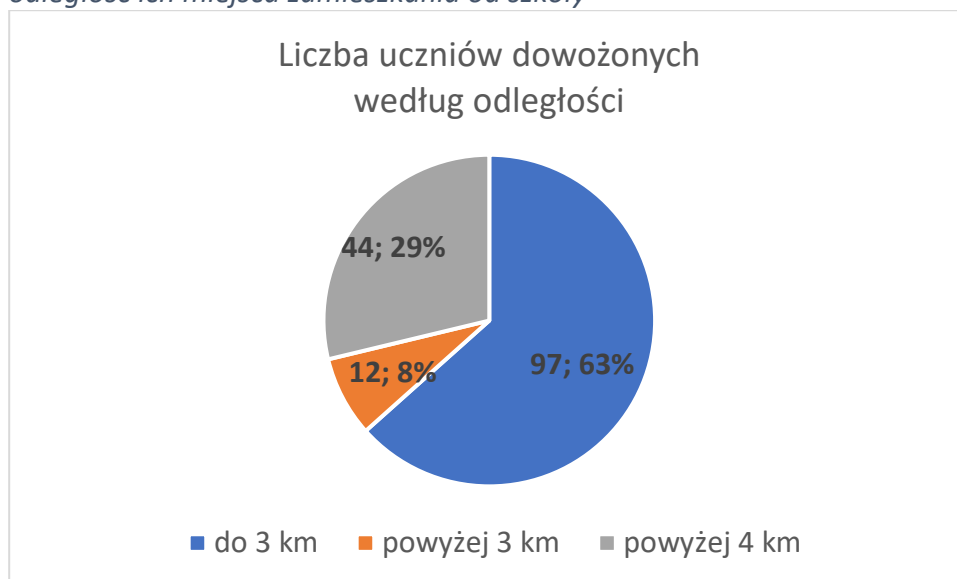

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Analiza danych pokazuje, że zdecydowana większość dowożonych dzieci mieszka w promieniu do 3 kilometrów od szkoły – **97 uczniów**, co świadczy o lokalnym charakterze potrzeb transportowych. Kolejna grupa – **12 uczniów** – pokonuje dystans przekraczający 3 km, natomiast **44 osoby** przemierzają ponad 4 kilometry w jedną stronę.

Na wykresie przedstawiono udział uczniów objętych dowozami w podziale na odległość ich miejsca zamieszkania od szkoły.

Wykres 10. Rozkład uczniów korzystających ze zorganizowanych dowozów w podziale na odległość ich miejsca zamieszkania od szkoły

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Najbardziej oddalony punkt dojazdu dotyczy ucznia Szkoły Podstawowej w Sokolnikach, który pokonuje **7 kilometrów**, a jego podróż trwa około **30 minut**. Z kolei najdłuższy czas przejazdu – **35 minut** – dotyczy ucznia uczęszczającego do Szkoły Podstawowej w Kołaczkowie, którego trasa wynosi **6,4 kilometra**.

d. Skolaryzacja

Współczynnik skolaryzacji netto (ang. Net Enrollment Rate, NER) mierzy odsetek dzieci w wieku odpowiadającym danemu poziomowi edukacji (w tym przypadku szkoły podstawowej), które realizują obowiązek szkolny w miejscu zamieszkania. Wartość współczynnika skolaryzacji na poziomie 100% oznacza, że wszystkie dzieci uczęszczają do szkół podstawowych na terenie gminy, którą zamieszkują. Wskaźnik niższy niż 100% może świadczyć o:

- opóźnieniach w rozpoczęciu nauki,
- wcześniejszym rozpoczęciu nauki (np. przez dzieci młodsze),
- uczęszczaniu do szkół w innych gminach.

Osiągnięcie wskaźnika skolaryzacji na poziomie 100% jest rzadko spotykane w gminach, które nie pełnią roli lokalnego lidera.

Z kolei jeśli wskaźnik jest wyższy niż 100% można wnioskować, iż również mieszkańcy innych gmin decydują się na edukację swoich dzieci w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Na podstawie danych pozyskanych z Banku Danych Lokalnych stworzono wykres pokazujący wartości współczynnika skolaryzacji netto w gminie Kołaczkowo na przestrzeni ostatnich lat.

Wykres 11. Wartość współczynnika skolaryzacji w gminie Kołaczkowo

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS

W gminie Kołaczkowo zauważalny jest ogólny spadek wskaźnika – z poziomu niemal 96% w 2015 r. do ok. 83% w 2023 r. z najniższym odczytem w 2020 roku (80,17%). Oznacza

to, że na przestrzeni dekady odsetek dzieci, które realizują obowiązek szkolny w szkołach w szkołach w gminie zamieszkania wyraźnie zmalał.

Analizując możliwe przyczyny spadku możemy wziąć pod uwagę m.in.:

- Migracje – dzieci mogą uczęszczać do szkół w sąsiednich gminach (np. Września), szczególnie jeśli są one bardziej dostępne komunikacyjnie lub oferują bogatszą infrastrukturę.
- Niezaktualizowane dane meldunkowe – uczniowie widnieją w wykazie gminnym, lecz faktycznie realizują obowiązek szkolny w miejscu zamieszkania.

Skok w 2021 r. (89,11%) – może być efektem powrotu dzieci do lokalnych szkół po okresie pandemii COVID-19 lub innych zmian organizacyjnych.

Stabilizacja na poziomie 83–84% w latach 2022–2023 – sugeruje, że gmina osiągnęła obecnie nowy punkt równowagi, choć oznacza to, że nawet 1 na 6 dzieci w wieku szkolnym nie uczęszcza do szkół podstawowych na terenie gminy Kołaczkowo.

e. Etatyzacja – nauczyciele i pracownicy administracji i obsługi

Zatrudnienie pracowników obsługi i administracji w szkołach regulują przepisy ustawy o pracownikach samorządowych oraz Kodeks pracy. Koszty pracownicze obejmują wynagrodzenie zasadnicze, dodatki za wysługę lat, nagrody jubileuszowe i inne składniki, takie jak nagrody specjalne czy dodatki funkcyjne, jeśli wewnętrzne akty prawne przewidują ich wypłatę.

Tabela przedstawia ogólną strukturę zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w jednostkach oświatowych zarządzanych przez Gminę Kołaczkowo w roku szkolnym 2024/2025 według stanu na dzień 30.09.2024 r.

Tabela 8. Struktura zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w jednostkach oświatowych zarządzanych przez Gminę Kołaczkowo

Wymiar etatów pracowników administracji i obsługi					
	ZS Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie	łącznie
sekretarz szkoły	1	1	1	1	4
sprzątaczką	5,5	2,5	2,5	2	12,5
pracownik gospodarczy	1	1,5	1	0,5	4
intendentka	1,5		1		2,5
kucharka	2		0,5		2,5
kucharka/intendentka		1			1
Razem:	11	6	6	3,5	26,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

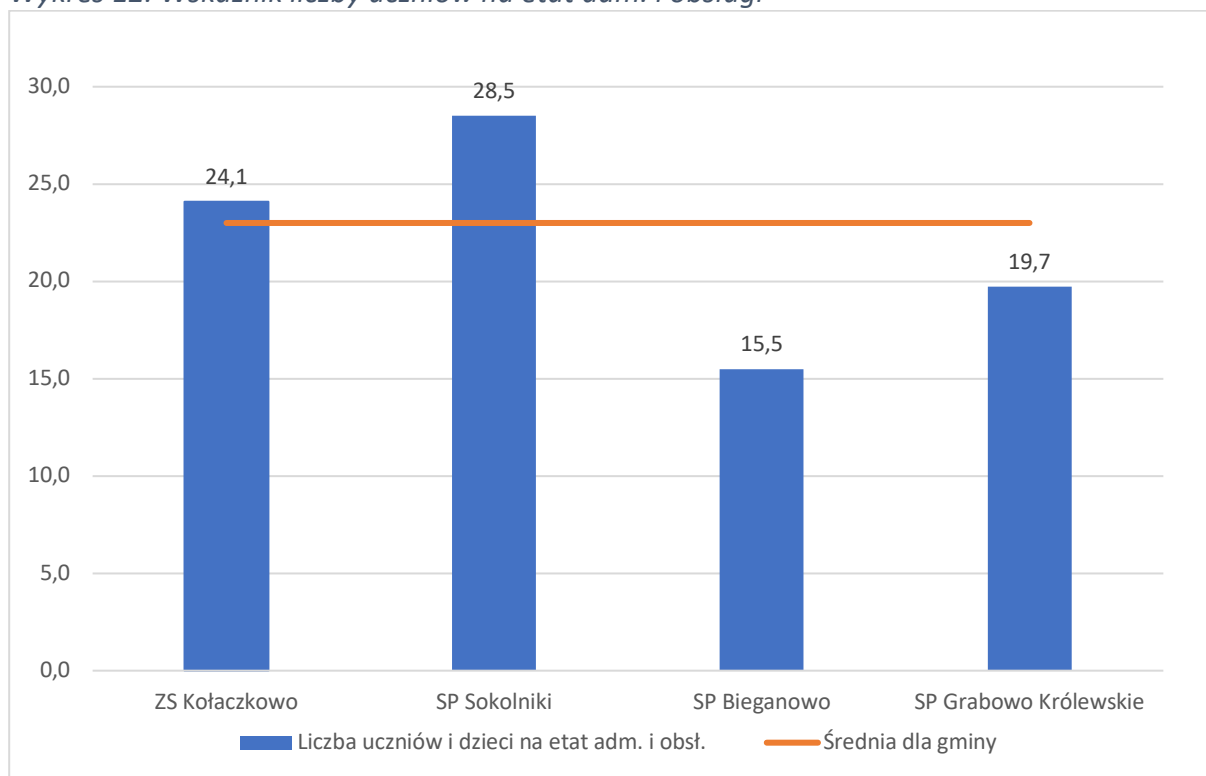
W roku szkolnym 2024/2025 w szkołach podstawowych i przedszkolu na stanowiskach administracji i obsługi zatrudnionych jest łącznie 31 osób w wymiarze 26,5 etatów administracji i obsługi (bez etatu po stażu z PUP w szkole w Bieganowie). W analizowanej grupie pracowników 6 osób nabyło lub nabędzie w tym roku prawo do przejścia na emeryturę. W każdej z jednostek zatrudniona jest osoba na stanowisku sekretarza szkoły w wymiarze 1 etatu. Na stanowiskach pracownika gospodarczego zatrudnione są osoby, którym w przydziale czynności określone zostały zadania dotyczące drobnych remontów, utrzymania porządku wokół budynku szkół, prac konserwatorskich. Intendent odpowiedzialny jest za organizację żywienia, prowadzenie kartotek i ewidencji żywieniowych.

Tabela 9. Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w przeliczeniu na ucznia/dziecko w jednostkach prowadzonych przez gminę.

Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w przeliczeniu na ucznia/dziecko			
	Liczba etatów administracji i obsługi	Liczba uczniów i dzieci	Liczba uczniów i dzieci na etat adm. i obsł.
ZS Kołaczkowo	11	265	24,1
SP Sokolniki	6	171	28,5
SP Bieganowo	6	93	15,5
SP Grabowo	3,5	69	19,7
średnia dla gminy			23,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkwie

Wykres 12. Wskaźnik liczby uczniów na etat adm. i obsługi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkwie

Wskaźnik liczby uczniów na jeden etat administracji i obsługi różni się w każdej jednostce, a średnia dla gminy wynosi 23 uczniów. Wyższy wskaźnik przekłada się na większą efektywność ekonomiczną. Najniższy w szkole w Bieganowie, najlepiej w szkole w Sokolnikach.

Tabela 10. Zatrudnienie osób sprzątających

Zatrudnienie osób sprzątających					
	Powierzchnia budynku - m ²	Liczba etatów sprzątaczek	Liczba uczniów i dzieci	Liczba uczniów i dzieci na etat sprzątaczk	Liczba powierzchni na etat - m ²
ZS Kołaczkowo	2770,66	5,5	265	48,2	503,8
SP Sokolniki	1352,56	2,5	171	68,4	541,0
SP Bieganowo	2200,12	2,5	93	37,2	880,0
SP Grabowo Królewskie	1570,3	2	69	34,5	785,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

Największa powierzchnia do sprzątania przypadająca na jedną osobę sprzątającą wynosi 880 m² w szkole w Bieganowie, a najmniejsza w Zespole Szkół w Kołaczkanie — 503,8 m². Warto jednak zauważyć, że Zespół Szkół w Kołaczkanie funkcjonuje w trzech budynkach i posiada rozbudowaną infrastrukturę rekreacyjno-sportową: Orlik, hala sportowa, co przy mniejszej liczbie pracowników obsługi może powodować trudności organizacyjne.

Tabela 11. Zatrudnienie pracowników administracji

Zatrudnienie pracowników administracji			
Szkoła	Liczba etatów administracji (sekretarz intendent)	Liczba uczniów i dzieci	Liczba uczniów i dzieci na etat adm.
ZS Kołaczkowo	2,5	265	106,0
SP Sokolniki	1,5	171	114,0
SP Bieganowo	2	93	46,5
SP Grabowo Królewskie	1	69	69,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

Analiza struktury zatrudnienia administracji wskazuje na dość niski wskaźnik w przeliczeniu na jednego ucznia. Szczególnie w szkole w Bieganowie i Grabowie Królewskim. Aby poprawić efektywność ekonomiczną zatrudnienia, można ustandaryzować etaty pracowników, uwzględniając liczbę uczniów, nauczycieli, osób korzystających z dożywiania i warunki lokalowe. Można rozważyć także rozszerzenie obowiązków sekretarza szkół o zadania intendenta.

f. Struktura zatrudnienia nauczycieli w Gminie w roku szkolnym 2024/2025

Analiza zatrudnienia nauczycieli przedstawia strukturę zatrudnienia według stażu pracy pedagogicznej i awansu zawodowego w odniesieniu do liczby osób. Analizę sporządzono na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie – stan na 20.09.2024 r.

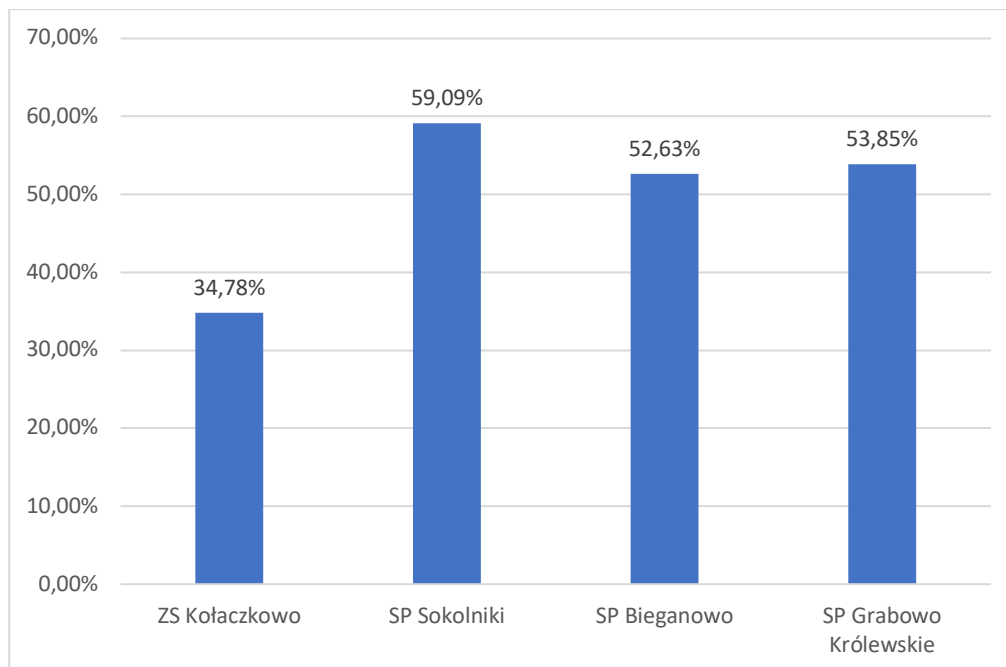
Tabela 12. Struktura zatrudnienia w Gminie w roku szkolnym 2024/2025 (stan na 30.09.2024 r.) wg stażu pracy pedagogicznej

Struktura zatrudnienia wg stażu pracy pedagogicznej					
Szkoła	liczba osób ogółem	Liczba osób ze stażem pracy pedagogicznej (w wymiarze minimum 1/2 etatu)			
		do 10 lat	od 11 do 19 lat	od 20 do 29 lat	od 30 lat i więcej
ZS Kołaczkowo	23	5	3	9	6
SP Sokolniki	22	7	6	7	2
SP Bieganowo	19	5	5	6	3
SP Grabowo Królewskie	13	5	2	5	1
RAZEM	77	22	16	27	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

Analizując strukturę zatrudnienia nauczycieli należy stwierdzić, że w gminie wysoki procent stanowią nauczyciele, których staż pracy pedagogicznej nie przekroczył 20 lat - 49%.

Wykres 13. Procentowy udział zatrudnienia nauczycieli ze stażem pracy pedagogicznej poniżej 20 lat

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

W szkołach w Bieganowie w Grabowie Królewskim i Sokolnikach stanowią oni ponad połowę wszystkich zatrudnionych pracowników pedagogicznych.

Nauczycieli ze stażem pracy pedagogicznej powyżej 30 lat i więcej zatrudnionych jest 12 osób. W obrębie tej grupy 10 z nich może skorzystać z prawa do emerytury lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Nowym rozwiązaniem dla nauczycieli jest również wprowadzony przepis art. 88 a Karty Nauczyciela, dotyczący możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę uzależniający prawo od: posiadania okresu składkowego wynoszącego co najmniej 30 lat, w tym co najmniej 20 lat faktycznego wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela w wymiarze co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru zajęć, rozpoczęcia wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela przed dniem 1 stycznia 1999 r. Z prawa tego mogą skorzystać nauczyciele począwszy od dnia: - 1 września 2024 r. – nauczyciele urodzeni przed dniem 1 września 1966 r.; - 1 września 2025 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1966 r. a przed 1 września 1969 r.; - 1 września 2026 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1969 r.

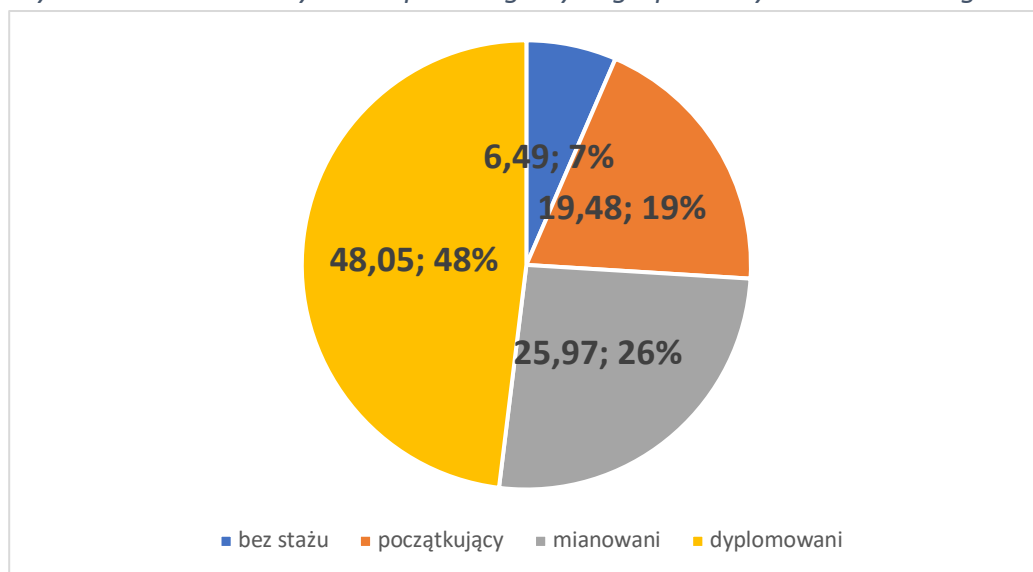
Tabela 13. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg awansu zawodowego

Struktura zatrudnienia nauczycieli wg awansu zawodowego					
	liczba osób ogółem	Awans zawodowy			
		bez stażu	początkujący	mianowani	dyplomowani
ZS Kołaczkowo	23		5	3	15
SP Sokolniki	22		4	12	6
SP Bieganowo	19	5		4	10
SP Grabowo Królewskie	13		6	1	6
łącznie	77	5	15	20	37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

1 września 2022 r. weszły w życie zmiany dotyczące uzyskiwania stopnia awansu zawodowego nauczycieli. Zlikwidowano stopnie awansu zawodowego nauczyciela stażysty i kontraktowego, pozostawiając stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Nauczyciel rozpoczynający pracę w zawodzie - nauczyciel początkujący musi teraz odbyć dwuetapowy staż na stopień nauczyciela mianowanego w wymiarze 3 lata i 9 miesięcy. Ustawa przewiduje liczne wyjątki od zasad a dla nauczycieli, którzy uzyskali stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i kontraktowego możliwość realizacji stażu na "starych zasadach".

Wykres 14. Procentowy udział poszczególnych grup nauczycieli w liczbie ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG w Kołaczku

W strukturze zatrudnienia według stopni awansu zawodowego, najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele dyplomowani – 48,05%. Warto jednak zauważyć, że pozostali nauczyciele, stanowiący łącznie 51,94%, w najbliższych latach mogą ubiegać się o awans zawodowy, co przełoży się na wzrost nakładów finansowych gminy na oświatę.

Efektywność organizacyjna szkół, zwłaszcza w kontekście małych placówek edukacyjnych, jest ściśle związana z właściwym gospodarowaniem zasobami kadrowymi. W tym celu stosuje się kilka podstawowych wskaźników, które pozwalają na porównanie efektywności zatrudnienia nauczycieli w różnych szkołach. Należą do nich przede wszystkim:

1. Liczba etatów nauczycielskich - oznacza łączną liczbę etatów nauczycieli zatrudnionych w danej jednostce. Nie zawsze odpowiada liczbie osób, ponieważ wielu nauczycieli pracuje w niepełnym wymiarze godzin lub łączy etaty w kilku placówkach.
2. Etát na oddział - ten wskaźnik wskazuje, ile średnio etatów nauczycielskich przypada na jeden oddział klasowy. Jego wzrost może oznaczać mniejsze klasy, większą liczbę nauczycieli specjalistów lub organizację zajęć indywidualnych. Jednak zbyt wysoka wartość może też sugerować nieefektywność w zarządzaniu arkuszem organizacyjnym.
 - Wysoki wskaźnik (np. powyżej 1,5): może świadczyć o wysokich kosztach kadrowych przy małej skali działalności (np. małe szkoły, zróżnicowane potrzeby uczniów).
 - Niski wskaźnik (np. poniżej 1,2): może sugerować lepszą efektywność organizacyjną, ale też potencjalne obciążenie nauczycieli lub ograniczoną ofertę.

3. Liczba uczniów na etat - wskaźnik obrazuje, ilu uczniów przypada średnio na jeden etat nauczyciela. Jest to jeden z najważniejszych mierników efektywności kadrowej, ponieważ łączy w sobie informacje o strukturze zatrudnienia i wielkości szkoły.
 - Wyższa wartość (np. powyżej 10) oznacza większą efektywność etatyzacji, ale może wiązać się z ograniczoną indywidualizacją nauczania.
 - Niższa wartość (np. poniżej 7) sugeruje większe nakłady kadrowe na jednego ucznia, co może być uzasadnione w szkołach integracyjnych lub placówkach z dodatkowymi potrzebami, ale w większości przypadków wskazuje na nieefektywność.

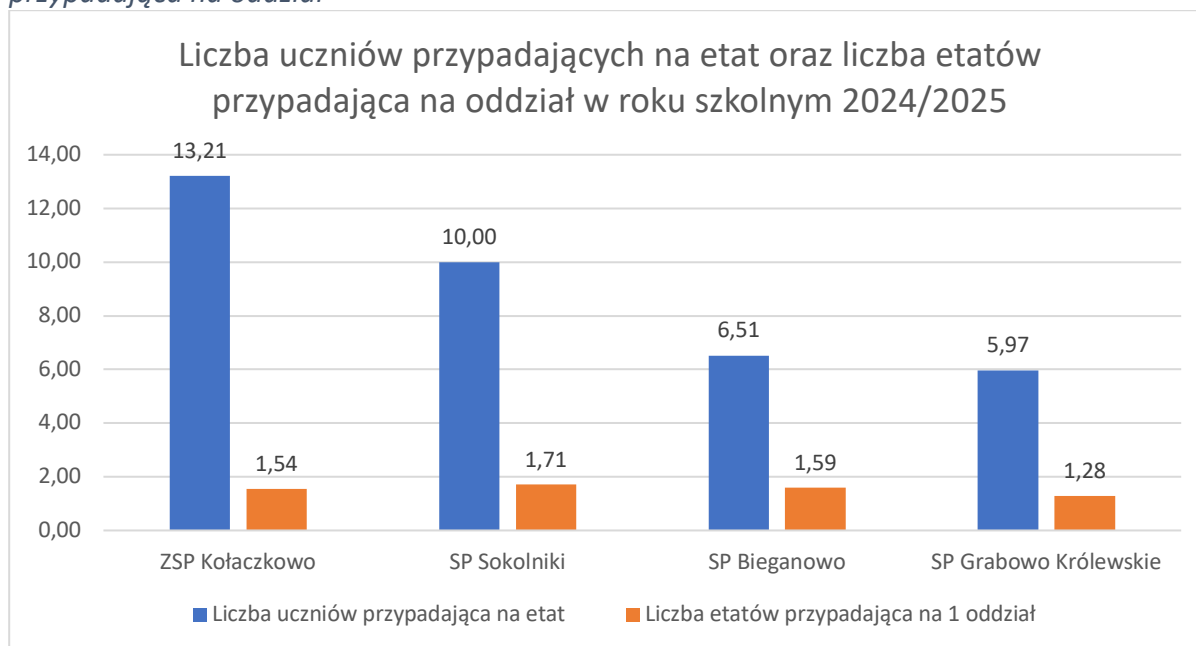
Efektywne gospodarowanie etatami nauczycielskimi to jeden z kluczowych aspektów zarządzania lokalną oświatą, zwłaszcza w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, gdzie funkcjonują małe szkoły z ograniczoną liczbą uczniów. W tabeli 14. porównano etatyzację w czterech szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Kołaczkowo, uwzględniając m.in. liczbę uczniów, oddziałów oraz wskaźniki efektywności zatrudnienia, z kolei na wykresie przedstawiono te liczby w sposób graficzny.

Tabela 14. Liczba uczniów na etat nauczycielski i liczba etatów przypadająca na oddział w roku szkolnym 2024/2025

Liczba uczniów na etat i liczba etatów na oddział					
Rok szkolny 2024/2025	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba etatów nauczycieli	Liczba etatów przypadająca na 1 oddział	Liczba uczniów przypadająca na etat
SP Kołaczkowo	265	13	20,0679	1,54	13,21
SP Sokolniki	171	10	17,1053	1,71	10,00
SP Bieganowo	93	9	14,2837	1,59	6,51
SP Grabowo Królewskie	69	9	11,5554	1,28	5,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z UG

Wykres 15. Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski oraz liczba etatów przypadająca na oddział

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z UG

Najniższą efektywność etatyzacji odnotowano w SP w Grabowie Królewskim i SP w Bieganowie, gdzie na jednego nauczyciela przypada odpowiednio 5,97 i 6,51 ucznia. Oznacza to bardzo małą średnią liczebność uczniów przypadających na etat, co bezpośrednio przekłada się na wyższe jednostkowe koszty nauczania. Dla porównania – w SP w Kołaczkanie, przy większej liczbie uczniów, na jeden etat przypada 13,21 ucznia, co niemal dwukrotnie zwiększa efektywność etatyzacji.

Wskaźnik etatów na oddział również pokazuje rosnące obciążenie kadrowe w mniejszych placówkach. W SP w Grabowie Królewskim wynosi on 1,28. W SP w Sokolnikach ten wskaźnik jest najwyższy (1,71).

Dane wyraźnie pokazują efekt skali – większe szkoły (SP w Sokolnikach i SP w Kołaczkanie) są w stanie utrzymać podobny poziom etatów przy znacznie większej liczbie uczniów, co przekłada się na korzystniejsze wskaźniki. Jest to naturalne zjawisko w małych gminach, ale stanowi istotny sygnał dla gminy w kontekście dalszych decyzji dotyczących sieci szkół i ewentualnej reorganizacji.

g. Nauczyciele specjaliści i uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Zatrudnianie nauczycieli specjalistów: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych zatrudnionych w szkołach i przedszkolach określa art. 42d ust. 1 i 2. KN:

Zgodnie z art. 42d ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, obowiązek zatrudnienia specjalistów dotyczy:

- przedszkola niebędącego przedszkolem specjalnym,
- szkoły podstawowej, liceum ogólnokształcącego, technikum, branżowej szkoły I stopnia - niebędących szkołami specjalnymi,
- szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego,
- zespołów, w skład którego wchodzi to przedszkole lub ta szkoła.

Tabela 15. przedstawia wymagane liczby etatów nauczycieli specjalistów.

Tabela 15. Wymagane liczby etatów nauczycieli specjalistów w przeliczeniu na liczbę dzieci

Wymagane liczby etatów specjalistów w przeliczeniu na liczbę dzieci	
Liczba uczniów	Łączna liczba etatów nauczycieli specjalistów
od 1 do 10	0,25
przekracza 10 i nie przekracza 20	0,4
przekracza 20 i nie przekracza 30	0,6
przekracza 30 i nie przekracza 40	0,8
przekracza 40 i nie przekracza 50	1,0
przekracza 50 i nie przekracza 100	1,5
przekracza 100	2 etaty, które powiększa się o 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 dzieci lub uczniów

Źródło: art. 42d ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela

Ad standaryzacja nauczycieli specjalistów:

Tabela 16. Zatrudnienie nauczycieli specjalistów stan na 30.09.2024 r.

Zatrudnienie nauczycieli specjalistów w gminie Kołaczkowo				
	ZS Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie
pedagog	6	4	5	6
psycholog	14,5	11	9 (Wakat)	9 (Wakat)
pedagog specjalny	16,5	23	13	9
logopeda	11	8	4	4
terapeuta	6	2	4	5
łącznie liczba godzin	54	48	35	33
etaty w szkole	2,5	2,2	1,6	1,5
standard, zgodnie z KN	2,2	2	1,5	1,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Raporcie o stanie gminy Kołaczkowo

Analizując dane przekazane przez UG w Kołaczkanie, dyrektorzy w arkuszach organizacyjnych zaplanowali godziny dla nauczycieli specjalistów, zgodnie z przepisami zawartymi w Karcie Nauczyciela. Na 30.09.2024 r. szkoły w Bieganowie i Grabowie Królewskim wykazują wakat na stanowisku psychologa.

h. Wyniki edukacyjne

Ocena wyników edukacyjnych uczniów stanowi jedno z kluczowych narzędzi do oceny jakości pracy szkół i efektywności procesu nauczania. Pozwala również na porównanie efektywności dydaktycznej poszczególnych placówek oraz identyfikację obszarów wymagających wsparcia lub optymalizacji. Analiza ta powinna być jednak prowadzona z uwzględnieniem kontekstu demograficznego, społecznego i organizacyjnego każdej szkoły.

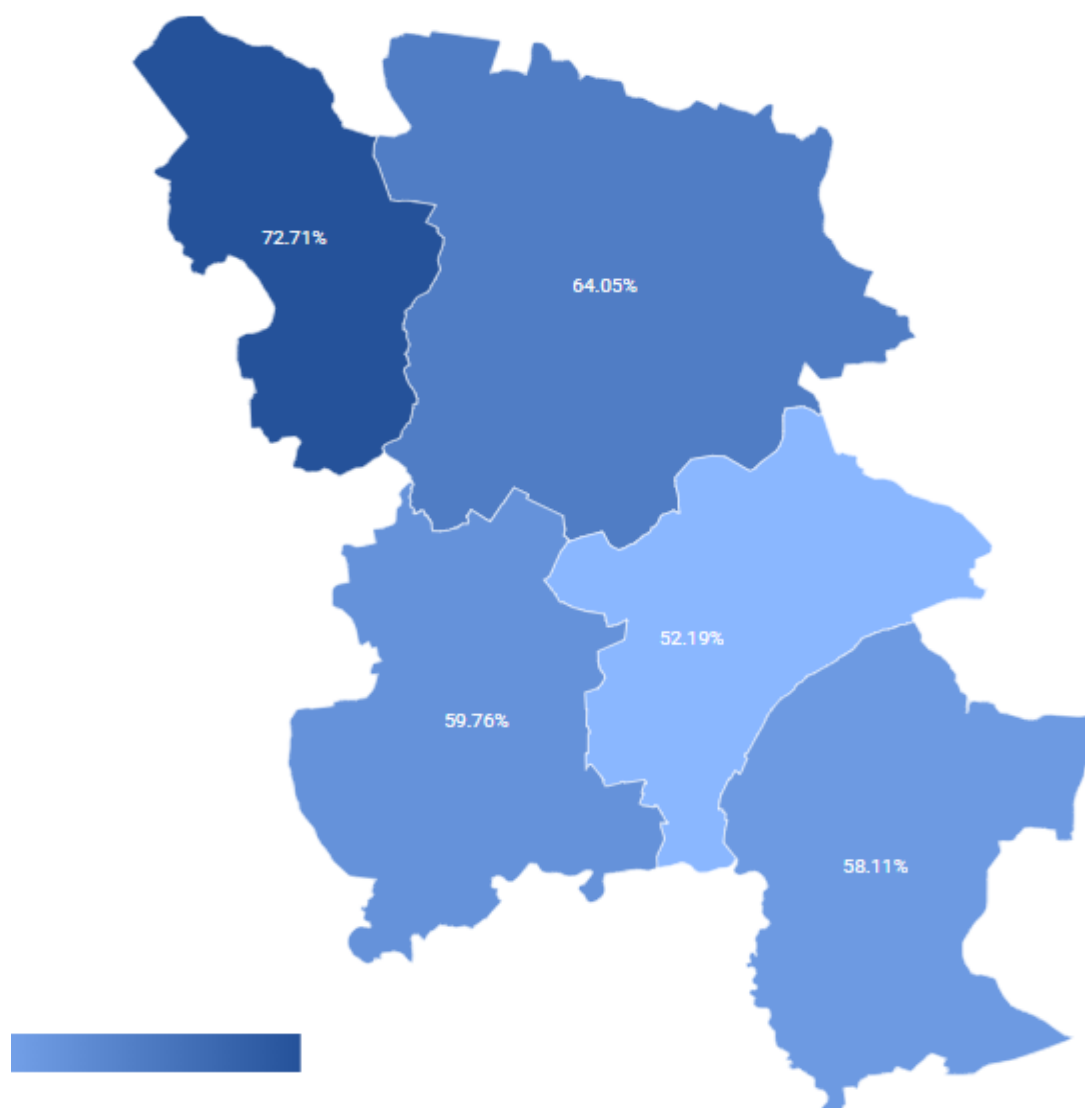
W celu lepszego zrozumienia pozycji gminy Kołaczkowo w zakresie wyników edukacyjnych, warto odnieść je do średnich wyników osiąganych przez uczniów w pozostałych gminach powiatu wrzesińskiego. Powiat obejmuje pięć jednostek samorządowych: gminę Września (miejsko-wiejska), gminę Kołaczkowo, gminę Miłosław, gminę Pyzdry oraz gminę Nekla. Na rysunkach 6, 7 i 8 przedstawiono średnie wyniki uzyskane przez uczniów poszczególnych gmin powiatu wrzesińskiego.

Należy jednak zaznaczyć, że gmina Kołaczkowo jest jedną z najmniejszych gmin powiatu pod względem liczby uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty, co wpływa na wrażliwość danych statystycznych – pojedyncze przypadki mogą znacząco oddziaływać na średni wynik. Mimo ograniczonej próby porównawczej, zestawienie danych powiatowych stanowi ważny punkt odniesienia w analizie efektywności nauczania i może wskazywać na potencjalne różnice w jakości kształcenia, dostępie do wsparcia dydaktycznego oraz lokalnych uwarunkowaniach organizacyjnych.

Poniższa tabela oraz rysunek 6. prezentuje średnie wyniki uzyskane przez uczniów poszczególnych gmin z języka angielskiego.

Wyniki E-8	
Język angielski	Rok szkolny 2023/2024
gmina Nekla	72,71%
gmina Września	64,05%
gmina Miłosław	59,76%
gmina Pyzdry	58,11%
gmina Kołaczkowo	52,19%

Rysunek 6. Średnie wyniki E-8 z języka angielskiego w powiecie wrzesińskim w 2024 r.

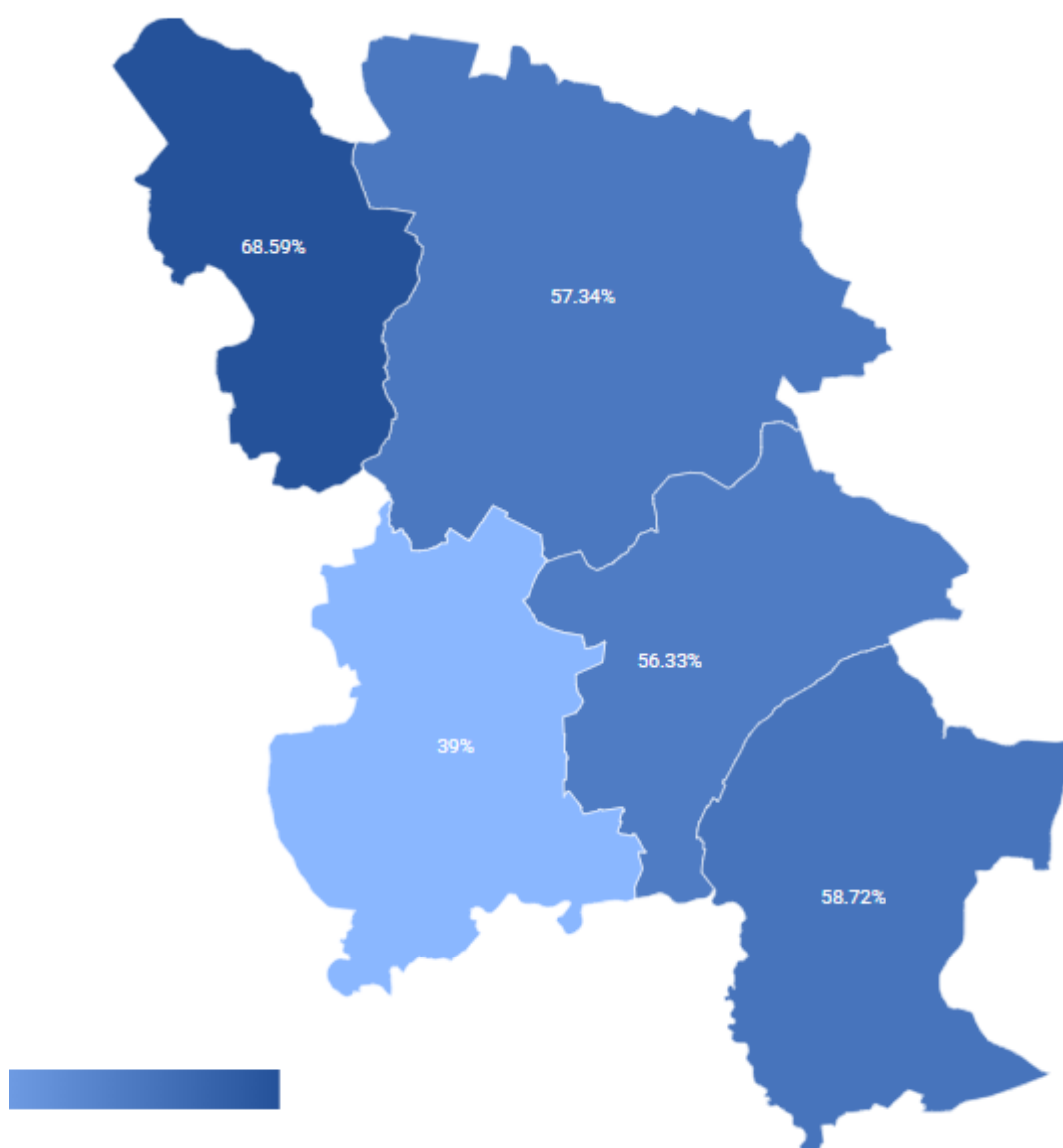

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

Poniższa tabela oraz rysunek 7. prezentuje średnie wyniki uzyskane przez uczniów poszczególnych gmin z języka polskiego.

Wyniki E-8	
Język polski	Rok szkolny 2023/2024
gmina Nekla	68,59%
gmina Pyzdry	58,72%
gmina Września	57,34%
gmina Kołaczkowo	56,33%
gmina Miłosław	39,00%

Rysunek 7. Średnie wyniki E-8 z języka polskiego w powiecie wrzesińskim w 2024 r.

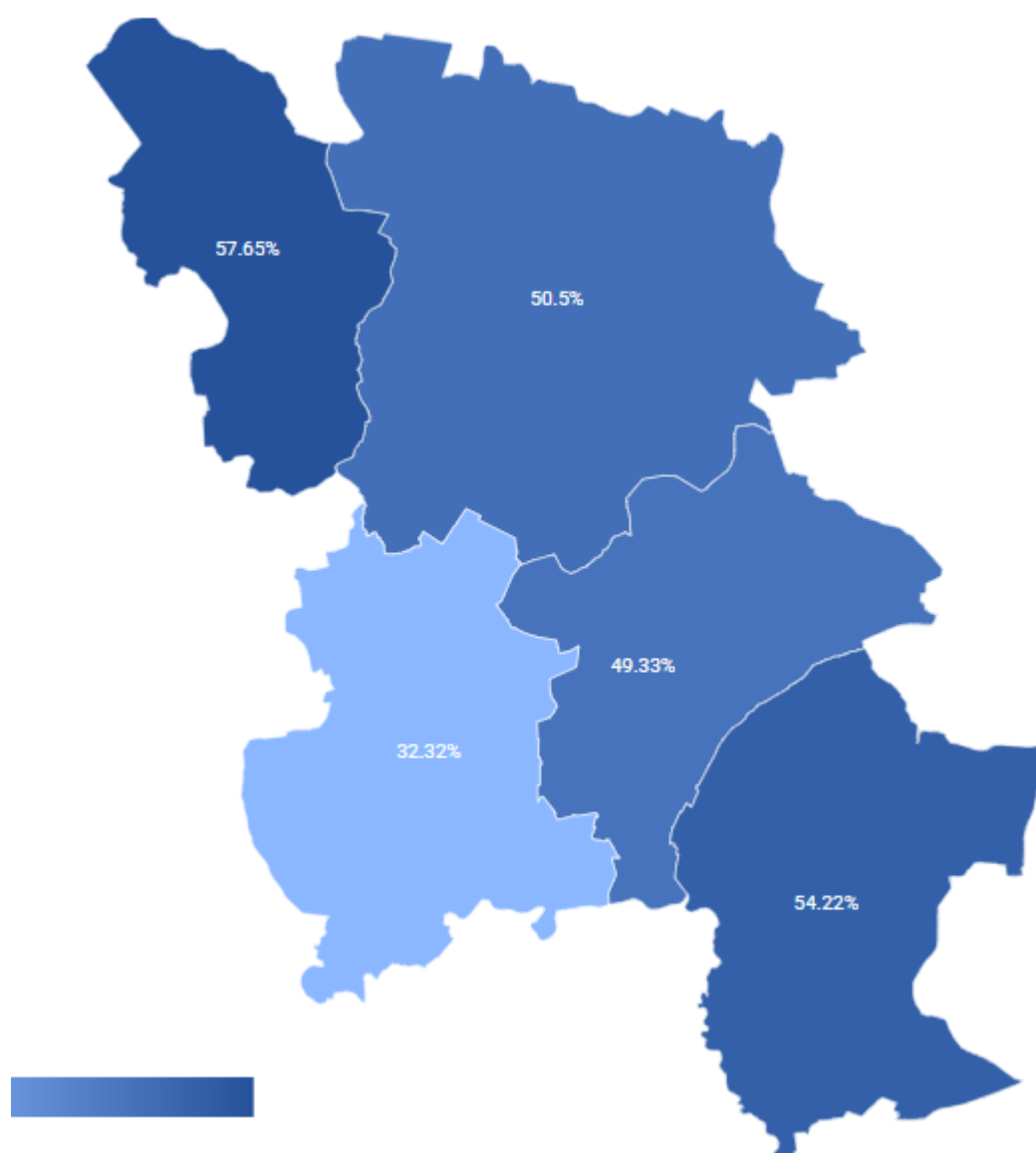

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

Poniższa tabela oraz rysunek 8. prezentuje średnie wyniki uzyskane przez uczniów poszczególnych gmin z matematyki.

Wyniki E-8	
Matematyka	Rok szkolny 2023/2024
gmina Nekla	57,65%
gmina Pyzdry	54,22%
gmina Września	50,50%
gmina Kołaczkowo	49,33%
gmina Miłosław	32,32%

Rysunek 8. Średnie wyniki E-8 z matematyki w powiecie wrzesińskim w 2024 r.

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

W roku szkolnym 2023/2024 uczniowie szkół podstawowych w gminie Kołaczkowo przystąpili do egzaminu ósmoklasisty w trzech przedmiotach: języku polskim, matematyce oraz języku angielskim. Warto podkreślić, że w minionym roku szkolnym jedynie 3 z 5 szkół podstawowych w gminie prowadziły oddziały klasy VIII. Egzamin przeprowadzony został w Szkole Podstawowej w Sokolnikach, w Szkole Podstawowej w Bieganowie oraz w Szkole Podstawowej we Wszemborzu. Oznacza to, że prezentowane dane statystyczne dotyczą wyników jedynie tych dwóch placówek i nie obrazują sytuacji całej gminy w pełnym ujęciu.

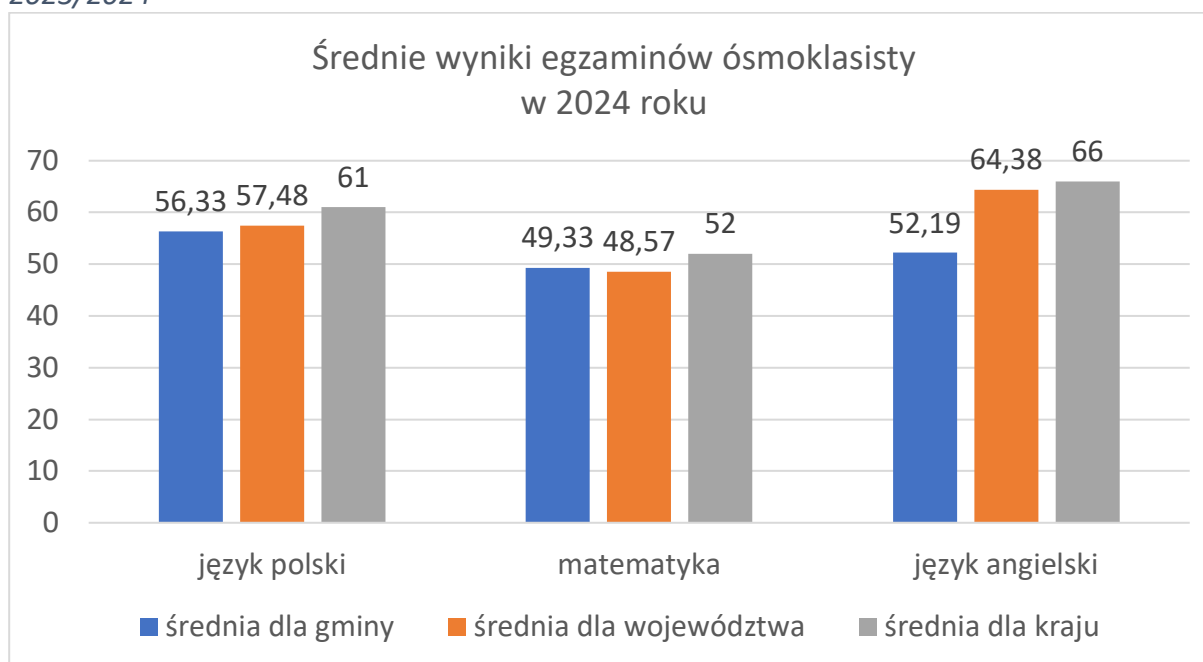
Tabela 17. Średnie wyniki egzaminów E-8 w 2023/2024 r. w gminie Kołaczkowo

Średnie wyniki egzaminów E-8 w 2023/2024 r. w gminie Kołaczkowo						
Nazwa szkoły	zdający uczniowie	j. polski (%)	zdający uczniowie	matematyka (%)	zdający uczniowie	j. angielski (%)
SP WE WSZEMBORZU	8	67,00	8	66,00	8	61,63
SP W BIEGANOWIE	11	46,27	11	43,27	11	51,45
SP W SOKOLNIKACH	8	59,50	8	41,00	8	43,75

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

Na wykresie 16. przedstawiono średnie wyniki dla gminy w porównaniu ze średnimi wynikami osiąganymi przez uczniów w województwie wielkopolskim i w Polsce.

Wykres 16. Porównanie średnich wyników E8 dla gminy, województwa i kraju w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: Mapa Egzaminów <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Analiza wyników w roku szkolnym 2023/2024 przedstawia się następująco:

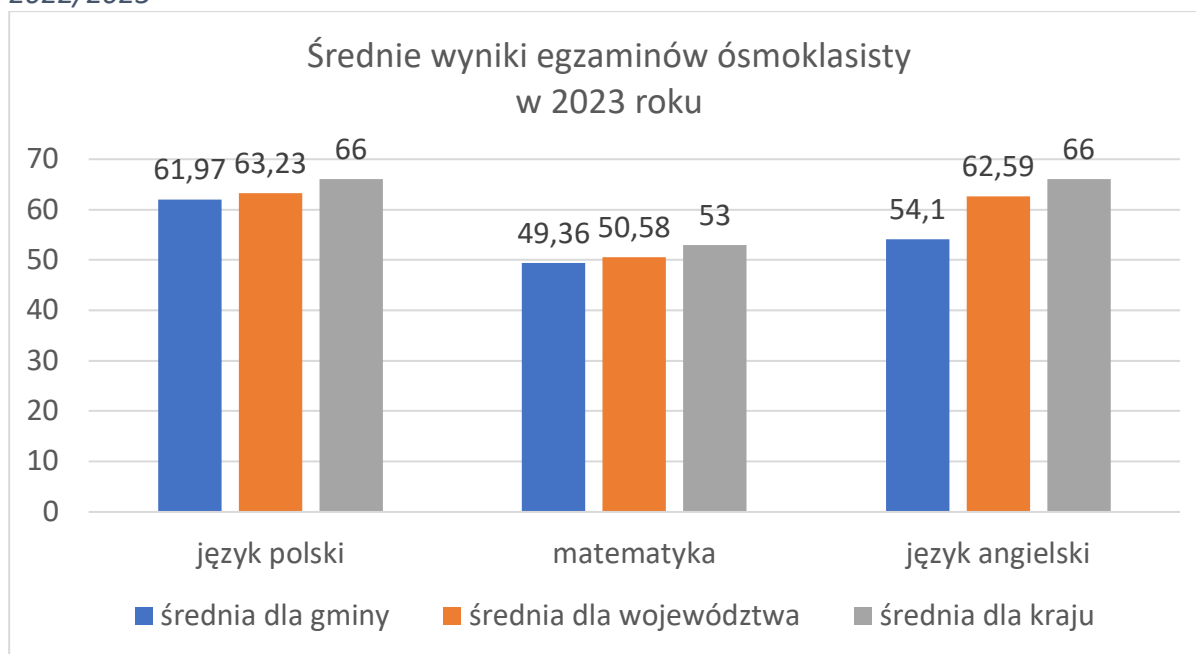
- Język polski: Średni wynik w gminie Kołaczkowo (56,33%) był minimalnie niższy niż średnia wojewódzka (57,48%) i wyraźnie niższy od średniej krajowej (61%). Oznacza

to, że uczniowie osiągają wyniki zbliżone do regionalnych, ale nie dorównują ogólnopolskim standardom.

- Matematyka: Rezultat 49,33% jest nieco wyższy od średniej wojewódzkiej (48,57%), co stanowi pozytywny sygnał dla jakości nauczania matematyki w gminie. Mimo to wynik pozostaje poniżej średniej krajowej (52%).
- Język angielski: Największe różnice występują w przypadku języka angielskiego – średni wynik (52,19%) jest o ponad 12 punktów procentowych niższy niż średnia wojewódzka (64,38%) i o niemal 14 punktów niższy niż średnia krajowa (66%). Wskazuje to na konieczność wzmocnienia nauczania języka obcego.

Wyniki egzaminów są umiarkowanie zadowalające w zakresie języka polskiego i matematyki, ale wymagają zdecydowanych działań naprawczych w obszarze języka angielskiego. Ze względu na ograniczoną próbę (egzaminy odbyły się jedynie w dwóch szkołach), dane należy traktować jako punktowy obraz sytuacji, a nie pełny przekrój jakości edukacji w całej gminie. W związku z powyższym analizie poddano również wyniki z roku szkolnego 2022/2023, gdzie egzamin ósmoklasisty odbył się w każdej ze szkół. Średnie wyniki uzyskane przez uczniów przedstawia wykres 17.

Wykres 17. Porównanie średnich wyników E8 dla gminy, województwa i kraju w roku szkolnym 2022/2023

Źródło: Mapa Egzaminów <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Dzięki pełnemu uczestnictwu szkół, uzyskane wyniki stanowią reprezentatywny obraz efektów nauczania w całym systemie oświaty gminnej. W wyniku analizy porównanie wyników prezentuje się następująco:

- Język polski: Uczniowie z gminy osiągnęli średni wynik na poziomie 61,97%, co stanowi niewielką różnicę względem średniej wojewódzkiej (63,23%) i negatywne odchylenie od średniej krajowej (66%).
- Matematyka: Średni wynik (49,36%) jest zbliżony do średniej wielkopolskiej (50,58%), jednak nadal pozostaje poniżej średniej ogólnopolskiej (53%). Wyniki z gminy Kołaczkowo wpisują się w typowe wartości regionalne, lecz są poniżej krajowych.
- Język angielski: Rezultat 54,10% wskazuje kolejny raz na wyraźnie niższy poziom w porównaniu z województwem (62,59%) i krajem (66%). Różnica ta podkreśla konieczność wzmocnienia kompetencji językowych uczniów.

Wyniki z języka polskiego i matematyki są zbliżone do średnich regionalnych. . Największe różnice występują w przypadku języka angielskiego, co sugeruje potrzebę podjęcia działań naprawczych w tym obszarze. Rok szkolny 2022/2023 dostarcza pełniejszy obraz efektywności nauczania, gdyż egzaminy przeprowadzono we wszystkich szkołach podstawowych w gminie.

W zestawieniu z rokiem szkolnym 2023/2024, w którym egzamin przeprowadzono tylko w dwóch szkołach, analiza wyników z 2022/2023 może służyć jako punkt odniesienia dla oceny długofalowych trendów edukacyjnych oraz planowania działań rozwojowych w zakresie wspomagania uczniów i doskonalenia pracy szkół.

Porównanie wyników z obu lat sugeruje:

- Relatywną stabilność osiągnięć z matematyki, choć nadal poniżej średniej krajowej.
- Delikatny, lecz systematyczny spadek wyników z języka polskiego.
- Trwale niższy poziom znajomości języka angielskiego, co należy uznać za wyzwanie strategiczne dla gminnego systemu edukacji.

Wyniki egzaminacyjne, mimo wspomnianych ograniczeń, stanowią istotny wskaźnik, dlatego ich monitorowanie i wykorzystanie do planowania działań naprawczych pozostaje kluczowym elementem zarządzania oświatą w gminie.

i. Punktowa Ocena Jednostek

Do obiektywnej analizy funkcjonowania szkół publicznych wykorzystano **Punktową Ocena Jednostki**. Jest to autorskie narzędzie wspierające proces planowania sieci szkół. Dzięki wykorzystaniu danych ilościowych możliwe jest porównanie potencjału i efektywności poszczególnych jednostek w oparciu o jasno określone, mierzalne kryteria.

Należy zaznaczyć, że zastosowanie narzędzi ilościowych może wymagać indywidualnej interpretacji, ponieważ opierają się one wyłącznie na analizie stanu istniejącego, który, w oderwaniu od kontekstu przyczynowego, może dostarczać obrazu niepełnego.

System oceny obejmuje **cztery główne obszary**:

- **Oferta (max 25 pkt.)** – obejmuje sukcesy uczniów w konkursach oraz ich poziom, uczestnictwo w zajęciach dodatkowych, wyposażenie w sprzęt komputerowy, sal w sprzęt interaktywny, dostęp do sali integracji sensorycznej, liczbę książek w przeliczeniu na ucznia oraz dostęp do świeżo przygotowywanych posiłków w szkołach.
- **Infrastruktura (max 25 pkt.)** – służy ocenie niezbędnych nakładów i uwzględnia warunki lokalowe szkoły, dostępność sal sportowych, termomodernizację, infrastrukturę zewnętrzną oraz stan infrastruktury.
- **Zapotrzebowanie (max 15 pkt.)** – służy ocenie uzasadnienia istnienia szkoły na bazie demografii i obejmuje prognozę liczby uczniów w szkole za 7 lat, aktualną liczbę uczniów w szkole oraz prognozę liczby uczniów w klasie I za 7 lat.
- **Efektywność (max 15 pkt.)** – skupia się na kosztach funkcjonowania szkoły w przeliczeniu na ucznia, średniej liczebności oddziału oraz najmniej licznego oddziału w szkole.

Każda kategoria ma przypisaną maksymalną liczbę punktów. Suma punktów (maksymalnie 80) stanowi syntetyczny wskaźnik kondycji danej jednostki oświatowej.

Narzędzie to nie tylko porządkuje dane, ale także wspiera **podejmowanie decyzji strategicznych dotyczących optymalizacji sieci szkół**. Może być wykorzystywane do:

- identyfikacji jednostek o wysokim potencjale,
- wskazywania szkół wymagających reorganizacji lub wsparcia,
- porównania kosztów utrzymania w kontekście jakości oferty edukacyjnej,
- analizy efektywności wykorzystania infrastruktury oświatowej,
- oraz tworzenia długofalowych prognoz opartych na realnych danych demograficznych i organizacyjnych.

Dzięki temu podejściu możliwe jest planowanie działań w sposób **transparentny, oparty na danych i zorientowany na długofalowe potrzeby edukacyjne społeczności lokalnej**.

Szczegółowe dane jednostkowe przedstawione są dla każdej publicznej szkoły w rozdziale 4. Charakterystyka jednostek oświatowych.

Ad. 1 Oferta:

1. Konkursy - liczba konkursów podzielona przez liczbę uczniów obrazuje przede wszystkim pracę nauczycieli w zakresie odkrywania talentów uczniów i dopasowanie konkursu do możliwości uczniów oraz zmotywowania ich do podjęcia wyzwania; im wyższy wynik tym lepiej.
2. Sukcesy uczniów - ranga konkursów podzielona przez liczbę uczniów obrazuje poziom przygotowania uczniów względem uczniów z innych szkół; im wyższy wskaźnik tym lepiej.
3. Zajęcia dodatkowe - uczestnictwo w kołach zainteresowań i przedmiotowych (% liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych).
4. Wyposażenie komputerowe – dostępność narzędzi IT w szkole.
5. Wyposażenie sal – dostępność nowoczesnego wyposażenia w szkole.
6. Dostępność książek – liczba książek podzielona przez liczbę uczniów.
7. Dostępność specjalistów dla uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi - spełnienie wymogów liczby godzin specjalistów SPE.

Ad. 2. Infrastruktura

Infrastruktura szkolna podlega szeregowi wymogów zarówno w zakresie bezpieczeństwa, efektywności energetycznej budynków jak i oferty edukacyjnej. Spełnienie szeregu z nich wiąże się z niemałymi nakładami, dlatego przy planowaniu docelowego układu gminnej sieci oświatowej kluczowe jest uwzględnienie stanu infrastruktury i koniecznych inwestycji.

1. Termomodernizacja
2. Sala gimnastyczna
3. Infrastruktura zewnętrzna
4. Liczba sal
5. Nakłady – szacunkowe koszty dostosowania do standardu

Ad. 3. Zapotrzebowanie

W aspekcie zapotrzebowania badamy 3 parametry:

1. liczba uczniów w szkole (2024/2025) – dotyczy łącznej liczby uczniów we wszystkich oddziałach szkolnych w danej szkole,
2. Liczba uczniów w szkole za 7 lat (wariant optymistyczny) – dotyczy łącznej liczby uczniów we wszystkich oddziałach szkolnych za 7 lat, przy założeniu, że wszystkie dzieci urodzone na terenie obwodu danej szkoły podstawowej, będą się w niej uczyć,
3. Liczba uczniów w klasie I za 7 lat (wariant optymistyczny) – dotyczy prognozowanej liczby uczniów w klasie I w szkole podstawowej za 7 lat na podstawie urodzeń z 2024

roku, przy założeniu, że wszystkie dzieci urodzone na terenie obwodu danej szkoły podstawowej będą się w niej uczyć.

Ad 4. Efektywność

W kategorii efektywność badane są 3 aspekty:

1. koszt kształcenia ucznia względem średniej gminnej,
2. średnia liczebność oddziału
3. oraz najmniej liczny oddział w aktualnym roku szkolnym.

4. Charakterystyka jednostek oświatowych

a. Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Kołaczku

Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Kołaczku wchodzi w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego i mieści się w dwóch budynkach przy ul. Krakowskiej 1 – budynku głównym oraz budynku dydaktycznym B. Powierzchnia użytkowa obu budynków wynosi łącznie 1907,75 m². Placówka dysponuje nowoczesną halą sportową o powierzchni 856,9 m², zespołem boisk typu „Orlik”, boiskiem wielofunkcyjnym oraz placem zabaw, co łącznie daje kompleks o powierzchni 2764,65 m².

Rysunek 9. Szkoła Podstawowa w Kołaczku

Źródło: Urząd Gminy Kołaczko

i. Zorganizowanie

W roku szkolnym 2024/2025 w szkole funkcjonuje 9 oddziałów klas I–VIII oraz 1 oddział przedszkolny „0”. Do szkoły uczęszcza 179 uczniów w klasach I–VIII i 22 dzieci w oddziale przedszkolnym – łącznie 201 uczniów. Szczegółowy rozkład uczniów w poszczególnych oddziałach przedstawiono w tabelach nr 18 i 19.

Tabela 18. Struktura liczebności uczniów w SP w Kołaczku w roku szkolnym 2024/2025

Struktura liczebności uczniów w szkole; stan na 30.09.2024 r.									
	2024/2025								łącznie
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Liczba uczniów	36	18	18	28	17	21	23	18	179
Liczba oddziałów	2	1	1	1	1	1	1	1	9
Liczba uczniów z opiniami poradni PP	1	0	2	1	3	1	4	3	15
Liczba uczniów z orzeczeniami poradni PP									6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczko

Tabela 19. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Kołaczku w roku szkolnym 2024/2025

Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym; stan na 30.09.2024 r.						
	2024/2025					łącznie
	2,5	3	4	5	6	
Liczba dzieci	0	0	0	0	22	22
Liczba oddziałów	0	0	0	0	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczko

Analizując zorganizowanie jednostki oświatowej należy wziąć pod uwagę również zakończoną rekrutację do klas 1. na rok szkolny 2025/2026. Tabela 20. przedstawia wyniki rekrutacji do klasy pierwszej do szkoły podstawowej w Kołaczku. Warto zwrócić uwagę, iż w roku 2018 na terenie obwodu szkoły podstawowej w Kołaczku urodziło się 28 dzieci, co oznacza, że nie wszystkie dzieci będą uczyły się w szkole obwodowej. Tylko jedno dziecko zamieszkałe na terenie obwodu innej szkoły podstawowej wybrało szkołę w Kołaczku. Do klasy pierwszej nie będzie uczęszczało żadne dziecko spoza gminy.

Tabela 20. Wyniki rekrutacji do klasy pierwszej w SP w Kołaczku w roku szkolnym 2025/2026

Rekrutacja do kl. I na 2025/2026	
Liczba uczniów ogółem	24
Liczba uczniów z obwodu	23
Liczba uczniów spoza obwodu, w tym:	1
- z obwodów innych szkół z terenu gminy (Zieliniec 1)	1
- spoza gminy	0
rocznik 2018	23
rocznik 2017	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczko

łącznie 41 uczniów korzysta z gminnych dowozów szkolnych, z czego:

- 34 uczniów mieszka w odległości do 3 km,

- 5 uczniów – powyżej 3 km,
- 2 uczniów – powyżej 4 km (maksymalna trasa wynosi 6,4 km i trwa około 35 minut).

Strukturę uczniów Szkoły Podstawowej w Kołaczku korzystających z dowozów organizowanych przez gminę przedstawia tabela nr 21.

Tabela 21. Struktura korzystających z dowozów w SP w Kołaczku w roku szkolnym 2024/2025

Dowozy				
Liczba dzieci/uczniów	do 3 km		powyżej 3 km	powyżej 4 km
	dochodzący	dowożeni	dowożeni	dowożeni
dzieci 5 lat i odbywające roczne przygotowanie przedszkolne	17	3	2	0
dzieci - wychowanie przedszkolne poniżej 5 lat	64	0	0	0
uczniowie I-IV	85	13	1	1
uczniowie V-VIII	58	18	2	1
RAZEM	224	34	5	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczko

Organizowane są 2 kursy popołudniowe i 1 poranny. Wśród ogólnej liczby uczniów, 19 osób uczy się w SP w Kołaczku spoza obwodu szkoły, w tym 3 spoza gminy.

Świetlica funkcjonuje w dwóch grupach – w godzinach porannych (6:40–7:40) i popołudniowych (11:30–15:30), obejmując 69 uczniów. Z posiłków korzysta 99 dzieci: 82 z klas I–VIII oraz 17 z oddziału przedszkolnego.

ii. Obiekt

Szkoła zajmuje największy spośród wszystkich szkół w gminie budynek o powierzchni 2 765 m² z 15 salami dydaktycznymi, co pozwala na jednozmiannowe kształcenie 375 uczniów. Sale są wyposażone w sprzęt multimedialny – monitory i tablice interaktywne, projektory, zestawy komputerowe i tablety. Pracownie przedmiotowe (informatyczna, fizyczno-chemiczna, językowa, przyrodnicza) są nowocześnie wyposażone i dostosowane do potrzeb edukacyjnych – m.in. w drukarkę 3D, roboty edukacyjne i zestawy mikroskopów.

Biblioteka szkolna zajmuje powierzchnię 148,81 m², posiada 5018 woluminów i jest wyposażona w laptop, monitor interaktywny oraz 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Świetlica ma powierzchnię 77,75 m² i dostosowana jest do pracy w dwóch grupach.

Szkoła posiada w pełni wyposażoną kuchnię o powierzchni 138,75 m², w której przygotowywane są wszystkie posiłki. Dodatkowo funkcjonują gabinety specjalistyczne – psychologa, logopedy, pedagoga oraz gabinet profilaktyki zdrowotnej. Zajęcia odbywają się w systemie jednozmiannowym.

Ogrzewanie budynków odbywa się przy użyciu oleju opałowego z własnej kotłowni. Obiekty nie przeszły jeszcze termomodernizacji. Planowana jest wymiana dachu w budynku A oraz malowanie 4 sal lekcyjnych.

Zgodnie z kontrolą SANEPID, szkoła otrzymała zalecenie wymiany oświetlenia w salach dydaktycznych. Nie stwierdzono zaleceń pokontrolnych ze strony Państwowej Straży Pożarnej.

iii. Oferta edukacyjna i wyniki

Szkoła realizuje pełną podstawę programową dla klas I–VIII oraz oddziału przedszkolnego. Uczniowie korzystają z zajęć wspierających – dydaktyczno-wyrównawczych, specjalistycznych (psycholog, logopeda, pedagog specjalny) oraz rozwijających zainteresowania oraz z bogatej oferty sportowej. Szkoła pełni również funkcję środowiskową – organizuje imprezy i wydarzenia lokalne.

W roku szkolnym 2023/2024 szkoła nie prowadziła klasy ósmej, więc nie przeprowadzono egzaminu ósmoklasisty. Wyniki z poprzednich lat przedstawia tabela nr 22.

Tabela 22. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w SP w Kołaczowie

Średnie wyniki E-8 w SP w Kołaczowie			
Rok szkolny	2022/23	2021/22	2020/21
J. polski	62,59%	56,48%	59,75%
Matematyka	46,18%	54,61%	39,20%
J. angielski	58,23%	62,30%	57,70%

Źródło: Mapa Egzaminów <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Wyniki uczniów w zakresie języka polskiego i języka angielskiego systematycznie przekraczają średnią gminną, a w 2020/2021 wynik z języka polskiego był również wyższy niż średnia wojewódzka. Wskazaniem do dalszych działań naprawczych pozostaje matematyka – na przestrzeni trzech lat wynik ten plasował się poniżej średniej gminnej.

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Kołaczowie aktywnie uczestniczą w konkursach i olimpiadach o zasięgu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim oraz lokalnym. W roku szkolnym 2023/2024 osiągnięto m.in. następujące sukcesy:

- 4 uczniów uzyskało bardzo dobry wynik, a 3 uczniów – wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur”,
- uczennica klasy VI zdobyła I miejsce w Międzynarodowym Konkursie na Ucznia Roku „Patron szkoły moim mistrzem i autorytetem”,
- na szczeblu ogólnopolskim: 3 uczniów zostało laureatami konkursu „Olimpusek” z edukacji wczesnoszkolnej, a inni uczniowie zdobyli wyróżnienia w konkursach recytatorskim i krasomówczym,
- na szczeblu wojewódzkim: uczniowie zdobyli I i II miejsca w konkursach recytatorskich oraz 3 uczniów uzyskało tytuł finalisty Wojewódzkiej Olimpiady Biologicznej,

- w konkursach międzyszkolnych – uczennica szkoły zajęła I miejsce w konkursie recytatorskim.

iv. Opinie społeczności

Data i miejsce: 10.06.2025 r., godz. 16:30–18:00, SP Kołaczkowo

Uczestnicy: kadra pedagogiczna, rodzice, radni gminni

Spotkanie w Kołaczkowie miało zróżnicowany, refleksyjny charakter – uczestnicy, korzystając z doświadczenia funkcjonowania największej szkoły w gminie, podejmowali temat przyszłości całej sieci oświatowej. Zwracano uwagę na potrzebę strategicznego planowania, przejrzystości finansowej oraz partnerskiego podejścia do społeczności lokalnych – niezależnie od wielkości placówki.

Atuty szkoły według społeczności lokalnej:

- Rozbudowana infrastruktura edukacyjna i sportowa – szkoła dysponuje obiektami o dużym potencjale (np. Orlik, place zabaw, sale tematyczne), które służą nie tylko uczniom, ale też społeczności lokalnej.
- Stabilna i doświadczona kadra – nauczyciele znający lokalny kontekst, przywiązani do szkoły.
- Dobre przygotowanie uczniów do dalszej edukacji – absolwenci szkoły z powodzeniem kontynuują naukę w szkołach ponadpodstawowych.

Zgłoszone problemy i potrzeby:

- Problemy infrastrukturalne mimo skali placówki – stan techniczny niektórych elementów np. tyrolka z ograniczeniem wagowym, oświetlenie boisk, zbyt małe środki na bieżące naprawy.
- Nieproporcjonalne obciążenia finansowe – szkoła pokrywa koszty utrzymania infrastruktury, z której korzystają również mieszkańcy, a dochody trafiają bezpośrednio do gminy.
- Nierówna polityka budżetowa – pytania o zasadność dużych inwestycji w placówki z mniejszą liczbą dzieci (np. przedszkole w Sokolnikach) przy ograniczonym budżecie całej gminy.
- Niejasny przepływ środków – brak wiedzy, jaka część subwencji lub dochodów własnych szkoły wraca do gminy i jak te środki są dalej redystrybuowane.
- Jakość żywienia i automaty – krytyka jadłospisu w przedszkolu (słodycze, brak warzyw), zastrzeżenia do funkcjonowania automatów z przekąskami (dochody nie zasilają budżetu szkoły).

Podsumowanie:

Spotkanie w Kołaczkowie pokazało, że również duża, centralna szkoła może mieć poczucie niesprawiedliwego traktowania i braku wpływu na decyzje samorządowe. Uczestnicy

podkreślali wagę równoważenia interesów wszystkich placówek oraz potrzebę zaplanowania zmian systemowych, a nie punktowych. Podniesiono, że jakość edukacji nie polega wyłącznie na wynikach egzaminów, ale również na budowaniu wspólnoty, bezpieczeństwa i odpowiedzialnego podejścia do całej społeczności uczniowskiej.

W ramach ekspertyzy przeprowadzono również konsultacje z przedstawicielami samorządu uczniowskiego Szkoły Podstawowej w Kołaczku. Przedstawione zostały następujące postulaty i propozycje:

- Stworzenie planu przejściowego – w przypadku zmian w sieci szkół: zapewnienie wsparcia psychologicznego, logistycznego i adaptacyjnego dla uczniów z mniejszych miejscowości.
- Zmiana godzin rozpoczęcia lekcji – rozważenie rozpoczęcia zajęć od 8:30 w celu złagodzenia skutków długich dojazdów.
- Wzmocnienie integracji uczniowskiej między miejscowościami – wspólne zajęcia, wyjazdy, działania projektowe, które pozwolą budować wspólnotę uczniów z różnych części gminy.
- Powołanie młodzieżowej rady gminy – jako formy budowania odpowiedzialności obywatelskiej i partycypacji młodych mieszkańców.
- Przezroczystość finansowa i partnerski dialog – oczekiwanie, że decyzje będą podejmowane z udziałem społeczności, w oparciu o dane i realne potrzeby – np. poprzez przeprowadzenie referendum w temacie sieci oświatowej.

v. Punktowa Ocena Jednostki

Tabela przedstawia Punktową Ocenę Jednostki - szkoły podstawowej w Kołaczku

Tabela 23. Punktowa ocena jednostki - SP w Kołaczku

Kategoria	SP Kołaczko	Skala	Przyznane Punkty
OFERTA		max 25 pkt	15
Konkursy (liczba konkursów/liczba uczniów)		max 5 pkt	3
Wybitny poziom > 20%		5	
Bardzo wysoki poziom 15,01-20%		4	
Wysoki poziom 10,01-15%	15%	3	3
Średni poziom 5,01-10%		2	
Niski poziom 1-5%		1	
Brak istotnych sukcesów < 1%		0	
Sukcesy uczniów (ranga/liczba uczniów)		max 5 pkt	2
Wybitny poziom sukcesów > 1,50 pkt/ucznia		5	
Bardzo wysoki poziom sukcesów 1,01-1,50 pkt/ucznia		4	

Wysoki poziom sukcesów 0,76-1,00 pkt/ucznia		3	
Średni poziom sukcesów 0,51-0,75 pkt/ucznia	0,61	2	2
Niski poziom sukcesów 0,26-0,50 pkt/ucznia		1	
Brak istotnych sukcesów 0-0,25 pkt/ucznia		0	
Zajęcia dodatkowe - uczestnictwo w kołach zainteresowań i przedmiotowych (% liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych)		max 5 pkt	4
Bardzo wysoka aktywność >100%		5	
Wysoka aktywność 71-100%	72%	4	4
Średnia aktywność 51-70%		3	
Niska aktywność 21-50%		2	
Bardzo niska aktywność 10-20%		1	
Brak istotnej aktywności < 10%		0	
Wypożyczenie - powyżej/poniżej średniej gminnej		max 5 pkt	2
Wypożyczenie komputerowe (komputery stacjonarne, laptopy, tablety, terminale)/liczba uczniów	poniżej średniej gminnej	+1	0
Wypożyczenie sal (monitor interaktywny, projektor, monitor dotykowy)/liczba uczniów	poniżej średniej gminnej	+1	0
Sala integracji sensorycznej	tak	+1	1
Liczba książek/liczba uczniów	poniżej średniej gminnej	+1	0
Kuchnia (obiady przygotowywane na miejscu)	tak	+1	1
Dostępność specjalistów do SPE (na podstawie liczby specjalistów do potrzeb – pedagog, logopeda, psycholog itd.)	pedagog, psycholog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, nauczyciel wspomagający: 10 osób; wymiar etatu: 52/22	max 5 pkt	4
Pełna obsada	pełna	4	4
Dedykowane gabinety		+1	
Wakaty		0	
INFRASTRUKTURA		max 25 pkt	14
Termomodernizacja	Brak termomodernizacji	max 5 pkt.	0
Nowa stolarka okienna	nie	+1	0
Ocieplenie elewacji	nie	+1	0
Nowoczesne źródło ciepła (nie na paliwo kopalne)	nie	+1	0
Instalacja fotowoltaiczna	nie	+1	0

nowoczesny system wentylacji (rekuperacja lub wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła)	nie	+1	0
Sala gimnastyczna		max 5 pkt.	5
Brak		0	
Mała sala (do 100 m ²)		1	
Średnia sala (100-250 m ²)		2	
Pełnowymiarowa (>250 m ²)		3	
Pełnowymiarowa + trybuny	Hala sportowa pełnowymiarowa z trybunami (856,9m ²)	4	4
Zaplecze sanitarne	tak	+1	1
Infrastruktura zewnętrzna		max 5 pkt.	4
Plac zabaw (poniżej 10 lat)	tak	1	1
Brak boiska		0	
Boisko z nawierzchnią gruntową		1	
Boisko ze sztuczną nawierzchnią		2	
Orlik	tak	3	3
Extra np. basen/stok narciarski		1	
Liczba sal		max 5 pkt.	5
Brak zmianowości	Brak zmianowości	5	5
Zmianowość		0	
Nakłady	Termomodernizacja pełna, malowanie, infrastruktura zewnętrzna - ławki, stojaki rowerowe itp., sanitariaty	max 5 pkt.	0
do 100 000 zł		5	
do 500 000 zł		4	
do 1 mln zł		3	
1 - 3 mln zł		2	
3 - 5 mln zł		1	
> 5 mln zł	6 273 800 zł - 7 412 176 zł	0	0
ZAPOTRZEBOWANIE		max 15 pkt	11
Liczba uczniów w szkole (2024/2025)	179 uczniów w klasach I-VIII	max 5 pkt	3
>400		5	
240-400		4	
200-239	179	3	3
120-199		2	
70-120		1	
<70		0	
Liczba uczniów w szkole za 7 lat - wariant optymistyczny	218 dzieci w klasach I-VIII (liczba urodzeń w obwodzie w latach 2017-2024)	max 5 pkt	3
>400		5	

	240-400		4	
	200-239	218	3	3
	120-199		2	
	70-120		1	
	<70		0	
Liczba uczniów w klasie 1 za 7 lat - wariant optymistyczny	W 2024 roku w obwodzie SP Kołaczkowo urodziło się 13 dzieci		max 5 pkt	2
	>24 uczniów		5	
	20-24 uczniów		4	
	15-19 uczniów		3	
	10 - 14 uczniów	13	2	2
	6 - 9 uczniów		1	
	< 6 uczniów		0	
EFEKTYWNOŚĆ			max 15 pkt	10
Koszt ucznia względem średniej gminnej	23 363,87 zł		max 5 pkt	4
	Bardzo niski koszt < 75%		5	
	Niski koszt 75-89%	81%	4	4
	90-99%		3	
	Standardowy koszt 100 %		28 914,44 zł	
	Podwyższony koszt 101-110 %		2	
	Wysoki koszt 111-125%		1	
	Bardzo wysoki koszt > 125 %		0	
Średnia liczebność oddziału (2024/2025)	19,888888889		max 5 pkt	3
	>24 uczniów		5	
	20-24 uczniów		4	
	15-19 uczniów	19,9	3	3
	10 - 14 uczniów		2	
	6 - 9 uczniów		1	
	< 6 uczniów		0	
Najmniej liczny oddział w szkole (2024/2025)	Klasa V - 17 uczniów		max 5 pkt	3
	>24 uczniów		5	
	20-24 uczniów		4	
	15-19 uczniów	17	3	3
	10 - 14 uczniów		2	
	6 - 9 uczniów		1	
	< 6 uczniów		0	
LICZBA PUNKTOWEJ OCENY JEDNOSTKI			max 80 pkt	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

vi. Analiza SWOT

Mocne strony (Strengths):

- Baza sportowa
- Dobrze wyposażone sale lekcyjne
- Świetlica, biblioteka, kuchnia
- Sukcesy uczniów w konkursach
- Budynek pomieści dużo więcej uczniów

Słabe strony (Weaknesses):

- Brak termomodernizacji
- Konieczność remontów
- Egzamin 8-klasisty – słabe wyniki z matematyki w 2022/2023

Szanse (Opportunities):

- Środki projektowe na termomodernizację
- Poprawa wyników z matematyki na egzaminie 8-klasisty w 2024/2025
- Dalsze sukcesy w konkursach

Zagrożenia (Threats):

- Niż demograficzny
- Brak środków na termomodernizację

b. Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach

Szkoła Podstawowa w Sokolnikach mieści się w budynku przy ul. Leśnej 1A. Budynek szkoły posiada powierzchnię użytkową 1210 m², nie jest wyposażony w pełnowymiarową halę sportową, jednak uczniowie korzystają z zastępczej sali gimnastycznej o powierzchni 67,1 m² oraz zewnętrznej infrastruktury sportowej, w tym: dużego boiska do piłki nożnej (6042 m²), boiska do koszykówki (169 m²) i placu zabaw (856,46 m²).

Rysunek 10. Szkoła Podstawowa w Sokolnikach

Źródło: Urząd Gminy Kołaczkowo

i. Zorganizowanie

W roku szkolnym 2024/2025 w szkole funkcjonuje 8 oddziałów klas I–VIII oraz 2 oddziały przedszkolne. Do szkoły uczęszcza 141 uczniów w klasach I–VIII i 30 dzieci w oddziałach przedszkolnych, co daje łącznie 171 uczniów, 20 spoza obwodu, 10 spoza gminy. Szczegółowy rozkład uczniów w poszczególnych oddziałach przedstawiają tabele nr 24 i 25.

Tabela 24. Struktura liczebności uczniów w SP w Sokolnikach w roku szkolnym 2024/2025

Struktura liczebności uczniów w szkole; stan na 30.09.2024 r.									
	2024/2025								łącznie
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Liczba uczniów	18	20	20	17	13	13	17	23	141
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Liczba uczniów z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej	3	4	1	2	3	1	1	6	21
Liczba uczniów z orzeczeniami poradni PP	0	0	1	1	1	0	0	0	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Tabela 25. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Sokolnikach w roku szkolnym 2024/2025

Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym; stan na 30.09.2024 r.						
	2024/2025					łącznie
	2,5	3	4	5	6	
Liczba dzieci	0	5	12	7	6	30
Liczba oddziałów	1		1		2	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Analizując zorganizowanie jednostki oświatowej należy wziąć pod uwagę również zakończoną rekrutację do klasy I na rok szkolny 2025/2026. Tabela 26. przedstawia wyniki rekrutacji do klasy pierwszej do szkoły podstawowej w Sokolnikach. Warto zwrócić uwagę, iż w roku 2018 na terenie obwodu szkoły podstawowej w Sokolnikach urodziło się 11 dzieci, co oznacza, że nie wszystkie dzieci będą uczyły się w szkole obwodowej. Tylko jedno dziecko zamieszkałe poza gminą Kołaczkowo wybrało szkołę w Sokolnikach.

Tabela 26. Wyniki rekrutacji do klasy 1. w SP w Sokolnikach na rok szkolny 2025/2026

Rekrutacja do kl. I na 2025/2026	
Liczba uczniów ogółem	8
Liczba uczniów z obwodu	7
Liczba uczniów spoza obwodu, w tym:	1
- z obwodów innych szkół z terenu gminy	0
- spoza gminy (Wierzbocice 1)	1
rocznik 2018	7
rocznik 2019	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Do szkoły dowożonych jest łącznie 76 uczniów, z czego:

- 37 uczniów i dzieci przedszkolnych mieszka w odległości do 3 km,
- 39 uczniów (37 z klas I–VIII i 2 dzieci z przedszkola) mieszka powyżej 4 km od placówki.

Najdłuższy czas przejazdu wynosi ok. 30 minut. Codziennie rano organizowane są 2 kursy, a po lekcjach – 3 kursy. Dziesięcioro dzieci dojeżdżających pochodzi spoza gminy, w tym 2 z obwodu SP w Bieganowie i 8 z obwodu SP w Kołaczku. Podział uczniów ze względu na wiek oraz odległości od szkoły obrazuje tabela 27.

Tabela 27. Struktura korzystających z dowozów w SP w Sokolnikach w roku szkolnym 2024/2025

Dowozy				
Liczba dzieci/ucniów	do 3 km		powyżej 3 km	powyżej 4 km
	dochodzący	dowożeni	dowożeni	dowożeni
dzieci 5 lat i odbywające roczne przygotowanie przedszkolne	7	3	0	2
dzieci - wychowanie przedszkolne poniżej 5 lat	19	0	0	0
uczniowie I-IV	31	19	0	23
uczniowie V-VIII	35	15	0	14
RAZEM	92	37	0	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczko

ii. Obiekt

Szkoła zajmuje średniej wielkości budynek o powierzchni 1210 m² i dysponuje 10 izbami lekcyjnymi. Nie wszystkie sale posiadają nowoczesne rozwiązania multimedialne, takie jak tablice i monitory interaktywne oraz laptopy dla nauczycieli. W budynku znajdują się również dwie pracownie komputerowe.

Funkcjonuje biblioteka szkolna z zasobem 4422 woluminów i 2 stanowiskami komputerowymi. Uczniowie mają dostęp do świetlicy o powierzchni 132,38 m², z której korzysta 70 dzieci w godzinach porannych (7:00-8:00) i popołudniowych (11:50-15:30). W roku szkolnym 2024/2025 szkoła dysponuje 19 godzinami zajęć świetlicowych w tygodniu.

Szkoła posiada także zaplecze kuchenne, które codziennie wydaje posiłki przygotowywane przez SP w Bieganowie oraz gabinety specjalistyczne: pedagoga, pedagoga specjalnego i pielęgniarki.

Szkoła mimo iż aktualnie jest drugą co do liczebności placówką w gminie Kołaczko nie posiada pełnowymiarowej sali sportowej umożliwiającej dzieciom prawidłowy rozwój fizyczny i naukę gier zespołowych w wymagany.

iii. Oferta edukacyjna i wyniki

Szkoła Podstawowa w Sokolnikach realizuje podstawę programową zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, prowadząc klasy I–VIII oraz dwa oddziały przedszkolne. Uczniowie mają możliwość korzystania z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Wyniki uczniów na przestrzeni lat zostały pokazane w tabeli 28.

Tabela 28. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w SP w Sokolnikach

Średnie wyniki E-8 w SP w Sokolnikach			
Rok szkolny	2023/24	2022/23	2021/22
J. polski	59,50%	76,70%	53,28%
Matematyka	41,00%	62,00%	65,83%
J. angielski	43,75%	73,00%	55,80%

Źródło: Mapa Egzaminów <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Na przestrzeni lat najlepszy rok pod względem wyników egzaminacyjnych był rok szkolny 2022/2023. Uczniowie uzyskali średnio wyższe wyniki ze wszystkich przedmiotów egzaminacyjnych niż w gminie i województwie. Z kolei w roku szkolnym 2023/2024 uczniowie uzyskali średnio lepsze wyniki z języka polskiego, a w 2021/2022 z matematyki, niż uczniowie w innych szkołach w gminie Kołaczkowo, a także w województwie Wielkopolskim. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Sokolnikach nie odnoszą sukcesów w konkursach tematycznych o zasięgu wojewódzkim czy ogólnopolskim jakich można by oczekiwać na podstawie liczebności szkoły i osiąganych wyników na egzaminach. Należy jednak przedstawić sukcesy uczniów w roku szkolnym 2023/2024: 2 uczniów zdobyło wyróżnienia w Międzynarodowym Konkursie „Kangur Matematyczny”,

- kilkoro uczniów uzyskało tytuł laureata w ogólnopolskim konkursie „Orzeł Matematyczny”,
- uczniowie zajęli wysokie miejsca w Ogólnopolskim „Łowieckim” Konkursie Miniatur Fortepianowych,
- na szczeblu powiatowym uczennica zajęła 2. miejsce w konkursie chemicznym,
- na poziomie gminnym uczniowie wykazywali się aktywnością i sukcesami w konkursach: recytatorskich, matematycznych, kaligraficznych oraz sportowych, zwłaszcza w piłce nożnej.

Budynek szkoły nie ma wykonanej elewacji ani nie przeszedł termomodernizacji. W ostatnich latach zrealizowano drobne remonty (malowanie sali dydaktycznej nr 12 oraz sali gimnastycznej). Wskazano szereg pilnych potrzeb remontowych, m.in.:

- termomodernizacja budynku i wymiana grzejników,
- remont biblioteki i łazienek na piętrze,
- malowanie korytarzy i sal lekcyjnych,
- doposażenie skwerku rekreacyjnego,
- poprawa oświetlenia w wielu pomieszczeniach (m.in. toalety, sekretariat, kuchnia),
- uszczelnienie stolarki okiennej i remont parapetów.

Zalecenia pokontrolne Sanepid PPOŻ również wskazują na konieczność wykonania szeregu prac zabezpieczających i remontowych (m.in. położenie pozbruku na placu rekreacyjnym, poprawa jakości oświetlenia).

iv. Opinie społeczności

Data i miejsce: 04.06.2025 r., godz. 18:30–20:00, SP Sokolniki

Uczestnicy: kadra pedagogiczna, rodzice, radni gminni

Spotkanie w Sokolnikach miało refleksyjny i zaangażowany charakter. Społeczność podkreślała, że szkoła pełni nie tylko funkcję edukacyjną, ale również społeczną i kulturotwórczą, będąc ważnym elementem tożsamości miejscowości.

Atuty szkoły według społeczności lokalnej:

- Bezpieczeństwo, wysoki poziom nauczania, wartości wychowawcze – szkoła kształci uczniów zgodnie z wartościami patronki (królowej Jadwigi): uczciwość, dobro, charytatywność, kultura.
- Indywidualne podejście – znajomość każdego ucznia i jego rodziny umożliwia realną obserwację postępów i potrzeb dziecka.
- Kameralność klas – optymalna liczba uczniów do 15; większe grupy utrudniają pracę, szczególnie w kontekście rosnących potrzeb uczniów z orzeczeniami i opiniami.
- Aktywna społeczność – organizacja koncertów, warsztatów, rajdów rowerowych, wydarzeń dla mieszkańców (np. Dzień Kobiet), we współpracy z Radą Rodziców i innymi instytucjami.
- Znaczenie lokalne – szkoła mieści się w miejscu symbolicznym – pomnik ku czci pomordowanych mieszkańców; dla społeczności ma charakter niemal sakralny.
- Potencjał rozwoju miejscowości – rosnąca liczba meldunków, nowe osiedla, napływ mieszkańców; szkoła stanowi ważny atut osiedleńczy.
- Szeroka oferta wsparcia – choć ograniczona, szkoła prowadzi zajęcia wyrównawcze (j. polski, matematyka) i rozwija inicjatywy (warsztaty fotograficzne, fizykochemiczne).
- Lokalna alternatywa – szkoła przyciąga uczniów również spoza obwodu (np. z Wólki), a jej zamknięcie może skutkować odpływem dzieci do szkół wrzesińskich.

Zidentyfikowane problemy i potrzeby:

- Brak odpowiedniego zaplecza lokalowego – brak sali gimnastycznej, ograniczone zaplecze sportowe, brak szatni (obecnie w jej miejscu mieści się biblioteka), brak pracowni tematycznych.
- Ograniczona oferta zajęć dodatkowych – brak stałych zajęć dla uczniów zdolnych i wystarczającej liczby godzin na przygotowanie do konkursów kuratorskich.
- Wykluczenie transportowe – brak systematycznego dostępu do gminnego autobusu, co ogranicza możliwości rozwoju oferty szkoły i uczestnictwa w zajęciach.
- Obawy o przyszłość – od lat pojawiają się pogłoski o likwidacji szkoły; uczestnicy apelowali o stabilność i zakończenie stanu zawieszenia.
- Ryzyko utraty tożsamości lokalnej – zamknięcie szkoły postrzegane byłoby jako cios w tożsamość miejscowości i efekt wieloletniego niedoceniań społeczności.

- Brak równowagi w polityce oświatowej – mieszkańcy wskazywali, że decyzje powinny dotyczyć całej gminy, a nie selektywnie wybranych szkół.
- Problemy kadrowe – już dziś trudno pozyskać nauczycieli na niepełne etaty, a dalsze zmiany mogą doprowadzić do jeszcze większych braków kadrowych.
- Ryzyko zwiększenia liczebności klas w innych szkołach – zamknięcie SP Sokolniki doprowadzi do przepełnienia klas w szkołach przyjmujących.

Propozycje i postulaty:

- Rozbudowa infrastruktury – budowa sali gimnastycznej i utworzenie pracowni tematycznych.
- Rozwój oferty edukacyjnej – poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, zajęć dla dzieci zdolnych, rozbudowa świetlicy (wydłużenie godzin, zwiększenie liczby grup).
- Utrzymanie szkoły jako elementu strategii rozwoju Sokolnik – potrzeba korelacji między planowaniem przestrzennym, demografią a infrastrukturą edukacyjną.
- Zmiana podejścia do polityki oświatowej – decyzje powinny być oparte na całościowej analizie sytuacji w gminie, a nie doraźnych ocenach jednej placówki.
- Potrzeba realnych konsultacji społecznych – konieczność przeprowadzenia pełnych, uczciwych konsultacji, uwzględniających głos mieszkańców w procesie decyzyjnym.

Podsumowanie:

Spotkanie w Sokolnikach ukazało silne zakorzenienie szkoły w życiu społecznym miejscowości. Szkoła jest postrzegana nie tylko jako instytucja edukacyjna, ale również jako ośrodek życia kulturalnego, tożsamości lokalnej oraz miejsce pamięci historycznej. Wskazano, że jej zamknięcie miałoby konsekwencje wykraczające poza sferę edukacji – osłabiłoby więzi społeczne i wpłynęło negatywnie na rozwój demograficzny Sokolnik.

Opinie zebrane w trakcie konsultacji podkreślają potrzebę zintegrowanego podejścia do planowania sieci szkół, uwzględniającego zarówno dane demograficzne i ekonomiczne, jak i czynniki społeczne, kulturowe oraz symboliczne. Wnioski ze spotkań posłużą do wypracowania rekomendacji, które będą odpowiadały na potrzeby wszystkich społeczności gminy Kołaczkowo.

v. Punktowa ocena jednostki

Tabela 29. przedstawia Punktową Ocenę Jednostki szkoły podstawowej w Sokolnikach.

Tabela 29. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Sokolnikach

Kategoria	SP Sokolniki	Skala	Przyznane Punkty
OFERTA		max 25 pkt	14
Konkursy (liczba konkursów/liczba uczniów)		max 5 pkt	4
Wybitny poziom > 20%		5	
Bardzo wysoki poziom 15,01-20%	17%	4	4
Wysoki poziom 10,01-15%		3	
Średni poziom 5,01-10%		2	
Niski poziom 1-5%		1	
Brak istotnych sukcesów < 1%		0	
Sukcesy uczniów (ranga/liczba uczniów)		max 5 pkt	1
Wybitny poziom sukcesów > 1,50 pkt/ucznia		5	
Bardzo wysoki poziom sukcesów 1,01-1,50 pkt/ucznia		4	
Wysoki poziom sukcesów 0,76-1,00 pkt/ucznia		3	
Średni poziom sukcesów 0,51-0,75 pkt/ucznia		2	
Niski poziom sukcesów 0,26-0,50 pkt/ucznia	0,28	1	1
Brak istotnych sukcesów 0-0,25 pkt/ucznia		0	
Zajęcia dodatkowe - uczestnictwo w kołach zainteresowań i przedmiotowych (% liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych)		max 5 pkt	4
Bardzo wysoka aktywność >100%		5	
Wysoka aktywność 71-100%	100%	4	4
Średnia aktywność 51-70%		3	
Niska aktywność 21-50%		2	
Bardzo niska aktywność 10-20%		1	
Brak istotnej aktywności < 10%		0	
Wyposażenie - powyżej/poniżej średniej gminnej		max 5 pkt	1
Wyposażenie komputerowe (komputery stacjonarne, laptopy, tablety, terminale)/liczba uczniów	poniżej średniej gminnej	+1	0
Wyposażenie sal (monitor interaktywny, projektor, monitor dotykowy)/liczba uczniów	powyżej średniej gminnej	+1	1
Sala integracji sensorycznej	nie	+1	0

Liczba książek/liczba uczniów	poniżej średniej gminnej	+1	0
Kuchnia (obiady przygotowywane na miejscu)	nie	+1	0
Dostępność specjalistów do SPE (na podstawie liczby specjalistów do potrzeb – pedagog, logopeda, psycholog itd.)	pedagog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, psycholog	max 5 pkt	4
Pełna obsada	TAK	4	4
Dedykowane gabinety	NIE	+1	0
Wakaty		0	
INFRASTRUKTURA		max 25 pkt	8
Termomodernizacja		max 5 pkt.	0
Nowa stolarka okienna	nie	+1	
Ocieplenie elewacji	nie	+1	
Nowoczesne źródło ciepła (nie na paliwo kopalne)	nie	+1	
Instalacja fotowoltaiczna	nie	+1	
nowoczesny system wentylacji (rekuperacja lub wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła)	nie	+1	
Sala gimnastyczna (max 4 pkt.) + 1pkt. za zaplecze sanitarne		max 5 pkt.	1
Brak		0	
Mała sala (do 100 m ²)	mała sala	1	1
Średnia sala (100-250 m ²)		2	
Pełnowymiarowa (>250 m ²)		3	
Pełnowymiarowa + trybuny		4	
Zaplecze sanitarne		+1	
Infrastruktura zewnętrzna		max 5 pkt.	1
Plac zabaw (poniżej 10 lat)	Nie	1	
Brak boiska		0	
Boisko z nawierzchnią gruntową	Tak	1	1
Boisko ze sztuczną nawierzchnią		2	
Orlik		3	
Infrastruktura sportowa dodatkowa, np. basen		1	
Liczba sal		max 5 pkt.	5
Brak zmianowości	Brak zmianowości	5	5
Zmianowość		0	
Nakłady	Termomodernizacja pełna, boisko wielofunkcyjne, plac zabaw, infrastruktura zewnętrzna: ławki, stojaki na rowery itp., remont biblioteki,	max 5 pkt.	1

sanitariaty, kuchnia, zaplecze socjalne			
do 100 000 zł		5	
do 500 000 zł		4	
do 1 mln zł		3	
1 - 3 mln zł		2	
3 - 5 mln zł	3 150 000 - 4 530 000 zł	1	1
> 5 mln zł		0	
ZAPOTRZEBOWANIE		max 15 pkt	5
Liczba uczniów w szkole (2024/2025)	141 uczniów w klasach I-VIII	max 5 pkt	2
>400		5	
240-400		4	
200-239		3	
120-199	141	2	2
70-120		1	
<70		0	
Liczba uczniów w szkole za 7 lat - wariant optymistyczny	101 dzieci w klasach I- VIII (liczba urodzeń w obwodzie w latach 2017-2024)	max 5 pkt	1
>400		5	
240-400		4	
200-239		3	
120-199		2	
70-120	101	1	1
<70		0	
Liczba uczniów w klasie I za 7 lat - wariant optymistyczny	W 2024 roku w obwodzie SP Sokolniki urodziło się 10 dzieci	max 5 pkt	2
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów		3	
10 - 14 uczniów	10	2	2
6 - 9 uczniów		1	
< 6 uczniów		0	
EFEKTYWNOŚĆ		max 15 pkt	10
Koszt ucznia względem średniej gminnej	18 512,91 zł	max 5 pkt	5
Bardzo niski koszt < 75%	64%	5	5
Niski koszt 75-89%		4	
90-99%		3	
Standardowy koszt 100 %		28 914,44 zł	
Podwyższony koszt 101-110 %		2	
Wysoki koszt 111-125%		1	

Bardzo wysoki koszt > 125 %		0	
Średnia liczebność oddziału	średnia liczba uczniów = 17,6	max 5 pkt	3
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów	17,6	3	3
10 - 14 uczniów		2	
6 - 9 uczniów		1	
< 6 uczniów		0	
Najmniej liczny oddział w szkole (2024/2025)	Klasa V i VI - 13 uczniów	max 5 pkt	2
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów		3	
10 - 14 uczniów	13	2	2
6 - 9 uczniów		1	
< 6 uczniów		0	
LICZBA PUNKTOWEJ OCENY JEDNOSTKI		max 80 pkt	37

vi. Analiza SWOT

Mocne strony (Strengths):

- Dobre wyniki egzaminu 8-klasisty z j. polskiego w 2023/24

Słabe strony (Weaknesses):

- Niepełne wyposażenie sal w TIK
- Brak pełnowymiarowej sali gimnastycznej
- Brak zapleczy w klasach
- Brak termomodernizacji
- Niska estetyka – brak elewacji i remontów
- Egzamin 8-klasisty – słabe wyniki z matematyki i j. angielskiego w 2023/2024

Szanse (Opportunities):

- Środki projektowe na termomodernizację
- Poprawa wyników z matematyki i j. angielskiego na egzaminie 8-klasisty w 2024/2025
- Więcej sukcesów w konkursach

Zagrożenia (Threats):

- Niż demograficzny

- Brak środków na termomodernizację
- Wpływ pogarszającego się stanu technicznego na warunki pracy i nauki
- Konkurencja lepiej wyposażonych szkół
- Optymalizacja obwodów, brak uczniów spoza gminy

c. Szkoła Podstawowa im. Haliny Konopackiej w Bieganowie

Szkoła Podstawowa im. Haliny Konopackiej w Bieganowie znajduje się pod adresem Bieganowo 16, 62-305 Sokolniki. Placówka dysponuje nowoczesną infrastrukturą edukacyjną i sportową, która została zmodernizowana w ostatnich latach, co wpływa korzystnie na komfort nauki uczniów oraz pracy kadry pedagogicznej.

Rysunek 11. Szkoła Podstawowa w Bieganowie

Źródło: Urząd Gminy Kołaczkowo

i. Zorganizowanie

W roku szkolnym 2024/2025 do szkoły uczęszcza 82 uczniów w klasach I-VIII oraz 11 dzieci w oddziale przedszkolnym "0". Dziewięcioro dzieci pochodzi spoza obwodu szkoły, w tym dwoje spoza gminy Kołaczkowo.

Strukturę liczebności uczniów w klasach I-VIII oraz w oddziale przedszkolnym przedstawiają tabele nr 30 i 31.

Tabela 30. Struktura liczebności uczniów w SP w Bieganowie w roku szkolnym 2024/2025

Struktura liczebności uczniów w szkole; stan na 30.09.2024 r.									
	2024/2025								łącznie
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Liczba uczniów	12	7	9	11	10	10	14	9	82
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Liczba uczniów z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej	1	0	1	2	0	2	2	3	11
Liczba uczniów z orzeczeniami poradni PP	1	1	0	1	0	0	1	2	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Tabela 31. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Bieganowie w roku szkolnym 2024/2025

Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym; stan na 30.09.2024 r.						
	2024/2025					łącznie
	2,5	3	4	5	6	
Liczba dzieci	0	0	0	4	7	11
Liczba oddziałów	0	0	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Analizując zorganizowanie jednostki oświatowej należy wziąć pod uwagę również zakończoną rekrutację do klasy I na rok szkolny 2025/2026. Tabela 32. przedstawia wyniki rekrutacji do klasy pierwszej do szkoły podstawowej w Bieganowie. Należy zwrócić uwagę, iż w roku 2018 na terenie obwodu szkoły podstawowej urodziło się 8 dzieci, co oznacza, że jedynie połowa dzieci urodzonych na tym terenie będzie uczyć się w szkole obwodowej. W szkole w Bieganowie w klasie pierwszej nie będzie uczyło się żadne dziecko spoza terenu gminy.

Tabela 32. Wyniki rekrutacji do klasy I w SP w Bieganowie na rok szkolny 2025/2026

Rekrutacja do kl. I na 2025/2026	
Liczba uczniów ogółem	5
Liczba uczniów z obwodu	5
Liczba uczniów spoza obwodu, w tym:	0
- z obwodów innych szkół z terenu gminy	0
- spoza gminy (Wierzbocice 1)	0
rocznik 2017	1
rocznik 2018	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Do szkoły podstawowej w Bieganowie zorganizowane są również dowozy. Tabela numer 32. przedstawia liczbę dzieci korzystających z dowozów. Szkoła organizuje dowozy uczniów. Rano kurs odbywa się o godz. 7:30, natomiast po zajęciach zorganizowane są trzy odwozy: o godz. 12:45, 13:30 i 15:20. Z dowozu korzysta 36 spośród 93 dzieci uczących się w szkole i w oddziale przedszkolnym zamieszkujących gminę Kołaczkowo oraz 8 uczniów spoza gminy. Najdłuższa trasa dowozu wynosi 4,5 km i trwa 25 minut. Największy dystans, który pokonuje uczeń wynosi 4,5 km i trwa 25 minut. Szczegółowe dane o dowozach dzieci zamieszkujących gminę Kołaczkowo przedstawia tabela nr 33.

Tabela 33. Struktura korzystających z dowozów w SP w Bieganowie w roku szkolnym 2024/2025

Dowozy				
Liczba dzieci/uczniów	do 3 km		powyżej 3 km	powyżej 4 km
	dochodzący	dowożeni	dowożeni	dowożeni
dzieci 5 lat i odbywające roczne przygotowanie przedszkolne	7	3	0	0
dzieci - wychowanie przedszkolne poniżej 5 lat	0	0	0	0
uczniowie I-IV	21	11	4	1
uczniowie V-VIII	21	12	3	2
RAZEM	49	26	7	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

W godzinach 11:45-15:20 funkcjonuje świetlica szkolna, z której korzysta 53 dzieci w podziale na 2 grupy. 9 dzieci z oddziału przedszkolnego oraz 47 uczniów ze szkoły korzysta z obiadów przygotowywanych w szkolnej kuchni.

ii. Obiekt

Budynki i powierzchnia użytkowa

Szkoła mieści się w dużym budynku o łącznej powierzchni użytkowej 2 220,12 m², posiada salę gimnastyczną o powierzchni 279,65 m² wraz z całym zapleczem oraz boiska o powierzchni 1 026 m².

Wszystkie budynki są po termomodernizacji wykonanej w grudniu 2023 r. i nie wymagają prac remontowych. Brak jest również zaleceń pokontrolnych ze strony Sanepidu i PSP.

Szkoła dysponuje kuchnią o powierzchni 53,98 m², która obsługuje stołówkę, umożliwiając przygotowywanie posiłków na miejscu. W budynku znajduje się mieszkanie służbowe (59,21 m²).

Sale lekcyjne i wyposażenie dydaktyczne

Szkoła posiada 7 pełnowymiarowych sal lekcyjnych, 2 niepełnowymiarowe sale po 33 m² oraz salę terapeutyczną. Wszystkie sale są wyposażone w nowoczesne narzędzia dydaktyczne, takie jak monitory i tablice interaktywne, projektory, drukarki 3D czy roboty edukacyjne. Powierzchnie sal lekcyjnych wahają się od 33 m² do 57 m².

Szczególne znaczenie ma pracownia komputerowo-robotyczna (sala nr 10), która wyróżnia się bogatym wyposażeniem technologicznym (16 ławek, 11 komputerów, 25 tabletów, 7 robotów edukacyjnych, drukarka 3D), co daje możliwości rozwijania kompetencji cyfrowych i programistycznych uczniów. W szkole znajduje się również sala terapeutyczna.

Pomieszczenia wspierające edukację

Szkoła dysponuje dobrze wyposażoną biblioteką o łącznej powierzchni 66,15 m² (czytelnia i zaplecze), posiadającą 12 722 woluminy oraz stanowiska komputerowe i drukarkę. Świetlica

szkolna (34,03 m²) zapewnia opiekę wychowawczą po godzinach lekcyjnych, choć jej powierzchnia może być niewystarczająca przy większej liczbie uczniów korzystających z tej formy opieki.

Pomieszczenia dla kadry i organizacji szkoły

Szkoła posiada niezbędne zaplecze administracyjne: pokój nauczycielski, gabinet dyrektora, sekretariat, archiwum, pomieszczenia socjalne i szatnie. Na terenie szkoły znajdują się również pomieszczenia magazynowe przy sali gimnastycznej oraz pokój trenera i mniejsza salka do ćwiczeń.

Pomieszczenia specjalistyczne

W placówce funkcjonują trzy gabinety specjalistów: higienistki, logopedy i pedagoga, każdy o powierzchni około 9 m². Obecność specjalistów oraz ich dedykowanych pomieszczeń stanowi ważne wsparcie w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w profilaktyce zdrowotnej.

Efektywność wykorzystania przestrzeni

Szkoła posiada dobrze rozplanowaną przestrzeń edukacyjną i administracyjną, a dzięki przeprowadzonym modernizacjom infrastruktura jest zadbana i dostosowana do współczesnych wymagań dydaktycznych. Szkoła może rozwijać ofertę edukacyjną, w tym w zakresie przedmiotów ścisłych i informatycznych.

Ekologia i energetyka

Obiekt wykorzystuje ekologiczne technologie i nie korzysta z kotłowni – ogrzewanie realizowane jest w oparciu o instalację fotowoltaiczną oraz pompy ciepła, co świadczy o wysokim poziomie nowoczesności energetycznej oraz generuje potencjalne oszczędności w kosztach utrzymania budynków.

iii. Oferta edukacyjna i wyniki

Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w SP w Bieganowie przedstawia tabela nr 34. Wyniki uzyskiwane przez uczniów w większości przypadków są niższe niż średnia dla gminy i dla województwa. W porównaniu do średnich wyników uzyskanych w województwie wielkopolskim jedynie w roku szkolnym 2021/22 średni wynik z języka angielskiego był wyższy dla uczniów ze Szkoły Podstawowej w Bieganowie. Również w tym samym roku szkolnym uczniowie z SP w Bieganowie uzyskali wyższy wynik z matematyki i języka angielskiego niż uczniowie w Gminie Kołaczkowo. W poprzednim roku szkolnym jedynie średni wynik z języka angielskiego był wyższy niż w gminie.

Tabela 34. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w SP w Bieganowie

Średnie wyniki E-8 w SP w Bieganowie				
Rok szkolny	2023/24	2022/23	2021/22	2020/21
J. polski	46,27%	56,89%	55,00%	53,23
Matematyka	43,27%	47,33%	65,83%	36,92
J. angielski	54,45%	44,67%	63,04%	40,92

Źródło: Mapa Egzaminów <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Niewątpliwie ważnym aspektem oferty edukacyjnej są również sukcesy w konkursach osiągnięte przez uczniów. Uczniowie w roku szkolnym 2023/2024 odnosili sukcesy w konkursach dotyczących różnych dziedzin nauki m.in. wyróżnienie w międzynarodowym konkursie "Kangur", "Złota Żaba" oraz miejsca na podium w konkursach powiatowych z chemii i matematyki. W zakresie sportu szkoła może pochwalić się wyjątkowymi osiągnięciami w zawodach unihokeja dzięki działalności UKS Kołaczkowo, w którym trenują uczniowie z SP w Bieganowie.

Popołudniami w szkole odbywają się zajęcia sportowe i rozwijające pasje nie tylko dzieci, ale również społeczności szkolnej. Szkoła w Bieganowie jest otwarta dla dzieci nie tylko w ciągu roku szkolnego. Również w okresie ferii zimowych czy letnich wakacji organizowane są sportowe półkolonie dla dzieci dzięki wykorzystaniu finansowania zewnętrznego i udziału w projektach.

iv. Opinie społeczności

Data i miejsce: 05.06.2025 r., godz. 18:30–20:00, SP Bieganowo

Uczestnicy: kadra pedagogiczna, rodzice, radni gminni

Spotkanie w Szkole Podstawowej w Bieganowie miało konstruktywny i merytoryczny charakter. Zgromadzeni zgodnie podkreślali, że nadrzędną wartością szkoły jest dobro dziecka, a placówka wyróżnia się przyjazną atmosferą, indywidualnym podejściem do ucznia i zaangażowaniem grona pedagogicznego.

Atuty szkoły według społeczności lokalnej:

- Indywidualne podejście do ucznia dzięki niewielkim klasom , co pozwala nie tylko na efektywne nauczanie, ale także na opiekę nad dziećmi ze specjalnymi potrzebami.
- Wysoki poziom wyposażenia dydaktycznego – interaktywne ekrany, nowoczesne klasopracownie, komputery i roboty wykorzystywane podczas zajęć.
- Aktywność projektowa – na przestrzeni lat szkoła pozyskała 435 tys. zł środków zewnętrznych (projekty wakacyjne, zimowe, międzypokoleniowe, zajęcia popołudniowe).
- Zaangażowanie środowiska lokalnego – wsparcie ze strony Rady Rodziców i sołectwa; organizacja wydarzeń, wieczorów edukacyjnych, warsztatów, nocy w szkole.

- Kultywowanie tradycji lokalnej – folklor i kultura ludowa obecne w programie szkoły, co stanowi unikalny wyróżnik na tle powiatu.
- Otwartość szkoły – placówka pełni funkcję lokalnego centrum aktywności: organizuje zajęcia dodatkowe, udostępnia sale na potrzeby społeczności.
- Osiągnięcia sportowe i ekologiczne – w 2025 roku szkoła znalazła się w gronie 400 najlepszych w Polsce w ramach programu „Drużyna Energii”.

Zgłoszone problemy i potrzeby:

- Brak zewnętrznej infrastruktury sportowej – szkoła stawia na sport, a brakuje boisk i zaplecza sportowego na zewnątrz.
- Niedostateczne wsparcie gminne dla działań sportowych – np. UKS Kołaczkowo (unihokej) nie otrzymuje wsparcia w zakresie transportu na zawody.
- Niedobór kadry pomocniczej – szkoła potrzebuje dodatkowego etatu kucharki oraz większej obecności pielęgniarki szkolnej (aktualnie raz w tygodniu).
- Brak systematycznych zajęć wyrównawczych – wcześniej dostępne zajęcia z matematyki zostały ograniczone; uczestnicy postulowali ich przywrócenie.
- Nadmierna liczba szkół w gminie – pojawiły się głosy, że liczba placówek w gminie przewyższa realne potrzeby demograficzne, a szkoły w Grabowie i Sokolnikach powinny zostać włączone do innych struktur.

Spotkanie w Bieganowie dostarczyło cennych informacji na temat realiów funkcjonowania placówek oświatowych w mniejszych miejscowościach gminy. Podkreślono, że mniejsze szkoły – dzięki kameralnej atmosferze – mają potencjał do indywidualizacji nauczania i wspierania rozwoju uczniów. Jednocześnie wskazano na istotne nierówności infrastrukturalne i organizacyjne między placówkami.

Opinie zebrane podczas konsultacji posłużyły jako ważne uzupełnienie analiz ilościowych. Głosy mieszkańców uwidoczniły, jak istotna jest społeczna rola szkoły, nie tylko jako miejsca nauki, ale również centrum życia lokalnego. Wnioski ze spotkań konsultacyjnych uwzględniono przy formułowaniu rekomendacji dotyczących przyszłości sieci szkół w gminie Kołaczkowo.

Spotkanie z przedstawicielami społeczności uczniowskiej odbyło się w szkole podstawowej w Bieganowie. Uczestnicy przedstawili atuty swojej szkoły, zaznaczyli, jak ważny dla szkoły jest jej sportowy charakter. Oceniali, że dostęp do klaso-pracowni jest niezwykle cenny. Jednocześnie zwrócili uwagę na konieczność przygotowania zewnętrznej infrastruktury sportowej.

Uczniowie kończący szkołę zauważyli, że w gminie Kołaczkowo każdy uczeń kończący szkołę podstawową, musi kontynuować naukę na poziomie ponadpodstawowym poza terenem gminy, co wiąże się z koniecznością dojazdów, które nie są już organizowane przez gminę.

v. Punktowa ocena jednostki

Tabela przedstawia Punktową Ocenę Jednostki szkoły podstawowej w Bieganowie.

Tabela 35. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Bieganowie

Kategoria	SP Bieganowo	Skala	Przyznane Punkty
OFERTA		max 25 pkt	13
Konkursy (liczba konkursów/liczba uczniów)		max 5 pkt	4
Wybitny poziom > 20%		5	
Bardzo wysoki poziom 15,01-20%	19%	4	4
Wysoki poziom 10,01-15%		3	
Średni poziom 5,01-10%		2	
Niski poziom 1-5%		1	
Brak istotnych sukcesów < 1%		0	
Sukcesy uczniów (ranga/liczba uczniów)		max 5 pkt	1
Wybitny poziom sukcesów > 1,50 pkt/ucznia		5	
Bardzo wysoki poziom sukcesów 1,01-1,50 pkt/ucznia		4	
Wysoki poziom sukcesów 0,76-1,00 pkt/ucznia		3	
Średni poziom sukcesów 0,51-0,75 pkt/ucznia		2	
Niski poziom sukcesów 0,26-0,50 pkt/ucznia	0,37	1	1
Brak istotnych sukcesów 0-0,25 pkt/ucznia		0	
Zajęcia dodatkowe - uczestnictwo w kołach zainteresowań i przedmiotowych (% liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych)		max 5 pkt	5
Bardzo wysoka aktywność >100%	170%	5	5
Wysoka aktywność 71-100%		4	
Średnia aktywność 51-70%		3	
Niska aktywność 21-50%		2	
Bardzo niska aktywność 10-20%		1	
Brak istotnej aktywności < 10%		0	
Wyposażenie - powyżej/poniżej średniej gminnej		max 5 pkt	3
Wyposażenie komputerowe (komputery stacjonarne, laptopy, tablety, terminale)/liczba uczniów	1	+1	1
Wyposażenie sal (monitor interaktywny, projektor, monitor dotykowy)/liczba uczniów	0	+1	0

Sala integracji sensorycznej	0	+1	0
Liczba książek/liczba uczniów	1	+1	1
Kuchnia (obiady przygotowywane na miejscu)	1	+1	1
Dostępność specjalistów do SPE (na podstawie liczby specjalistów do potrzeb – pedagog, logopeda, psycholog itd.)	pedagog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, tyflopeda (łącznie 6 osób -> 35/22) psycholog – wakat	max 5 pkt	0
Pełna obsada		4	
Dedykowane gabinety		+1	
Wakaty	tak - psycholog	0	0
INFRASTRUKTURA		max 25 pkt	18
Termomodernizacja (max 4 pkt.)	Pełna termomodernizacja	max 5 pkt.	5
Nowa stolarka okienna	tak	+1	1
Ocieplenie elewacji	tak	+1	1
Nowoczesne źródło ciepła (nie na paliwo kopalne)	tak	+1	1
Instalacja fotowoltaiczna	tak	+1	1
nowoczesny system wentylacji (rekuperacja lub wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła)	tak	+1	1
Sala gimnastyczna (max 4 pkt.) + 1pkt. za zaplecze sanitarne		max 5 pkt.	4
Brak		0	
Mała sala (do 100 m ²)		1	
Średnia sala (100-250 m ²)		2	
Pełnowymiarowa (>250 m ²)	Pełnowymiarowa 279,65 m ²	3	3
Pełnowymiarowa + trybuny		4	
Zaplecze sanitarne	tak	+1	1
Infrastruktura zewnętrzna		max 5 pkt.	1
Plac zabaw (poniżej 10 lat)		1	
Brak boiska		0	
Boisko z nawierzchnią gruntową	tak	1	1
Boisko ze sztuczną nawierzchnią		2	
Orlik		3	
Infrastruktura sportowa dodatkowa, np. basen		1	
Liczba sal		max 5 pkt.	5
Brak zmianowości	5	5	5
Zmianowość		0	
Nakłady	Boisko wielofunkcyjne, plac zabaw, infrastruktura zewnętrzna: ławki, stojaki rowerowe itp.	max 5 pkt.	3
do 100 000 zł		5	
do 500 000 zł		4	

	do 1 mln zł	750 000 - 1 150 000 zł	3	3
	1 - 3 mln zł		2	
	3 - 5 mln zł		1	
	> 5 mln zł		0	
ZAPOTRZEBOWANIE			max 15 pkt	2
Liczba uczniów w szkole (2024/2025)	82 uczniów w klasach 1-8		max 5 pkt	1
	>400		5	
	240-400		4	
	200-239		3	
	120-199		2	
	70-120	82	1	1
	<70		0	
Liczba uczniów w szkole za 7 lat - wariant optymistyczny	63 dzieci w klasach 1-8 (liczba urodzeń w obwodzie w latach 2017-2024)		max 5 pkt	0
	>400		5	
	240-400		4	
	200-239		3	
	120-199		2	
	70-120		1	
	<70	63	0	0
Liczba uczniów w klasie I za 7 lat - wariant optymistyczny	W 2024 roku w obwodzie SP Bieganowo urodziło się 9 dzieci		max 5 pkt	1
	>24 uczniów		5	
	20-24 uczniów		4	
	15-19 uczniów		3	
	10 - 14 uczniów		2	
	6 - 9 uczniów	9	1	1
	< 6 uczniów		0	
EFEKTYWNOŚĆ			max 15 pkt	6
Koszt ucznia względem średniej gminnej	31668,78 zł		max 5 pkt	2
	Bardzo niski koszt < 75%		5	
	Niski koszt 75-89%		4	
	90-99%		3	
	Standardowy koszt 100 %		28 914,44 zł	
	Podwyższony koszt 101-110 %	109%	2	2
	Wysoki koszt 111-125%		1	
	Bardzo wysoki koszt > 125 %		0	
Średnia liczebność oddziału (2024/2025)	średnia liczba uczniów = 10,25		max 5 pkt	2
	>24 uczniów		5	
	20-24 uczniów		4	
	15-19 uczniów		3	

10 - 14 uczniów	10,25	2	2
6 - 9 uczniów		1	
< 6 uczniów		0	
Najmniej liczny oddział w szkole (2024/2025)	Klasa II - 7 uczniów	max 5 pkt	2
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów		3	
10 - 14 uczniów		2	2
6 - 9 uczniów	7	1	
< 6 uczniów		0	
LICZBA PUNKTOWEJ OCENY JEDNOSTKI		max 80 pkt	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

vi. Analiza SWOT

Mocne strony (Strengths):

- Nowoczesny budynek bez potrzeby nakładów
- Dobre wyposażenie dydaktyczne i TIK
- Doświadczona dyrektor z wizją rozwoju
- Szkolny wyróżnik – sport
- Potencjał na dobrą ofertę dla uczniów SPE
- Kuchnia szkolna

Słabe strony (Weaknesses):

- Niewielka liczba uczniów i małe oddziały
- Brak zewnętrznej infrastruktury sportowej
- Brak oddziałów sportowych i dla SPE
- przy posiadanym potencjale
- Słabe wyniki egzaminów 8-klasisty

Szanse (Opportunities):

- Rozbudowa zewnętrznej infrastruktury sportowej
- Utworzenie oddziałów integracyjnych dla uczniów SPE
- Poprawa wyników na egzaminie 8-klasisty w 2024/2025

Zagrożenia (Threats):

- Niż demograficzny
- Konkurencja szkół z lepszymi wynikami

- Brak wsparcia dla oddziałów integracyjnych
- Za mały nabór do utworzenia oddziałów sportowych

d. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Grabowie Królewskim

Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Grabowie Królewskim mieści się pod adresem Grabowo Królewskie 1, 62-306 Kołaczkowo. To placówka z wieloletnią tradycją, zlokalizowana w spokojnej, wiejskiej okolicy. Budynek szkoły posiada dwa skrzydła i jest stale modernizowany w zakresie infrastruktury i wyposażenia.

Rysunek 12. Szkoła Podstawowa w Grabowie Królewskim

Źródło: Urząd Gminy Kołaczkowo

i. Zorganizowanie

W roku szkolnym 2024/2025 do szkoły uczęszcza 56 uczniów klas I–VIII oraz 13 dzieci do oddziału przedszkolnego „0”. Siedemnaścioro uczniów pochodzi spoza obwodu, w tym aż trzynastoro spoza gminy Kołaczkowo.

Strukturę liczebności uczniów w klasach I–VIII oraz w oddziale przedszkolnym przedstawiają poniższe tabele nr 36 i 37.

Tabela 36. Struktura liczebności uczniów w klasach I-VIII w SP w Grabowie Królewskim w roku szkolnym 2024/2025 (stan na 30.09)

Struktura liczebności uczniów w szkole; stan na 30.09									
	2024/2025								łącznie
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Liczba uczniów	6	10	8	7	6	4	5	10	56
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Liczba uczniów z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej	0	4	1	2	1	1	2	5	16
Liczba uczniów z orzeczeniami poradni PP	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Tabela 37. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Grabowie Królewskim w roku szkolnym 2024/2025 (stan na 30.09)

Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym; stan na 30.09.2024 r.						
	2024/2025					łącznie
	2,5	3	4	5	6	
Liczba dzieci	0	0	0	7	6	13
Liczba oddziałów	0	0	0	0	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Analizując zorganizowanie jednostki oświatowej należy wziąć pod uwagę również zakończoną rekrutację do klasy I na rok szkolny 2025/2026. Tabela 38. przedstawia wyniki rekrutacji do klasy pierwszej do szkoły podstawowej w Grabowie Królewskim. Należy zwrócić uwagę, iż w roku 2018 na terenie obwodu szkoły podstawowej urodziło się 2 dzieci, co oznacza, że wszyscy urodzeni będą uczyć się w szkole obwodowej. Dodatkowo szkołę w Grabowie Królewskim wybrało również 4 uczniów spoza gminy, co może świadczyć m.in. o wyróżniającej ofercie, atmosferze czy efektywności kadry.

Tabela 38. Wyniki rekrutacji do klasy 1. w SP w Grabowie Królewskim na rok szkolny 2025/2026

Rekrutacja do kl. I na 2025/2026	
Liczba uczniów ogółem	6
Liczba uczniów z obwodu	2
Liczba uczniów spoza obwodu, w tym:	4
- z obwodów innych szkół z terenu gminy	0
- spoza gminy (Września 1, Psary Polskie 1, Gonice 1, Lisewo 1)	4
rocznik 2018	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołaczkowo

Szkoła – ze względu na ograniczony terytorialnie obwód – nie organizuje dowozów. Świetlica szkolna funkcjonuje w godzinach 11:50–15:15 i korzysta z niej 25 uczniów. Z obiadów

dostarczanych do szkoły korzysta łącznie 19 dzieci – 9 z klas I–VIII oraz 10 z oddziału przedszkolnego.

ii. Obiekt

Szkoła składa się z dwóch budynków (536m² i 1034,30 m²) o łącznej powierzchni użytkowej 1570,30 m². Szkoła nie posiada infrastruktury sportowej. Do realizacji podstawy programowej z wychowania fizycznego wykorzystywana jest zastępcza salka o powierzchni 49,60 m². Uczniowie mają do dyspozycji boisko o nawierzchni gruntowej oraz plac zabaw (546 m²).

Szkoła posiada 10 sal lekcyjnych, zróżnicowanych pod względem metrażu (od 14,77 do 53,20 m²). Sale wyposażone są w pomoce dydaktyczne i meble dostosowane do wieku uczniów. Szkoła wyposażona jest w 13 komputerów stacjonarnych, 17 laptopów, 24 tablety, 6 tablic multimedialnych oraz 6 monitorów interaktywnych. W każdej sali znajduje się również projektor. Dodatkowo szkoła korzysta z magicznego dywanu oraz ściany Bambino. Jedna z sal pełni funkcję pracowni komputerowej z 12 stanowiskami komputerowymi. Dostępna jest również sala terapeutyczna.

Kuchnia ma powierzchnię 16,82 m², działa jako punkt wydawania posiłków. W budynku znajduje się mieszkanie służbowe o powierzchni 82,70 m².

Biblioteka zajmuje 27,20 m² i zawiera księgozbiór liczący 4450 woluminów. Wyposażona jest w laptop i drukarkę. Świetlica o powierzchni 34,20 m² zapewnia podstawową opiekę popołudniową, ale jej powierzchnia może być niewystarczająca przy zwiększonej liczbie uczniów.

Zaplecze kadrowe obejmuje pokój nauczycielski (14,48 m²), sekretariat (14,82 m²), gabinet dyrektora (14,82 m²), archiwum, szatnie dla dziewcząt i chłopców oraz szereg pomieszczeń pomocniczych, w tym zaplecza sal, toalety uczniowskie i nauczycielskie oraz stołówkę (53,58 m²). Na terenie szkoły znajduje się jeden gabinet specjalistyczny – pielęgniarki (13,11 m²). Szkoła wykorzystuje do ogrzewania paliwa kopalne (kotłownia olejowa).

iii. Oferta edukacyjna i wyniki

Szkoła oferuje pełne kształcenie z klasami I–VIII oraz prowadzi oddział przedszkolny. Uczniowie biorą udział w licznych projektach edukacyjnych oraz wydarzeniach środowiskowych. Szkoła organizuje zajęcia sportowe, wycieczki.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty, przedstawione w tabeli nr 39, są zróżnicowane – osiągnięcia uczniów w niektórych latach były zbliżone do średniej gminnej. W szkole podejmowane są działania wspierające uczniów ze specjalnymi potrzebami, w tym zajęcia z pedagogiem i logopedą.

Tabela 39. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w SP w Grabowie Królewskim

Średnie wyniki E-8 w SP w Grabowie Królewskim		
Rok szkolny	2022/23	2021/22
J. polski	51,00%	61,15%
Matematyka	38,67%	56,62%
J. angielski	40,33%	51,92%

Źródło: Mapa Egzaminów <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Uczniowie szkoły osiągają sukcesy w konkursach szkolnych, gminnych i powiatowych – m.in. w konkursach recytatorskich, plastycznych oraz sportowych (szczególnie w piłce nożnej i biegach przełajowych).

iv. Opinie społeczności

Data i miejsce: 04.06.2025 r., godz. 16:30–19:00, SP Grabowo Królewskie

Uczestnicy: kadra pedagogiczna, rodzice, radni gminni, mieszkańcy

Spotkanie w Grabowie Królewskim było jednym z najbardziej intensywnych i nacechowanych silnymi emocjami. Uczestnicy – zarówno rodzice, jak i nauczyciele – podkreślali, że od lat mają poczucie zagrożenia istnienia placówki, szczególnie po nieudanej próbie jej likwidacji w 2019 r. Powracający temat zamknięcia szkoły skutkuje brakiem zaufania wobec decyzji podejmowanych na poziomie gminy. Wskazywano na odczucie marginalizacji społeczności lokalnej oraz na konsekwencje społeczne i gospodarcze ewentualnego zamknięcia placówki (utrata wartości działek, brak rozwoju miejscowości, pogłębianie wykluczenia społecznego).

Rozmowa ujawniła głębokie przywiązanie społeczności do szkoły, a uczestnicy spotkania podkreślali jej rolę jako lokalnego ośrodka integracji i kultury. Uczestnicy spotkania przekonywali, że szkoła, choć mała, jest potrzebna i efektywnie działa, a jej kadra jest zaangażowana, a środowisko uczniowskie – wspierające i przyjazne, zwłaszcza dla dzieci z wyzwaniami edukacyjnymi (np. ze SPE).

Atuty szkoły według społeczności lokalnej:

- Silne zaangażowanie rodziców i Rady Rodziców – wieloletnie działania na rzecz poprawy warunków w szkole, organizacja wydarzeń i inwestycje (np. boisko do siatkówki, remont budynku).
- Bezpieczne i kameralne warunki nauki – niewielka liczebność klas pozwala na indywidualne podejście i troskę o dzieci z SPE.
- Aktywność mieszkańców – lokalna społeczność zabiegała od 2019 r. o utworzenie oddziału przedszkolnego, podejmując liczne inicjatywy i składania wniosków.
- Silna tożsamość lokalna – szkoła jako ośrodek kultury i życia społecznego w miejscowości.

- Zdaniem uczestników, placówka nie jest istotnym obciążeniem dla budżetu gminy, gdyż jej finansowanie pokrywają podatki odprowadzane przez okolicznych mieszkańców.

Zgłaszane problemy i potrzeby:

- Poczucie zagrożenia wygaszeniem szkoły – działania gminy (np. termomodernizacje w innych placówkach) są postrzegane jako planowe osłabianie SP Grabowo.
- Brak przedszkola pomimo zapotrzebowania – kilkukrotne wnioski o utworzenie oddziału przedszkolnego były odrzucane, mimo wcześniejszych deklaracji i zapotrzebowania (27 dzieci w 2019 r., obecnie 50% dzieci z miejscowości uczęszcza do przedszkoli poza gminą).
- Niewystarczające działania inwestycyjne w miejscowości – brak wsparcia dla rozwoju Grabowa w porównaniu z innymi miejscowościami (Kończakowo, Sokolniki, Borzykowo).
- Niekorzystne warunki dowozu dzieci – obawy o czas dowozu (wyjazd po 7:00, powrót po 15:00); brak zaufania do zapewnień o stabilności harmonogramów.
- Brak przejrzystej polityki informacyjnej i dialogu z gminą – uczestnicy podkreślali, że decyzje podejmowane są bez wcześniejszych rozmów i bez znajomości danych finansowych przez Radę Gminy.
- Stygmatyzacja uczniów z małych szkół – niepokój wywołały opinie, że dzieci z Grabowa są „aspołeczne”, co społeczność uznała za krzywdzące i nieprawdziwe.

Propozycje i postulaty:

- Utworzenie oddziału przedszkolnego jako szansy na utrzymanie ciągłości edukacyjnej i lepsze wykorzystanie bazy szkoły.
- Otwarcie oddziału specjalnego/integracyjnego – gotowość środowiska do przyjęcia dzieci z SPE z innych gmin.
- Reforma całej sieci szkół w gminie, a nie selektywne działania – likwidacja tylko jednej szkoły postrzegana jest jako niesprawiedliwa.
- Wsparcie rozwoju Grabowa i okolic – mieszkańcy oczekują inwestycji infrastrukturalnych i planistycznych (np. zmiana zagospodarowania terenów), które zwiększą atrakcyjność osiedleńczą.

Spotkanie w Grabowie Królewskim pokazało, jak silne emocje wywołuje temat zmian w gminnej sieci oświatowej. Zebrane głosy uwidoczniły frustrację i poczucie marginalizacji mieszkańców, którzy czują, że decyzje gminne są podejmowane bez ich udziału.

Opinie społeczności posłużyły jako ważny kontekst dla analiz ilościowych – podkreślono wagę równego traktowania placówek oraz konieczność przejrzystej i partycypacyjnej polityki oświatowej.

Spotkanie z przedstawicielami społeczności uczniowskiej, w tym również z przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego, było zorganizowane przy udziale opiekunów Samorządu. Uczniowie wykazali się zaangażowaniem w proces przygotowania do spotkania, przedstawili atuty swojej szkoły. Głównie wskazywali na kameralny charakter szkoły, gdzie każdy uczeń jest zauważany przez grono pedagogiczne. Uczniowie docenili częste wycieczki szkolne. Jednocześnie komunikowali potrzeby dotyczące infrastruktury sportowej.

v. Punktowa ocena jednostki

Tabela przedstawia Punktową Ocenę Jednostki szkoły podstawowej w Grabowie Królewskim.

Tabela 40. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Grabowie Królewskim

Kategoria	SP Grabowo Królewskie	Skala	Przyznane Punkty
OFERTA		max 25 pkt	15
Konkursy (liczba konkursów/liczba uczniów)		max 5 pkt	4
Wybitny poziom > 20%		5	
Bardzo wysoki poziom 15,01-20%	18%	4	4
Wysoki poziom 10,01-15%		3	
Średni poziom 5,01-10%		2	
Niski poziom 1-5%		1	
Brak istotnych sukcesów < 1%		0	
Sukcesy uczniów (ranga/liczba uczniów)		max 5 pkt	2
Wybitny poziom sukcesów > 1,50 pkt/ucznia		5	
Bardzo wysoki poziom sukcesów 1,01-1,50 pkt/ucznia		4	
Wysoki poziom sukcesów 0,76-1,00 pkt/ucznia		3	
Średni poziom sukcesów 0,51-0,75 pkt/ucznia	0,65	2	2
Niski poziom sukcesów 0,26-0,50 pkt/ucznia		1	
Brak istotnych sukcesów 0-0,25 pkt/ucznia		0	
Zajęcia dodatkowe - uczestnictwo w kołach zainteresowań i przedmiotowych (% liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych)		max 5 pkt	5
Bardzo wysoka aktywność >100%	198%	5	5
Wysoka aktywność 71-100%		4	
Średnia aktywność 51-70%		3	

Niska aktywność 21-50%		2	
Bardzo niska aktywność 10-20%		1	
Brak istotnej aktywności < 10%		0	
Wyposażenie - powyżej/poniżej średniej gminnej		max 5 pkt	4
Wyposażenie komputerowe (komputery stacjonarne, laptopy, tablety, terminale)/liczba uczniów	powyżej średniej gminnej	+1	1
Wyposażenie sal (monitor interaktywny, projektor, monitor dotykowy)/liczba uczniów	powyżej średniej gminnej	+1	1
Sala integracji sensorycznej	tak	+1	1
Liczba książek/liczba uczniów	powyżej średniej gminnej	+1	1
Kuchnia (obiady przygotowywane na miejscu)	nie	+1	0
Dostępność specjalistów do SPE (na podstawie liczby specjalistów do potrzeb – pedagog, logopeda, psycholog itd.)	pedagog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny; psycholog - wakat	max 5 pkt	0
Pełna obsada		4	
Dedykowane gabinety		+1	
Wakaty	wakat - psycholog	0	0
INFRASTRUKTURA		max 25 pkt	8
Termomodernizacja (max 4 pkt.)		max 5 pkt.	0
Nowa stolarka okienna	nie	+1	
Ocieplenie elewacji	nie	+1	
Nowoczesne źródło ciepła (nie na paliwo kopalne)	nie	+1	
Instalacja fotowoltaiczna	nie	+1	
nowoczesny system wentylacji (rekuperacja lub wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła)	nie	+1	
Sala gimnastyczna (max 4 pkt.) + 1pkt. za zaplecze sanitarne		max 5 pkt.	0
Brak	Zastępcza sala gimnastyczna	0	0
Mała sala (do 100 m ²)		1	
Średnia sala (100-250 m ²)		2	
Pełnowymiarowa (>250 m ²)		3	
Pełnowymiarowa + trybuny		4	
Zaplecze sanitarne		+1	
Infrastruktura zewnętrzna		max 5 pkt.	1
Plac zabaw (poniżej 10 lat)	nie	1	0
Brak boiska		0	

Boisko z nawierzchnią gruntową	tak	1	1
Boisko ze sztuczną nawierzchnią		2	
Orlik		3	
Infrastruktura sportowa dodatkowa, np. basen		1	
Liczba sal		max 5 pkt.	5
Brak zmianowości	brak zmianowości	5	5
Zmianowość		0	
Stan infrastruktury	Termomodernizacja pełna + dach; boisko wielofunkcyjne, plac zabaw, infrastruktura zewnętrzna: ławki, stojaki na rowery itp..	max 5 pkt.	1
do 100 000 zł		5	
do 500 000 zł		4	
do 1 mln zł		3	
1 - 3 mln zł		2	
3 - 5 mln zł	4 264 750 - 5 489 750 zł	1	1
> 5 mln zł		0	
ZAPOTRZEBOWANIE		max 15 pkt	0
Liczba uczniów w szkole (2024/2025)	56 uczniów w klasach 1-8	max 5 pkt	0
>400		5	
240-400		4	
200-239		3	
120-199		2	
70-120		1	
<70	56	0	0
Liczba uczniów w klasie 1 za 7 lat - wariant optymistyczny	W 2024 roku w obwodzie SP Grabowo Królewskie urodziło się 4 dzieci	max 5 pkt	0
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów		3	
10 - 14 uczniów		2	
6 - 9 uczniów		1	
< 6 uczniów	4	0	0
Liczba uczniów w szkole za 7 lat - wariant optymistyczny	53 dzieci w klasach 1-8 (liczba urodzeń w obwodzie w latach 2017-2024)	max 5 pkt	0
>400		5	

240-400		4	
200-239		3	
120-199		2	
70-120		1	
<70	53	0	0
EFEKTYWNOŚĆ		max 15 pkt	0
Koszt ucznia względem średniej gminnej	41 105,61 zł	max 5 pkt	0
Bardzo niski koszt < 75%		5	
Niski koszt 75-89%		4	
90-99%		3	
Standardowy koszt 100 %		28 914,44 zł	
Podwyższony koszt 101-110 %		2	
Wysoki koszt 111-125%		1	
Bardzo wysoki koszt > 125 %	142%	0	0
Średnia liczebność oddziału (2024/2025)	7	max 5 pkt	0
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów		3	
10 - 14 uczniów		2	
6 - 9 uczniów	7	1	1
< 6 uczniów		0	
Najmniej liczny oddział w szkole (2024/2025)	Klasa VI - 4 uczniów	max 5 pkt	0
>24 uczniów		5	
20-24 uczniów		4	
15-19 uczniów		3	
10 - 14 uczniów		2	
6 - 9 uczniów		1	
< 6 uczniów	4	0	0
LICZBA PUNKTOWEJ OCENY JEDNOSTKI		max 80 pkt	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez UG Kołacz

vi. Analiza SWOT

Mocne strony (Strengths):

- Zaangażowana dyrektor z umiejętnością pozyskania uczniów spoza obwodu
- Zaangażowana Rada Rodziców
- Bogata oferta aktywności dodatkowych

Słabe strony (Weaknesses):

- Brak termomodernizacji
- Brak zewnętrznej infrastruktury sportowej

- Mała liczba uczniów i bardzo małe oddziały
- Duża liczba uczniów spoza gminy
- Przeciętne wyniki egzaminów ósmoklasisty

Szanse (Opportunities):

- Reorganizacja gminnej sieci oświatowej

Zagrożenia (Threats):

- Rezygnacja dyrektora
- Niż demograficzny
- Konkurencja szkół z lepszą infrastrukturą

e. Szkoła Podstawowa we Wszemborzu

i. Opinie społeczności

Data i miejsce: 10.06.2025 r., godz. 18:30–20:00, SP Wszembórz

Uczestnicy: członkowie stowarzyszenia „Rodzice Dzieciom”, kadra pedagogiczna, rodzice, radni gminni

Spotkanie w Szkole Podstawowej we Wszemborzu zgromadziło zaangażowaną społeczność lokalną, która od lat aktywnie wspiera placówkę poprzez działalność stowarzyszenia „Rodzice Dzieciom”. Podkreślano, że szkoła, mimo niewielkich rozmiarów, odgrywa kluczową rolę w życiu dzieci i rodzin, oferując stabilność, indywidualne podejście i poczucie bezpieczeństwa. Społeczność utożsamia dobrą szkołę z uwagą dla każdego ucznia, możliwością rozwoju na miarę swoich potrzeb oraz pozytywną atmosferą sprzyjającą dobrostanowi emocjonalnemu.

Atuty szkoły według społeczności lokalnej:

- **Indywidualizacja nauczania** – niewielkie klasy (10–15 uczniów) umożliwiają uwzględnianie potrzeb każdego dziecka; postępy oceniane są przez pryzmat rozwoju, nie jedynie wyników egzaminów.
- **Silne więzi i poczucie bezpieczeństwa** – uczniowie znają się od przedszkola, co przekłada się na emocjonalną dojrzałość i integrację.
- **Bliskość i dostępność szkoły** – położenie placówki „na miejscu” skraca czas dojazdu i wzmacnia lokalny patriotyzm.
- **Społeczna rola szkoły** – szkoła pełni funkcję socjalizującą, jest przestrzenią, w której dzieci czują się dobrze i mogą liczyć na wsparcie.
- **Zaangażowana kadra** – zespół 10 nauczycieli i dyrektora deklaruje motywację do dalszego rozwoju szkoły, mimo ograniczonych zasobów.

Zgłoszone problemy i potrzeby:

- **Ograniczona oferta zajęć dodatkowych** – brakuje kółek zainteresowań, zwłaszcza sportowych, co ogranicza możliwości rozwoju pasji uczniów.
- **Niewystarczająca infrastruktura sportowa** – brak boiska i zaplecza sportowego.
- **Jednorodność środowiska** – uczniowie mają ograniczoną możliwość konfrontowania się z różnorodnymi poglądami i doświadczeniami.
- **Dojazdy** – poranne pobudki (ok. 6:30), tylko jeden kurs autobusu i trzy kursy busa dziennie; uczniowie wskazywali, że odległość do szkoły bywa uciążliwa.
- **Brak prywatności** – każde niepowodzenie ucznia szybko staje się znane całej społeczności, co bywa stresujące.

- **Niepewność co do przyszłości szkoły** – możliwość likwidacji szkoły budzi silne emocje, stres i obawy o brak przygotowania do zmiany. Uczniowie deklarowali, że w nowej szkole chcieliby mieć możliwość poznania wcześniej nowych kolegów.

Wskazywane rozwiązania i postulaty:

1. **Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych** – np. koła taneczne, chemiczne, sportowe (basen, siłownia, sztuki walki, siatkówka), a także nauka języków (francuski, hiszpański, koreański, chiński).
2. **Zachowanie dotychczasowego modelu szkoły** – wspólnota silnie zintegrowana z placówką postuluje jej utrzymanie jako miejsca, które dobrze przygotowuje dzieci do dalszej edukacji i „dużego świata” po 8 klasie.
3. **Optymalizacja transportu i cateringu** – obecnie korzysta się z dwóch autobusów (gminnego i szkolnego) oraz cateringu z SP w Kołaczku.

Spotkanie pokazało, że SP Wszembórz, mimo swoich ograniczeń, spełnia oczekiwania społeczności jako szkoła kameralna, bezpieczna i uważna na potrzeby ucznia. Wypowiedzi uczestników wskazywały na silne przywiązanie do placówki i lęk przed jej utratą. Podobnie jak w innych miejscowościach, podkreślano potrzebę traktowania szkół nie tylko jako instytucji edukacyjnych, ale jako lokalnych centrów życia społecznego. Głosy społeczności zostaną uwzględnione w dalszych analizach dotyczących przyszłości sieci szkolnej w gminie Kołaczko.

f. Podsumowanie Punktowej Oceny Jednostek

1. Oferta

Tabela przedstawia zestawienie wyników poszczególnych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Kołaczkowo.

Tabela 41. Punktowa ocena jednostek w gminie Kołaczkowo - oferta

Oferta				
Kategoria	SP Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP GRABOWO Królewskie
Konkursy (liczba konkursów/liczba uczniów)	15%	17%	19%	18%
Sukcesy uczniów (ranga/liczba uczniów)	0,61	0,28	0,37	0,65
Zajęcia dodatkowe - uczestnictwo w kołach zainteresowań i przedmiotowych (% liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych)	72%	100%	170%	198%
Wyposażenie komputerowe – średnia gminna = 0,64	poniżej średniej gminnej; 0,47	poniżej średniej gminnej; 0,49	powyżej średniej gminnej; 0,85	powyżej średniej gminnej; 1,23
Wyposażenie sal - średnia gminna = 0,24	poniżej średniej gminnej 0,21	powyżej średniej gminnej 0,25	poniżej średniej gminnej 0,23	powyżej średniej gminnej 0,65
Sala integracji sensorycznej	tak	nie	nie	tak
Liczba książek/liczba uczniów - średnia gminna = 73,5	poniżej średniej gminnej 28,03	poniżej średniej gminnej 31,36	powyżej średniej gminnej 155,15	powyżej średniej gminnej 79,46
Kuchnia (obiady przygotowywane na miejscu)	tak	nie	tak	nie
Dostępność specjalistów do SPE	Pełna obsada, brak dedykowanych gabinetów	Pełna obsada, brak dedykowanych gabinetów	Wakat – psycholog, brak dedykowanych gabinetów	Wakat – psycholog, brak dedykowanych gabinetów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Konkursy

- SP Kołaczkowo: 21 konkursów / 138 uczniów = 15%
- SP Sokolniki: 24 konkursy / 138 uczniów = 17%
- SP Bieganowo: 15 konkursów / 81 uczniów = 19%
- SP Grabowo Królewskie: 26 konkursów / 44 uczniów = 18%

Sukcesy uczniów

- SP Kołaczkowo: 8 laureatów międzynarodowych (waga 5) + 5 laureatów ogólnopolskich (waga 4) + 8 laureatów wojewódzkich (waga 3) / 138 uczniów = 0,61
- SP Sokolniki: 2 laureatów międzynarodowych (waga 5) + 2 laureatów ogólnopolskich (waga 4) + 1 laureat powiatowy (waga 1,5) + 19 laureatów gminnych (waga 1) / 138 uczniów = 0,28
- SP Bieganowo: 1 laureat międzynarodowy (waga 5) + 2 laureatów wojewódzkich (waga 4) + 3 laureatów rejonowych (waga 3) + 8 laureatów powiatowych (waga 1,5) + 1 laureat gminny (waga 1) / 81 uczniów = 0,37
- SP Grabowo Królewskie: 6 laureatów ogólnopolskich (waga 4) + 1 laureat wojewódzki (waga 3) + 6 laureatów powiatowych (waga 2) + 13 laureatów gminnych (waga 1) / 44 uczniów = 0,65

Zajęcia dodatkowe

- SP Kołaczkowo: 100 uczniów biorących udział w kołach zainteresowań i przedmiotowych / 138 uczniów = 72%
- SP Sokolniki: 138 uczniów biorących udział w kołach zainteresowań i przedmiotowych / 138 uczniów = 100%
- SP Bieganowo: 138 uczniów biorących udział w kołach zainteresowań i przedmiotowych / 81 uczniów = 170%
- SP Grabowo Królewskie: 87 uczniów biorących udział w kołach zainteresowań i przedmiotowych / 44 uczniów = 198%

Wyposażenie komputerowe

- SP Kołaczkowo: 17 tabletów + 21 laptopów + 27 tabletów / 138 uczniów = 0,47 (poniżej średniej gminnej)
- SP Sokolniki: 13 komputerów + 28 laptopów + 27 tabletów / 138 uczniów = 0,49 (poniżej średniej gminnej)
- SP Bieganowo: 16 komputerów + 20 laptopów + 33 tablety / 81 uczniów = 0,85 (powyżej średniej gminnej)
- SP Grabowo Królewskie: 13 komputerów + 17 laptopów + 24 tablety / 44 uczniów = 1,23 (powyżej średniej gminnej)

Wypożyczenie sal – dostępność nowoczesnego wyposażenia w szkole

- SP Kołaczkowo: 6 tablic interaktywnych + 8 monitorów interaktywnych + 14 projektorów + 1 magiczny dywan / 138 uczniów = 0,21 (poniżej średniej gminnej)
- SP Sokolniki: 6 tablic interaktywnych + 4 monitory interaktywne + 9 projektorów + 11 terminali + 4 monitory dotykowe + magiczny dywan / 138 uczniów = 0,25 (powyżej średniej gminnej)
- SP Bieganowo: 2 tablice interaktywne + 6 monitorów interaktywnych + 4 projektory + 6 terminali + 1 monitor dotykowe + 1 magiczny dywan / 81 uczniów = 0,23 (poniżej średniej gminnej)
- SP Grabowo Królewskie: 6 tablic interaktywnych + 6 monitorów interaktywnych + 10 projektorów + 1 magiczny dywan + 1 ściana bambino/ 44 uczniów = 0,65 (powyżej średniej gminnej)

Dostępność książek – liczba książek podzielona przez liczbę uczniów

- SP Kołaczkowo: 5018 książek / 179 uczniów = 28,03 (poniżej średniej gminnej)
- SP Sokolniki: 4421 książek / 141 uczniów = 31,36 (poniżej średniej gminnej)
- SP Bieganowo: 12722 książek / 82 uczniów = 155,15 (powyżej średniej gminnej)
- SP Grabowo Królewskie: 4450 książek / 56 uczniów = 79,46 (powyżej średniej gminnej)

Dostępność specjalistów dla uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi - spełnienie wymogów liczby godzin specjalistów SPE

- SP Kołaczkowo: pedagog, psycholog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, nauczyciel wspomagający: 10 osób; wymiar etatu: 52/22
- SP Sokolniki: pedagog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, psycholog
- SP Bieganowo: pedagog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, tyflopada (łącznie 6 osób -> 35/22) psycholog - wakat
- SP Grabowo Królewskie: pedagog, pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny; psycholog – wakat

2. Infrastruktura

Tabela przedstawia zestawienie wyników dotyczących infrastruktury poszczególnych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Kołaczkowo.

Tabela 42. Punktowa ocena jednostek - infrastruktura

Infrastruktura				
Kategoria	SP Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie
Termomodernizacja	Brak termomodernizacji	Brak termomodernizacji	Pełna termomodernizacja	Brak termomodernizacji
Sala gimnastyczna	Hala sportowa pełnowymiarowa z trybunami (856,9m ²) z zapleczem sanitarnym	mała sala	Pełnowymiarowa sala sportowa 279,65 m ²	Brak - zastępcza sala sportowa
Infrastruktura zewnętrzna	Orlik, plac zabaw (poniżej 10 lat)	Boisko z nawierzchnią gruntową, plac zabaw (powyżej 10 lat)	Boisko z nawierzchnią gruntową, plac zabaw (powyżej 10 lat)	Boisko z nawierzchnią gruntową (piłka plażowa), plac zabaw (powyżej 10 lat)
Liczba sal	Brak zmianowości	Brak zmianowości	Brak zmianowości	Brak zmianowości
Nakłady	6 273 800 zł - 7 412 176 zł	3 150 000 - 4 530 000 zł	750 000 - 1 150 000 zł	4 264 750 - 5 489 750 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

- SP Kołaczkowo (2 765 m²)

Tabela 43. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Kołaczkowo

Zakładane koszty – infrastruktura – SP Kołaczkowo		
Zadanie	Przedział cenowy	
Termomodernizacja 2000-2500 zł/m ²	5 530 000,00 zł	6 912 500,00 zł
Plac zabaw 200 000-300 000 zł	200 000,00 zł	300 000,00 zł
Boisko wielofunkcyjne 500 000-800 000 zł	-	-
Wypożyczenie zewnętrzne: ławki/kosze/stoły piknikowe/stojaki rowerowe/altana/zadaszenie/stoły do gier	50 000,00 zł	
Remont budynku (malowanie 50zł/m ² , sanitariaty 50 000-70 000 zł, drzwi itp.), biblioteka	149 676,00 zł	493 800,00 zł
RAZEM KOSZTY	6 273 800,00 zł	7 412 176,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

- SP Sokolniki (1210 m²)

Tabela 44. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Sokolniki

Zakładane koszty – infrastruktura – SP Sokolniki		
Zadanie	Przedział cenowy	
Termomodernizacja 2000-2500 zł/m ²	2 400 000,00 zł	3 000 000,00 zł
Plac zabaw 200000-300000	200 000,00 zł	300 000,00 zł
Boisko wielofunkcyjne 500000-800000	500 000,00 zł	800 000,00 zł
Wypożyczenie zewnętrzne: ławki/kosze/stoły piknikowe/stojaki rowerowe/altana/zadaszenie/stoły do gier	50 000,00 zł	
Remont budynku (malowanie 50zł/m ² , sanitariaty 50 000-70 000 zł, drzwi itp.), biblioteka	335 000,00 zł	380 000,00 zł
RAZEM KOSZTY	3 150 000,00 zł	4 530 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

- SP Bieganowo (2200,12 m²)

Tabela 45. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Bieganowo

Zakładane koszty – infrastruktura – SP Bieganowo		
Zadanie	Przedział cenowy	
Termomodernizacja 2000-2500 zł/m ²	-	-
Plac zabaw 200000-300000	200 000,00 zł	300 000,00 zł
Boisko wielofunkcyjne 500000-800000	500 000,00 zł	800 000,00 zł
Wypożyczenie zewnętrzne: ławki/kosze/stoły piknikowe/stojaki rowerowe/altana/zadaszenie/stoły do gier	50 000,00 zł	
Remont budynku (malowanie 50zł/m ² , sanitariaty 50 000-70 000 zł, drzwi itp.), biblioteka	-	-
RAZEM KOSZTY	750 000,00 zł	1 150 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

- SP Grabowo Królewskie (1570 m²)

Tabela 46. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Grabowo Królewskie

Zakładane koszty – infrastruktura – SP Grabowo Królewskie		
Zadanie	Przedział cenowy	
Termomodernizacja 2000-2500 zł/m ²	3 140 000,00 zł	3 925 000,00 zł
Plac zabaw 200000-300000	200 000,00 zł	300 000,00 zł
Boisko wielofunkcyjne 500000-800000	500 000,00 zł	800 000,00 zł
Wypożyczenie zewnętrzne: ławki/kosze/stoły piknikowe/stojaki rowerowe/altana/zadaszenie/stoły do gier	50 000,00 zł	
Remont budynku (malowanie 50zł/m ² , sanitariaty 50 000-70 000 zł, drzwi itp.), biblioteka	374 750,00 zł	414 750,00 zł
RAZEM KOSZTY	4 264 750,00 zł	5 489 750,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Termomodernizacja

- SP Kołaczkowo – brak termomodernizacji
- SP Sokolniki – brak termomodernizacji
- SP Bieganowo – pełna termomodernizacja: nowa stolarka okienna, ocieplenie elewacji, nowoczesne źródła ciepła (pompa ciepła), instalacja fotowoltaiczna, system wentylacji.
- SP Grabowo Królewskie – brak termomodernizacji

Sala gimnastyczna

- SP Kołaczkowo – hala sportowa pełnowymiarowa z trybunami (856,9 m²) z zapleczem sanitarnym
- SP Sokolniki – mała sala gimnastyczna
- SP Bieganowo – pełnowymiarowa sala gimnastyczna (279,65 m²) z zapleczem sanitarnym
- SP Grabowo Królewskie – brak sali gimnastycznej, zastępcza sala.

Infrastruktura zewnętrzna

- SP Kołaczkowo – na terenie szkoły kompleks boisk sportowych, orlik z zapleczem; plac zabaw poniżej 10 lat
- SP Sokolniki – boisko sportowe z nawierzchnią gruntową; plac zabaw powyżej 10 lat
- SP Bieganowo – boisko sportowe z nawierzchnią gruntową; plac zabaw powyżej 10 lat
- SP Grabowo Królewskie – boisko sportowe z nawierzchnią gruntową (piłka plażowa); plac zabaw powyżej 10 lat.

Liczba sal

- SP Kołaczkowo – brak zmianowości w szkole, 15 izb lekcyjnych o średniej wielkości: 48,56 m²
- SP Sokolniki – brak zmianowości w szkole, 10 izb lekcyjnych o średniej wielkości: 46,01 m²
- SP Bieganowo – brak zmianowości w szkole, 9 izb lekcyjnych o średniej wielkości: 47,65 m²
- SP Grabowo Królewskie – brak zmianowości w szkole, 10 izb lekcyjnych o średniej wielkości: 40,16 m²

Nakłady – szacunkowe koszty dostosowania do standardu

- SP Kołaczkowo (2 765 m²)

3. Zapotrzebowanie

Tabela przedstawia punktową ocenę jednostek w zakresie zapotrzebowania.

Tabela 47. Punktowa ocena jednostek - zapotrzebowanie

Zapotrzebowanie				
Kategoria	SP Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie
Liczba uczniów w szkole (2024/2025)	179	141	82	56
Liczba uczniów w szkole za 7 lat - wariant optymistyczny	218	110	63	53
Liczba uczniów w klasie I za 7 lat - wariant optymistyczny	13	10	9	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

4. Efektywność

Tabela 48. Punktowa ocena jednostek - efektywność

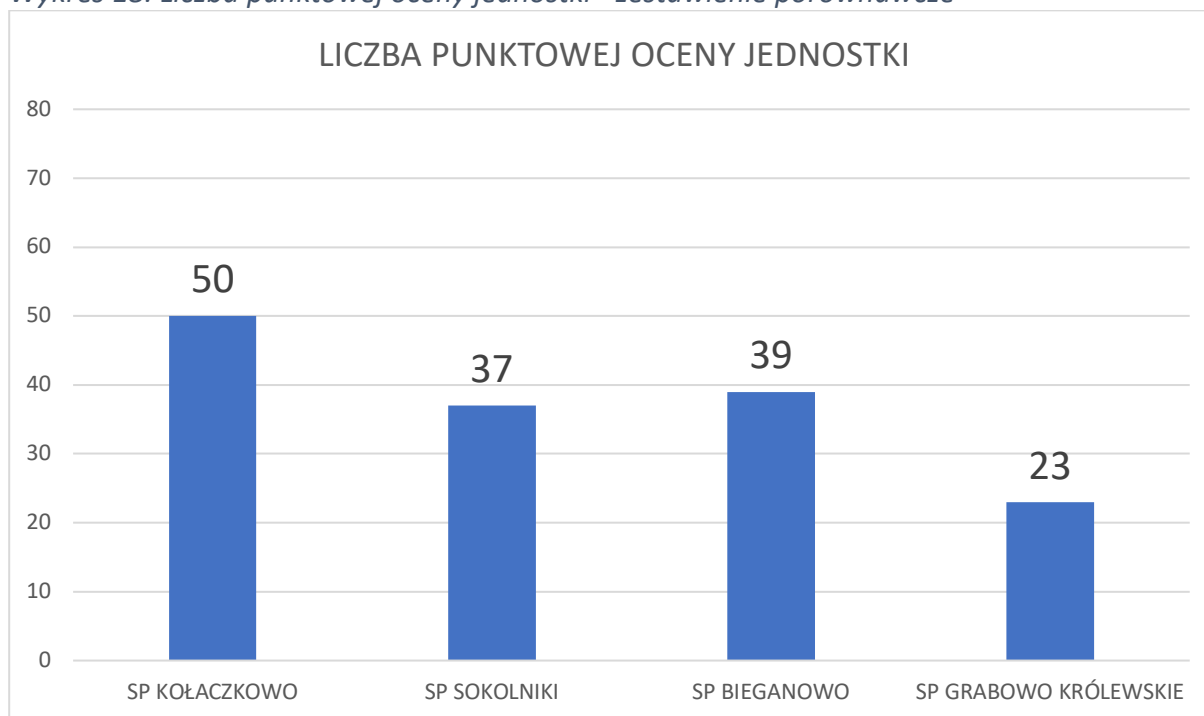
Efektywność				
Kategoria	SP Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie
Koszt ucznia względem średniej gminnej	23 363,87 zł	18 512,91 zł	31 668,78 zł	41 105,61 zł
Średnia liczebność oddziału (2024/2025)	19,89	17,6	10,25	7
Najmniej liczny oddział w szkole (2024/2025)	Klasa V - 17 uczniów	Klasa V i VI - 13 uczniów	Klasa II - 7 uczniów	Klasa VI - 4 uczniów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

5. Efektywność gminnego systemu oświaty

Do badania efektywności gminnego systemu oświaty w ekspertyzie została wykorzystana autorska metoda Punktowej Oceny Jednostki. Na poniższym wykresie porównawczo ukazane są punkty, które uzyskały poszczególne szkoły podstawowe.

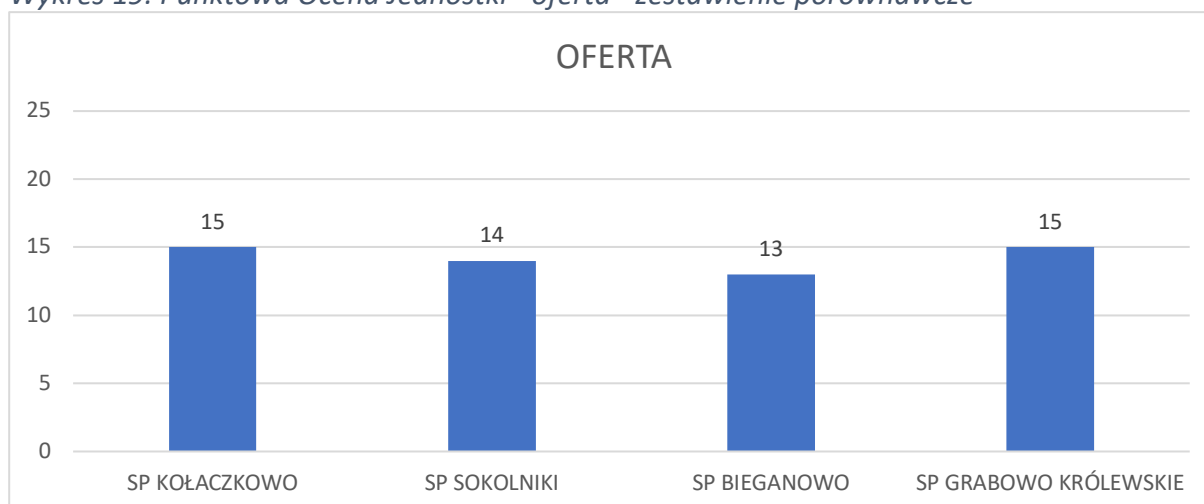
Wykres 18. Liczba punktowej oceny jednostki - zestawienie porównawcze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

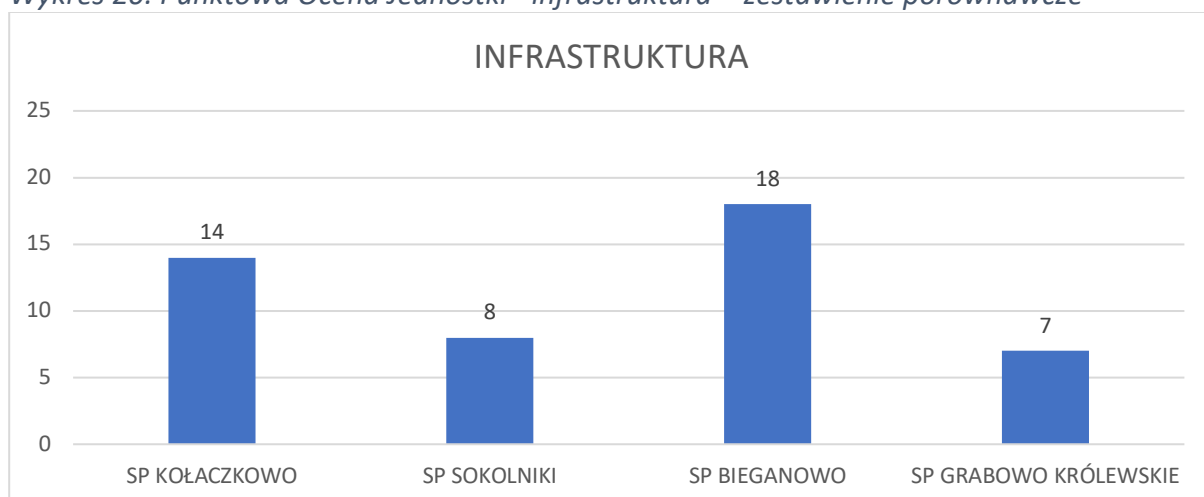
Najwyższą liczbę punktów uzyskała Szkoła Podstawowa w Kołaczkowie, a najmniejsza Szkoła Podstawowa w Grabowie. Różnicowanie w uzyskanych punktach wynika ze spadającej demografii w gminie Kołaczkowo oraz ze stanu technicznego budynków oraz infrastruktury zewnętrznej. Zestawienie punktów otrzymanych w poszczególnych kategoriach dla każdej ze szkół pokazują wykresy 19-22.

Wykres 19. Punktowa Ocena Jednostki - oferta - zestawienie porównawcze

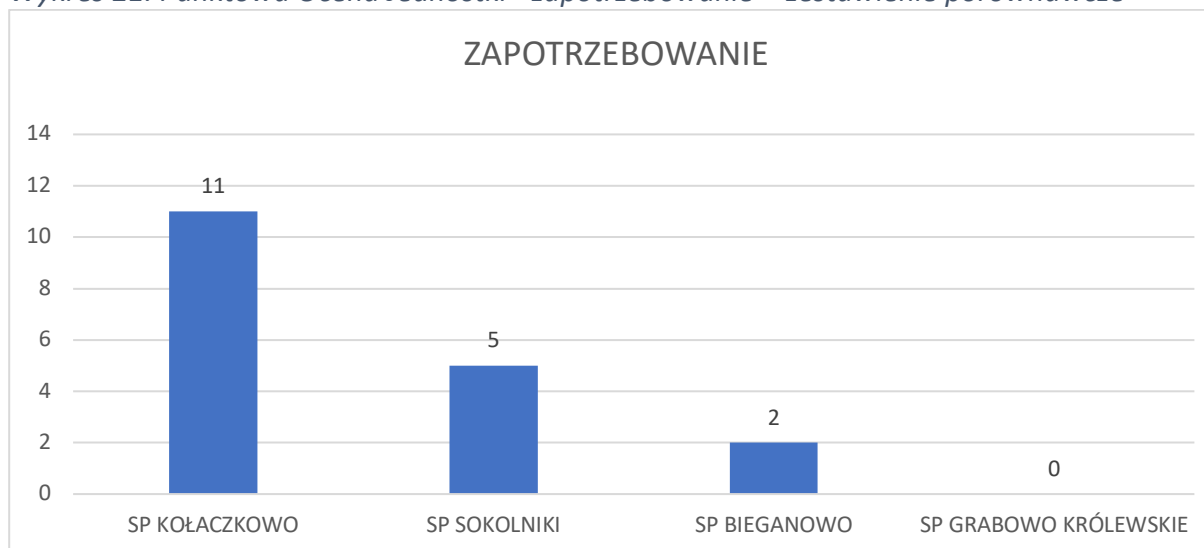
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Wykres 20. Punktowa Ocena Jednostki - infrastruktura - zestawienie porównawcze

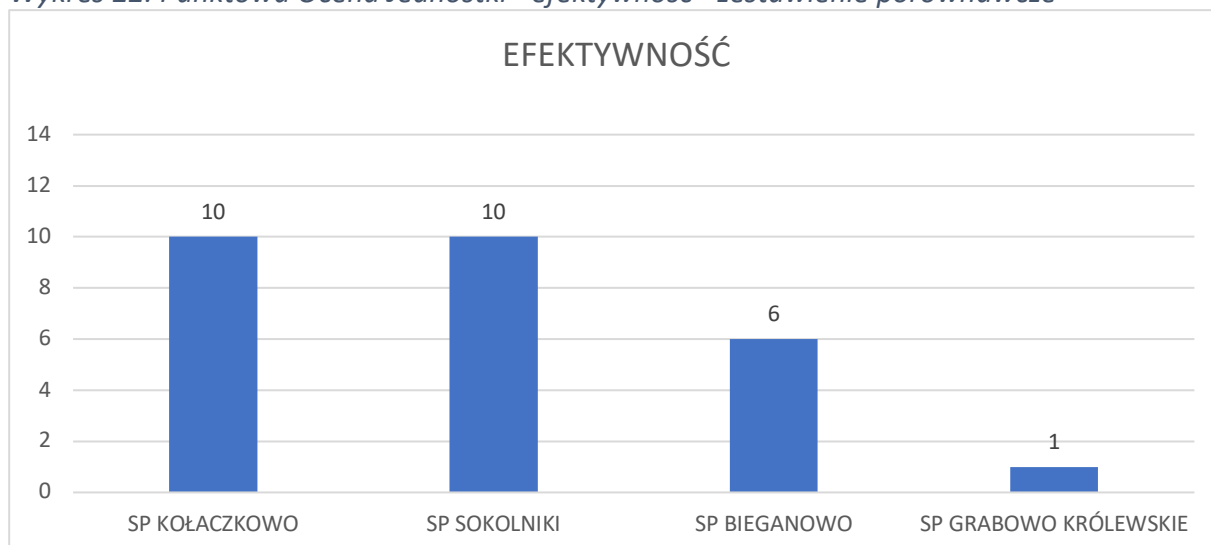
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Wykres 21. Punktowa Ocena Jednostki - zapotrzebowanie - zestawienie porównawcze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Wykres 22. Punktowa Ocena Jednostki - efektywność - zestawienie porównawcze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołczkowo

6. Analiza budżetu gminy

Finanse gminy stanowią kluczowy element sprawnego realizowania zadań publicznych. Uchwalany przez radę gminy budżet jest najważniejszym elementem samodzielności Gminy i stanowi podstawę jej gospodarki finansowej. Przedstawiona poniżej analiza finansów gminy Kołczkowo oparta została na podziale dochodów i wydatków bieżących i majątkowych. Dochody bieżące gminy to środki finansowe, które nie są związane z inwestycjami ani sprzedażą majątku. Obejmują one m.in. wpływy z podatków lokalnych, opłat administracyjnych, subwencji oraz dotacji na bieżące funkcjonowanie. Wydatki bieżące gminy to środki przeznaczone na funkcjonowanie jednostki samorządu terytorialnego. Obejmują one m.in. wynagrodzenia pracowników, świadczenia socjalne, zakup towarów i usług, dotacje oraz koszty administracyjne.

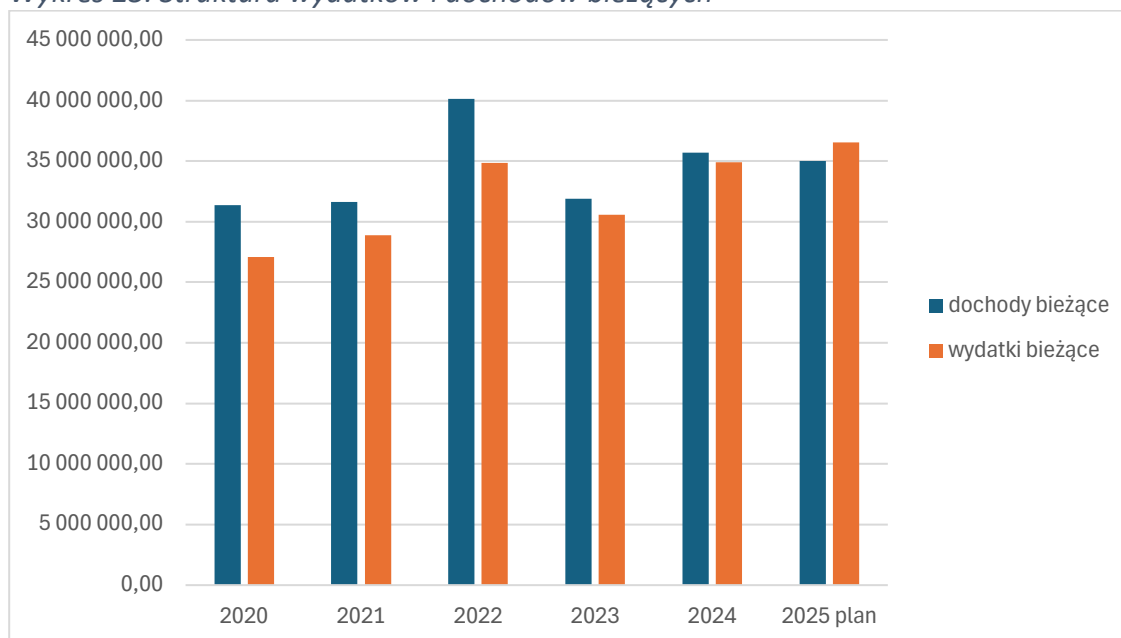
Tabela 49. Tabela przedstawia budżet gminy Kołczkowo w latach: 2020-2025

Budżet gminy Kołczkowo w latach 2020-2025						
Wykonanie	2020	2021	2022	2023	2024	2025 plan
dochody ogółem	36 958 624,50	35 060 561,80	46 618 065,40	38 163 458,29	51 728 440,15	44 486 668,00
dochody bieżące	31 364 323,63	31 613 614,27	40 141 959,87	31 872 986,72	35 689 611,60	35 025 758,59
dochody majątkowe	5 594 300,87	3 446 947,53	6 476 105,53	6 290 471,57	16 038 828,55	9 460 909,41
wydatki ogółem	28 806 066,61	34 767 640,17	43 428 674,27	44 899 473,88	52 309 556,92	49 413 502,00
wydatki bieżące	27 095 283,56	28 895 688,38	34 838 012,02	30 560 629,05	34 919 808,48	36 558 287,54

wydatki majątkowe	1 710 783,05	5 871 951,79	8 590 662,25	14 338 844,83	17 389 748,44	12 855 214,46
-------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------	---------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2022, 2023 i 2024 r. i uchwały budżetowej na 2025 r.

Wykres 23. Struktura wydatków i dochodów bieżących

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2022, 2023 i 2024 r. i uchwały budżetowej na 2025 r.

Dochody bieżące Gminy rosną wolniej niż wydatki. W 2020 roku dochody przewyższały wydatki o ponad 4 mln zł, ale w 2023 różnica zmniejszyła się do 1 312 357,67 zł. Plan budżetu na 2025 rok przewiduje deficyt w wysokości ponad 1,5 mln zł. Na podstawie dotychczasowych trendów, można stworzyć symulację finansową Gminy do 2030 roku, uwzględniając obecne tempo wzrostu dochodów i wydatków. Jeśli dochody będą rosły wolniej niż wydatki, deficyt może pogłębiać się z każdym rokiem. Jeśli trend się utrzyma, deficyt może sięgać kilku milionów złotych rocznie, co może wymagać zaciągnięcia kredytów lub cięć budżetowych. Brak działań zaradczych może doprowadzić do znaczących problemów finansowych Gminy.

Koszty oświaty są jednymi z największych wydatków w budżetach jst. Poniżej przedstawiono strukturę bieżących wydatków na oświatę oraz ogólnych wydatków gminy do 2024 roku i planowanych na 2025 rok w działach 801 i 854.

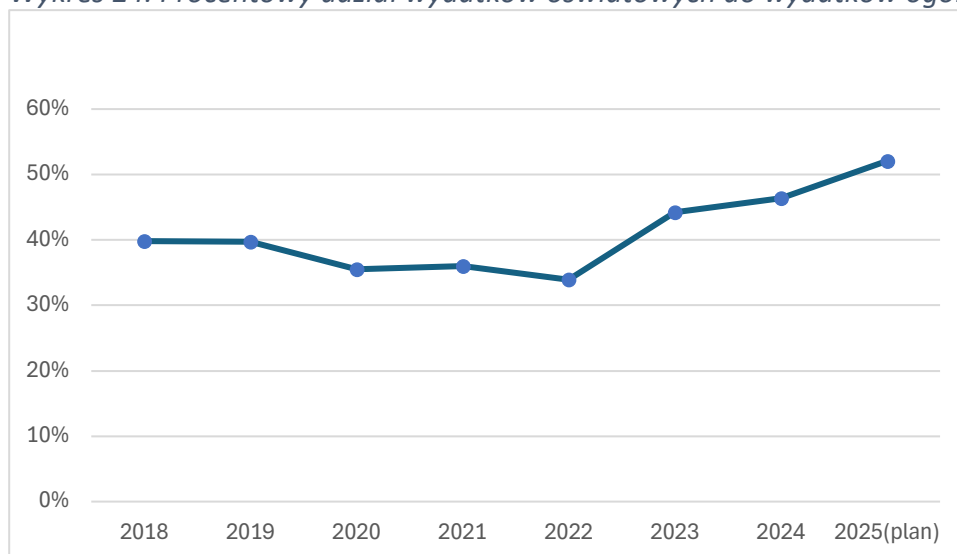
Tabela 50. Struktura oświatowych wydatków bieżących

Struktura oświatowych wydatków bieżących					
Rok	Wydatki bieżące gminy ogółem	Wydatki bieżące na oświatę -dział 801	Wydatki bieżące na oświatę - dział 854	Razem wydatki oświatowe	Procent udziału wydatków oświatowych do wydatków ogółem
2018	22 264 421,94	8 699 525,28	172 196,62	8 871 721,90	40%
2019	24 854 273,88	9 693 968,64	179 468,78	9 873 437,42	40%
2020	27 095 283,56	9 541 751,76	88 534,46	9 630 286,22	36%
2021	28 895 688,38	10 312 686,90	86 796,69	10 399 483,59	36%
2022	34 838 012,02	11 738 648,58	77 628,55	11 816 277,13	34%
2023	30 560 629,05	13 460 724,74	57 629,70	13 518 354,44	44%
2024	34 919 808,48	16 152 604,35	36 580,00	16 189 184,35	46%
2025	37 376 528,20	19 456 793,33	5 000,00	19 461 793,33	52%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2022, 2023 i 2024 r. i uchwały budżetowej na 2025 r.

Od 2018 r. udział wydatków oświatowych stanowi coraz większą część budżetu gminy. Gmina z roku na rok przeznacza więcej środków na funkcjonowanie jednostek oświatowych. Finansowanie edukacji publicznej pochodzi z różnych źródeł: części oświatowej subwencji ogólnej (do 2024 r., a od 2025 r. z mechanizmu kwoty potrzeb oświatowych), dotacji celowych, innych dochodów oświatowych oraz środków własnych gminy.

Wykres 24. Procentowy udział wydatków oświatowych do wydatków ogółem

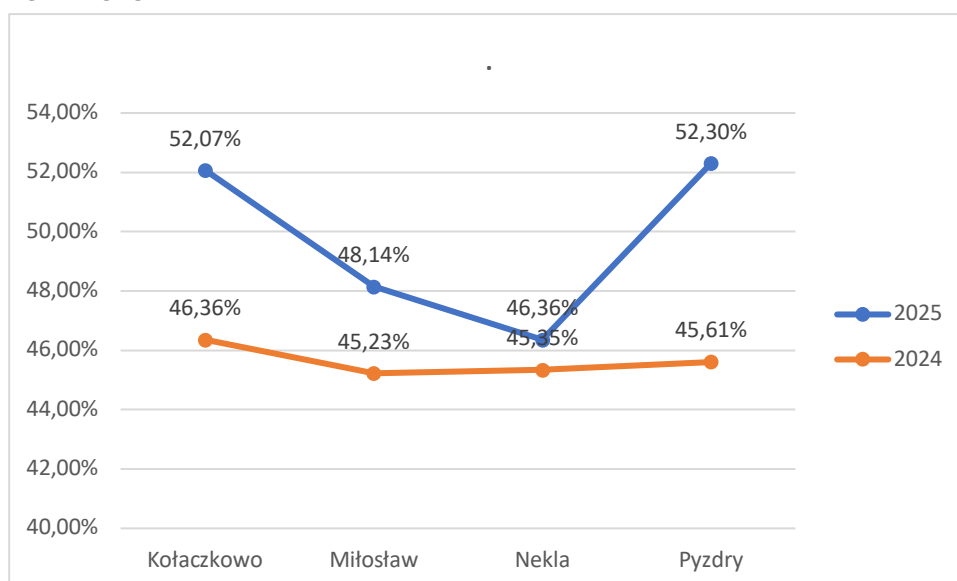

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2022, 2023 i 2024 r. i uchwały budżetowej na 2025 r.

Od roku 2018 udział bieżących wydatków oświatowych do wydatków ogólnych gminy znacząco wzrósł: z poziomu 40% do ponad 50% w 2025 r.

Poniżej przedstawiono porównanie udziału wydatków bieżących oświatowych do wydatków ogółem Gminy Kołaczkowo z wybranymi gminami z powiatu wrzesińskiego

Wykres 25. Procentowy udział wydatków bieżących na oświatę w budżetach gmin w latach 2024-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za 2024 r. i uchwały budżetowej na 2025 r.

We wszystkich gminach nakłady na oświatę wzrosły w porównaniu z rokiem 2024. Procentowy udział wydatków bieżących na oświatę w wydatkach bieżących ogółem w gminie Kołaczkowo jest jeden z największych dla wszystkich gmin wiejskich powiatu wrzesińskiego.

Od 2025 roku w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego nastąpiły istotne zmiany. Do najważniejszych należą: zmiany zasad udziału w podatkach dochodowych oraz odejście od dotychczasowej subwencji ogólnej. Zamiast dotychczasowego systemu opartego na należnym podatku PIT i CIT, dochody samorządów są obliczane jako procent od faktycznych dochodów podatników z danego obszaru. Dotychczasowe części subwencji ogólnej zostały zastąpione nowym mechanizmem określania potrzeb finansowych jst. W przypadku niedoboru środków, samorządy otrzymają subwencję ogólną z budżetu państwa.

Do 2025 r. tzw. subwencja oświatowa stanowiła część subwencji ogólnej. Poniżej przedstawiono wpływy do Gminy z poszczególnych części subwencji ogólnej.

Tabela 51. Dochody z subwencji ogólnej w latach 2020-2024 w Gminie Kołaczkowo

Dochody z subwencji ogólnej w latach 2020-2024 w gminie Kołaczkowo					
	2020	2021	2022	2023	2024
część oświatowa	5 446 011,00 zł	5 282 483,00 zł	6 412 405,00 zł	7 070 477,00 zł	9 662 034,00 zł
część wyrównawcza	4 196 538,00 zł	3 771 034,00 zł	3 875 863,00 zł	4 004 523,00 zł	3 426 585,00 zł
część uzupełniająca		669 386,00 zł		2 090 940,00 zł	988 123,00 zł
część rozwojowa					311 342,00 zł
część równoważąca					3 373,00 zł
	9 642 549,00 zł	9 722 903,00 zł	10 288 268,00 zł	13 165 940,00 zł	14 391 457,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu za 2022, 2023 i 2024 r.

Nowy model finansowania gmin opiera się na większych wpływach z podatków PIT i CIT, a subwencja ogólna jedynie uzupełnia dochody. Najpierw określone są potrzeby finansowe, a następnie porównuje się je z dochodami z PIT i CIT. Jeśli dochody te są niewystarczające, samorządy otrzymają dodatkową subwencję z budżetu państwa.

Tabela 52. Nowy model finansowania jst w Gminie Kołaczkowo

Nowy model finansowania jst w gminie Kołaczkowo	
	2025
udział w podatku CIT	230 010,13 zł
udział w podatku PIT	14 194 875,91 zł
subwencja ogólna	8 358 178,71 zł
Środki na uzupełnienie dochodów gmin	744 880,25
	23 527 945,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uchwały budżetowej na 2025 r. i jej zmian.

Mechanizm wyliczania potrzeb wg nowej ustawy o dochodach jst dla Gminy Kołaczkowo na 2025 r. przedstawia tabela poniżej.

Tabela 53. Mechanizm wyliczania potrzeb dla Gminy Kołaczkowo na 2025

Mechanizm wyliczania potrzeb dla Gminy Kołaczkowo na 2025				
Potrzeby wyrównawcze	Potrzeby ekologiczne	Potrzeby rozwojowe	Potrzeby oświatowe	Potrzeby uzupełniające
2 980 869,00 zł	14 426,00 zł	869 510,00 zł	12 543 268,00 zł	799 299,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez MF dla jst o dochodach na 2025 r.

Największe kwoty zostały oszacowane na potrzeby oświatowe. Podobnie, do 2024 r. część oświatowa stanowiła największe wpływy do budżetu spośród wszystkich części subwencji ogólnej.

a. Analiza budżetu oświaty

Analiza budżetu oświatowego oparta została na przedstawieniu dochodów i wydatków bieżących ujętych w działach 801 Oświata i wychowanie i 854 Edukacyjna opieka wychowawcza. W dochodach bieżących od roku 2022, uwzględniono również środki przekazywane gminie na realizację zadań oświatowych związanych z pomocą obywatelom Ukrainy przebywającym w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju, zaklasyfikowane w rozdziale 75814.

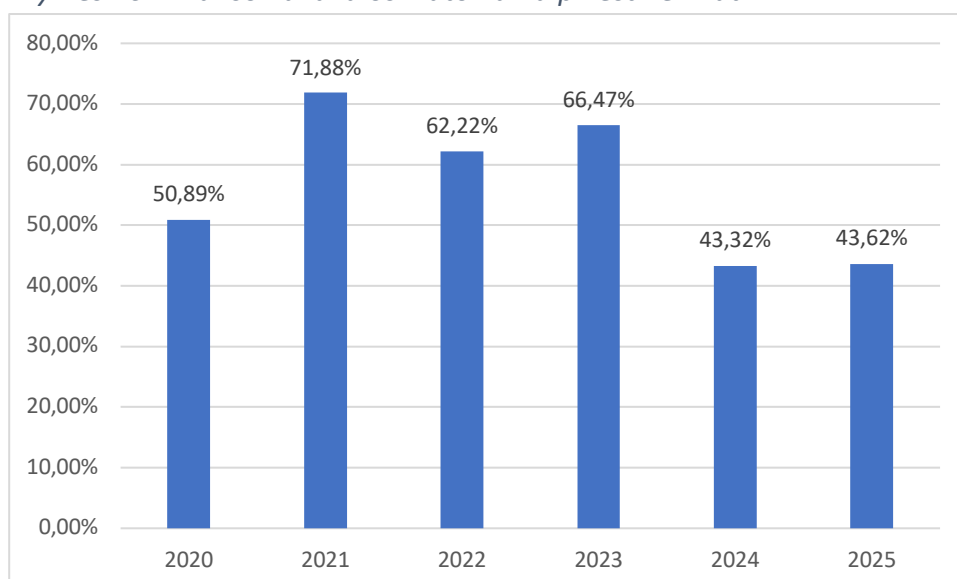
Tabela 54. Wydatki bieżące oświaty w latach 2020-2025

Wydatki bieżące oświaty w latach 2020-2025						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wydatki: (Dz.801,854)						
wydatki bieżące	9 630 286,22 zł	10 399 483,59 zł	11 816 277,13 zł	13 518 354,44 zł	16 189 184,36 zł	19 461 793,33 zł
Dochody: (Dz. 801,854)						
dochody ogółem	6 382 178,80 zł	6 050 387,81 zł	7 284 093,44 zł	8 120 608,04 zł	11 295 487,99 zł	13 551 191,65 zł
dotacje i dochody oświatowe gminy	936 167,80 zł	767 904,81 zł	871 688,44 zł	1 050 131,04 zł	1 633 453,99 zł	1 007 923,65 zł
część oświatowa subwencji ogólnej/kwota potrzeb oświatowych	5 446 011,00 zł	5 282 483,00 zł	6 412 405,00 zł	7 070 477,00 zł	9 662 034,00 zł	12 543 268,00 zł
Luka finansowa	3 248 107,42 zł	4 349 095,78 zł	4 532 183,69 zł	5 397 746,40 zł	4 893 696,37 zł	5 910 601,68 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 27 S i Rb 28 S oraz uchwały budżetowej na 2025 r.

Poniżej przedstawiono różnicę między wydatkami bieżącymi a dochodami bieżącymi — czyli to, czego brakuje, by sfinansować wydatki z bieżących wpływów. Udział luki finansowej policzono względem tych dochodów $(\text{Luka finansowa} \div \text{Dochody ogółem}) \times 100\%$.

Wykres 26. Finansowa luka oświatowa na przestrzeni lat

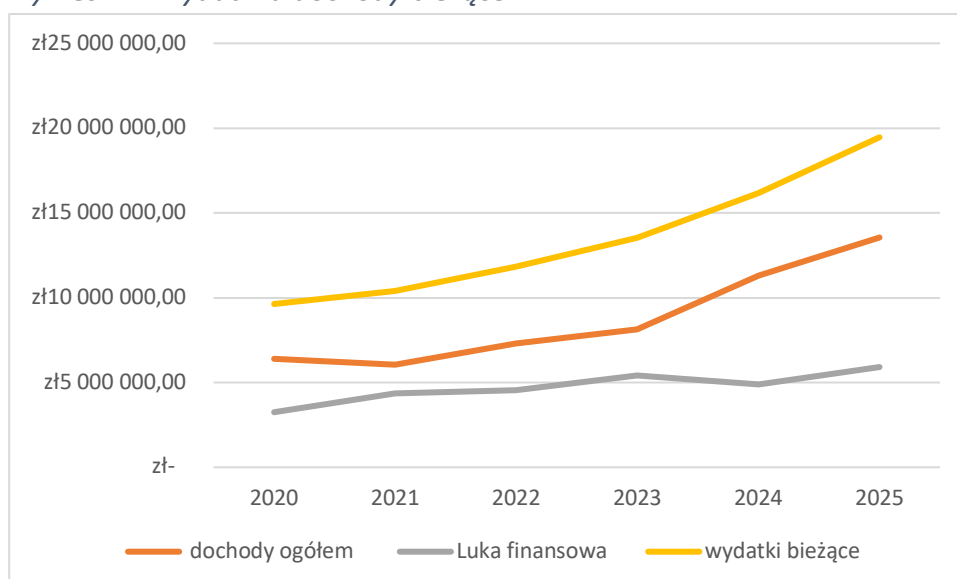
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 27 S i Rb 28 S oraz uchwały budżetowej na 2025 r.

Wydatki bieżące wzrosły z około 9,63 mln zł do ponad 19 mln zł w 2025 r., co oznacza niemal podwojenie w ciągu 6 lat. Do 2024 r. głównym źródłem finansowania była część oświatowa subwencji ogólnej, a od 2025 r. jest to mechanizm naliczania kwoty potrzeb oświatowych. Dochody z dotacji obejmują środki na programy rządowe takie jak NPRC, Poznaj Polskę, Aktywna Tablica oraz dotacje przedszkolną i podręcznikową. Dodatkowe dochody pochodzą m.in. z opłat rodziców i wynajmu sal. Luka finansowa, czyli różnica między wydatkami a dochodami oświatowymi, pokrywana jest ze środków własnych gminy, takich jak inne wpływy z budżetu państwa, podatki i opłaty lokalne. W latach 2020-2025 luka ta systematycznie wzrastała, nominalnie zwiększając się o 2,74 mln zł.

Zakładając optymistyczny scenariusz, że wydatki i dochody będą rosły w tempie średnio 10% rocznie, wartość luki finansowej może wynieść w 2030 roku około 9 milionów złotych. Jednak realny scenariusz zakłada wzrost kosztów przy spadających dochodach.

W analizowanym okresie wzrastała również wysokość środków pochodzących z budżetu państwa. W latach 2024 i 2025 znaczący wzrost subwencji oświatowej oraz kwoty potrzeb oświatowych wynikał głównie z podwyżki wynagrodzeń nauczycieli w 2024 r. - 30% oraz ze wzrostu liczby uczniów w szkołach podstawowych (zmniejszona liczebność oddziałów spowodowana była skorzystaniem przez dzieci z rocznika 2010 z prawa do pozostania w wychowaniu przedszkolnym po ukończeniu 6. roku życia). Biorąc pod uwagę demografię i spadek liczby urodzeń, należy się spodziewać, że środki finansowe wynikające z mechanizmu kwoty potrzeb oświatowych w kolejnych latach zwolnią tempo wzrostu.

wykres 27. Wydatki a dochody bieżące

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 27 S i Rb 28 S oraz uchwały budżetowej na 2025 r.

Rosnące wydatki na oświatę i pogłębiająca się luka finansowa powinny stać się bodźcem do optymalizacji kosztów oświaty. Samorządy mają ograniczone możliwości zwiększenia dochodów oświatowych, a dostępne sposoby obejmują: efektywniejsze wykorzystanie budynków szkolnych poprzez ich wynajem na inne cele, partnerstwa z niesamorządowymi organami prowadzącymi lub zmiany organizacyjne w sieci szkół i przedszkoli.

Wykres 28. Prognoza luki finansowej do 2030 r. – wariant optymistyczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 27 S i Rb 28 S oraz uchwały budżetowej na 2025 r.

b. Analiza budżetów szkół

i. Szkoły publiczne

Plan finansowy szkoły to dokument określający dochody i wydatki jednostki na rok kalendarzowy. Jest kluczowym narzędziem zarządzania finansami, które pomaga w planowaniu, monitorowaniu i kontrolowaniu środków finansowych. Dokument ten jest podstawą do podejmowania decyzji finansowych przez dyrektora szkoły i konstruowania arkuszy organizacyjnych.

Do analizy budżetów szkół uwzględniono wszystkie wydatki w roku 2024 i zaplanowane na 2025 w uchwale budżetowej, przypisane do szkoły (bez rozdziałów dotyczących przedszkoli i oddziałów przedszkolnych) w dziale 801 Oświata i wychowanie oraz w szkole w Kołaczku w dziale 926 Kultura fizyczna, bez wydatków ze środków europejskich.

W dochodach uwzględniono również środki, które wpłynęły do budżetu szkół na realizację dodatkowych zadań oświatowych związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Tabela 55. Wydatki i dochody bieżące szkół

Wydatki i dochody bieżące szkół						
	Wydatki bieżące		Dochody bieżące			
			Część oświatowa subwencji ogólnej/ kwota potrzeb oświatowych		Pozostałe dochody, dotacje, Fundusz Pomocy	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
SP Kołaczko	3 814 835,06 zł	4 907 061,00 zł	2 048 550,60 zł	2 360 491,76 zł	284 562,05 zł	257 398,00 zł
SP Sokolniki	2 578 467,42 zł	3 052 256,76 zł	2 473 141,51 zł	2 798 355,40 zł	30 641,30 zł	500,00 zł
SP Bieganowo	2 688 734,99 zł	3 181 695,00 zł	1 688 736,03 zł	1 912 262,25 zł	127 334,61 zł	122 424,00 zł
SP Grabowo Królewskie	1 988 420,55 zł	2 449 526,00 zł	913 197,78 zł	1 119 986,89 zł	25 863,38 zł	18 470,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 27 S, Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

Wydatki każdej szkoły przekraczają jej dochody. Tempo wzrostu wydatków jest wyższe niż tempo wzrostu dochodów. Najstabilniej w szkole w Grabowie Królewskim, wydatki i dochody rosną w podobnym tempie.

Tabela 56. Udział środków własnych gminy w dochodach szkół

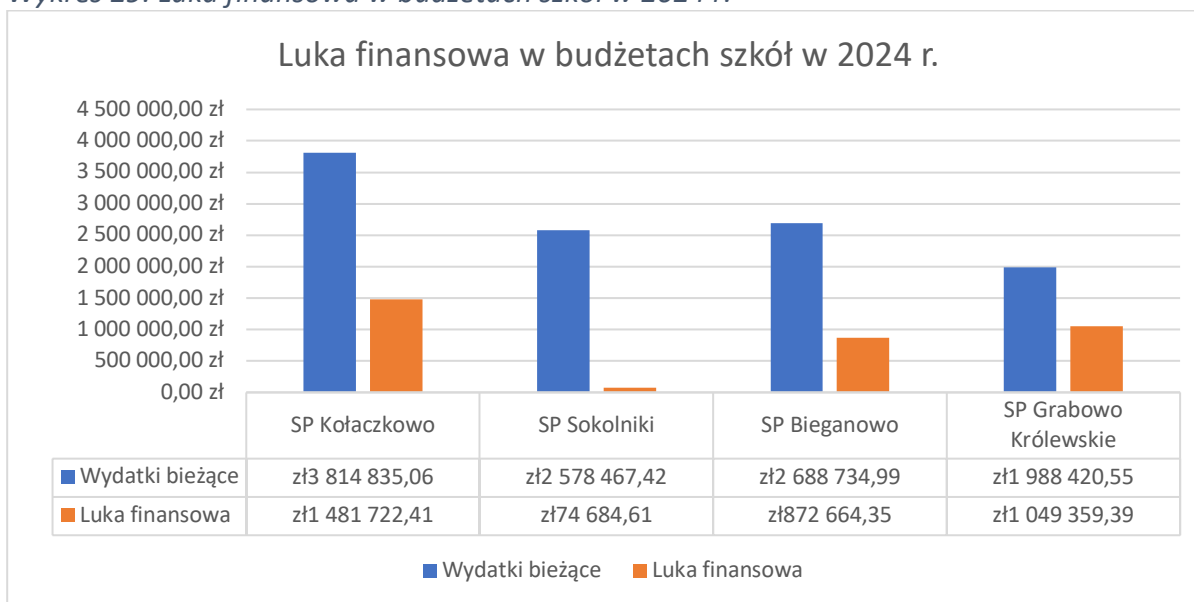
Udział środków własnych gminy w dochodach szkół						
	Wydatki bieżące		Bieżące dochody oświatowe		Środki własne gminy	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
SP Kołaczkowo	3 814 835,06 zł	4 907 061,00 zł	2 333 112,65 zł	2 617 889,76 zł	1 481 722,41 zł	2 289 171,24 zł
SP Sokolniki	2 578 467,42 zł	3 052 256,76 zł	2 503 782,81 zł	2 798 855,40 zł	74 684,61 zł	253 401,36 zł
SP Bieganowo	2 688 734,99 zł	3 181 695,00 zł	1 816 070,64 zł	2 034 686,25 zł	872 664,35 zł	1 147 008,75 zł
SP Grabowo Królewskie	1 988 420,55 zł	2 449 526,00 zł	939 061,16 zł	1 138 456,89 zł	1 049 359,39 zł	1 311 069,11 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 27 S, Rb 28 S za 2024 r. i planu finansowego szkół na 2025 r.

Różnica pomiędzy wydatkami a dochodami bieżącymi stanowi lukę finansową w budżetach szkół, która z powodu dynamiki wzrostu wydatków z roku na rok się pogłębia. Różnica pokrywana jest ze środków własnych gminy.

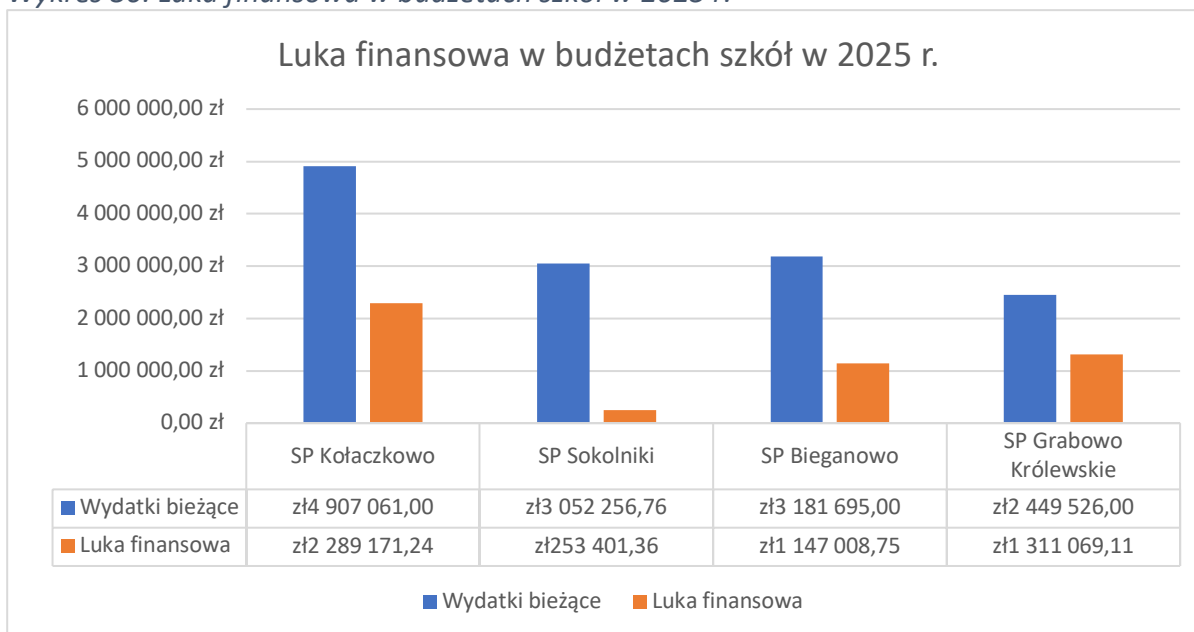
Wykresy poniżej przedstawiają wysokość luki finansowej w 2024 i w 2025 r. w budżetach szkół.

Wykres 29. Luka finansowa w budżetach szkół w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb27S i Rb28S szkół za 2024 r.

Wykres 30. Luka finansowa w budżetach szkół w 2025 r.

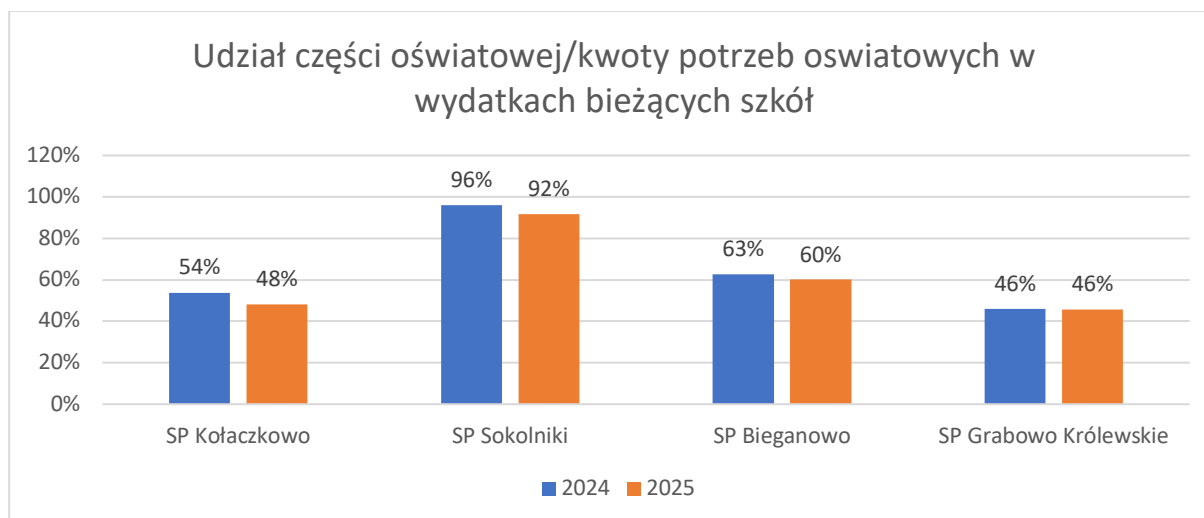
Źródło: Opracowanie własne na podstawie planu finansowego szkół na 2025 r.

Dane za lata 2024–2025 wskazują na wyraźną dysproporcję pomiędzy tempem wzrostu wydatków bieżących a wzrostem dochodów w analizowanych jednostkach. We wszystkich przypadkach wzrost wydatków przewyższa dynamikę wzrostu dochodów, co oznacza, że szkoły ponoszą coraz większe koszty, które nie są w pełni rekompensowane przez środki z budżetu państwa.

Pogłębiająca się luka finansowa wskazuje na rosnącą presję na budżet własny jednostki. Warto podkreślić, że nie tylko rośnie nominalna kwota wydatków na oświatę, ale też zmienia się struktura jej finansowania, środki własne gminy z roku na rok odgrywają coraz większą rolę. Ma to wpływ na stabilność i przewidywalność budżetów lokalnych.

Wykres poniżej przedstawia udział części oświatowej subwencji ogólnej oraz kwoty potrzeb oświatowych w wydatkach bieżących szkół w latach 2024-2025.

Wykres 31. Udział części oświatowej/kwoty potrzeb oświatowych w wydatkach bieżących szkół

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 28 S za 2024 r. planu finansowego wydatków szkół na 2025 r. oraz metryczek oświatowych.

W budżetach szkolnych kwota potrzeb oświatowych stanowi kluczowe źródło dochodów. Wyższy procent subwencji/ potrzeb oświatowych przekłada się na efektywniejsze zarządzanie finansami. W 2025 roku udział środków z budżetu państwa uległ zmniejszeniu, co oznacza, że rosnące wydatki bieżące nie są w wystarczającym stopniu rekompensowane przez budżet państwa. W trzech z analizowanych szkół udział dochodów na oświatę z budżetu państwa wydatkach oświatowych zmniejszył się o kilka procent. W szkole w Grabowie nie uległ zmianie, ale znajduje się na najniższym poziomie w gminie – 46%.

Kwotę potrzeb oświatowych dla szkół określa Rozporządzenie Ministra Edukacji z 18 grudnia 2024 r. Jest ona podzielona między samorządy według algorytmów i wag. Kwota na ucznia różni się w każdej szkole.

Tabela 57. Kalkulacja kwoty potrzeb oświatowych na ucznia w roku 2025

Kalkulacja kwoty potrzeb oświatowych na ucznia w roku 2025						
waga	krótki opis wagi	wartość wagi	SP Kołaczkowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie
Sa	kwota podstawowa	1	1	1	1	1
P1	dla uczniów szkół podstawowych zlokalizowanych na terenach wiejskich, wskaźnik zamożności	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
P3	średnia liczba uczniów w klasie 18 lub mniej i niski wskaźnik zamożności	0,4		0,4	0,4	0,4
P4	dodatkowo dla uczniów małych szkół, których liczba w klasie nie przekracza 12	0,2			0,2	0,2
P58	dla ucz. klas I-III	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065
P63	pomoc ped-psych	0,053	0,053	0,053	0,053	0,053
P65	liczba uczniów do 60 - standaryzacja zatrudnienia specjalistów	0,333				0,333
P66	liczba uczniów 61-150 standaryzacja zatrudnienia specjalistów	0,172			0,172	
P67	liczba uczniów 151-250 standaryzacja zatrudnienia specjalistów	0,084	0,084	0,084		
Suma wag dla uczniów I-III			1,602	2,002	2,29	2,451
Suma wag dla uczniów IV - VIII			1,537	1,937	2,225	2,386
Kwota potrzeb oświatowych dla ucz. I-III			15 493,90 zł	19 362,54 zł	22 147,97 zł	23 705,09 zł
Kwota potrzeb oświatowych dla ucz. IV-VIII			14 865,25 zł	18 733,89 zł	21 519,31 zł	23 076,44 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie metryczek oświatowych i danych przekazanych przez UG w Kołaczkanie

Kwota potrzeb oświatowych na ucznia jest obliczana jako iloczyn sumy wag i standardu A oraz wskaźnika korygującego Di. Standard A jest jednakowy dla wszystkich jednostek samorządu

terytorialnego i w 2025 roku wynosi 9477,191. Wskaźnik Di jest indywidualny i dla gminy Kołaczkowo na bieżący rok wynosi 1,0205134419. Przy naliczaniu części oświatowej subwencji ogólnej do 2024 r, a od bieżącego roku mechanizmu kwoty potrzeb oświatowych brana jest pod uwagę liczba uczniów.

W systemie wag dotyczących standaryzacji zatrudnienia nauczycieli specjalistów, większe wagi są przyznawane szkołom o mniejszej liczbie uczniów. Dla uczniów z orzeczeniami pp przewidziane są dodatkowe wagi związane z rodzajem orzeczenia.

W jednostkach oświatowych prowadzonych przez gminę 15 uczniów posiada orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 2 uczniów – orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego.

Wagi przypisane uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego stanowią dodatkowe kategorie w algorytmie podziału kwoty potrzeb oświatowych – obok wag ogólnych przewidzianych dla wszystkich uczniów.

Dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim stosuje się wagę P5 = 1,4. Dla uczniów niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową – w tym z afazją – przypisana została waga P6 = 2,900.

W odniesieniu do uczniów lub słuchaczy z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem (w tym zespołem Aspergera), wagi zależą od liczby godzin wsparcia:

- P10 = 9,500, jeżeli liczba godzin wsparcia przekracza 10;
- P11 = 7,100, jeżeli liczba godzin wynosi powyżej 5 i nie więcej niż 10;
- P12 = 3,600, jeżeli wsparcie przekracza 2 godziny i nie przekracza 5 godzin;
- P13 = 1,500, jeżeli liczba godzin wsparcia wynosi do 2 (więcej niż 0).

Dodatkowo, dla uczniów objętych indywidualnym nauczaniem w szkołach podstawowych przewidziano wagę P45 = 1,000.

Wszystkie wymienione wagi stanowią podstawę do naliczania dodatkowych środków finansowych, które gmina zobowiązana jest przeznaczyć na wsparcie konkretnej grupy uczniów – tych posiadających orzeczenia.

W roku 2025 r. Gmina na uczniów/dzieci posiadających orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej w jednostkach oświatowych dla których jest organem prowadzącym otrzymała 300 535,21 zł.

W przypadku szkół prowadzonych przez inne organy niż jednostki samorządu terytorialnego, dotacja na uczniów ze specjalnymi potrzebami przekazywana jest w wysokości odpowiadającej kwocie przewidzianej w metryczce potrzeb oświatowych dla tych uczniów – zarówno w szkołach podstawowych, jak i w jednostkach wychowania przedszkolnego. Jednostki te są zobowiązane do odrębnego rozliczenia otrzymanej dotacji na uczniów z orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznej.

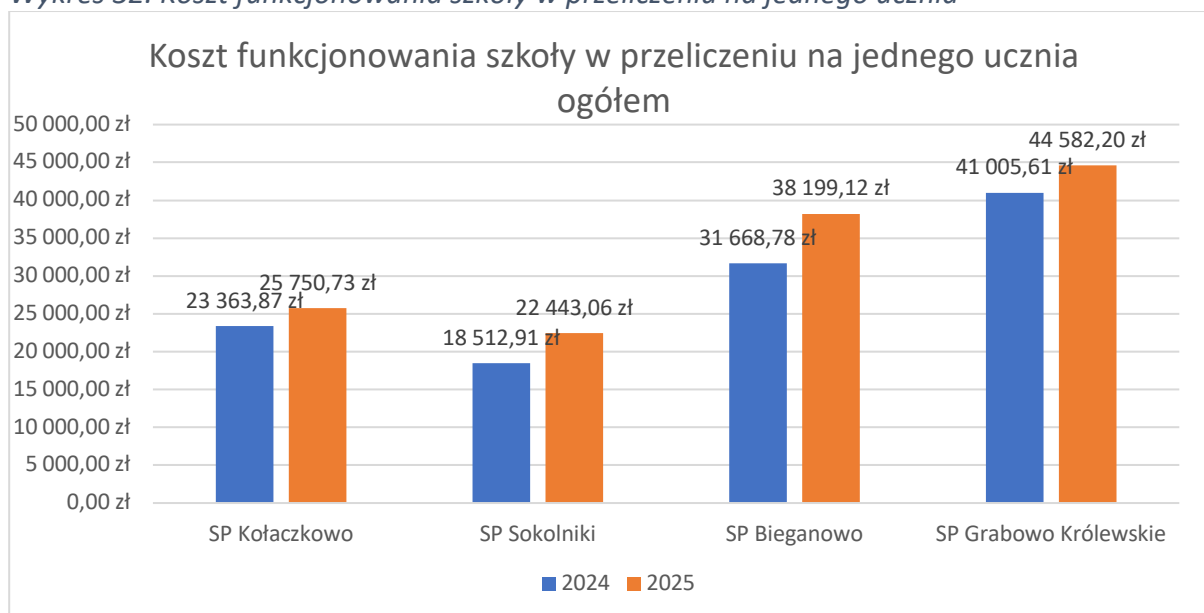
Do subwencji na 2024 r. podstawą naliczenia była liczba uczniów wg stanu na 30.09.2023 r. skorygowana według wskaźnika wzrostu wynoszącego 2,36%. Na rok 2025 obliczenie kwoty potrzeb oświatowych odbywało się na podstawie danych o liczbie uczniów z 15 maja 2024 r. ze wskaźnikiem plus 7,65%. Wskaźniki te dotyczą wzrostu liczby uczniów w szkołach podstawowych związanych ze skutkami reformy z 2017 r. – likwidacja gimnazjów i powrót do wychowania przedszkolnego 6 latków.

Uwagę zwraca naliczenie kwoty potrzeb oświatowych na 2025 r. W związku z przyjęciem danych o liczbie uczniów z 15 maja 2024 (czyli z roku szkolnego 2023/2024), szkoła w Kołaczkowie ma najbardziej niedoszacowaną wysokość kwoty potrzeb oświatowych. Z metryczki potrzeb oświatowych wynika, że szkoła otrzymała środki na 146,404 uczniów przeliczeniowych. W chwili obecnej wg stanu na 30.09.2024 r. do szkoły uczęszcza 179 uczniów - 33 uczniów więcej niż przyjęta w metryczce potrzeb oświatowych.

Zgodnie z nową ustawą o finansowaniu jst gmina może otrzymać korektę wyrównującą pod warunkiem dodatniego bilansu liczby uczniów we wszystkich szkołach. Wysokość środków przypadających szkole z przeliczenia kwoty potrzeb oświatowych a wcześniej części oświatowej subwencji ogólnej zależy również od systemu wag związanych z liczebnością oddziałów, niepełnosprawnością uczniów i nie jest jednolita dla wszystkich szkół. Widać to w przypadku szkoły w Kołaczkowie i w Sokolnikach.

W przypadku szkół, w których średnia liczba uczniów w klasie wynosi 18 lub mniej, zastosowano specjalną wagę finansową. Szkoła w Sokolnikach została objęta tym mechanizmem (średnia liczba uczniów w oddziale wynosi 17), natomiast w Kołaczkowie średnia liczba uczniów przekroczyła 19, przez co szkoła nie skorzystała ze środków przewidzianych dla tej kategorii – ponad 500 tys. zł.

Wykres 32. Koszt funkcjonowania szkoły w przeliczeniu na jednego ucznia

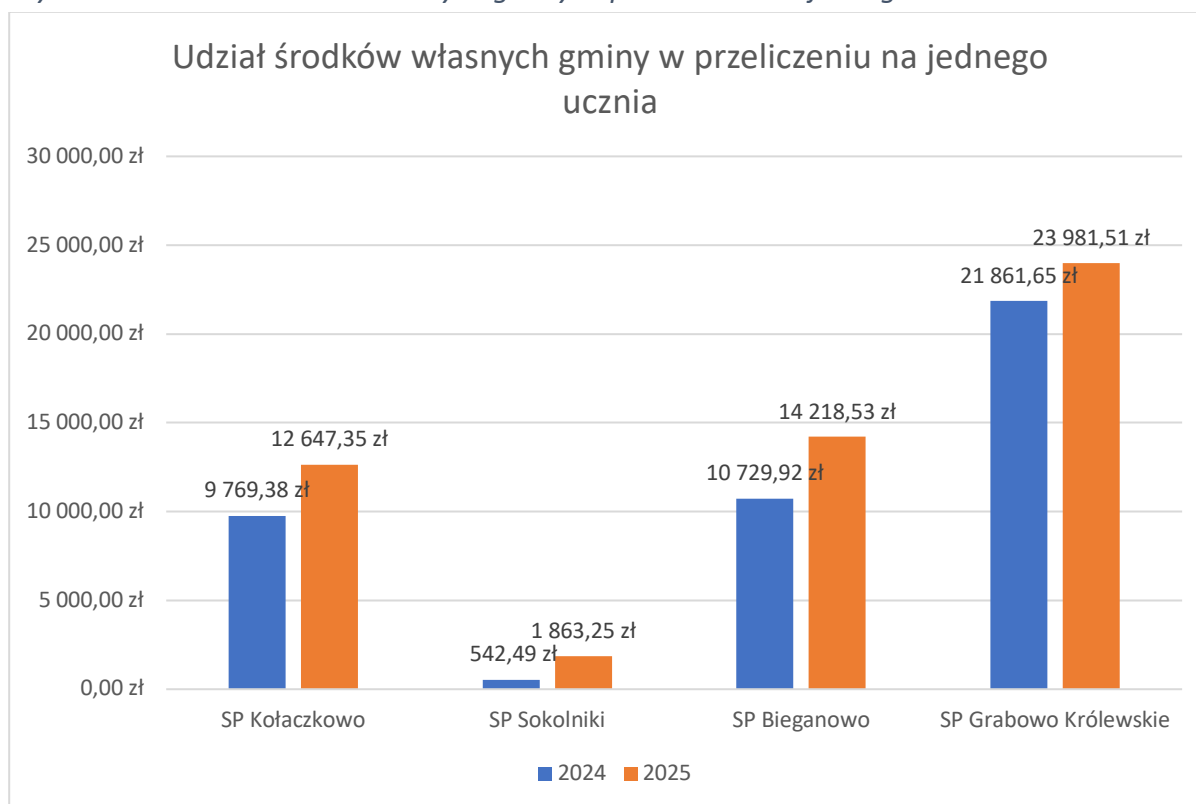

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 28 S za 2024 r. planu finansowego wydatków szkół na 2025 r.

W celu obliczenia kosztów funkcjonowania szkoły w przeliczeniu na jednego ucznia pomniejszono wydatki bieżące o wydatki na realizację zadań, na które szkoły otrzymały dotację, opłaty od rodziców za wyżywienie uczniów, środki z Funduszu Pomocy przeznaczonych na dofinansowanie kształcenia uczniów z Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym oraz wydatki tzw. unijne. Ten sposób przedstawienia wydatków wydaje się optymalny do przedstawienia różnicy między wydatkami a otrzymywaną subwencją/kwotą potrzeb oświatowych. Przyjęto również średnią liczbę uczniów uczęszczających do szkoły w danym roku kalendarzowym (w 2025 r – od września prognozowaną).

Analizując dane odnotowuje się wzrost wydatków w przeliczeniu na jednego ucznia w każdej ze szkół. Największy w Bieganowie ponad 6 tys. najmniej w Kołaczkowie powyżej 2 tys. zł. Dynamika wzrostu wynosi średnio dla gminy 15%. Szkoła w Grabowie Królewskim ma najwyższy koszt w przeliczeniu na ucznia wynosi on 44 582,20 zł.

Wykres 33. Udział środków własnych gminy w przeliczeniu na jednego ucznia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 28 S, Rb 27 S za 2024 r. planu finansowego wydatków szkół na 2025 r.

Gmina najwięcej ze środków własnych dopłaca do szkoły w Grabowie Królewskim blisko 24 tys. zł. w przeliczeniu na 1 ucznia. Najmniej w Sokolnikach, gdzie zadziałał mechanizm wagi na średnią liczbę uczniów 18 lub mniej w klasie, o której wspomniano wyżej. W porównaniu ze szkołami, które również otrzymały tę wagę: Bieganowo i Grabowo Królewskie, Sokolniki mają znacząco wyższą średnią uczniów w oddziałach, (średnia: w Bieganowie 10, w Grabowie - 6, w Sokolnikach -17) co sprzyja efektywności ekonomicznej oddziału.

Pomimo korzystnych wag przypisywanych małym szkołom w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej/ kwoty potrzeb oświatowych analiza wykazuje, że największe dopłaty ze środków własnych gmina przeznacza na szkoły w Bieganowie i Grabowie Królewskim. Taki stan rzeczy prowadzi do znacznego udziału środków własnych w finansowaniu bieżącej działalności tych szkół, co wpływa na strukturę wydatków całej gminy.

Zbyt niskie środki z budżetowania centralnego oświaty przy jednoczesnym oczekiwaniu od samorządów utrzymywania małych i bardzo małych szkół są najważniejszymi powodami, które w istotny sposób wpływają na trudności finansowe gminnych systemów oświaty.

W efekcie samorząd zmuszony jest do pokrywania coraz większej części wydatków ze środków własnych, co ogranicza możliwości realizacji innych inwestycji lub usług publicznych, takich jak infrastruktura drogowa, ochrona środowiska, czy opieka społeczna.

W praktyce może dojść do rezygnacji z planowanych inwestycji, opóźniania remontów czy zamrożenia środków na nowe projekty rozwojowe. Takie działania, choć krótkoterminowo mogą wydawać się konieczne, prowadzą do spowolnienia rozwoju lokalnego, obniżenia jakości życia mieszkańców oraz ograniczenia konkurencyjności gminy.

Alternatywą bywa sięganie po środki zewnętrzne w formie kredytów i obligacji, co z kolei prowadzi do zwiększenia zadłużenia gminy. W skrajnym przypadku może dojść do przekroczenia ustawowych limitów zadłużenia, co zablokuje możliwość realizacji nowych przedsięwzięć i może wymagać wdrożenia programów naprawczych nadzorowanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową.

W dłuższej perspektywie brak działań systemowych w zakresie finansowania edukacji może prowadzić nie tylko do pogorszenia jakości usług publicznych, w tym również oświatowych, ale i do utraty zaufania społecznego oraz odpływu mieszkańców — zwłaszcza młodych rodzin — do bardziej stabilnych finansowo gmin.

ii. Dotacje dla szkół niepublicznych

Gmina Kołaczkowo udziela dotacji, na podstawie art. 26 ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych dla Społecznej Szkoły Podstawowej we Wszemborzu w roku 2024 wysokość tej dotacji wynosiła: 1 518 270,28 zł., w roku 2025 w planie budżetu: 1 420 000,00 zł. Zgodnie z powyższym artykułem niepubliczna szkoła, w której jest realizowany obowiązek szkolny otrzymuje na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości równej przewidzianej kwocie potrzeb oświatowych na takiego ucznia dla jednostki samorządu terytorialnego.

c. Analiza budżetów przedszkola i oddziałów przedszkolnych

i. publiczne jednostki wychowania przedszkolnego prowadzone przez gminę

Finansowanie wychowania przedszkolnego od 2025 r. uległo gruntownej zmianie. Ustawa o dochodach jst z 1 października 2024 r. wprowadziła nowe rozwiązania, których celem jest zwiększenie wpływów do budżetów samorządowych na dzieci w edukacji przedszkolnej. W odróżnieniu do obowiązujących do 2024 r. rozwiązań, uwzględniono w wyliczaniu potrzeb oświatowych dzieci poniżej 6 roku życia, które dofinansowywane z budżetu państwa były w formie dotacji celowej tzw. dotacja przedszkolna. Dzięki takiemu podejściu do naliczania potrzeb oświatowych uwzględnione zostały skutki podwyżek dla nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach/ oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez jst. Do 2025 r. w kalkulacji części oświatowej subwencji ogólnej, subwencionowane były wyłącznie skutki podwyżek wynagrodzeń nauczycieli szkół prowadzonych przez jst.

Jednym ze źródeł dochodów, obok środków z części oświatowej subwencji ogólnej/ kwoty potrzeb oświatowych są wpływy z wpłat rodziców za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie przekraczającym bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę (ponad 5 godzin). W gminie Kołaczkowo, zgodnie z uchwałą Rady Gminy z 27 maja 2024 r. obowiązuje stawka 1,44 zł za każdą rozpoczętą godzinę faktycznego pobytu dziecka w przedszkolu lub oddziale przedszkolnym. Dochód z tego tytułu posiada przedszkole w Kołaczkowie oraz szkoła w Sokolnikach. W Kołaczkowie w roku 2024 – 8 526,80 zł – w 2025 r. – zaplanowano w budżecie 11 000,00 zł, w Sokolnikach 7 275,46 zł w 2025 r. w bieżącym roku zaplanowano 6 600,00 zł. Nie stanowią one jednak znaczącego dochodu oświatowego.

W wydatkach i dochodach bieżących przedszkola i oddziałów przedszkolnych uwzględniono wszystkie wydatki w roku 2024 i zaplanowane na 2025 w uchwale budżetowej, przypisane do rozdziałów związanych z wychowaniem przedszkolnym w dziale 801 Oświata i wychowanie. W dochodach uwzględniono również środki, które wpłynęły do budżetu szkół na realizację dodatkowych zadań oświatowych związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Szacowanie kosztów wychowania przedszkolnego może być trudne z uwagi na wspólne wydatki obejmujące zarówno szkołę, jak i przedszkole. Należą do nich m.in. stołówki szkolne i przedszkolne, ujęte w rozdziale 80148, które w niniejszej ekspertyzie zostały uwzględnione przy wyliczeniu kosztów utrzymania szkół podstawowych. W efekcie koszty wychowania przedszkolnego są lekko zaniżone, a szkół podstawowych zawyżone.

Tabela 58. Wydatki i dochody bieżące przedszkola i oddziałów przedszkolnych

Wydatki i dochody bieżące przedszkola i oddziałów przedszkolnych								
	Wydatki bieżące		Dochody bieżące					
			część oświatowa subwencji ogólnej/kwota potrzeb oświatowych		Dotacja przedszkolna		Pozostałe dochody, Fundusz Pomocy	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Przedszkole i oddział przedszkolny w Kończkowie	775 769,24 zł	895 972,00 zł	426 376,32 zł	895 348,38 zł	206 378,12 zł	0,00 zł	14 560,02 zł	13 052,00 zł
Oddział przedszkolny w Sokolnikach	549 018,52 zł	674 095,00 zł	158 603,75 zł	369 880,69 zł	111 126,68 zł	0,00 zł	47 408,74 zł	50 600,00 zł
Oddział przedszkolny Bieganowie	151 399,14 zł	271 498,00 zł	74 152,40 zł	117 915,91 zł	15 875,24 zł	0,00 zł	0,00 zł	
Oddział przedszkolny w Grabowie Królewskim	105 982,04 zł	167 082,00 zł	63 807,48 zł	92 296,09 zł	11 906,43 zł	0,00 zł	0,00 zł	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 27 S, Rb 28 S za 2024 r. i planu finansowego szkół na 2025 r.

Tabela poniżej przedstawia strukturę oświatowych dochodów bieżących i środków własnych gminy w wychowaniu przedszkolnym.

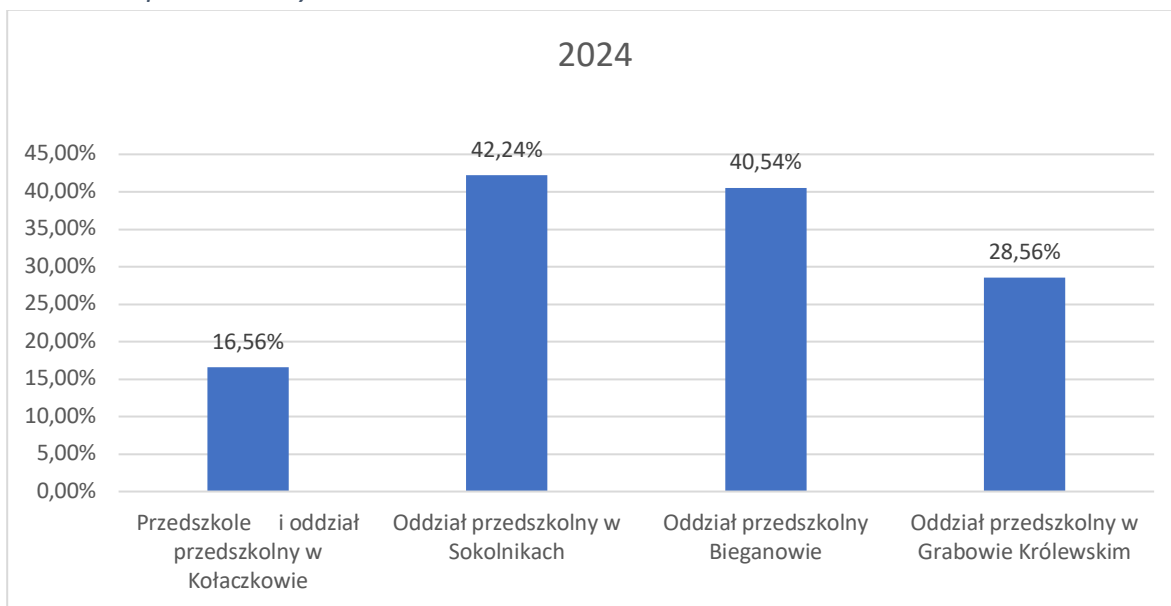
Tabela 59. Udział środków własnych gminy w finansowaniu wychowania przedszkolnego

Udział środków własnych gminy w finansowaniu wychowania przedszkolnego						
	Wydatki bieżące		Dochody bieżące			
			Dochody bieżące		Środki własne gminy	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Przedszkole i oddział przedszkolny w Kołaczkanie	775 769,24 zł	895 972,00 zł	647 314,46 zł	908 400,38 zł	128 454,78 zł	-12 428,38 zł
Oddział przedszkolny w Sokolnikach	549 018,52 zł	674 095,00 zł	317 139,17 zł	420 480,69 zł	231 879,35 zł	253 614,31 zł
Oddział przedszkolny w Bieganowie	151 399,14 zł	271 498,00 zł	90 027,64 zł	117 915,91 zł	61 371,50 zł	153 582,09 zł
Oddział przedszkolny w Grabowie Królewskim	105 982,04 zł	167 082,00 zł	75 713,91 zł	92 296,09 zł	30 268,13 zł	74 785,91 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 27 S, Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

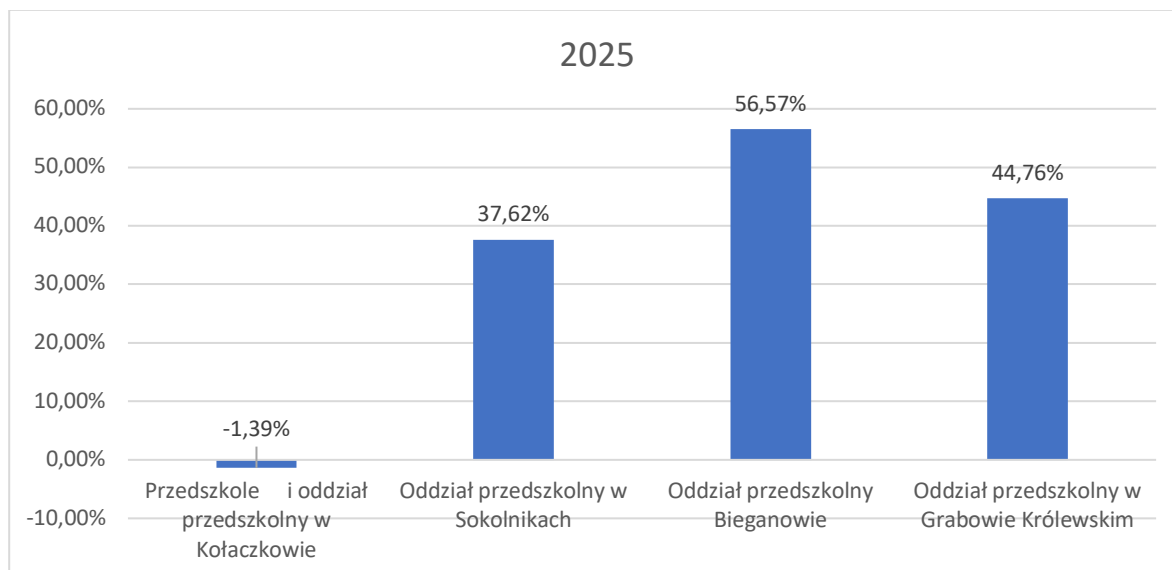
Poniżej przedstawiono wykres dotyczący procentowego udziału środków własnych gminy w wydatkach bieżących w wychowaniu przedszkolnym w roku 2024 i 2025.

Wykres 34. Procentowy udział środków własnych gminy w wydatkach bieżących przedszkola i oddziałów przedszkolnych w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 27 S, Rb 28 S za 2024 r..

Wykres 35. Procentowy udział środków własnych gminy w wydatkach bieżących przedszkola i oddziałów przedszkolnych w 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planu finansowego szkół na 2025 r.

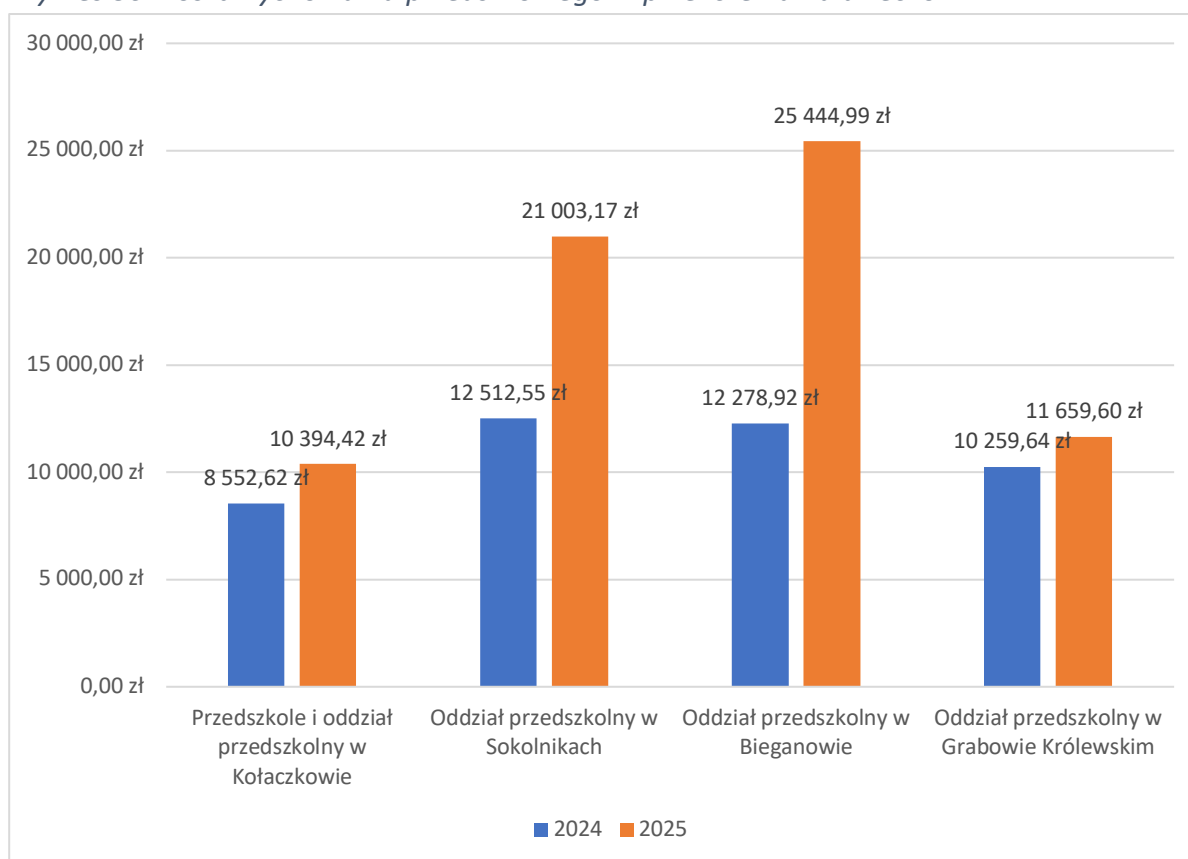
W latach 2024–2025 w gminnych oddziałach przedszkolnych i przedszkolu w Kołaczku obserwujemy dynamiczne zmiany w strukturze wydatków i dochodów bieżących, a szczególnie w zakresie procentowej luki finansowej, czyli tej części wydatków, która nie została pokryta dochodami bieżącymi.

Najbardziej luka finansowa wzrosła w oddziale przedszkolnym w Bieganowie, z 40,54% w 2024 roku do aż 56,57% w 2025 roku. To oznacza wzrost o ponad 16 punktów procentowych. Podobna tendencja widoczna jest w Grabowie Królewskim, gdzie luka powiększyła się z 28,56% do 44,76% — to wzrost o ponad 56% względem wcześniejszego poziomu. Z kolei w Sokolnikach luka procentowa maleje — choć minimalnie — z 42,24% do 37,61%. Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja w Kołaczku, gdzie dochody przewyższają wydatki, co powoduje ujemną wartość luki na poziomie –1,39%.

Mimo poprawy finansowania wydatków na wychowanie przedszkolne, luka finansowa nominalnie wzrosła w porównaniu do 2024 roku.

Do wyliczenia kosztów utrzymania przedszkola i oddziałów przedszkolnych w przeliczeniu na dziecko, podobnie jak w przypadku szkół, przyjęto wydatki bieżące, pomniejszone o koszty pokryte: z dotacji celowych, wpłat rodziców za wyżywienie oraz środków pochodzących z Funduszu Pomocy.

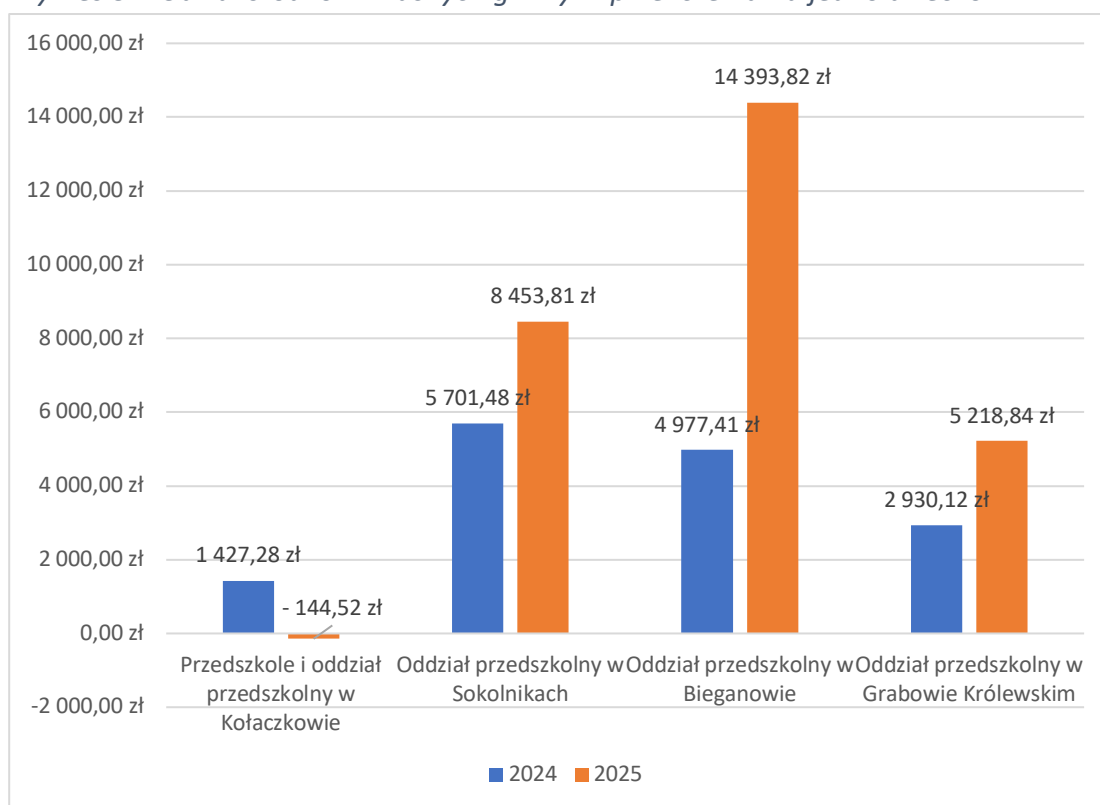
Wykres 36. Koszt wychowania przedszkolnego w przeliczeniu na dziecko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 27 S, Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

Z analizy wynika, że koszt funkcjonowania wychowania przedszkolnego w przeliczeniu na jedno dziecko jest najmniejszy w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w Kołaczku. Najwyższy koszt funkcjonowania wychowania przedszkolnego w przeliczeniu na jedno dziecko w 2025 r. odnotowują się w oddziale przedszkolnym w Bieganowie i Sokolnikach. W tych jednostkach zauważa się również duży wzrost kosztów w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 37. Udział środków własnych gminy w przeliczeniu na jedno dziecko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 27 S, Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

Najwięcej środków własnych nominalnie w 2025 r. gmina przekaze na wychowanie przedszkolne w Bieganowie i Sokolnikach.

Poniżej przedstawiono, jak wagi przeliczeniowe wpływają na kwoty potrzeb oświatowych w wychowaniu przedszkolnym.

Tabela 60. Kalkulacja kwoty potrzeb oświatowych w wychowaniu przedszkolnym na 1 dziecko w 2025 r.

Kalkulacja kwoty potrzeb oświatowych w wychowaniu przedszkolnym na 1 dziecko w 2025 r.									
Waga	Opis wagi	Wielkość wagi	Kończakowo	Sokolniki		Bieganowo		Grabowo Królewskie	
			6 latki	2-5 latki	6 latki	2-5 latki	6 latki	2-5 latki	6 latki
P71	dzieci w przedszkolu	0,68		0,68					
P72	dzieci 6 letnie w oddziałach	0,66	0,66		0,66		0,66		0,66
P73	dzieci 2-5 l w oddz.	0,6				0,6		0,6	
P74	dzieci 6 letnie teren wiejski	0,15	0,15		0,15		0,15		0,15
P75	dzieci 2-5 lat teren wiejski (przedszkola)	0,14		0,14					
P97	pomoc psych-pedag.	0,034	0,034	0,034	0,034	0,034	0,034	0,034	0,034
P98	standaryzacja zatrudnienia do 60 dzieci	0,333						0,333	0,333
P99	standaryzacja zatrudnienia do 61-150 dzieci	0,172					0,172		
P100	standaryzacja zatrudnienia do 151-250 dzieci	0,084	0,084	0,084	0,084	0,084			
wielkość wag			0,928	0,938	0,928	0,718	1,016	0,967	1,177
kwota potrzeb oświatowych			8975,25	9071,96	8975,25	6944,21	9826,35	9352,44	11383,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie metryczek oświatowych i informacji przekazanych przez UG Kończakowo

W przypadku wychowania przedszkolnego, podobnie jak w przypadku szkół podstawowych kategoria wag uzależniona jest od wielu czynników: liczebności grup, typu zorganizowania wychowania przedszkolnego. I podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, promowanie małych oddziałów nie przekłada się kompensowanie wydatków.

ii. Dotacje dla niepublicznych jednostek wychowania przedszkolnego

Gmina Kołaczkowo udziela dotacji, na podstawie art. 17 ust. 3 ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych dla niepublicznych przedszkoli w Borzykowie i we Wszemborzu roku 2024 wysokość tej dotacji wynosiła: 1 048 417,36 zł., w roku 2025 w planie budżetu: 1 100 000,00 zł. Zgodnie z powyższym artykułem niepubliczne przedszkole niebędące przedszkolem specjalnym, otrzymuje na każdego ucznia dotację z budżetu gminy w wysokości równej 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż przewidziana kwota potrzeb oświatowych na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola dla gminy. 75% PKD dla tych przedszkoli w roku 2024 wynosiła: 936,89 zł. miesięcznie w roku 2025 - 1027,05 zł.

d. Koszty infrastruktury

Do kosztów utrzymania infrastruktury szkolnej i przedszkolnej zaliczono wydatki ujęte w paragrafach dotyczących zakupu materiałów i wyposażenia, zakup środków dydaktycznych, zakup energii, usług pozostałych, usług telekomunikacyjnych, różne opłaty i składki w dziale 801 i wszystkich rozdziałach, w których jednostki realizowały wydatki, bez rozdziału dotyczącego doskonalenia zawodowego i wydatków ze środków unijnych.

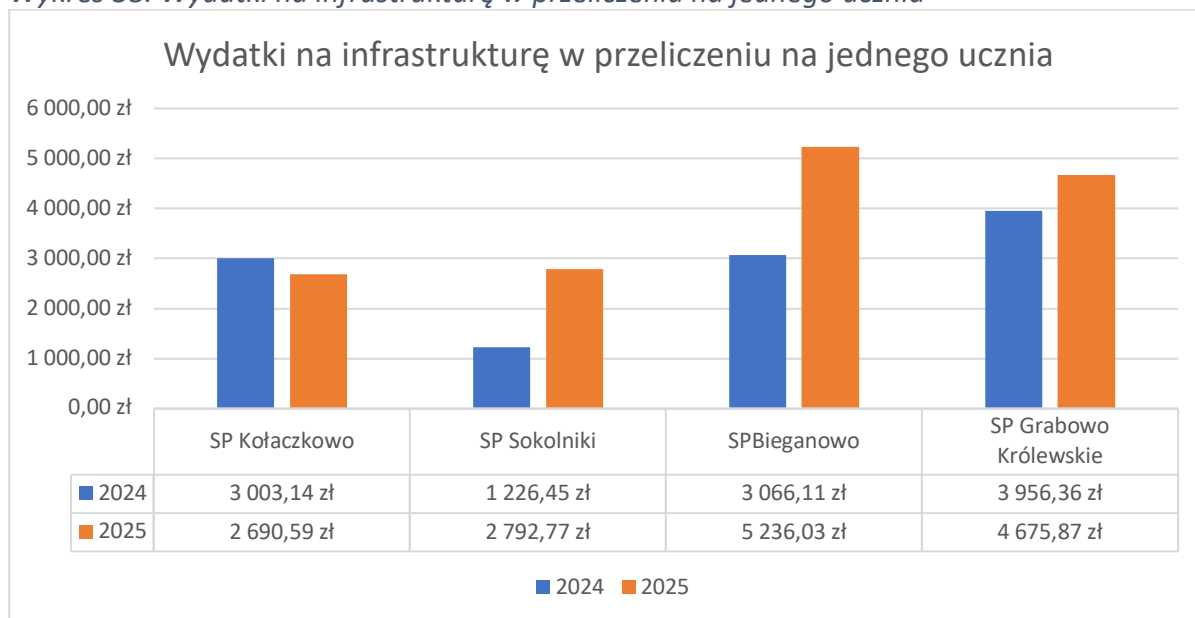
Tabela 61. Wydatki na infrastrukturę

Wydatki na infrastrukturę				
	wydatki bieżące ogółem	wydatki na infrastrukturę	wydatki bieżące ogółem	wydatki na infrastrukturę
	2024		2025	
ZS Kołaczkowo	4 590 604,30 zł	725 769,83 zł	5 803 033,00 zł	718 387,00 zł
SP Sokolniki	3 127 485,94 zł	218 724,35 zł	3 726 351,76 zł	463 599,76 zł
SP Bieganowo	2 840 134,13 zł	287 172,33 zł	3 453 193,00 zł	478 259,00 zł
SP Grabowo Królewskie	2 094 402,59 zł	230 774,75 zł	2 616 608,00 zł	322 635,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

Wydatki na infrastrukturę w szkołach stanowiły 12% w stosunku do ogólnego budżetu szkół w 2024 roku, a na 2025 rok zaplanowano 11%. Najwięcej w Grabowie Królewskim i Bieganowie.

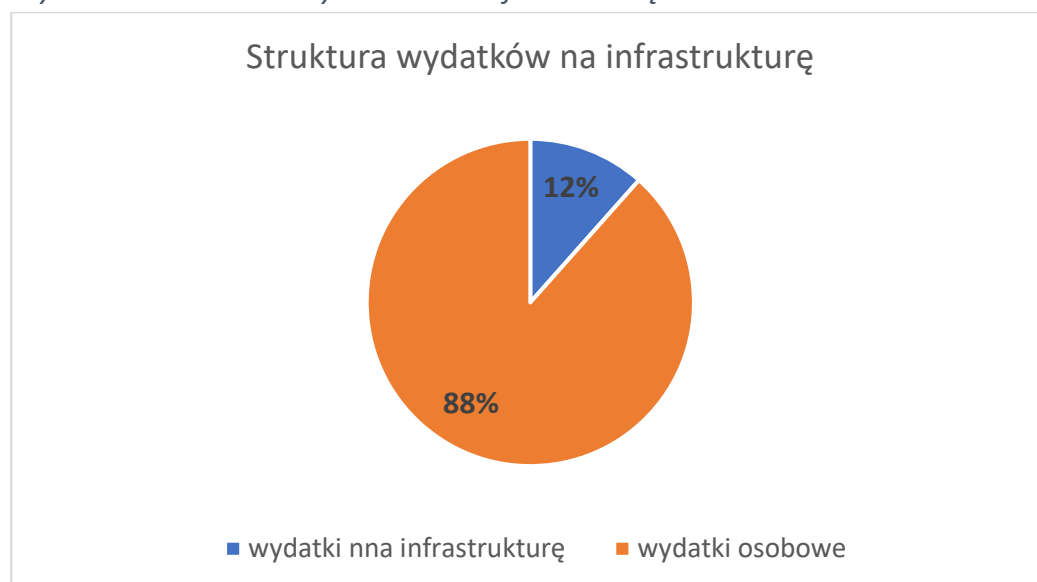
Wykres 38. Wydatki na infrastrukturę w przeliczeniu na jednego ucznia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

Najniższy wskaźnik wydatków na infrastrukturę w przeliczeniu na ucznia odnotowano w szkołach w Sokolnikach i Kołaczkanie. Udział tych kosztów w ogólnej strukturze wydatków szkół pozostaje na niskim poziomie. Pozostałe nakłady obejmują głównie koszty pracownicze — wynagrodzenia, pochodne wynagrodzeń, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, a także dodatki i świadczenia rzeczowe dla pracowników — które łącznie stanowią około 90 % wszystkich wydatków.

Wykres 39. Struktura wydatków na infrastrukturę

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 28 S za 2024 r.

e. Koszty wynagrodzeń nauczycieli

Do analizy wynagrodzeń nauczycieli przyjęto wydatki w dziale 801, rozdziałach, w których jednostka oświatowa realizuje wydatki, ujęte w paragrafach: 4790 – wynagrodzenia nauczycieli, 4800 – dodatkowe wynagrodzenie roczne dla nauczycieli, a także szacunkową wysokość składek na ubezpieczenia społeczne (paragrafy 4110 i 4120, wspólne dla nauczycieli oraz pozostałych pracowników), Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych — łącznie w wysokości 20,48%. Poniższa tabela przedstawia udział wydatków na wynagrodzenia i ich pochodne w całkowitych wydatkach bieżących poniesionych przez szkoły podstawowe w latach 2024 i 2025.

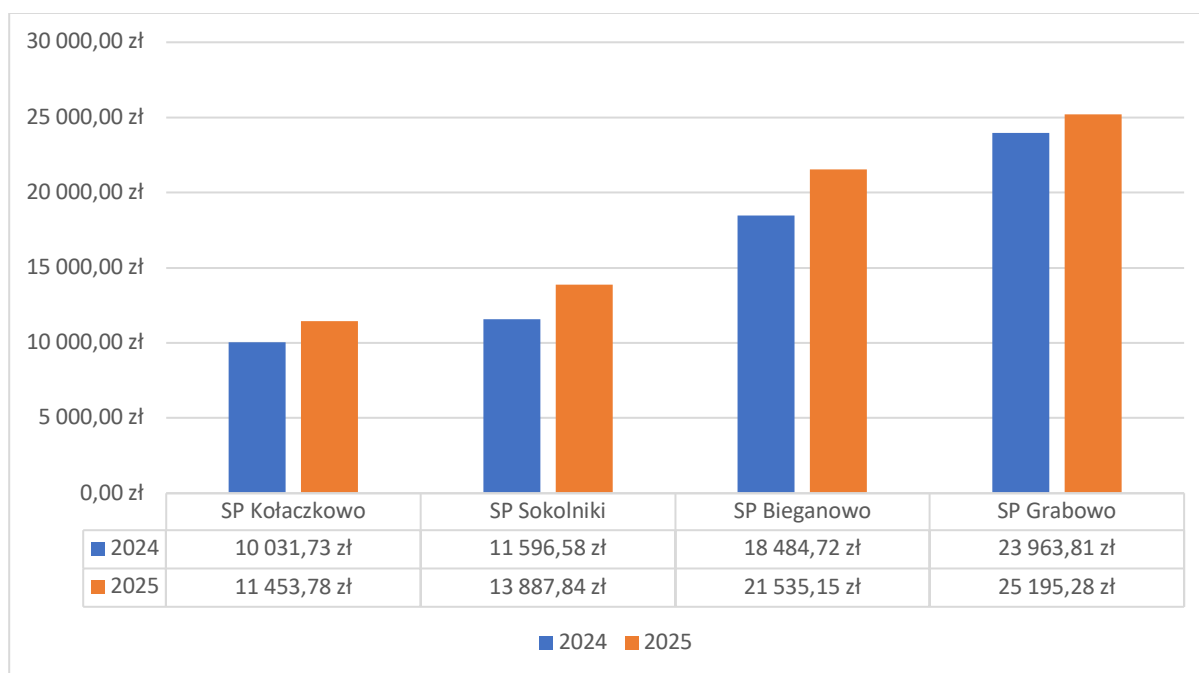
Tabela 62. Struktura wydatków na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli

Struktura wydatków na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli				
	wydatki bieżące	Wynagrodzenia i pochodne nauczycieli	wydatki bieżące	Wynagrodzenia i pochodne nauczycieli
	2024		2025	
SP Kołaczkowo	4 590 604,30 zł	2 424 368,63 zł	5 803 033,00 zł	3 058 159,50 zł
SP Sokolniki	3 127 485,94 zł	2 068 133,70 zł	3 726 351,76 zł	2 305 381,19 zł
SP Bieganowo	2 840 134,13 zł	1 731 278,61 zł	3 453 193,00 zł	1 967 020,33 zł
SP Grabowo	2 094 402,59 zł	1 397 809,01 zł	2 616 608,00 zł	1 738 474,59 zł
Razem wynagrodzenia i pochodne nauczycieli	12 652 626,96 zł	7 621 589,95 zł	15 599 185,76 zł	9 069 035,61 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 28 S szkół i planu finansowego na 2025 r.

W podobnym tempie, co wydatki bieżące zwiększyły się wydatki na wynagrodzenia nauczycieli, osiągając poziom 9 069 035,62 zł w 2025 roku wobec 7 621 589,96 zł w roku poprzednim. Kwotowo wzrost ten jest istotny, procentowo udział wynagrodzeń w całości wydatków nieznacznie spadł — z 60% do 58%.

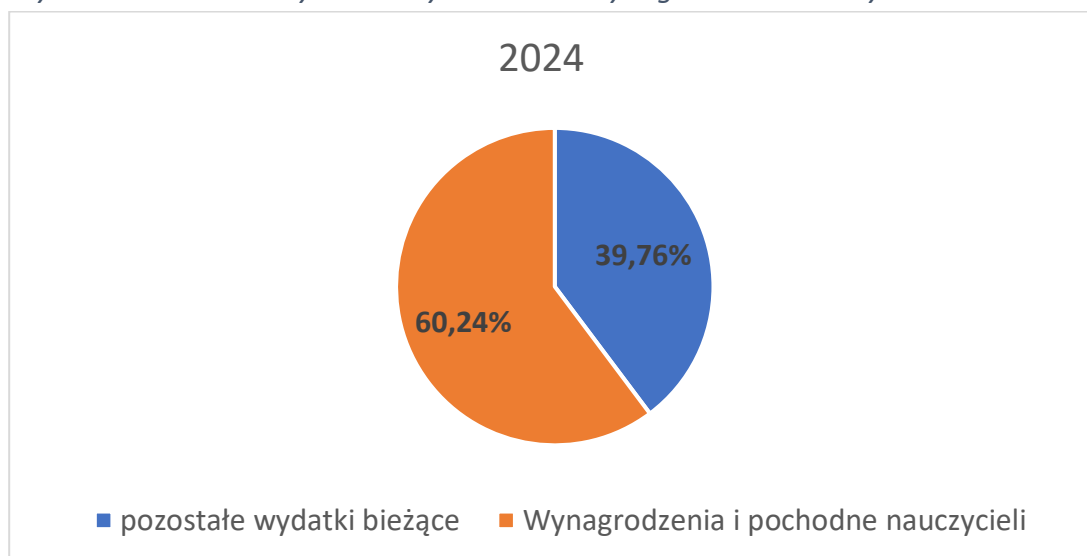
Wykres 40. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli w przeliczeniu na jednego ucznia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 28 S i planu finansowego szkół na 2025 r.

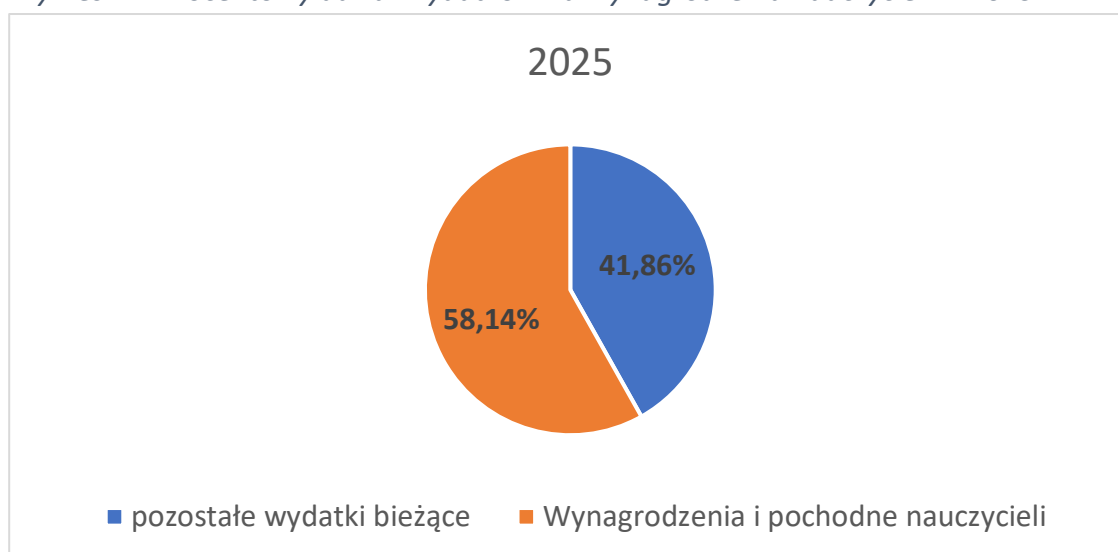
Najwyższy wskaźnik wydatków na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli w przeliczeniu na jednego ucznia odnotowuje się w szkołach w Grabowie Królewskim i Bieganowie, świadczy to o niewielkiej liczbie uczniów przypadających na liczbę etatów nauczycielskich. Takie warunki organizacyjne skutkują wysokimi kosztami jednostkowymi. W praktyce oznacza to, że utrzymanie jednej klasy lub etatu w małej szkole generuje znacznie wyższe koszty w przeliczeniu na ucznia niż w placówkach większych, jak szkoła w Kołaczkowie, gdzie relacja liczby nauczycieli do liczby uczniów jest korzystniejsza.

Wykres 41. Procentowy udział wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb 28 S za 2024 r.

Wykres 42. Procentowy udział wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planu finansowego szkół na 2025 r

Największy udział wynagrodzeń nauczycieli w wydatkach bieżących w obu latach miała szkoła w Grabowie Królewskim ponad 66% co świadczy o dużym skoncentrowaniu budżetu głównie na wynagrodzeniach kadry pedagogicznej. Najmniejszy udział odnotowano w SP Kołaczkowo — szkoła ta wydaje stosunkowo więcej na inne potrzeby głównie dotyczące infrastruktury i wynagrodzenia administracji i obsługi. Pozostałe wydatki w strukturze wynagrodzeń to wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń administracji i obsługi. Wydatkami związanymi z kosztami osobowymi są również wydatki na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, na który odpisy dokonuje się w różnych wysokościach w zależności od grupy zawodowej. I tak dla nauczycieli w 2025 r. wynosi: 5.978,30 zł., dla nauczycieli będących emerytami, rencistami lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie kompensacyjne wynosi 2.282,62 zł dla pracowników administracji i obsługi 2.723,40 zł, dla pracowników administracji i obsługi będących emerytami: 453,90 zł. Powyższe kwoty to kwoty odpisu przypadające na jeden etat.

Wynagrodzenie nauczycieli kształtują akty prawne takie jak ustawa Karta Nauczyciela i rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy. Ustawa Karta Nauczyciela nakłada również na jst pewne obowiązki w tym zakresie. Gmina ma obowiązek uchwalania regulaminów określających:

- wysokość stawek dodatków, motywacyjnego, funkcyjnego oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków,
- szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
- wysokość i warunki wypłacania nagród.

W gminie Kołaczkowo obowiązuje Uchwała nr XI/82/2019 Rady Gminy Kołaczkowo z dnia 28 października 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez gminę Kołaczkowo, która była kilkakrotnie zmieniana.

Zgodnie z uchwałą wysokość dodatku motywacyjnego dla nauczycieli kształtuje się na poziomie od 1% do 10% wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, przy zachowaniu funduszu na ten cel na poziomie 4%–5% wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli. Dla dyrektorów dodatek motywacyjny wynosi od 5% do 40%, dodatek funkcyjny — od 1000,00 zł do 4000,00 zł. Za pełnienie funkcji opiekuna stażu/mentora przysługuje dodatek w wysokości od 3% do 5% wynagrodzenia zasadniczego, natomiast za sprawowanie funkcji wychowawcy klasy — 300,00 zł.

Zgodnie z Kartą Nauczyciela, średnie wynagrodzenie nauczycieli jest określane procentowo w stosunku do kwoty bazowej, która jest ustalana corocznie w ustawie budżetowej i wynosi:

- Nauczyciel początkujący – 120% kwoty bazowej
- Nauczyciel mianowany – 144% kwoty bazowej
- Nauczyciel dyplomowany – 184% kwoty bazowej

Kwota bazowa w 2024 roku wynosiła 5 176,02 zł, (dla nauczycieli początkujących w roku 2024 zwiększono kwotę bazową wskaźnika o 2,308%) co oznacza, że średnie wynagrodzenie nauczycieli kształtowało się następująco:

- nauczyciel początkujący: 6 354,58 zł
- nauczyciel mianowany: 7 453,47 zł
- nauczyciel dyplomowany: 9 523,88 zł

Te wartości uwzględniają wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatki wynikające z przepisów Karty Nauczyciela takich jak: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, w tym z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy, oraz za warunki pracy, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw; nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, i dodatku wiejskiego.

W przypadku nieosiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń, gmina ma obowiązek wypłacenia dodatku uzupełniającego. Gmina Kołaczkowo w roku 2025 nie wypłacała dodatku uzupełniającego nauczycielom za 2024 r. Nauczyciele uzyskali średnie wynagrodzenie, które gwarantuje im Karta Nauczyciela. W roku 2025 kwota bazowa, zgodnie z uchwałą budżetową wynosi: 5 434,82 zł

Jednym z głównych czynników pogłębiających lukę budżetową w oświacie jest rozbieżność między rzeczywistymi kosztami wynagrodzeń nauczycieli a wysokością subwencji oświatowej

przekazywanej jednostkom samorządu terytorialnego. W tych placówkach, w których dominują nauczyciele mianowani i dyplomowani, których wynagrodzenia zasadnicze oraz dodatki są znacząco wyższe luka finansowa jest najwyższa.

Co istotne, awans zawodowy nauczycieli oraz wzrost wynagrodzeń wynikają z regulacji ogólnokrajowych, na które samorząd nie ma wpływu, natomiast całkowity ciężar ich sfinansowania spoczywa na budżecie gminy. Im wyższy poziom kompetencji i doświadczenia kadry pedagogicznej (co powinno być wartością **dodaną**), tym większe obciążenie finansowe ponosi gmina. Wszystko to powinno stanowić impuls do dyskusji o efektywności sieci szkolnej i potrzebie jej optymalizacji przy jednoczesnym poszanowaniu lokalnych uwarunkowań i oczekiwań społecznych.

Warto w tym miejscu wspomnieć o liczbie godzin nadwymiarowych, które przyznawane są nauczycielom w związku z pracą ponad wymiar etatu określony w Karcie Nauczyciela bądź regulaminie uchwalanym przez Radę Gminy.

Podstawą prawną przyznawania godzin nadwymiarowych dla nauczycieli jest Karta Nauczyciela- art. 35 tej ustawy. Zgodnie z przepisami, nauczyciel może być zobowiązany do pracy w godzinach nadwymiarowych, jeśli jest to konieczne do realizacji programu nauczania. Liczba tych godzin nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, a większa liczba godzin wymaga zgody nauczyciela, jednak nie może przekroczyć 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

Tabela 63. Liczbę godzin nadwymiarowych nauczycieli

Liczba godzin nadwymiarowych nauczycieli	
Jednostka	2024/2025
ZS Kołaczkowo	126,5
SP Sokolniki	64,5
SP Bieganowo	62
SP Grabowo Królewskie	80
Razem	333

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez UG Kołaczkowo

Wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe jest wypłacane według stawki osobistego zaszerzgowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy. Jest jednym ze składników który ma istotny wpływ na kształtowanie średniego wynagrodzenia zagwarantowanego Kartą Nauczyciela. Większa liczba godzin nadwymiarowych wspomaga utrzymanie tego poziomu.

W kontekście etatyzacji i racjonalizacji wydawanych środków na oświatę niezwykle ważne, ze względu na przeznaczanie większości budżetu oświatowego, są wynagrodzenia nauczycieli.

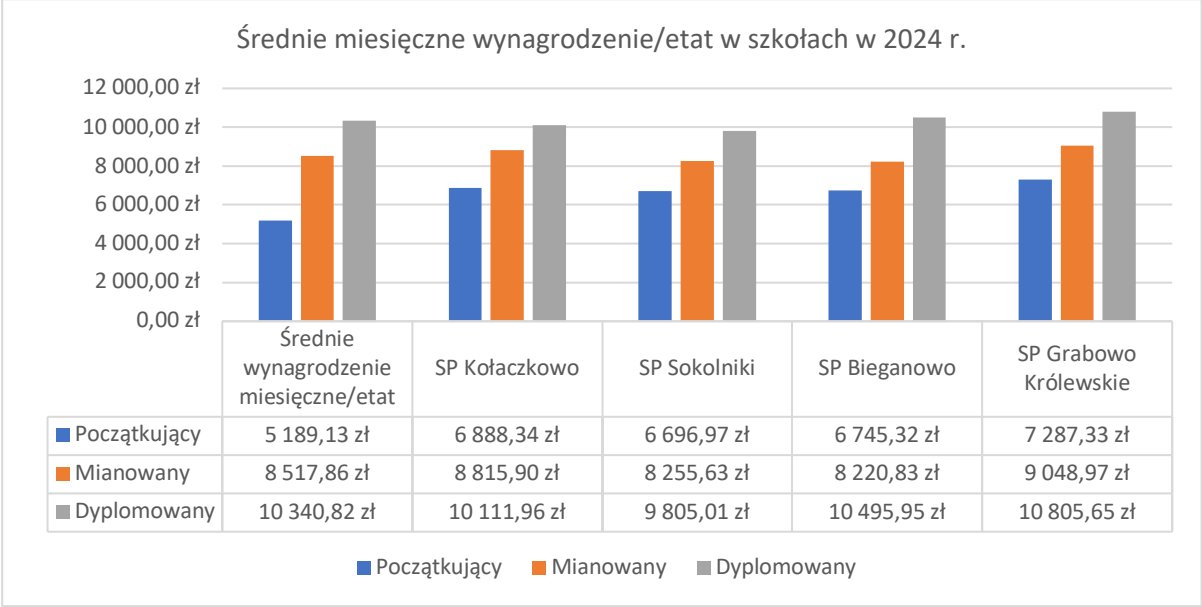
Tabela 64. Wynagrodzenia nauczycielskie w przeliczeniu na etat w 2024 r. w gminie Kołaczkowo

Wynagrodzenia nauczycielskie w przeliczeniu na etat w 2024 r. w gminie Kołaczkowo			
Szkoła	Etaty 2024 r.		
	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany
SP Kołaczkowo	4,06	7,97	7,1
SP Sokolniki	5,55	8,9	3,37
SP Bieganowo	1,5	2,5	8,54
SP Grabowo Królewskie	4,94	1,32	4,53
RAZEM	16,05	20,69	23,54
Szkoła	Etaty 2024 r.		
	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany
SP Kołaczkowo	335 599,83 zł	843 152,74 zł	861 538,97 zł
SP Sokolniki	446 018,24 zł	881 700,82 zł	396 514,73 zł
SP Bieganowo	121 415,74 zł	246 624,85 zł	1 075 624,66 zł
SP Grabowo Królewskie	431 993,04 zł	143 335,76 zł	587 395,26 zł
RAZEM	999 427,02 zł	2 114 814,17 zł	2 921 073,62 zł
Szkoła	Etaty 2024 r.		
	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany
SP Kołaczkowo	6 888,34 zł	8 815,90 zł	10 111,96 zł
SP Sokolniki	6 696,97 zł	8 255,63 zł	9 805,01 zł
SP Bieganowo	6 745,32 zł	8 220,83 zł	10 495,95 zł
SP Grabowo Królewskie	7 287,33 zł	9 048,97 zł	10 805,65 zł
Średnie wynagrodzenie roczne/etat	62 269,60 zł	102 214,31 zł	124 089,79 zł
Średnie wynagrodzenie miesięczne/etat	5 189,13 zł	8 517,86 zł	10 340,82 zł

Źródło: Raport o stanie gminy Kołaczkowo za 2024 r.

Na podstawie powyższych tabel przygotowano wykres przedstawiający średnie wynagrodzenia miesięczne w przeliczeniu na etat w gminie Kołaczkowo oraz w poszczególnych szkołach podstawowych z podziałem na stopnie awansu zawodowego.

Wykres 43. Średnie miesięczne wynagrodzenie na etat w szkołach w porównaniu ze średnią gminną w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w Raporcie o stanie gminy Kołaczkowo

f. Analiza arkuszy organizacyjnych szkół

Arkusze organizacji pracy szkoły/przedszkola jest najważniejszym dokumentem, na podstawie którego nie tylko planuje się organizację pracy dla poszczególnych oddziałów i nauczycieli, ale przede wszystkim określa wydatki finansowe jednostki. Zatwierdzony przez organ prowadzący (gminę) projekt organizacyjny, przygotowany do 29 maja, powinien odzwierciedlać zaplanowane wydatki w danym roku budżetowym i stanowić podstawę do konstruowania planów finansowych na kolejny rok budżetowy. Dyrektor szkoły, opracowując arkusz, bierze pod uwagę przepisy prawa oświatowego oraz możliwości finansowe organu prowadzącego.

Tabela 65. Zestawienie arkuszy organizacyjnych szkół

Zestawienie arkuszy organizacyjnych szkół					
	SP Kończakowo	Przedszkole Kończakowo	SP Sokolniki	SP Bieganowo	SP Grabowo Królewskie
Liczba godzin ogółem, w tym:	391,5	111,5	384	297	280,5
Zajęcia nielimitowane przepisami prawa, w tym:	56	32	53,5	29	24
Biblioteka	10		10	7	5
Świetlica	39		19	20	17
Zajęcia dydaktyczno wyrównawcze	2		2	2	2
Godziny w wychowaniu przedszkolnym ponad 5 godzin		32	22,5		
Nauczyciel wspomagający	5				
Godziny wynikające z łączenia klas - dla oddziałów			5	37	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych szkół i ich zmian

Analizie poddano arkusze organizacyjne szkół i przedszkola na rok szkolny 2024 /2025 i zmiany wprowadzone w trakcie roku szkolnego. Zakres danych zawartych w arkuszach organizacyjnych reguluje rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli. Podstawowym aktem prawnym przy przydziale godzin dla poszczególnych oddziałów jest rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. Uwzględnia się również inne przepisy prawne, w tym m.in. dotyczące nauczania religii, wdż, pomocy pedagogiczno-psychologicznej. Bardzo ważnymi dokumentami określającymi liczbę godzin i wysokość pensum nauczycielskiego są regulacje zawarte w uchwałach gmin. Rada Gminy Kończakowo w drodze uchwały określiła wysokość zniżek dla dyrektorów i wicedyrektorów szkół na poziomie 3 godzin tygodniowo dla dyrektorów szkół

do 11 oddziałów, 2 godzin dla dyrektorów 12 oddziałów i powyżej oraz dla wicedyrektorów na poziomie 8 godz. tygodniowo. Uchwałą Rady ustalono również pensum dla nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów, doradców zawodowych na poziomie 22 godzin tygodniowo oraz pensum dla nauczycieli uczących w grupach mieszanych dzieci 6 latnie i młodsze - 25 godzin tygodniowo.

Liczba godzin w arkuszach organizacyjnych jest determinowana przez tzw. siatkę godzin obowiązkowych dla oddziałów oraz organizację innych zajęć, takich jak religia, wychowanie do życia w rodzinie, doradztwo zawodowe, standaryzacja zatrudnienia nauczycieli specjalistów, organizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych.

Na liczbę przydzielonych godzin w arkuszu organizacyjnym wpływa także liczba uczniów w klasie. Jeżeli liczba uczniów przekracza 24 lub 26 na oddział, konieczny jest podział na grupy. Powyżej 24 uczniów podział obowiązuje na zajęciach z informatyki i języków obcych, natomiast w przypadku przekroczenia 26 uczniów podział dotyczy zajęć wychowania fizycznego. Liczba uczniów na zajęciach z informatyki (maksymalnie 24) jest również uzależniona od liczby stanowisk komputerowych w pracowni. Podział na grupy został dokonany w szkole w Kołaczku na zajęciach z języka angielskiego, informatyki i wychowania fizycznego w klasie – IV 28 osób.

Ponad to szkoła jest zobowiązana zapewnić opiekę świetlicową biorąc pod uwagę czas oczekiwania uczniów na odwóz i czas pracy rodziców. Liczba uczniów przebywających na świetlicy wynosi nie więcej niż 25 uczniów na jednego nauczyciela sprawującego opiekę. Świetlica została zorganizowana w każdej szkole prowadzonej przez gminę Kołaczko.

Ważnym aspektem przy zatwierdzaniu projektów organizacyjnych jest możliwość łączenia klas. Mechanizm ten może być stosowany w szkołach podstawowych działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych. Kwestię tę reguluje rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli. Zgodnie z nim, jeżeli w szkole organizowane jest nauczanie w klasach łączonych to: obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie I, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych samych klas z innymi klasami; w klasach II i III co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej, wychowania fizycznego prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami; w klasach IV-VII co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyjątkiem muzyki, plastyki, i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami; obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie VIII, z wyjątkiem wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami. Maksymalna liczba godzin obowiązkowych łączonych w szkole wynosi: 99 dla klas I-VIII. W gminie nauczanie w klasach łączonych odbywa się w szkole w Bieganowie – 37 godz., w Grabowie Królewskim – 60 godzin oraz w szkole w Sokolnikach – 5 godzin. Są to liczby godzin łączonych dla poszczególnych oddziałów. Łąceń dokonano na zajęciach edukacji muzycznej, plastycznej, wychowania fizycznego, muzyki, plastyki, religii, wdz i doradztwa

zawodowego. W żadnej szkole nie zdecydowano się na łączenie innych przedmiotów takich jak język polski czy matematyka, chociaż taka możliwość istnieje. Prowadzone są również w tym zakresie badania naukowe, które wskazują na plusy takiej edukacji (np. Ryszard Pęczkowski Uniwersytet Rzeszowski opracowanie: Efektywność nauczania w klasach łączonych na poziomie edukacji wczesnoszkolnej). Pomimo, że godziny te wiążą się z dodatkowym obciążeniem dla nauczycieli, to jednak traktowane są jako praca w trudnych warunkach, za którą nauczycielowi należy wypłacić dodatek. W gminie wynosi on 10 % stawki godzinowej wynikającej z osobistego zaszeregowania nauczyciela.

W szkołach prowadzonych przez gminę Kołaczkowo obok zajęć obowiązkowych wynikających z ramowych planów nauczania, standaryzacji zatrudnienia i opieki pedagogiczno-psychologicznej zaprojektowane zostały dodatkowe godziny, których limit nie został określony przepisami prawnymi. Należą do nich godziny biblioteki, świetlicy szkolnej, godziny dla nauczyciela wspomagającego czy godziny w wychowaniu przedszkolnym ponad 5 godzin. Stanowią one w szkołach niewiele ponad 10%.

Analizując arkusze organizacyjne, można zaproponować następujące działania optymalizacyjne:

- Dokonać analizy czasu pracy świetlicy szkolnej pod kątem godzin dowozów i odwozów uczniów oraz długości oczekiwania na zajęcia lekcyjne i po ich zakończeniu, uwzględniając również wnioski rodziców dotyczące konieczności zapewnienia opieki świetlicowej ze względu na godziny pracy — w celu oceny zasadności obecnego wymiaru godzin pracy świetlicy.
- Rozważyć możliwość łączenia oddziałów klasowych na większości zajęć edukacyjnych, np. przyjąć zasadę łączenia grup, gdy łączna liczba uczniów w obu oddziałach nie przekracza 20 osób.

Warto zauważyć, że w szkole w Bieganowie dokonano mniejszej liczby łączeń klas na zajęciach edukacyjnych niż w szkole w Grabowie Królewskim, mimo że liczba uczniów w Bieganowie jest nieznacznie większa. Skutkuje to zwiększoną liczbą godzin w arkuszu organizacyjnym, co przekłada się na wyższą liczbę etatów nauczycielskich oraz większe obciążenia finansowe.

Część II

SCENARIUSZE

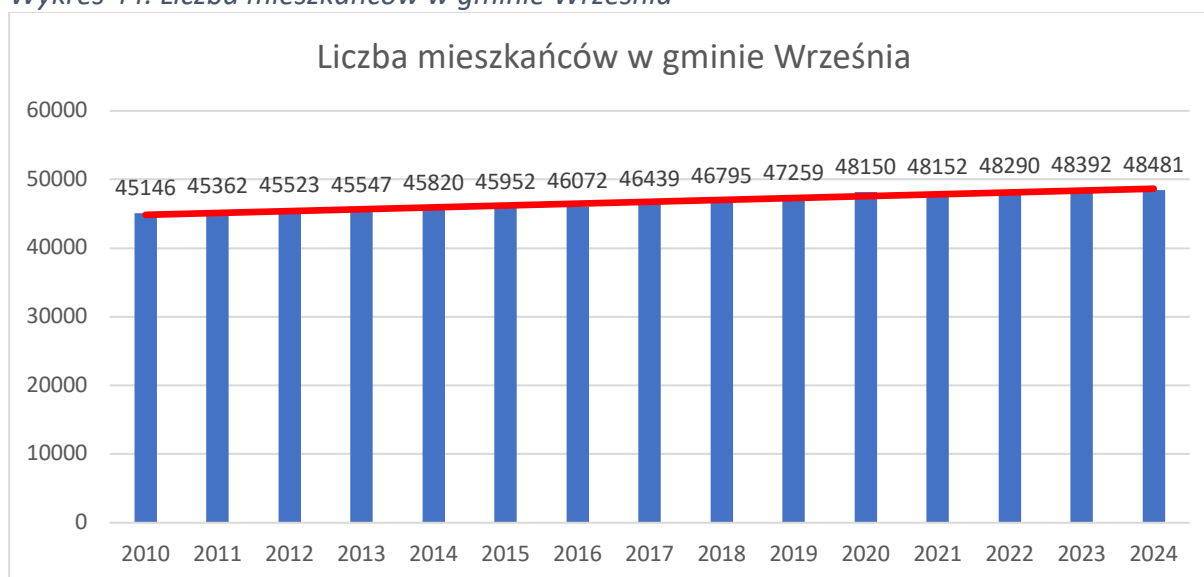
CZĘŚĆ II – SCENARIUSZE

1. Września wektorem rozwoju?

W trakcie spotkań konsultacyjnych ze społecznościami szkół, uczestnicy z Grabowa Królewskiego i Bieganowa wskazywali Gminę Września jako potencjalny kierunek impulsu rozwojowego dla gminy Kołaczkowo. Choć tego typu analizy należą zasadniczo do zakresu strategii rozwoju gminy (a nie ekspertyzy oświatowej), dostępne dane pozwalają sformułować następujące wnioski dotyczące wpływu sytuacji demograficznej i inwestycyjnej Wrześni na przyszłość lokalnej sieci oświatowej:

Dynamika demograficzna Wrześni W ciągu ostatnich 15 lat Gmina Września odnotowała stabilny wzrost liczby mieszkańców - o 7,41%, z wyraźnie rosnącą linią trendu.

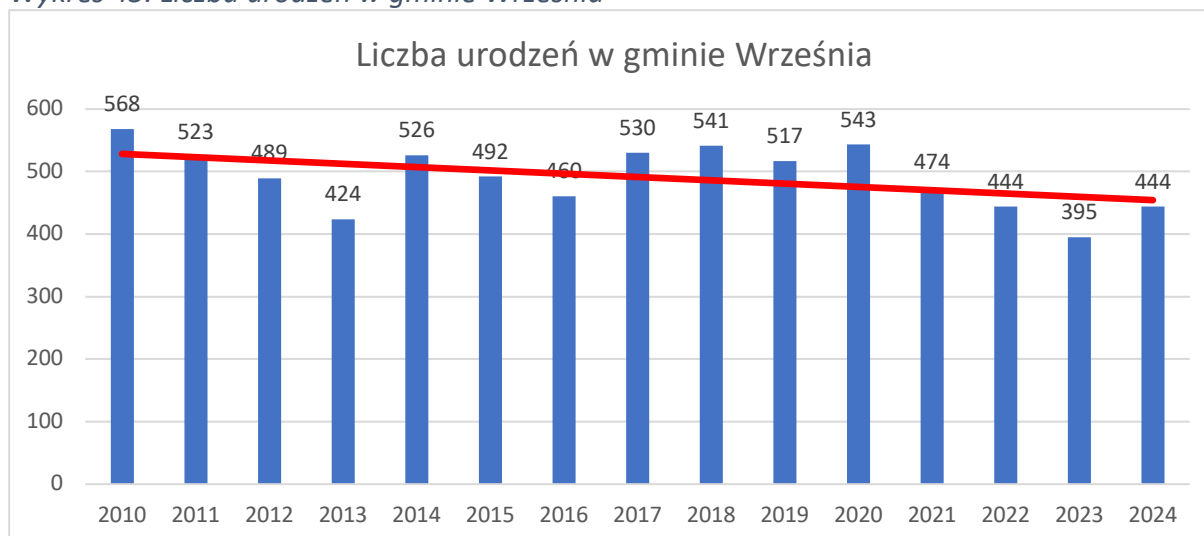
Wykres 44. Liczba mieszkańców w gminie Września

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jednak wzrost liczby mieszkańców nie znajduje odzwierciedlenia w liczbie urodzeń. W latach 2009–2023 trend liczby urodzeń jest spadkowy – w 2023 roku urodziło się jedynie 395 dzieci, co stanowi najniższy wynik w analizowanym okresie. Wskazuje to, że wzrost populacji wynika głównie z migracji osób dorosłych (np. o charakterze zarobkowym), a nie z przyrostu naturalnego.

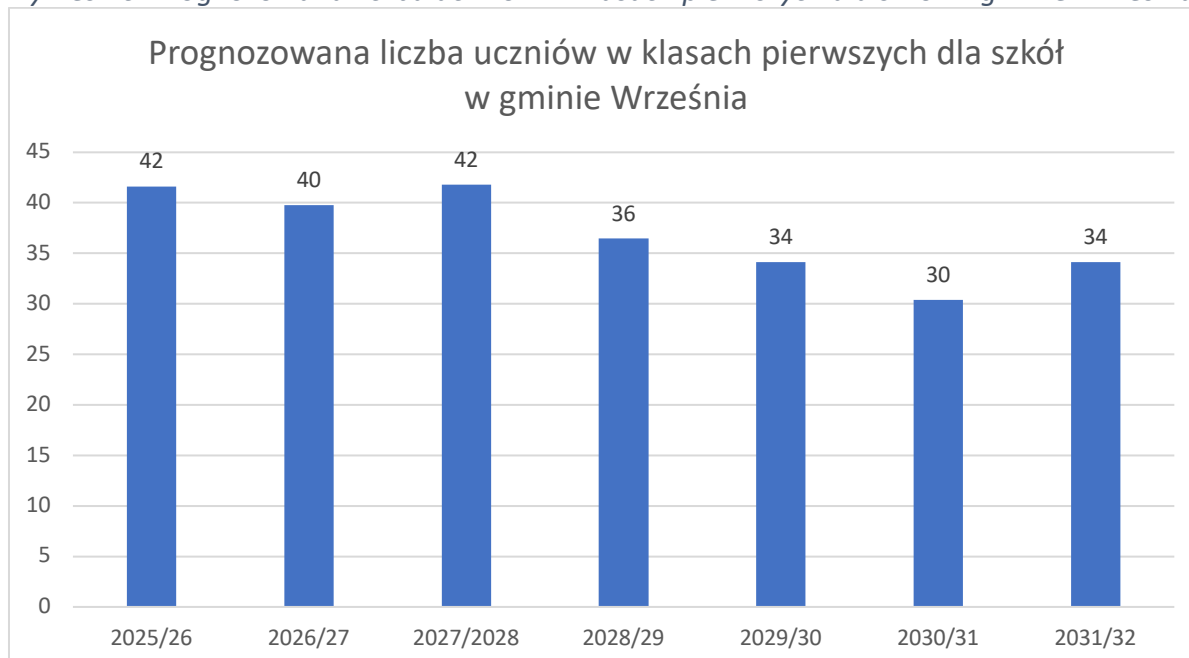
Wykres 45. Liczba urodzeń w gminie Września

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Konsekwencje malejącej liczby urodzeń dla sieci oświatowej gminy Września. Malejąca liczba urodzeń oznacza, że mimo wzrostu liczby mieszkańców, gmina Września w nadchodzących latach również będzie mierzyć się z wyzwaniem wynikającym z niedoboru uczniów w oddziałach klasowych. Przy utrzymaniu obecnej struktury (12 szkół podstawowych), już w roku szkolnym 2030/31 będzie to oznaczać konieczność tworzenia oddziałów liczących zaledwie 16 uczniów. Konsekwencją może być poszukiwanie możliwości uzupełniania klas uczniami z gmin sąsiednich, co może prowadzić do pogłębienia deficytu uczniów w placówkach sąsiednich gmin.

Wykres 46. Prognozowana liczba uczniów w klasach pierwszych dla szkół w gminie Września

Źródło: RSPO, Opracowanie własne

Potencjalne skutki dla szkół z gminy Kołaczkowo. W warunkach rosnącej presji demograficznej i konkurencji między placówkami oświatowymi kluczowym czynnikiem staje się jakość i atrakcyjność oferty edukacyjnej. W przypadku braku działań projakościowych może dojść do zwiększonego odpływu uczniów do szkół w gminach sąsiednich, które skuteczniej dostosują się do zmieniających się warunków demograficznych i organizacyjnych. Taki scenariusz skutkowałby dalszym ograniczaniem potencjału szkół, które już obecnie funkcjonują poniżej optymalnego poziomu liczebności uczniów.

Rozwój gmin Września i Kołaczkowo Rozwój gminy Września znajduje potwierdzenie w dużej liczbie wydawanych pozwoleń na budowę. Jednocześnie w okresie 2018–2024 obserwuje się spadek liczby pozwoleń wydanych na terenie gminy Kołaczkowo oraz ujemne saldo migracji.

Dane te nie potwierdzają pozytywnego wpływu rozwoju gminy Września na wzrost liczby mieszkańców czy intensyfikację budownictwa mieszkaniowego w Kołaczkowie.

Jedną z możliwych przyczyn może być fakt, że miasto Września – jako lokalny biegun rozwoju – zlokalizowane jest centralnie w obrębie własnej gminy. W rezultacie impulsy rozwojowe (w tym związane z budownictwem) koncentrują się w jej wewnętrznej strukturze, bez wyraźnego oddziaływania na obszary sąsiednie.

Tabela 66. Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w gminie Września

Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w gminie Września							
Września BDL: Grupa: Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym; Podgrupa: Mieszkania	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
rok; ogółem; mieszkania ogółem	399	263	428	381	575	174	346
nowe budynki mieszkalne jednorodzinne (jednomieszkaniowe)	172	176	151	180	276	63	76
nowe budynki mieszkalne o dwóch mieszkaniach	34	40	30	34	28	54	106
nowe budynki mieszkalne o trzech i więcej mieszkaniach	160	47	246	167	271	49	162
rozbudowa budynków	0	0	0	0	0	1	1
przebudowa (adaptacja) budynków	33	0	1	0	0	7	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Tabela 67. Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Kołaczkwie

Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w gminie Kołaczkowo							
Kołaczkowo BDL: Grupa: Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym; Podgrupa: Mieszkania	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
rok; ogółem; mieszkania; ogółem	16	11	12	17	7	11	10
nowe budynki mieszkalne jednorodzinne (jednomieszkaniowe)	15	11	12	15	7	10	10
nowe budynki mieszkalne o dwóch mieszkaniach	0	0	0	2	0	0	0
nowe budynki mieszkalne o trzech i więcej mieszkaniach							
rozbudowa budynków							
przebudowa (adaptacja) budynków	1	0	0	0	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Tabela 68. Migracje w gminie Kołaczkowo

Migracje w gminie Kołaczkowo							
Saldo migracyjne dla gminy Kołaczkowo	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowania ogółem	39	57	34	45	36	54	29
Wymeldowania ogółem	72	107	52	90	72	81	95
Saldo migracji ogółem	-33	-50	-18	-45	-36	-27	-66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Kołaczkowo jako mieszkaniowe zaplecze sąsiednich gmin. Scenariusz, w którym Gmina Kołaczkowo pełni funkcję zaplecza mieszkaniowego dla pracowników z sąsiednich gmin, przeanalizowano pod kątem międzygminnych rozliczeń dotacji przedszkolnej. Przyjęto, że jeśli gmina będzie miała ujemne saldo w rozliczeniu środków za wychowanie przedszkolne, oznaczać to będzie, że więcej dzieci z Kołaczkowa uczęszcza do przedszkoli poza terenem gminy, co może sugerować codzienną migrację rodziców do pracy w sąsiednich gminach – a tym samym rolę Kołaczkowa jako zaplecza mieszkaniowego.

Dane nie potwierdzają jednak tego scenariusza – Gmina Kołaczkowo więcej środków otrzymuje niż przekazuje. Może to wskazywać, że to raczej inne gminy pełnią rolę zaplecza wobec Kołaczkowa lub że Kołaczkowo utrzymuje względną samowystarczalność w zakresie wychowania przedszkolnego.

Jednocześnie należy podkreślić, że skala tych przepływów – w relacji do całkowitego budżetu gminy – nie jest znacząca. W związku z tym nie można traktować tego zjawiska jako czynnika

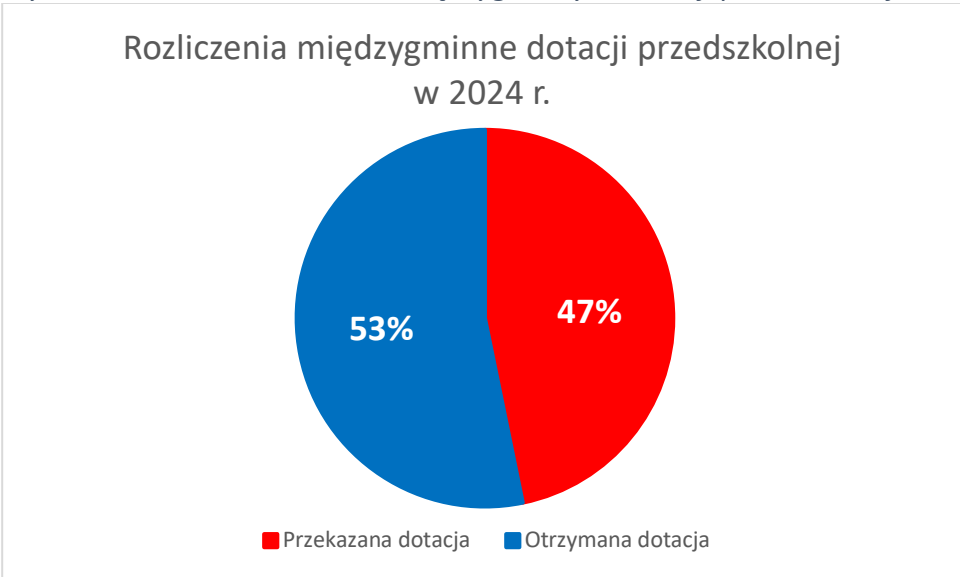
istotnie wpływającego na kierunki rozwoju demograficznego lub oświatowego. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 69. Rozliczenia międzygminne dotacji przedszkolnej w 2024 r.

Rozliczenia międzygminne dotacji przedszkolnej w 2024 r.		
2024	Przekazana dotacja	Otrzymana dotacja
Pyzdry	49 396,20 zł	80 013,15 zł
Września	90 042,10 zł	41 900,34 zł
Miłosław	31 540,76 zł	43 938,00 zł
Środa Wielkopolska	6 635,10 zł	-
Strzałkowo	9 890,16 zł	31 634,88 zł
Słupca	-	15 817,44 zł
SUMA	187 504,32 zł	213 303,81 zł
RÓŻNICA	+ 25 799,44 zł	

Źródło: Urząd Gminy w Kołaczku

Wykres 47. Struktura rozliczeń międzygminnych dotacji przedszkolnej w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Kołaczku

Możliwości finansowe gmin Września i Kołaczko. Gmina Kołaczko dysponuje budżetem niemal siedmiokrotnie mniejszym niż Gmina Września. Ta dysproporcja przekłada się bezpośrednio na mniejsze możliwości inwestycyjne, w szczególności w zakresie działań prorozwojowych.

W warunkach nasilającej się konkurencji o mieszkańców i uczniów, gminy o słabszym potencjale finansowym stają przed poważnym wyzwaniem strategicznym. Brak adekwatnych i odważnych działań może prowadzić do dalszego pogłębiania się różnic rozwojowych w regionie i ograniczać długofalowe perspektywy rozwoju Gminy Kołaczko z zagrożeniem dla istnienia gminy włącznie.

Tabela 70. Wydatki gmin powiatu wrzesińskiego w 2024 r.

Wydatki gmin powiatu wrzesińskiego w 2024 r.			
Gmina	Wydatki	Liczba mieszkańców	Wydatki/mieszkańcy
Września	291 845 838,39 zł	48 481	6 019,80 zł
Żerków	70 285 213,74 zł	9 681	7 260,12 zł
Nekla	66 612 089,06 zł	8 021	8 304,71 zł
Strzałkowo	64 965 672,28 zł	9 875	6 578,80 zł
Miłosław	59 185 142,36 zł	9 760	6 064,05 zł
Pyzdry	46 419 071,91 zł	6 452	7 194,52 zł
Kołaczkowo	44 899 473,88 zł	5 485	8 185,87 zł
Lądek	40 928 216,18 zł	5 421	7 549,94 zł

Źródło: GUS

Podsumowanie

Wieloaspektowa analiza danych wskazuje, że choć gmina Września rozwija się demograficznie i inwestycyjnie, impuls ten nie przekłada się bezpośrednio na sytuację gminy Kołaczkowo. Nie znajduje również potwierdzenia hipoteza o pełnieniu przez Kołaczkowo funkcji mieszkaniowego zaplecza dla gmin sąsiednich.

Ponadto ograniczone możliwości finansowe wynikające z mniejszego budżetu znacząco utrudniają prowadzenie działań prorozwojowych. W tym kontekście kluczowe staje się świadome i odważne zaplanowanie działań zwiększających lokalny potencjał inwestycyjny. Brak takich działań będzie prowadzić do pogłębiania się rozwarstwienia rozwojowego między gminami, co w dłuższej perspektywie może zagrozić nawet samodzielności gminy Kołaczkowo jako jednostki samorządu terytorialnego.

2. Uczniowie z SPE a poprawa sytuacji gminnych szkół

Wobec malejącej liczby uczniów, samorządy coraz częściej rozważają rozwój oddziałów integracyjnych dla uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi (SPE) jako sposób na wzmocnienie gminnych szkół. Wynika to z faktu, że system finansowania oświaty w Polsce przewiduje istotnie wyższe subwencje na uczniów posiadających orzeczenia, zwłaszcza w przypadku niepełnosprawności sprzężonych oraz spektrum autyzmu.

Celem niniejszego scenariusza jest ocena, czy rozwój oddziałów integracyjnych może stanowić realną szansę na poprawę sytuacji finansowej szkół w Gminie Kołaczkowo, a jednocześnie nie pociągać za sobą nadmiernych kosztów organizacyjnych i kadrowych.

Uczniowie wybierający placówki na terenie gminy

W roku szkolnym 2025/2026 zakłada się, że ofertę edukacyjną na terenie Gminy Kołaczkowo wybierze 24 uczniów (20 w placówkach gminnych) posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Poniższa tabela przedstawia prognozowany rozkład tych uczniów między placówkami oraz szacunkową wysokość dodatkowych środków z subwencji oświatowej, jakie zostaną przekazane gminie w związku z ich obecnością w oddziałach integracyjnych.

Kwoty zostały wyliczone zgodnie z zasadami określonymi w **Rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 18 grudnia 2024 r.** w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty subwencji oświatowej między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025. Do obliczeń przyjęto następujące wartości:

- **standard finansowy A** = 9 477,19 zł
- **wskaźnik Di** (dla Gminy Kołaczkowo) = 1,0205134419

Kwoty przedstawione w tabeli odpowiadają **rocznemu** poziomowi subwencji. Aby uzyskać wartości miesięczne, należy je podzielić przez 12.

Tabela 71. Uczniowie z SPE w placówkach na terenie gminy Kołaczkowo – rekrutacja 2025/26

Uczniowie z SPE w placówkach na terenie gminy Kołaczkowo – rekrutacja 2025/26							
Typ organu prowadzącego	Placówka	Lp.	Waga	Wartość wagi	Kwota (rocznie)	klasa	Orzeczenie i niepełnosprawność
Szkoly prowadzone przez Gminę	SP Bieganowo	1.	P5	1,4	13 540,24 zł	VIII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		2.	P6	2,9	28 047,64 zł	II	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, dziecko słabowidzące
		3.	P5	1,4	13 540,24 zł	III	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		4.	P89	7,1	68 668,37 zł	oddział przedszkolny	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, autyzm w tym zespół Aspergera
		5.	P5	1,4	13 540,24 zł	V	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		137 336,73 zł					
	SP Grabowo Królewskie	1.	P5	1,4	13 540,24 zł	V	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		13 540,24 zł					
	SP Sokolniki	1.	P6	2,9	28 047,64 zł	I	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją
		2.	P5	1,4	13 540,24 zł	V	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		3.	P6	2,9	28 047,64 zł	IV	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją
		4.	P5	1,4	13 540,24 zł	VI	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		83 175,76 zł					
	ZSP Kołaczkowo	1.	P6	2,9	28 047,64 zł	I	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją
		2.	P95	2,9	28 047,64 zł	oddział przedszkolny	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją
		3.	P10	9,5	91 880,21 zł	IV	z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
		4.	P5	1,4	13 540,24 zł	VI	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		5.	P5	1,4	13 540,24 zł	VIII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		6.	P5	1,4	13 540,24 zł	V	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		188 596,21 zł					

	422 648,94 zł						
Placówki niesamorządowe	Społeczna Szkoła we Wszemborzu	1.	P5	1,4	13 540,24 zł	I	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
		13 540,24 zł					
	Niepubliczne Przedszkole "Misiowa Chatka" w Borzykowie	1.	P89, P93	7,94	76 792,51 zł	przedszkole	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność sprzężona: ruchowa, intelektualna w stopniu lekkim, <i>opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju</i>
		2.	P89, P93	7,94	76 792,51 zł	przedszkole	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność sprzężona: niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim <i>opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju</i>
		3.	P89	7,1	76 792,51 zł	przedszkole	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, autyzm , w tym z zespołem Apsergera
		230 377,53 zł					
	243 917,77 zł						
666 566,71 zł							

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Dane zawarte w tabeli potwierdzają, że placówki na terenie gminy są gotowe do zapewnienia oferty dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Zgodnie z wynikami rekrutacji na 2025/26:

- SP Kołaczkowo – 6 uczniów, wagi: P5, P6, P10, P95 (przedszkolak),
- SP Bieganowo – 5 uczniów, wagi: P5, P6, P89 (przedszkolak),
- SP Sokolniki – 4 uczniów, wagi: P5, P6,
- SP w Grabowie Królewskim – 1 uczeń, waga P5

Oznacza to, że każda placówka posiada już doświadczenie w pracy z uczniami wymagającymi indywidualnego podejścia, a koncepcja edukacji integracyjnej nie jest obca żadnej z nich. Stanowi to potencjał wyjściowy do dalszego rozwoju oferty w kierunku modelu szkoły integracyjnej.

Uczniowie dowożeni do placówek specjalistycznych we Wrześni

Na terenie gminy Kołaczkowo mieszka grupa uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy są dowożeni przez gminę do wyspecjalizowanych placówek zlokalizowanych w gminie Września.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie tych uczniów wraz z typem orzeczenia, przypisaną wagą subwencyjną oraz wyliczoną roczną kwotą subwencji na podstawie tych samych założeń, co w tabeli 71. Wskazane kwoty odzwierciedlają środki otrzymywane przez inne jednostki w związku z realizacją przez nie zadań edukacyjnych dla mieszkańców Kołaczkowa.

Tabela 72. Uczniowie niepełnosprawni oraz ze SPE, którzy będą dowożeni do placówek we Wrześni w roku szkolnym 2025/2026

Uczniowie niepełnosprawni oraz ze SPE, którzy będą dowożeni do placówek we Wrześni w roku szkolnym 2025/2026						
Placówka	Lp.	Waga	Wartość wagi	Kwota	klasa	Orzeczenie i niepełnosprawność
Zespół Szkół Specjalnych im. J. Korczaka, ul. Leśna 10, Września	1.	P9	10	96 716,01 zł	II	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność sprzężona: autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym
	2.	P5	1,4	13 540,24 zł	VII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	3.	P5	1,4	13 540,24 zł	VI	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	4.	P5	1,4	13 540,24 zł	IV	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	5.	P5	1,4	13 540,24 zł	V	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	6.	P5	1,4	13 540,24 zł	VII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	7.	P5	1,4	13 540,24 zł	VII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	8.	P5	1,4	13 540,24 zł	VIII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	9.	P5	1,4	13 540,24 zł	VIII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	10.	P5	1,4	13 540,24 zł	VII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	11.	P5	1,4	13 540,24 zł	VIII	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	12.	?	?	?	I	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, oczekiwanie na wskazanie niepełnosprawności
	13.	P89	7,1	68 668,37 zł	przedszkole	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność sprzężona: niepełnosprawność ruchowa, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy ARKA, ul. Piastów 15, Września	1.	P5	1,4	13 540,24 zł	I	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	2.	P9	10	96 716,01 zł	IV	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność sprzężona: autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
	3.	P9	10	-	dorosły	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, niepełnosprawność sprzężona: niepełnosprawność ruchowa, niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym
	4.	P9	10	96 716,01 zł	I	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, autyzm, w tym z zespołem Aspergera
				507 759,04 zł		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Zgodnie z powyższymi danymi, do placówek na terenie gminy Września dowożeni są: 11 uczniów z przypisaną wagą P5, 4 z wagą P9 (w tym jeden dorosły) oraz jeden przedszkolak

z wagą P89. Koszty dowozów ponoszonych przez gminę w związku z dowozem uczniów do ww. placówek zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 73. Koszty dowozów uczniów niepełnosprawnych oraz ze SPE do Wrześni w roku szkolnym 2024/2025

Koszty dowozów uczniów niepełnosprawnych - rok szkolny 2024/2025			
§	Opis	Kwota	Suma
4010	Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	191 055,00 zł	244 979,00 zł
4040		13 865,00 zł	
4110		35 412,00 zł	
4120		2 085,00 zł	
4170		2 562,00 zł	
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	24 282,00 zł	24 282,00 zł
4270	Zakup usług remontowych	6 657,00 zł	6 657,00 zł
4300	Zakup usług pozostałych	15 060,00 zł	15 060,00 zł
4430	Różne opłaty i składki	2 794,00 zł	2 794,00 zł
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 680,00 zł	1 680,00 zł
4500	Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2 410,00 zł	2 410,00 zł
Razem			297 862,00 zł

Źródło: UG Kołaczkowo

Zebrane dane wskazują, że realizacja obowiązku szkolnego przez uczniów z gminy Kołaczkowo w wyspecjalizowanych placówkach poza jej terenem wiąże się z 507 759,04 zł subwencji oraz 297 862,00 zł kosztów dowozu. Łącznie to 895 621,04 zł.

Potencjał zatrzymania subwencji w gminie

We wszystkich szkołach na terenie gminy już teraz są lub będą uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) z takimi samymi wagami subwencyjnymi jak uczniowie dowożeni do placówek we Wrześni. To pozwala zakładać, że oferta lokalnych szkół mogłaby stanowić alternatywę dla placówek zewnętrznych.

Ponadto dyrektorki szkół w Grabowie Królewskim i Bieganowie podczas spotkań w ramach ekspertyzy sygnalizowały gotowość do rozszerzenia oferty integracyjnej. Szkoły te są zlokalizowane przy drogach prowadzących do Wrześni, co czyni je konkurencyjnymi komunikacyjnie względem szkół w sąsiedniej gminie – skracając czas przejazdu i upraszczając logistykę.

Największy potencjał rozwojowy prezentuje szkoła w Bieganowie, która niedawno przeszła gruntowną modernizację. Budynek posiada zwartą bryłę, szeroką klatkę schodową, duży teren wokół szkoły oraz odpowiednie zaplecze dydaktyczne. Dodatkowo część kadry tej placówki już obecnie podnosi swoje kwalifikacje w zakresie kształcenia integracyjnego, co wzmacnia możliwości rozwoju szkoły w tym kierunku.

Ograniczenia

Mimo powyższych atutów, w przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) należy uwzględnić istotne ograniczenia, które wpływają na realność i efektywność organizacji kształcenia integracyjnego na poziomie gminnym:

- a. Subwencja na uczniów z SPE, choć istotnie wyższa, została skalkulowana w sposób odpowiadający realnym kosztom kształcenia, uwzględniającym zatrudnienie specjalistów, prowadzenie terapii oraz organizację indywidualnego wsparcia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego, w roku 2025 wysokość subwencji zależy od faktycznie zrealizowanej liczby godzin wsparcia. Dopiero po przekroczeniu 10 godzin tygodniowo stosowane są mnożniki na poziomie lat ubiegłych. Oznacza to, że wzrost wpływów subwencyjnych wymaga intensywnej, dobrze zaplanowanej i udokumentowanej organizacji wsparcia. Środki te nie stanowią nadwyżki możliwej do wykorzystania na inne potrzeby placówki – są przypisane do konkretnego ucznia i ściśle związane z realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu.
- b. Organizacja kształcenia uczniów z SPE wymaga odpowiednich warunków zarówno kadrowych, jak i infrastrukturalnych. Nie bez przyczyny to powiaty są organami prowadzącymi wyspecjalizowane placówki, które opierają swoje funkcjonowanie na dostępie do terapeutów, nauczycieli współorganizujących kształcenie, asystentów ucznia oraz indywidualnie dostosowanych programów. Nie każdemu uczniowi można zapewnić adekwatne wsparcie poza szkołą specjalistyczną, a niektóre typy orzeczeń wręcz wykluczają naukę w modelu integracyjnym.
- c. Potencjalne oszczędności w zakresie transportu mogą być ograniczone – również w przypadku uczęszczania uczniów z SPE do szkół gminnych obowiązkiem gminy pozostaje zapewnienie im bezpłatnego dowozu.
- d. Co najważniejsze, decyzja o wyborze placówki edukacyjnej należy do rodziców lub opiekunów prawnych. Ich gotowość do skorzystania z lokalnej oferty pozostaje trudna do przewidzenia na obecnym etapie prac i może zależeć od czynników, które wykraczają poza kompetencje organu prowadzącego.

3. Nowe przedszkole w Sokolnikach a sieć oświatowa

Zapotrzebowanie

W 2025 roku z wychowania przedszkolnego w Gminie Kołaczkowo korzysta łącznie 220 dzieci. Spośród nich:

- **147 dzieci** uczęszcza do przedszkoli publicznych i oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez gminę (z czego 15, czyli ok. 7% jest spoza gminy),
- **73 dzieci** korzysta z oferty placówek niepublicznych.

Aktualna oferta

Funkcję przedszkola gminnego pełni „Jarzębinka” w Kołaczkowie. Dodatkowo na terenie gminy działają dwa przedszkola niepubliczne: „Misiowa Chatka” w Borzykowie oraz „Bajeczny Zakątek” we Wszemborzu. Dodatkowo w każdej z czterech gminnych szkół podstawowych prowadzone są oddziały przedszkolne. W porównaniu do podobnych gmin oznacza to, że oferta przedszkolna w gminie Kołaczkowo jest wyjątkowo dostępna i bardzo różnorodna.

Poniższa tabela przedstawia aktualny rozkład liczby dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w gminie Kołaczkowo.

Tabela 74. Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Kołaczkowo

Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Kołaczkowo	
Placówka	Liczba dzieci
Przedszkole Jarzębinka	55
grupa I (5-latki)	23
grupa II (4-latki)	17
grupa III (3-latki, 2,5-latki)	15
SP Kołaczkowo	32
oddział przedszkolny A (6-latki)	16
oddział przedszkolny B (6-latki)	16
SP Sokolniki	39
grupa Sówki (3-4latki)	12
grupa Misie (5latki)	18
grupa 6-latków	9
SP Bieganowo – oddział przedszkolny	10
SP Grabowo Królewskie – oddział przedszkolny	11
NP Misiowa Chatka Borzykowo	27
NP Bajeczny Zakątek Wszembórz	46

Źródło: Urząd Gminy Kołaczkowo i Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych

Nowa inwestycja

Obecnie trwa budowa nowego przedszkola „Leśny Zakątek” przy istniejącej szkole podstawowej w Sokolnikach. Do obiektu zostaną przeniesione oddziały z ulicy Szkolnej 15 oraz oddział „0” ze szkoły podstawowej. Budynek zastąpi dotychczasową lokalizację oddziałów

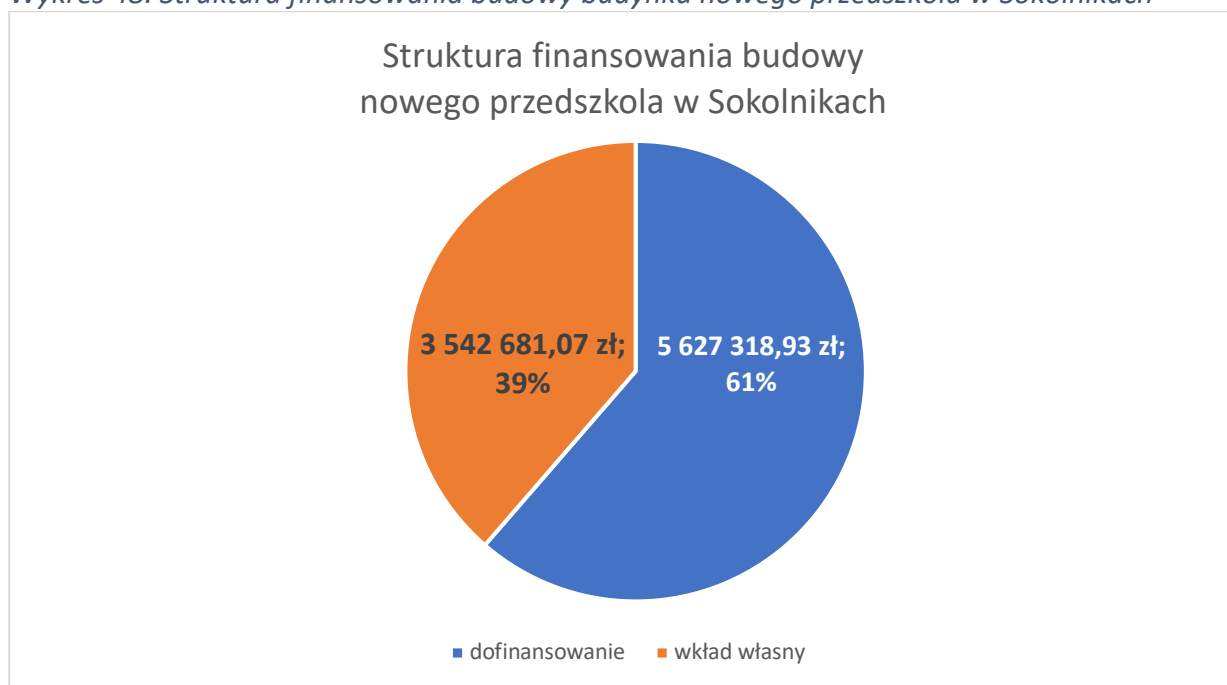
przedszkolnych przy ul. Szkolnej 15 oraz przejmie grupę „0” funkcjonującą dotąd w szkole. To działanie jeszcze bardziej poprawi warunki dla dzieci przedszkolnych w gminie Kołaczkowo.

Zakres obejmuje budowę przedszkola, wyposażenie oraz zagospodarowanie terenu obejmujące miejsca postojowe, dojścia piesze do budynku, zielen i ogrodzenie terenu. Inwestycja jest współfinansowana w ramach **VIII edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych**, przy czym:

- dofinansowanie wynosi **5 627 318,93 zł**,
- wkład własny gminy to **3 542 681,07 zł**.

Razem to **9 170 000 zł** za **1074,64 m²**, czyli w przeliczeniu **8 533,09 zł/m²**.

Wykres 48. Struktura finansowania budowy budynku nowego przedszkola w Sokolnikach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Kołaczkanie

Projekt

Docelowa łączna powierzchnia użytkowa to 1074,64 m², z czego:

- **259,27 m²** – trzy sale przedszkolne (po 66,99 m²) i jedna żłobkowa (58,3 m²),
- **105,44 m²** – kuchnia z pełnym zapleczem (zmywalnie, obieralnie, magazyny, szatnie),
- **69,86 m²** – jadalnia,
- **102,44 m²** – sala dodatkowa,
- **537,61 m²** – pozostała część, m.in. gabinety (dyrektora, nauczycieli, logopedy, pielęgniarki), sanitariaty ogólnodostępne oraz dedykowane dla każdej sali zajęciowej, pomieszczenia techniczne etc.

Szczegółowy bilans powierzchni przedstawia poniższa tabela.

Tabela 75. Bilans powierzchni nowego przedszkola w Sokolnikach

Bilans powierzchni – nowe przedszkole w Sokolnikach					
PARTER			PIĘTRO		
Nr pom.	pomieszczenie	powierzchnia	Nr pom.	pomieszczenie	powierzchnia
1	wiatrołap	10,93	101	kl. schodowa I	31,46
2	szatnia	38,3	102	korytarz	26,26
3	kl. schodowa I	21,87	103	archiwum	6,57
4	korytarz	54,52	104	intendent	12,19
5	WC dzieci	5,91	105	logopeda	11,72
6	WC dla niepełnosprawnych	5,53	106	pielęgniarka	26,3
7	serwer	6,28	107	pom. Przepierek	13,53
8	WC damskie	8,14	108	sala dodatkowa	102,59
9	WC męskie	7,37	109	korytarz	50,79
10	kl. Schodowa II	23,19	110	sala zajęć III	66,99
11	schowek	3,58	111	magazyn III	4,73
12	szatnia	7,83	112	węzeł sanitarny III	12,43
13	sala żłobek	58,3	113	WC dla niepełnosprawnych	4,32
14	magazyn I	5,1	114	sala zajęć IV	66,99
15	węzeł sanitarny I	12,43	115	magazyn IV	4,73
16	sala zajęć II	66,99	116	węzeł sanitarny IV	12,43
17	magazyn II	5,1	117	sekretariat	18,71
18	węzeł sanitarny II	12,43	118	dyrektor	16,48
19	jadalnia	68,86	119	pokój nauczycielski	16,81
20	wiatrołap	3,19	120	magazyn	7,98
21	szatnia – kuchnia	5,37	PIĘTRO RAZEM		514,01
22	WC	6,34			
23	pom. Socjalne	5,77			
24	kuchnia	46,16			
25	magazyn	9,96			
26	magazyn warzyw + obieralnia	4,86			
27	kuchnia wstępna	8,81			
28	zmywalnia	5,98			
29	magazyn	9,68			
30	pom. Techniczne	19,82			
31	wiatrołap	12,03			
PARTER RAZEM		560,63			

Źródło: Urząd Gminy w Kołaczkwie

Powierzchnia sal

Dla przedszkoli publicznych nie jest wskazana minimalna powierzchnia sal i w praktyce stosowane są dwa podejścia.

1. Pracownicy inspekcji sanitarnej posiłkowo stosują do przedszkoli przepisy rozporządzenia MEN z 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania. Zgodnie z § 5 tego aktu lokal, w którym są prowadzone zajęcia, musi spełnić warunki zgodnie z którymi powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:
 - powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,

- powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie lub jest zapewniane leżakowanie.

Uzasadniają to wyrokiem WSA w Lublinie z 13 lutego 2014 r. (III SA/Lu 777/13), w którego orzeczeniu czytamy, że *„mimo braku bezpośrednich uregulowań prawnych w zakresie warunków higieniczno-sanitarnych dotyczących przedszkoli, w tym określenia powierzchni sali przypadającej na dziecko, należy mieć na uwadze także przepisy rozporządzenia z 31 sierpnia 2010 r. Jeżeli dzieci w przedszkolu przebywają dłużej, niż dzieci realizujące wychowanie przedszkolne w innych formach wychowania przedszkolnego, tak jak to ma miejsce w rozpoznawanej sprawie, należy przyjąć, że takie przedszkole, nie może stwarzać innych, a zwłaszcza gorszych, warunków niż przewidziane są dla innych form wychowania przedszkolnego”*. Jednak przywołany wyrok został uchylony przez NSA wyrokiem z 17 marca 2016 r. (II OSK 1785/14). W orzeczeniu czytamy, że *„kwestia dopuszczalnej liczby dzieci w przedszkolu nie została sprecyzowana przez ustawodawcę. Jednak jeżeli nie ma takich przepisów, to nie oznacza, że taka norma nie wynika z obowiązujących przepisów prawa. Wypełnienie obowiązującego porządku prawnego taką normą prawną wymaga jednak przeprowadzenia odpowiedniego procesu wykładni prawa, co w okolicznościach tej sprawy nie może polegać wyłącznie na analogicznym zastosowaniu przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania”*.

W tym scenariuszu dla 25 uczniów wymagane jest 66 m².

2. Odmienne stanowisko prezentuje Główny Inspektor Sanitarny w wytycznych z 19 listopada 2020 r. ogłoszonych w ramach działań przeciwepidemicznych dla m.in. przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej. Paradoksalnie, wytyczne te zezwalają na zachowanie mniejszej powierzchni, bowiem *„powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci, w miarę możliwości, powinna wynosić co najmniej 15 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci ulega zwiększeniu na każde kolejne dziecko o co najmniej 2 m², jednak powierzchnia przypadająca na jedno dziecko nie może być mniejsza niż 1,5 m².”*

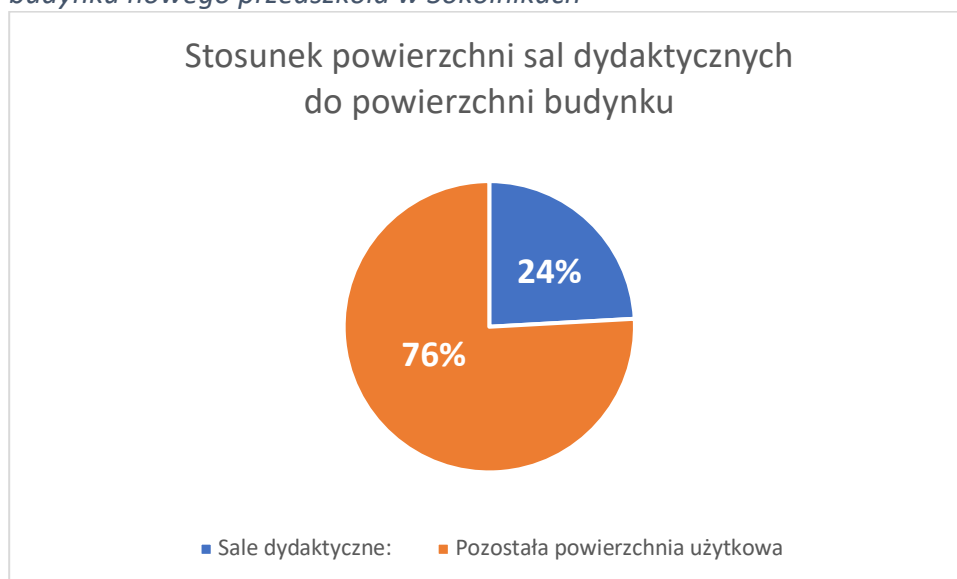
W tym scenariuszu dla 25 uczniów wymagane jest 55 m². Mimo zapasu powierzchni nie jest możliwe przyjęcie większej liczby dzieci, ponieważ osobne przepisy regulują liczebność oddziału przedszkolnego na 25 dzieci.

Dla żłobka powierzchnię reguluje ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, którego zapisy są tożsame z podejściem nr 1. **Tym samym powierzchnia sali żłobkowej wynosząca 58,3 m² jest odpowiednia dla 23 dzieci przy pobycie dziecka przekraczającym 5 godzin dziennie.**

Efektywność projektu. Zgodnie z opisaną wyżej sytuacją prawną, trzy sale przedszkolne o powierzchni 66,99 m² każda, pozwolą na przyjęcie w sumie 75 przedszkolaków. Dodatkowo zaprojektowano salę żłobkową o powierzchni 58,3 m². Wszystkie cztery sale zajmą razem 259,27 m². Przy każdej sali znajdują się również indywidualne węzły sanitarne oraz magazyny.

Poniższy wykres obrazuje proporcje powierzchni stricte dydaktycznej względem reszty.

Wykres 49. Stosunek powierzchni sal dydaktycznych do ogólnej powierzchni użytkowej budynku nowego przedszkola w Sokolnikach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Kołaczku

W budynku znajdzie się także profesjonalna kuchnia z pełnym zapleczem sanitarnym obejmującym zmywalnię, obieralnię, magazyny, szatnię o łącznej powierzchni ponad 105 m². Obok zlokalizowana będzie jadalnia o powierzchni ok. 70 m². Aktualnie posiłki są dostarczane z kuchni w szkole w Bieganowie, więc uruchomienie nowej kuchni będzie miało negatywny wpływ na jej opłacalność.

W projekcie uwzględniono również szereg pomieszczeń dodatkowych, m.in. gabinet dla dyrektora, pokój nauczycielski oraz pomieszczenie socjalne, intendentki, logopedy i pielęgniarki. Zaprojektowano również salę dodatkową o powierzchni ponad 102m².

Konstrukcja piętrowa wymusza zastosowanie szeregu rozwiązań budowlanych wymaganych przepisami dla budynków przeznaczonych na potrzeby przedszkola (kategoria zagrożenia ludzi ZL II), w tym m.in.:

- klatki schodowe obudowane i zamykane drzwiami oraz wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu,
- minimalna szerokość użytkowa biegu klatki schodowej wynosi 1,2 m, spocznika 1,3 m,
- maksymalna wysokość stopni wynosi 15 cm,

- na drogach ewakuacyjnych zabronione jest stosowanie schodów ze stopniami zabiegowymi,³

oraz rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami jak platformy przy schodach.

Skala inwestycji oraz zastosowane rozwiązania funkcjonalne każą ocenić projekt jako ambitny, znacząco wykraczający poza minimalne standardy wymagane dla publicznych przedszkoli.

Potencjał włączenia nowej placówki w sieć przedszkolną

Nowo budowane przedszkole „Leśny Zakątek” w Sokolnikach przejmie grupy przedszkolne dotychczas funkcjonujące w budynku przy ul. Szkolnej 15 oraz w oddział „0” prowadzony w budynku szkoły podstawowej. Łącznie oznacza to 39 dzieci, w tym:

- 30 dzieci z przedszkola przy ul. Szkolnej 15,
- 9 dzieci z oddziału „0” szkoły podstawowej.

Jednakże dzięki trzem przestronnym salom przedszkolnym, „Leśny Zakątek” będzie dysponować potencjałem znacząco przekraczającym bieżące potrzeby – może przyjąć aż 75 przedszkolaków oraz kolejne 23 dzieci w wieku żłobkowym. Oznacza to, że po przeniesieniu obecnych grup wciąż pozostanie 36 wolnych miejsc, czyli niemal połowa projektowanej pojemności. Tymczasem, jak wykazano w części I ANALIZA, postępujący spadek liczby urodzeń dodatkowo pogłębia problem niedoboru chętnych do skorzystania z oferty.

W świetle opisanych powyżej cech nowego przedszkola, rozpoczęcie jego działalności może wywołać następujące efekty:

- odpływ dzieci z już funkcjonujących placówek,
- trudność w wypełnieniu przedszkola do projektowanej pojemności,
- napływ dzieci spoza gminy – ze względu na bliskość granicy i konkurencyjność oferty.

Mimo niewątpliwej poprawy jakości oferty przedszkolnej i żłobkowej, każda z opcji będzie miała negatywne konsekwencje dla budżetu gminy poprzez wzrost kosztów jednostkowych i konieczność utrzymania infrastruktury, której potencjał może pozostać niewykorzystany.

Różnice w finansowaniu przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach

W związku z faktem, że dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym są uwzględniane w wyliczeniu kwoty potrzeb oświatowych, zasadne jest przeanalizowanie opłacalności różnych form ich organizacji.

Na terenie gminy Kołaczkowo działają obecnie trzy przedszkola – w tym jedno prowadzone przez gminę oraz dwa przez organy niesamorządowe. Ponadto każda z gminnych szkół podstawowych prowadzi własny oddział przedszkolny.

³ <https://www.gov.pl/web/kmpsp-bialystok/wymagania-z-zakresu-ochrony-przeciwpozarowej-w-objektach-przeznaczonych-do-roznych-form-wychowania-przedszkolnego>

W analizie porównano finansowanie dzieci w obecnej strukturze organizacyjnej – tj. zarówno w przedszkolach, jak i w oddziałach przedszkolnych przy szkołach – z wariantem, w którym wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczałyby wyłącznie do przedszkoli.

Do wyliczeń przyjęto:

- standard finansowy A: 9 477,19 zł,
- wskaźnik Di (dla Gminy Kołaczkowo): 1,0205134419,
- aktualne wagi subwencyjne zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Edukacji.

Tabela 76. Porównanie finansowania dzieci w przedszkolach w aktualnej strukturze organizacyjnej oraz przy działalności jedynie przedszkoli

Subwencja w oddziałach i w przedszkolach – porównanie			
opis z metryczki	waga	Liczba dzieci	Kwota
Dzieci 6-letnie w przedszkolach	0,75	7	50 775,90 zł
Dzieci 2-5 - letnie w przedszkolach	0,68	129	848 392,82 zł
Dzieci 6-letnie w oddz.przedszk.	0,66	72	459 594,47 zł
Dzieci 2-5 - letnie w oddz. przedszk.	0,6	35	203 103,62 zł
Kwota otrzymana w aktualnej strukturze			1 561 866,81 zł
Wszystkie dzieci w przedszkolach - brak oddziałów przedszkolnych			
Dzieci 6-letnie w przedszkolach	0,75	79	573 042,35 zł
Dzieci 2-5 - letnie w przedszkolach	0,68	164	1 078 576,92 zł
Kwota przy organizacji tylko przedszkoli			1 651 619,27 zł
Różnica (rocznie)			89 752,46 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie metryczki subwencji oświatowej na rok 2025

Oprócz oczywistych korzyści jakościowych wynikających z oddania lokalnej społeczności nowego budynku użyteczności publicznej, również z ekonomicznego punktu widzenia, realizacja wychowania przedszkolnego w formie samodzielnych przedszkoli zamiast oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych, jest dla gminy rozwiązaniem korzystniejszym finansowo.

Gdyby wszystkie dzieci przedszkolne aktualnie zapisane do oddziałów szkolnych uczęszczały do przedszkoli, wartość kwoty potrzeb oświatowych dla gminy Kołaczkowo wzrosłaby w 2025 roku o **89 752,46 zł**. Wynika to z faktu, że na dzieci uczęszczające do przedszkoli naliczana jest wyższa waga subwencyjna.

Jednakże w ujęciu całościowym – obejmującym również koszty budowy, wyposażenia oraz utrzymania infrastruktury – potencjalna korzyść finansowa zdecydowanie nie rekompensuje poniesionych i wymaganych nakładów. Tym bardziej nie może stanowić samodzielnego uzasadnienia dla tworzenia kolejnych obiektów przedszkolnych w kontekście długofalowych, negatywnych trendów demograficznych.

4. Dobre wzorce od sąsiednich gmin

Depopulacja to problem ogólnopolski, a wyzwania, z jakimi mierzy się Gmina Kołaczkowo, nie są pod tym względem wyjątkowe. Celem niniejszego scenariusza jest identyfikacja rozwiązań wdrażanych w porównywalnych samorządach oraz ocena, czy wnioski płynące z ich doświadczeń mogą okazać się pomocne w kontekście Gminy Kołaczkowo.

Do analizy porównawczej przyjęto gminy z powiatu wrzesińskiego oraz gminy graniczących, tj. **Strzałkowo, Miłosław, Żerków, Neklę, Pyzdry, Łądek oraz Wrześnię**. Dane dotyczące Gminy Września zostały uwzględnione jedynie pomocniczo z uwagi na jej znacznie większą skalę, zurbanizowany charakter oraz rolę ośrodka powiatowego, co omówiono szczegółowo w Scenariuszu 1. „Września wektorem rozwoju?”.

Grupa porównawcza

Poniższa tabela zawiera kluczowe parametry porównawcze: liczbę mieszkańców, powierzchnię, gęstość zaludnienia oraz wielkość budżetu. Tabela została uporządkowana według liczby mieszkańców. Dla ułatwienia analizy zastosowano kolorystyczne oznaczenia – zielony oznacza najlepszy wynik w danej kategorii, czerwony – najgorszy, a kolory pośrednie – wartości średnie. Dane Gminy Września nie zostały oznaczone kolorystycznie, ze względu na znaczące odchylenie od średnich, które mogłoby zaburzyć interpretację.

Tabela 77. Gminy porównawcze - dane podstawowe, 2024 r.

Gminy porównawcze - dane podstawowe, 2024 r.				
Gmina	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (km ²)	Gęstość zaludnienia	Budżet
Września	48481	222	218,5	320 824 370,53 zł
Strzałkowo	9875	142	69,4	70 926 805,46 zł
Miłosław	9760	132	73,9	68 676 241,10 zł
Żerków	9681	171	56,5	88 014 517,35 zł
Nekla	8021	96	83,7	59 902 223,00 zł
Pyzdry	6452	138	46,8	59 902 223,00 zł
Kołaczkowo	<u>5485</u>	<u>116</u>	<u>47,3</u>	<u>52 309 722,08 zł</u>
Łądek	5421	99	55,0	46 755 014,67 zł
ŚREDNIO*	7814	128	62	63 783 820,95 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych, GUS, *bez gminy Września

Gmina Kołaczkowo notuje wyniki poniżej średniej w każdej z kluczowych kategorii – pod względem liczby mieszkańców (7. miejsce), powierzchni (6. miejsce), gęstości zaludnienia (7. miejsce) oraz wielkości budżetu (7. miejsce). Wskazuje to na ograniczone zasoby organizacyjne i finansowe w porównaniu do sąsiadów.

Struktura sieci szkolnej

W drugiej tabeli przedstawiono dane związane z organizacją sieci szkół.

Tabela 78. Gminy porównawcze - zorganizowanie sieci szkół podstawowych

Gminy porównawcze - zorganizowanie sieci szkół podstawowych						
Gmina	Urodzenia 2024	Liczba szkół	Liczba uczniów w SP (RSPO 7.07)	Liczba mieszkańców/ liczbę szkół	powierzchnia / liczba szkół	średnia liczba uczniów w szkole
Września	437	12	5087	4040	18,5	423,92
Żerków	76	4	947	2420	42,75	236,75
Nekla	73	3	743	2674	32	247,67
Strzałkowo	59	2	814	4938	71	407,00
Miłosław	58	3	904	3253	44	301,33
Pyzdry	45	4	556	1613	34,5	139,00
Lądek	41	3	518	1807	33	172,67
Kołaczkowo	35	5	606	1097	23,2	121,20
ŚREDNIO*	55,29	3,43	726,86	2543,14	40,06	232,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych, GUS, *bez gminy Września

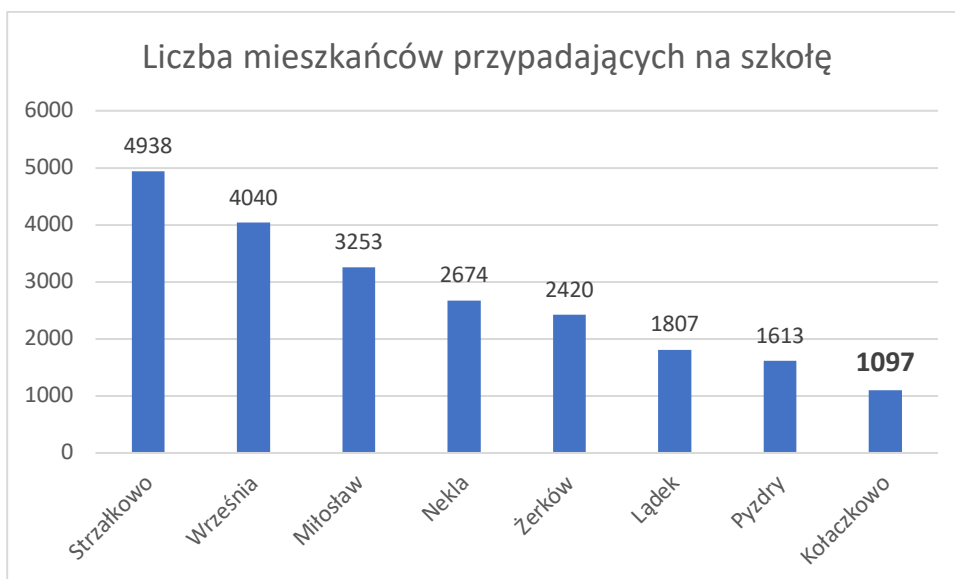
Z danych wynika, że Gmina Kołaczkowo posiada najbardziej rozdrobnioną i najmniej efektywną sieć szkół wśród analizowanych samorządów:

- Najniższa liczba urodzeń w 2024 r. (35) przy jednej z najwyższych liczby szkół (5),
- Najmniejsza średnia liczba uczniów w szkole (121,20),
- Najmniejsza liczba mieszkańców przypadająca na szkołę (1 097),
- Największe zagęszczenie szkół (średnio jedna szkoła na 23,2 km²),

Warto podkreślić, że gmina Nekla – dysponująca niemal dwukrotnie wyższym budżetem, prawie o połowę większą liczbą mieszkańców oraz ponad dwukrotnie większą liczbą urodzeń w 2024 roku – **prowadzi jedynie trzy szkoły podstawowe**. Strzałkowo, druga po Wrześni pod względem liczby ludności w grupie porównawczej, **zarządza zaledwie dwiema szkołami**. Z kolei Żerków, gmina o najwyższym budżecie wśród analizowanych (po wyłączeniu Wrześni), prowadzi cztery szkoły. Tymczasem **Gmina Kołaczkowo, najmniejsza w zestawieniu pod względem urodzeń i jedna z najmniejszych pod względem populacji, utrzymuje aż pięć szkół podstawowych**.

Analiza porównawcza jednoznacznie pokazuje, że Gmina Kołaczkowo funkcjonuje obecnie w warunkach relatywnej nieefektywności organizacyjnej sieci szkół. **Brak działań dostosowujących infrastrukturę oświatową do realnych potrzeb demograficznych skutkuje rosnącą dysproporcją względem gmin sąsiednich.**

Wykres 50. Liczba mieszkańców w przeliczeniu na liczbę szkół

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Gmina Kołaczkowo wyróżnia się najmniejszą liczbą mieszkańców przypadających na jedną szkołę.

Tabela 79. Zorganizowanie sieci przedszkolnej w gminach

Zorganizowanie sieci przedszkolnej w gminach				
Gmina	Urodzenia 2024	Liczba przedszkoli	Liczba dzieci w P (RSPO 7.07.2025)	Średnia liczba dzieci w przedszkolu (aktualnie)
Września	437	22	2025	92
Żerków	76	1	221	221
Nekla	73	5	361	72
Strzałkowo	59	3	343	114
Miłosław	58	4	359	90
Pyzdry	45	2	192	96
Łądek	41	2	113	57
Kołaczkowo	35	3 (4 w budowie)	138	46
ŚREDNIO*	55,29	2,86	246,71	99,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych, *bez gminy Września

Z analizy danych dotyczących organizacji sieci przedszkolnej w gminach porównawczych wynika, że również w tym obszarze Gmina Kołaczkowo osiąga wyniki poniżej średnich. W 2024 roku odnotowano w niej najmniejszą liczbę urodzeń (35), co w powiązaniu z liczbą dzieci w systemie przedszkolnym (138 dzieci) oraz liczbą przedszkoli (3), skutkuje jedną z najniższych średnich liczby dzieci przypadających na placówkę przedszkolną – 46 dzieci, przy średniej dla gmin porównawczych wynoszącej blisko 100.

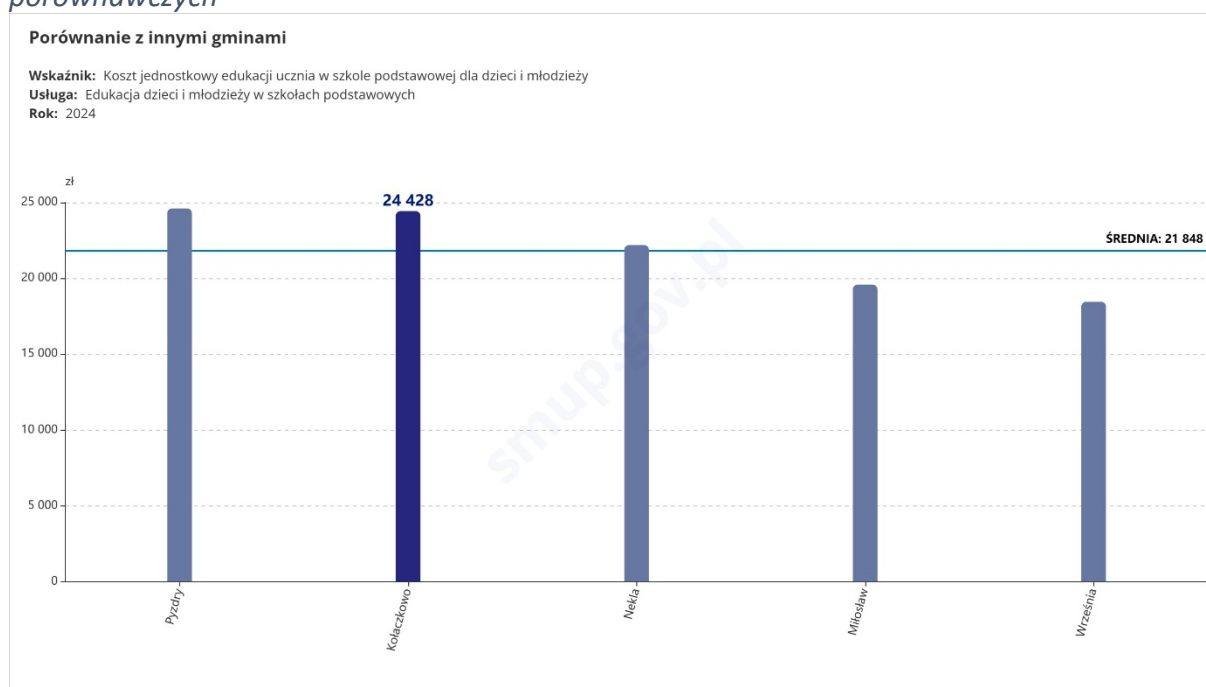
W tym miejscu należy podkreślić, że każda z gminnych szkół prowadzi dodatkowo oddziały przedszkolne, co powiększa liczbę dostępnych lokalizacji o kolejne 4, czyli razem 7. To oznacza dostępność oferty przedszkolnej w gminie Kołaczkowo na bardzo wysokim poziomie. Ponadto gmina jest w trakcie budowy nowego budynku przedszkola w Sokolnikach. Wpływ tej

inwestycji na organizację całej sieci oświatowej oraz jej efektywność został szczegółowo opisany w Scenariuszu 3. „*Nowe przedszkole w Sokolnikach a sieć oświatowa*”.

Warto również odnotować, że gminy takie jak Miłosław czy Nekla, które mają 4 i 5 przedszkoli, już dziś osiągają znacznie wyższe wskaźniki liczby dzieci przypadających na placówkę (90 i 72). Gmina Kołaczkowo, mimo mniejszej liczby przedszkoli, osiąga niższe wykorzystanie potencjału organizacyjnego, a dalszy spadek liczby urodzeń będzie pogłębiał ten problem. **W konsekwencji, utrzymywanie tak rozproszonej sieci lokalizacji może okazać się coraz mniej efektywne i trudne do uzasadnienia zarówno organizacyjnie, jak i ekonomicznie.**

Warto również zaznaczyć, że gmina Kołaczkowo ma jedno z wyższych kosztów jednostkowych edukacji ucznia w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży.

Rysunek 13. Koszt jednostkowy edukacji ucznia w szkole podstawowej w gminach porównawczych

Źródło: System monitorowania usług publicznych, <https://smup.gov.pl/>

WYNIKI EGZAMINÓW ÓSMOKLASISTY

W ramach porównań uwzględniono średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z trzech przedmiotów obowiązkowych: języka angielskiego, języka polskiego oraz matematyki, uzyskane w roku szkolnym 2024/2025. Dane pochodzą ze wszystkich gmin powiatu wrzesińskiego oraz gmin ościennych.

Wyniki egzaminów stanowią istotny wskaźnik efektywności edukacyjnej, choć nie wyczerpują całościowej oceny jakości pracy szkoły. Ich analiza pozwala jednak lepiej zrozumieć relatywną pozycję Gminy Kołaczkowo na tle sąsiadów.

Język angielski

Wyniki z języka angielskiego plasują Gminę Kołaczkowo (59,98%) w dolnej części stawki – na szóstym miejscu spośród ośmiu analizowanych gmin. Najwyższy wynik osiągnęła Nekla

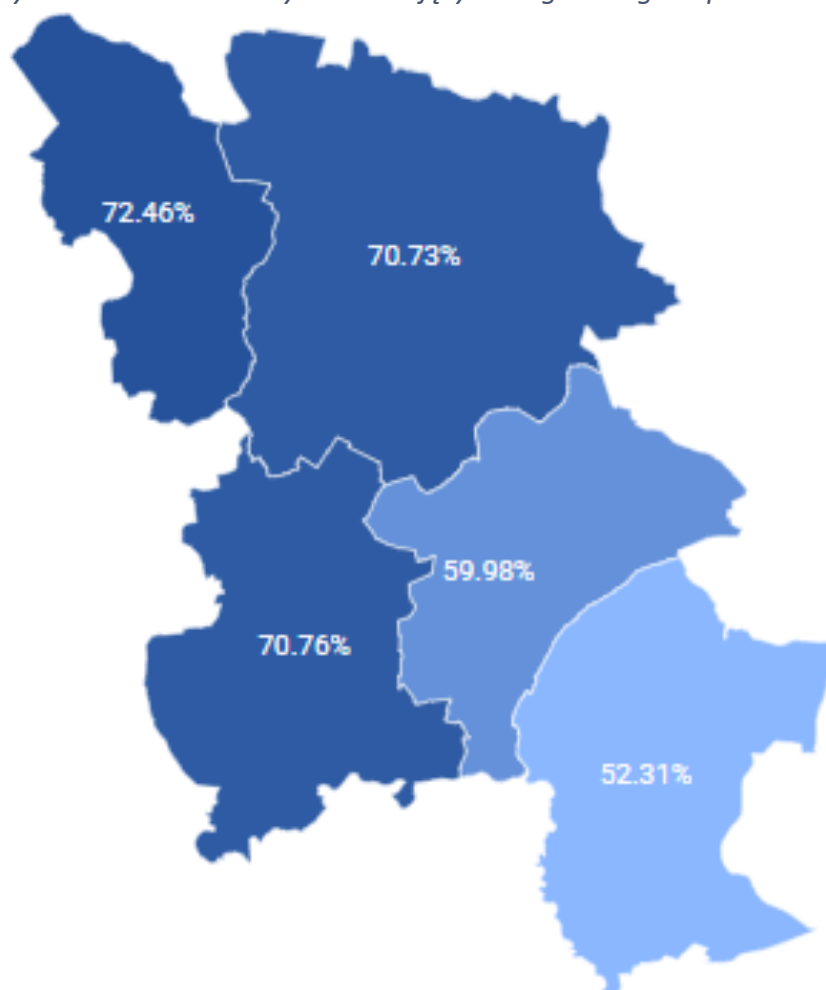
(72,46%), a bardzo dobre rezultaty uzyskały także Miłosław i Września (po 70,73%). Najniższe wyniki odnotowano w gminach Żerków (54,50%) oraz Pyzdry (52,31%).

Tabela 80. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych z języka angielskiego w 2024/2025

Średnie wyniki E-8 z w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych 2024/2025			
Język angielski	Rok szkolny 2024/2025	Liczba uczniów	Liczba szkół
Nekla	72,46%	94	3
Miłosław	70,73%	103	3
Września	70,73%	456	12
Lądek	60,40%	48	3
Strzałkowo	60,06%	96	2
Kołaczkowo	59,98%	66	5
Żerków	54,50%	74	4
Pyzdry	52,31%	55	4

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Rysunek 14. Średnie wyniki E-8 z języka angielskiego w powiecie wrzesińskim w 2025 r.

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

Język polski

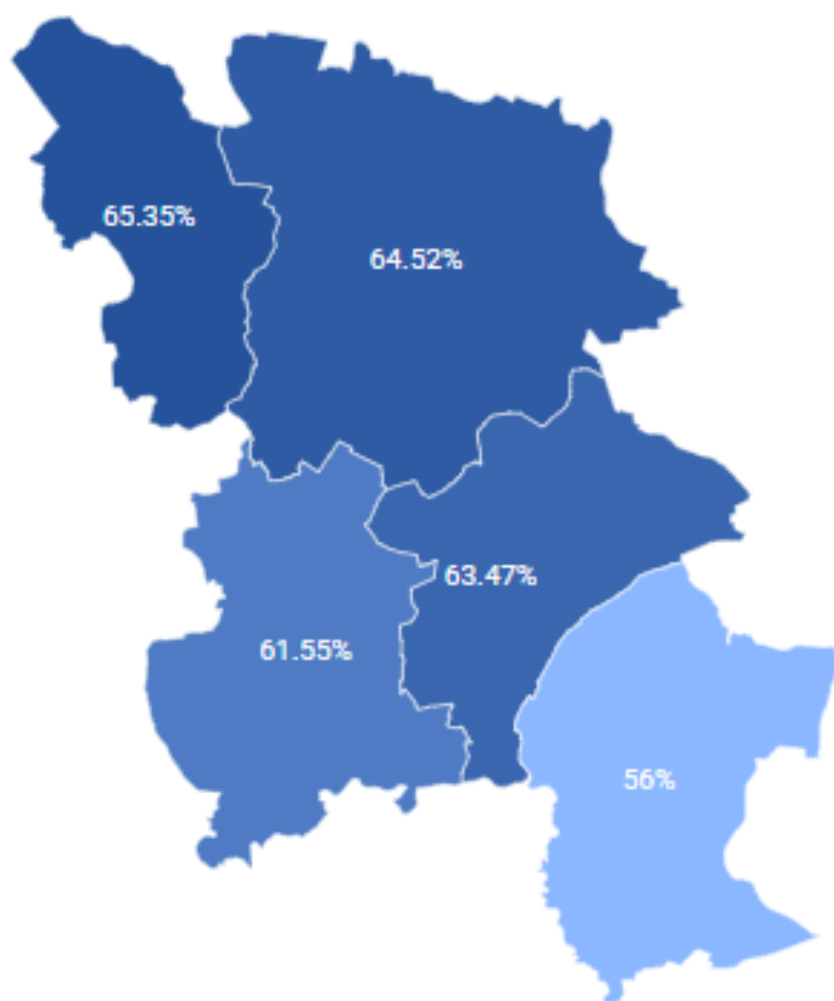
W przypadku języka polskiego Kołaczkowo wypada zdecydowanie lepiej – zajmuje trzecie miejsce z wynikiem 63,47%, ustępując jedynie Nekli (65,35%) i Wrześni (64,52%). Wynik ten świadczy o przyzwoitym przygotowaniu uczniów w zakresie kompetencji humanistycznych. Najślabiej wypadł Łądek (49,65%).

Tabela 81. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych z języka polskiego w 2024/2025

Średnie wyniki E-8 z w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych 2024/2025			
Język polski	Rok szkolny 2024/2025	Liczba uczniów	Liczba szkół
Nekla	65,35%	97	3
Września	64,52%	458	12
Kołaczkowo	63,47%	66	5
Miłosław	61,55%	103	3
Strzałkowo	61,35%	100	2
Żerków	60,96%	74	4
Pyzdry	56,00%	55	4
Łądek	49,65%	48	3

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Rysunek 15. Średnie wyniki E-8 z języka polskiego w powiecie wrzesińskim w 2025 r.

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

Matematyka

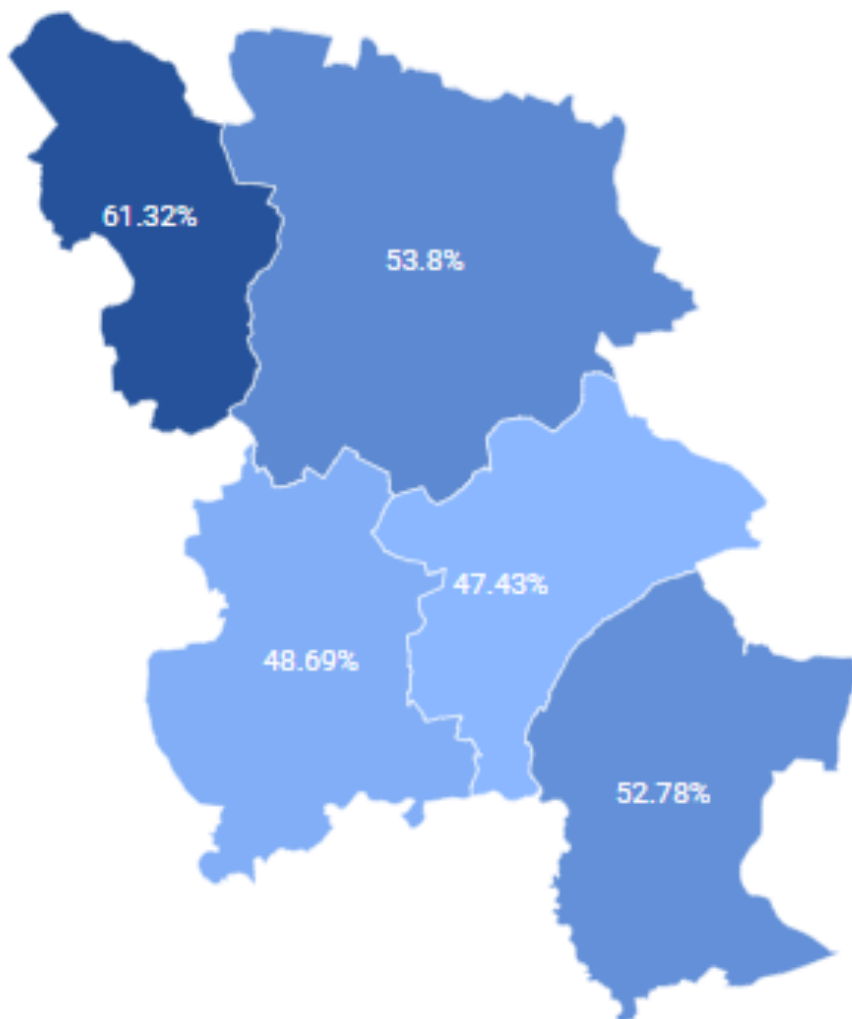
Wyniki z matematyki – najczęściej najtrudniejszego dla uczniów przedmiotu – ponownie lokują Kołaczkowo w dolnej części zestawienia (47,43%). Choć wynik ten jest zbliżony do średniej w grupie porównawczej, wyraźnie odstaje od lidera zestawienia – gminy Nekla (61,32%). Niższe wyniki uzyskały m.in. Strzałkowo (38,70%) i Łądek (37,10%).

Tabela 82. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych z matematyki w 2024/2025

Średnie wyniki E-8 z w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych 2024/2025			
Matematyka	Rok szkolny 2024/2025	Liczba uczniów	Liczba szkół
Nekla	61,32%	97	3
Września	53,80%	458	12
Pyzdry	52,78%	55	4
Miłosław	48,69%	103	3
Kołaczkowo	47,43%	65	5
Żerków	46,89%	74	4
Strzałkowo	38,70%	100	2
Lądek	37,10%	48	3

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Rysunek 16. Średnie wyniki E-8 z matematyki w powiecie wrzesińskim w 2025 r.

Źródło: www.mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/

Tabela 83. Wyniki E-8 w 2025 roku dla gminy Kołaczkowo w porównaniu do powiatu, województwa i kraju

Wyniki E-8 w 2025 roku dla gminy Kołaczkowo w porównaniu do powiatu, województwa i kraju				
2025	Gm. Kołaczkowo	P. Wrzesiński	Woj. Wielkopolskie	Polska
J. polski	63,47%	63,54%	61,63%	64%
Matematyka	47,43%	53,46%	47,41%	50%
J. angielski	59,98%	68,72%	67,11%	70%

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Podsumowanie: inspiracje i ostrzeżenia z najbliższego otoczenia

Analiza porównawcza z gminami sąsiednimi jasno pokazuje, że Gmina Kołaczkowo mierzy się z wyzwaniami typowymi dla wielu samorządów w Polsce, lecz w wielu aspektach wypada słabiej niż średnia w grupie odniesienia. Niewielka liczba mieszkańców, niska gęstość zaludnienia i ograniczony budżet stawiają Kołaczkowo w pozycji wymagającej szczególnej ostrożności w planowaniu polityki oświatowej.

Na tym tle najbardziej rzuca się w oczy **nieefektywna struktura gminnej oświaty**. Gmina Kołaczkowo, mimo najmniejszej liczby urodzeń i jednej z najniższych liczby ludności, utrzymuje aż pięć szkół podstawowych. Dla porównania, gminy takie jak Strzałkowo czy Nekla – znacznie większe i bogatsze – prowadzą jedynie dwie lub trzy szkoły. To powoduje rozdrobnienie zasobów, trudności w zapewnieniu pełnych etatów nauczycielom oraz nierówną jakość oferty edukacyjnej między placówkami. Parametry takie jak liczba uczniów przypadająca na szkołę, mieszkańców na placówkę czy przewidywana liczba uczniów w klasach pierwszych za 7 lat – wszystkie wskazują na konieczność **restrukturyzacji sieci oświatowej**.

Również sieć przedszkolna gminy Kołaczkowo cechuje się dużym rozproszeniem – edukacja przedszkolna prowadzona jest w aż 7 lokalizacjach (3 przedszkola i 4 oddziały przy szkołach), co generuje dodatkowe koszty operacyjne i utrudnia zapewnienie spójnego standardu edukacji. Choć z perspektywy subwencji bardziej opłaca się prowadzenie samodzielnych przedszkoli niż oddziałów przy szkołach, różnice finansowe nie są na tyle duże, by same w sobie uzasadniały budowę nowych obiektów. Jednak decyzja o budowie nowego przedszkola może być racjonalnym i długofalowo korzystnym posunięciem, jeżeli wynika ze strategicznego wykorzystania dostępnych środków zewnętrznych oraz służy trwałemu zwiększeniu majątku gminy i znaczącej poprawie warunków edukacyjnych. Kluczowym warunkiem efektywności takiej inwestycji jest jednak to, by nowy obiekt **nie był jedynie dodatkiem do już istniejącej sieci, lecz zastąpił inne, mniej efektywne lokalizacje**. W przeciwnym razie gmina, zamiast poprawiać sytuację, pogłębi rozproszenie infrastruktury i wzrost kosztów stałych, co w kontekście trwałego spadku liczby dzieci może prowadzić do przeciążenia budżetu.

Jakość edukacji w gminie Kołaczkowo – mierzona wynikami egzaminów ósmoklasisty za rok 2025 – nie odbiega znacząco od średnich w regionie, jednak nie stanowi również przewagi.

Na tle sąsiadów Kołaczkowo wypada dobrze w języku polskim, przeciętnie w matematyce i słabiej w języku angielskim. Na szczególne wyróżnienie zasługuje gmina Nekla – osiągająca bardzo dobre wyniki egzaminacyjne i utrzymująca jednocześnie zrównoważoną, efektywną strukturę sieci szkół. To właśnie takie gminy – bardziej zwarte, lepiej dostosowane organizacyjnie i operujące w ramach klarownej strategii edukacyjnej – mogą stanowić realne źródło inspiracji.

Uwaga dotycząca porównywalności warunków terytorialnych

Należy przyznać, że gmina Nekla jest najmniejsza pod względem powierzchni wśród gmin objętych porównaniem (96 km²). Jednakże różnica wynosząca zaledwie 20 km² nie tłumaczy aż tak znaczącego rozproszenia placówek w gminie Kołaczkowo. Tym bardziej, że inne gminy o zbliżonym lub nawet większym obszarze – takie jak Miłosław (132 km²) czy Pyzdry (138 km²) – z powodzeniem funkcjonują z 3–4 szkołami. Tym samym przykład Nekli – mimo odmiennych warunków terytorialnych – pozostaje istotnym punktem odniesienia w analizie potencjału reorganizacji sieci oświatowej w gminie Kołaczkowo.

WNIOSEK KLUCZOWY

Brak działań dostosowawczych w zakresie organizacji sieci szkół i przedszkoli nie zatrzyma negatywnych trendów demograficznych, za to zwiększy skalę trudności organizacyjnych oraz obciążeń finansowych. Gmina Kołaczkowo znajduje się w punkcie zwrotnym, w którym konieczne staje się podjęcie decyzji opartych na realnym potencjale i aktualnych potrzebach, a nie na historycznym stanie posiadania czy lokalnych sentymentach.

W przeciwnym razie utrzymywanie status quo będzie prowadzić do rosnącej nieefektywności i dalszego pogłębiania różnic między Kołaczkowem a lepiej zorganizowanymi gminami sąsiednimi. Tylko przemyślane i całościowe podejście – łączące poprawę warunków lokalowych z racjonalizacją sieci placówek – może przynieść trwałe efekty i zapewnić zrównoważony rozwój lokalnej edukacji.

5. Wyróżniki szkół – głos społeczności

Jedną z kluczowych intencji przyświecających pracom nad Ekspertyzą Oświatową dla Gminy Kołaczkowo było możliwie szerokie zaangażowanie lokalnej społeczności w wypracowanie rozwiązań dla wyzwania, jakim jest reorganizacja sieci oświatowej. W tym celu odbyto szereg spotkań: z radnymi, dyrektorami szkół, samorządami uczniowskimi i społecznościami szkolnymi. Kolejne etapy ekspertyzy są również ogłaszane podczas otwartych spotkań z mieszkańcami.

Wynika to z przekonania, że każdy samorząd ma prawo do samostanowienia o swoich sprawach, a ostateczne decyzje powinny być efektem możliwie szerokiego konsensusu. Choć przy tak trudnych decyzjach, jak reorganizacja sieci szkolnej, trudno oczekiwać pełnej jednomyślności, to tym większe znaczenie ma transparentność procesu – tak, aby każda decyzja była zrozumiała i dobrze uzasadniona.

W tym duchu zdecydowano się również oddać głos społecznościom szkolnym, które najlepiej znają swoje placówki i ich potencjał. Poproszono więc dyrektorów o wskazanie wyróżników swoich szkół – specjalizacji, mocnych stron lub unikalnych atutów – wraz z uzasadnieniem, analizą potrzebnych zasobów i planem działań. Celem było stworzenie obrazu szkół jako placówek, które mogłyby rozwijać swoje unikalne profile i ofertę edukacyjną odpowiadającą potrzebom uczniów i społeczności.

Poniżej pełna treść zaproszenia do dyrektorów przekazanego 04.07.2025 do urzędu.

Szanowne Panie Dyrektor,

kontaktujemy się w nawiązaniu do ustaleń ze spotkania podsumowującego pierwszą część ekspertyzy oświatowej, podczas którego mówiliśmy o wyróżnikach szkół.

Naszym celem jest poszukanie unikalnych wyróżników czyli specjalizacji lub mocnych stron, które pozwoliłyby budować unikalną ofertę względem pozostałych szkół w gminie, a nawet powiecie.

Zwracamy się z uprzejmą prośbą do każdej z Pań o informację zwrotną z odpowiedzią na pytanie o wyróżniki prowadzonych przez Panie szkół wraz z uzasadnieniem i planem działania. Może to być na przykład sport, nauki ścisłe, języki obce, edukacja ekologiczna, działalność artystyczna, oferta zajęć dodatkowych (jakich), integracyjny charakter szkoły z ofertą dla uczniów SPE lub dowolna inna dziedzina, która odpowiada potencjałowi szkoły oraz potrzebom uczniów i lokalnej społeczności. Prosimy o uzasadnienie wybranych wyróżników wraz z wskazaniem posiadanych atutów bądź potrzebnych zasobów. W planie działania prosimy o wskazanie koniecznych działań do podjęcia w celu zbudowania silnej marki własnej szkoły w oparciu o wybrane wyróżniki.

Będziemy wdzięczni za przesłanie Państwa propozycji do końca przyszłego tygodnia 11.07. Jeśli potrzebne jest więcej czasu to prosimy o informację. Jesteśmy także do dyspozycji w razie jakichkolwiek pytań lub potrzeby omówienia szczegółów.

Wnioski z analizy zgłoszonych propozycji

W poniższej tabeli przedstawiamy syntetyczne podsumowanie zgłoszonych propozycji ocenionych w trzech wymiarach:

- **Spójność** – na ile wyróżnik jest dopasowany do zasobów i specyfiki szkoły.
- **Realność** – ile czasu, środków i zasobów potrzeba, by wyróżnik wcielić w życie.
- **Potencjał** – czy wyróżnik może stać się wyróżnikiem budującym markę szkoły.

Szkoła / propozycja	Spójność	Realność*	Potencjał
SP Grabowo Królewskie 1) Oddziały specjalne & integracyjne 2) Sala sensoryczna 3) „Szkoła w naturze” + warsztaty eko 4) Montessori-przedszkole (3-4 l.) 5) Małe oddziały & finansowanie małych szkół	Wysoka – placówka wiejska, małe klasy, wolne sale; naturalne otoczenie sprzyja modelowi inkluzyjno-przyrodniczemu	Średnia+ – kadra chętna, część pomieszczeń gotowa; wymaga dodatkowych etatów specj. (nauczyciel wspomagający, fizjo, SI) i stabilnego montażu finansowego	Wysoki – integracja + Montessori tworzą niszę w skali gminy; szansa na dodatkową subwencję i granty PFRON/MEN
SP Bieganowo a) Profil integracyjny b) Szkoła sportu (unihokej + klasa sportowa) c) Edukacja ekologiczna (ogród, granty) d) Samodzielne pozyskiwanie środków	Bardzo wysoka – nowa sala gimnastyczna, sukcesy sportowe, duży teren; od 2023 r. część kadry w kursach oligofrenoped.	Wysoka – baza i kompetencje już są; uruchomienie klasy sportowej wymaga tylko zgody organu prowadzącego i sanepidu	Bardzo wysoki – sport + eko to komplementarne marki; otwiera drogę do programów „WF z AWF”, „Zielone szkoły”, sponsorów lokalnych
SP Kołaczkowo 1) Wirtualna strzelnica 2) Sala Doświadczenia Świata 3) Klub Absolwenta 4) Program „Aktywni i Zgrani” (tenis, kosz, siatkówka)	Średnia – duża szkoła z mocną kadrami specj.; strzelnica wpisuje się w lokalną tradycję Strzelców Kwiatowych, ale to wyróżnik nietypowy	Średnia – sensoryka możliwa od ręki (pomieszczenie + kadra jest); strzelnica wymaga min. 150–200 tys. zł oraz zezwoleń MON/MSWiA	Średni+ – strzelnica przyciąga medialnie i subwencję MON; Sala SI wzmacnia profil integracyjny

Szkoła / propozycja	Spójność	Realność*	Potencjał
SP Sokolniki – zestaw pięciu równoległych koncepcji: 1) Forest School / Edukacja leśna 2) Logopedia – „Szkoła Blisko Dziecka” 3) Program „Rozwiń skrzydła” – uczniowie zdolni 4) Pamięć & tradycja lokalna 5) STEAM / LEGO-KORBO	1) B. wysoka – las za płotem, małe klasy 2) Wysoka – gotowy gabinet, doświadczony logopeda 3) Średnia – zależy od stabilnej kadry i dojazdów na konkursy 4) Wysoka – żywa tradycja budowy szkoły w czynie społecznym 5) Wysoka – bogate zestawy LEGO, kadra przeszkolona	1) Wysoka – potrzebne tylko szkolenia outdoor 2) Wysoka – działa już, wymaga doposażenia 3) Średnia – zależna od środków na koła/transport 4) Wysoka – niskokosztowe, wymaga koordynacji 5) Średnia+ – zajęcia już ruszyły; skalowanie = czas nauczycieli	1) B. wysoki – unikalna pozycja „zielonej szkoły” 2) Wysoki – nisza dla SPE & profilaktyki 3) Średni – sukces w konkursach = marketing 4) Średni+ – wzmacnia więź międzypokoleniową 5) Wysoki – STEAM przyciąga rodziców technologicznych

***Legenda dla kolumny “Realność”:**

- **Bardzo wysoka** – możliwe do realizacji od ręki lub w < 12 miesięcy.
- **Wysoka** – potrzebne drobne inwestycje lub dodatkowy etat.
- **Średnia+ / Średnia** – wymaga większych nakładów (> 200 tys. zł) lub kilku etapów realizacji.

Wnioski

Wszystkie szkoły odpowiedziały na zaproszenie, prezentując wartościowe i autentyczne pomysły, zakorzenione w lokalnych zasobach, pasjach kadry i potrzebach społeczności. Wśród wyróżników pojawiły się m.in.: edukacja ekologiczna i leśna, edukacja regionalna, sport, profil STEAM, rozwój talentów, oferta dla uczniów z SPE, logopedia czy edukacja sensoryczna. Z oceny wynika, że:

1. **Wyróżniki są dobrze dopasowane do realiów poszczególnych szkół** – wynikają z ich lokalizacji, infrastruktury i doświadczeń kadry,
2. **Inicjatywy te mają wartość edukacyjną i społeczną** – wzmacniają tożsamość placówek i są źródłem dumy lokalnej.
3. **Naturalne punkty różnicujące już istnieją** – szkoły wykorzystują swoje przewagi jak lepsza infrastruktura sportowa, przewagą jak Kołaczkowo, Bieganowo opierają na nich swoje wyróżniki, szkoła w Sokolnikach może budować markę na bliskości przyrody i edukacji outdoor, a szkoła w Grabowie Królewskim szuka szansy w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).
4. **Każda ze szkół ma pomysł na swoją przyszłość:**
 - „Sport & integracja SPE” w Bieganowie,
 - „Forest School + STEAM” w Sokolnikach,
 - „Integracja SPE + Montessori” w Grabowie,
 - „Sala Doświadczenia Świata” w Kołaczkwie, a strzelnica jako projekt długofalowy.

Różnorodność propozycji należy ocenić pozytywnie, lecz ich mnogość rodzi ryzyko rozproszenia charakteru szkoły, dlatego warto scalić pokrewne pomysły pod jedną parasolową etykietą (szczególnie w przypadku szkoły w Sokolnikach).

Jednocześnie należy podkreślić, że warunkiem powodzenia jest zapewnienie dodatkowego, stabilnego źródła finansowania i wyznaczenie realnego harmonogramu wdrażania.

Podsumowanie

Zgłoszone wyróżniki pokazują zaangażowanie, pomysłowość i chęć działania ze strony szkolnych społeczności. To ważny i wartościowy sygnał. Jednak lekturze tych propozycji nieuchronnie towarzyszy refleksja, że **nawet najlepsza i najbardziej unikalna oferta edukacyjna nie rozwiąże kluczowego problemu, jakim jest trwały spadek liczby dzieci w gminie Kołaczkowo.**

Należy wyraźnie podkreślić, że opieranie istnienia placówki na uczniach spoza gminy nie jest rozwiązaniem racjonalnym. Przyjmowanie dzieci spoza gminy może mieć sens jedynie jako sposób na dopełnienie już istniejących oddziałów, ale nigdy jako uzasadnienie istnienia całej szkoły.

Zapewnienie oferty edukacyjnej to ustawowe zadanie własne gminy, które wiąże się z koniecznością dopłat ze środków własnych, a zatem powinno być traktowane jak inwestycja w lokalną społeczność. Tak jak oczywistym absurdem byłoby przeznaczanie budżetu jednej gminy na inwestycje w innej – na przykład na poprawę jej infrastruktury drogowej zamiast własnej – tak samo należy postrzegać uzasadnianie utrzymywania szkół uczniami z zewnątrz.

To gorzka konkluzja, gdyż oznacza, że szkoły, które mają wyjątkową ofertę, unikalną atmosferę i zaangażowaną kadrę, mogą po prostu nie mieć komu tej oferty przedstawić.

6. Prognoza wypełnienia szkół na bazie urodzeń

Cel scenariusza

Celem niniejszego scenariusza jest ukazanie, w jaki sposób zmieniająca się liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo wpłynie w nadchodzących latach na liczebność uczniów w oddziałach klasowych, a w konsekwencji na całą strukturę organizacyjną szkół.

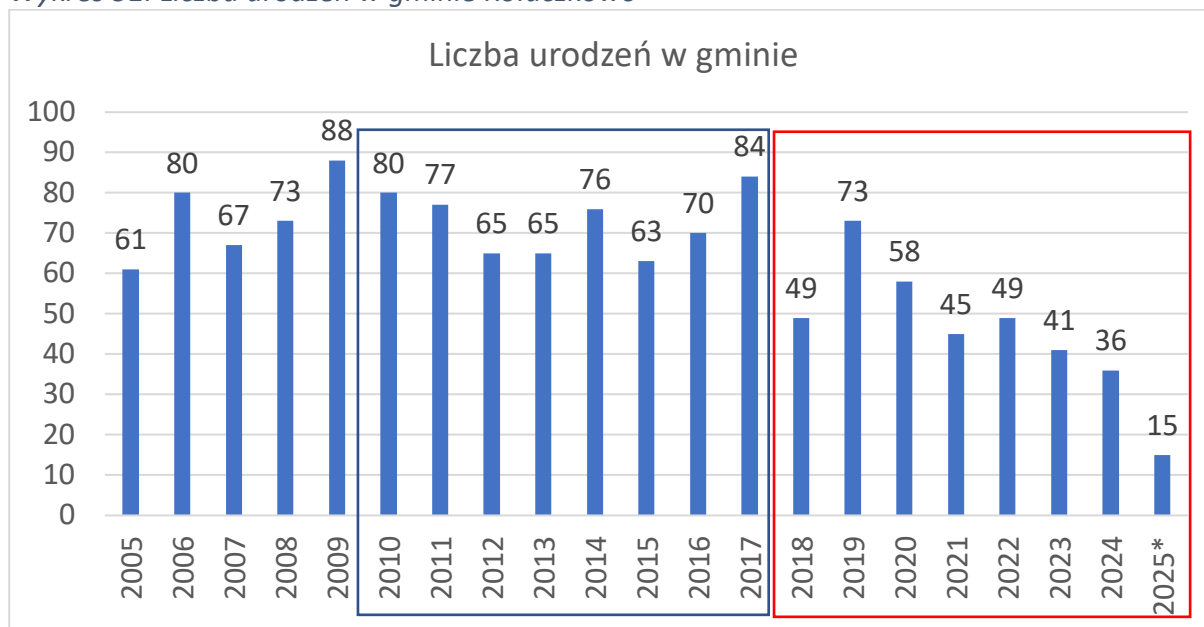
Na podstawie dostępnych danych demograficznych możliwe jest nie tylko oszacowanie prognozowanej liczby uczniów w perspektywie 7-8 lat, ale także skali wyzwań, przed jakimi stanie gmina, jeśli nie zostaną podjęte działania dostosowawcze. Scenariusz ten stanowi punkt wyjścia do dyskusji nad tym, jak dostosować sieć szkolną do realnych potrzeb demograficznych, tak aby zapewnić uczniom dobrą jakość edukacji w racjonalnie zorganizowanym systemie.

Urodzenia

Dane o liczbie urodzeń z 2024 umożliwiają prognozowanie liczby uczniów w perspektywie siedmiu lat, czyli dla roczników 2017-2024, które rozpoczną naukę w klasie pierwszej w latach szkolnych 2025/2026–2031/2032.

Ponieważ dostępne są również dane za pierwsze półrocze 2025 roku (15 urodzeń), przyjęto założenie proporcjonalności i prognozowaną liczbę urodzeń dla całego roku oszacowano na 30 dzieci. Pozwala to wydłużyć horyzont prognozy o jeden rok – do roku szkolnego 2032/2033.

Wykres 51. Liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo

Źródło: USC UG Kołaczkowo, *urodzenia za okres styczeń - czerwiec

Na wykresie z liczbą urodzeń zaznaczono dwa zakresy roczników:

- **Niebieski obszar** obejmuje roczniki 2010–2017, czyli dzieci, które powinny uczęszczać do klas I-VIII w roku szkolnym 2024/2025. W tym okresie w gminie urodziło się 580 dzieci. Tymczasem rzeczywista liczba uczniów we wszystkich szkołach funkcjonujących

na terenie gminy wynosi 530, z czego 28 uczniów pochodzi spoza gminy. Oznacza to, że faktyczna liczba uczniów będących mieszkańcami gminy wynosi jedynie 502, co odpowiada **87%** dzieci urodzonych w tym okresie. Zjawisko takie może wynikać z migracji, nieaktualnej bazy meldunkowej czy wyboru placówek poza terenem gminy.

- **Czerwony obszar** obejmuje roczniki 2018–2025 – łącznie 381 dzieci (przy prognozie urodzeń dla 2025 roku wynoszącej 30). Oznacza to, że w roku szkolnym 2032/2033 maksymalna liczba dzieci w systemie wyniesie 381. Jednak przyjmując aktualną wartość wskaźnika liczby uczniów w szkołach wobec urodzonych na poziomie 87%, należy się spodziewać 331 uczniów.

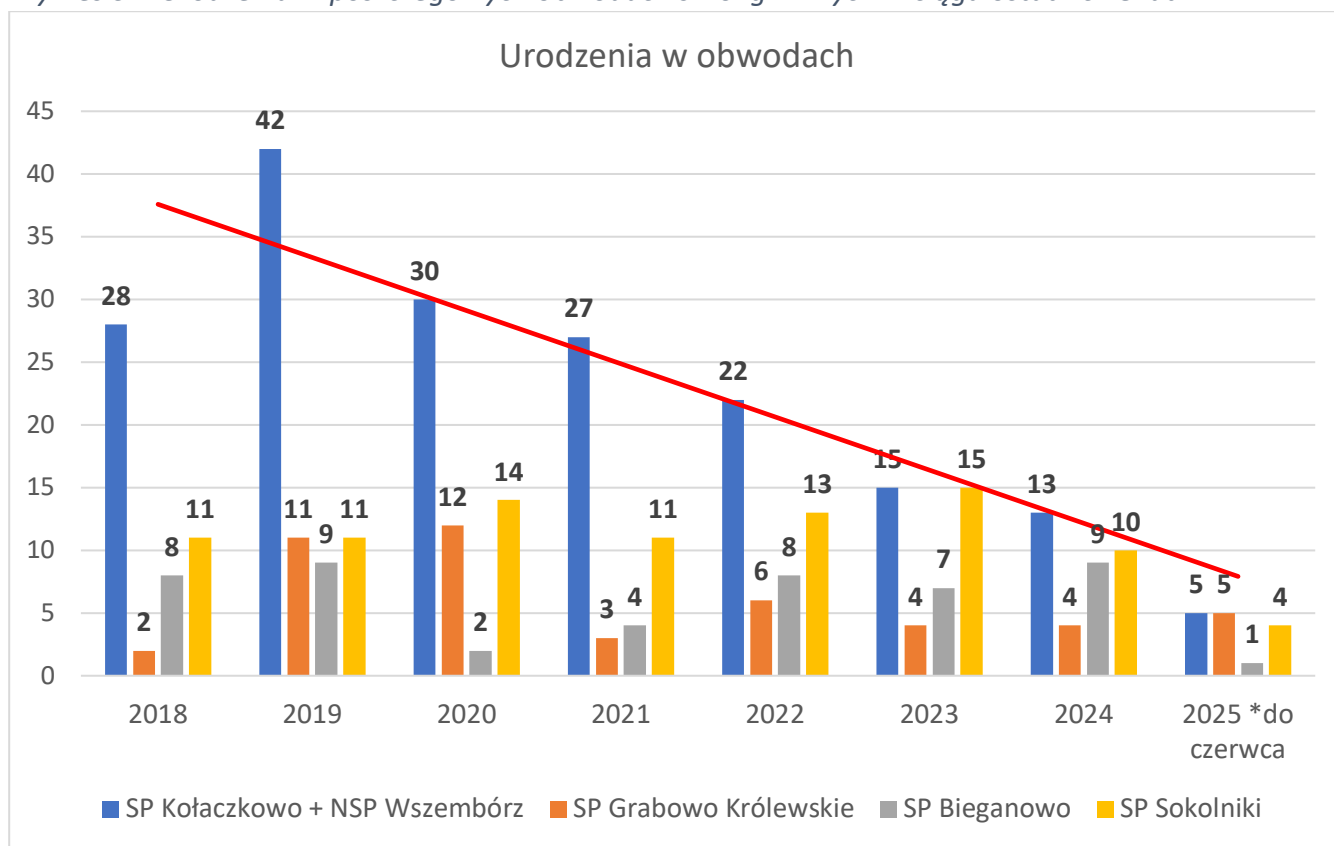
Szczegółowe dane o urodzeniach dla roczników 2018-2025 (obszar czerwony) w podziale na sołectwa i obwody szkół przedstawia Tabela 84.

Tabela 84. Urodzenia w sołectwach gminy Kołaczkowo w podziale na obwody szkół podstawowych

Urodzenia w sołectwach - obwody SP									
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	*2025	Razem
SP Kołaczkowo + NSP Wszembórz	28	42	30	27	22	15	13	*5	*182
Kołaczkowo	9	14	17	9	5	5	4	*1	*64
Łagiewki	0	1	0	0	0	0	0	*0	*1
Żydowo	2	2	2	2	3	1	1	*1	*14
Borzykowo	5	13	8	7	6	4	4	*0	*47
Wszembórz	2	7	1	5	4	1	4	*2	*26
Cieśle Małe	3	0	1	0	0	2	0	*0	*6
Cieśle Wielkie	3	2	0	0	1	0	0	*0	*6
Budziłowo	2	2	0	3	3	2	0	*1	*13
Spłatwie	2	1	1	1	0	0	0	*0	*5
SP Sokolniki	11	11	14	11	13	15	10	*4	*89
Sokolniki	9	3	7	4	2	8	3	*2	*38
Gałęzewice	1	2	2	3	4	4	2	*0	*18
Szamarzewo	0	1	3	2	1	1	3	*2	*13
Gorazdowo	1	5	2	2	6	2	2	*0	*20
SP Bieganowo	8	9	2	4	8	7	9	*1	*48
Bieganowo	4	5	1	3	1	5	4	*0	*23
Zieliniec	4	4	1	1	7	2	5	*1	*25
SP Grabowo Kr.	2	11	12	3	6	4	4	*5	*47
Grabowo Królewskie	1	5	9	1	4	2	1	*3	*26
Krzywa Góra	1	6	3	2	2	2	3	*2	*21
RAZEM	49	73	58	45	49	41	36	*15 /**30	*366/ **381

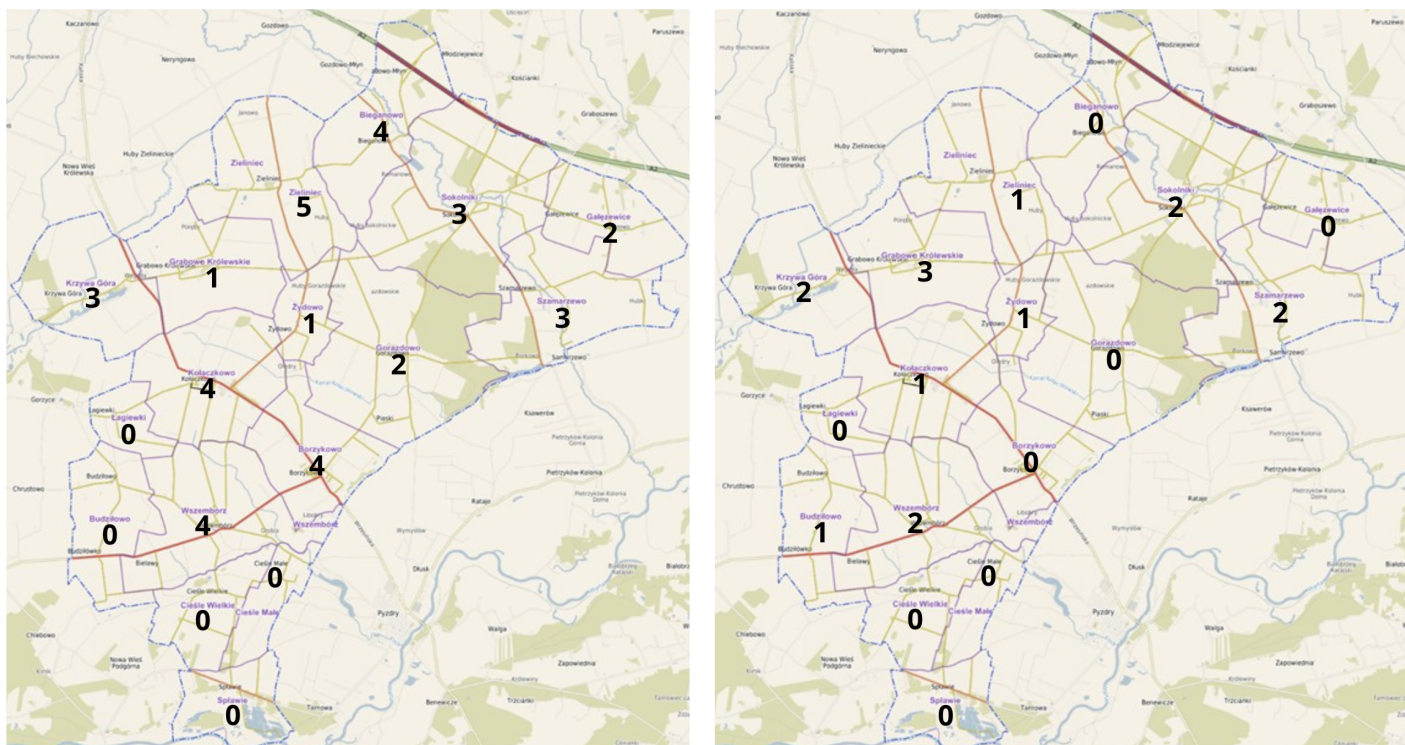
*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo, *urodzenia do czerwca 2025, **prognoza na 2025*

Wykres 52. Urodzenia w poszczególnych obwodach szkół gminnych w ciągu ostatnich 8 lat

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Rysunek 17. Urodzenia w sołectwach na terenie gminy Kołaczkowo – po lewej w 2024 r., po prawej w pierwszej połowie 2025 r.

Prognoza liczby pierwszoklasistów

W Gminie Kołaczkowo liczba dzieci rozpoczynających naukę w klasie pierwszej **jest istotnie niższa niż liczba urodzeń**, dlatego opracowano dwa warianty prognozy liczby pierwszoklasistów w kolejnych latach szkolnych:

- **Wariant optymistyczny** – zakłada, że wszystkie dzieci urodzone na terenie gminy rozpoczną naukę w szkołach podstawowych zlokalizowanych w jej granicach,
- **Wariant realistyczny** – zakłada, że do szkół na terenie gminy trafi taki odsetek dzieci, jaki wynika ze stosunku liczby uczniów do liczby urodzeń w rocznikach 2010–2017, czyli 87%.

Tabela 85. Prognozowana liczba pierwszoklasistów w latach szkolnych 2026-2033

Prognozowana liczba pierwszoklasistów							
	2026 /2027	2027 /2028	2028 /2029	2029 /2030	2030 /2031	2031 /2032	2032 /2033
Wariant optymistyczny	73	58	45	49	41	36	30
Wariant realistyczny	64	50	39	43	36	31	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Prognoza zapotrzebowania na oddziały klas pierwszych

Na podstawie prognozowanej liczby pierwszoklasistów można oszacować potrzebną liczbę oddziałów klas pierwszych, czyli realne zapotrzebowanie organizacyjne w lokalnej sieci oświatowej.

Wartość ta wynika z podzielenia liczby uczniów w danym roczniku przez założoną liczebność oddziału. Na bazie danych z wariantu realistycznego przeprowadzono symulację dla dwóch wariantów liczebności oddziałów:

- **20 uczniów w oddziale (kolor niebieski)** – zgodnie z oczekiwaniami społeczności szkolnych zgłaszanymi podczas konsultacji,
- **25 uczniów w oddziale (kolor pomarańczowy)** – liczebność zgodna z przepisami prawa dla klas I-III; dla klas IV-VIII nie określono limitu.

Poniższa tabela zestawia prognozowaną liczbę potrzebnych oddziałów w zależności od przyjętej liczebności uczniów w oddziale – odpowiednio 20 i 25.

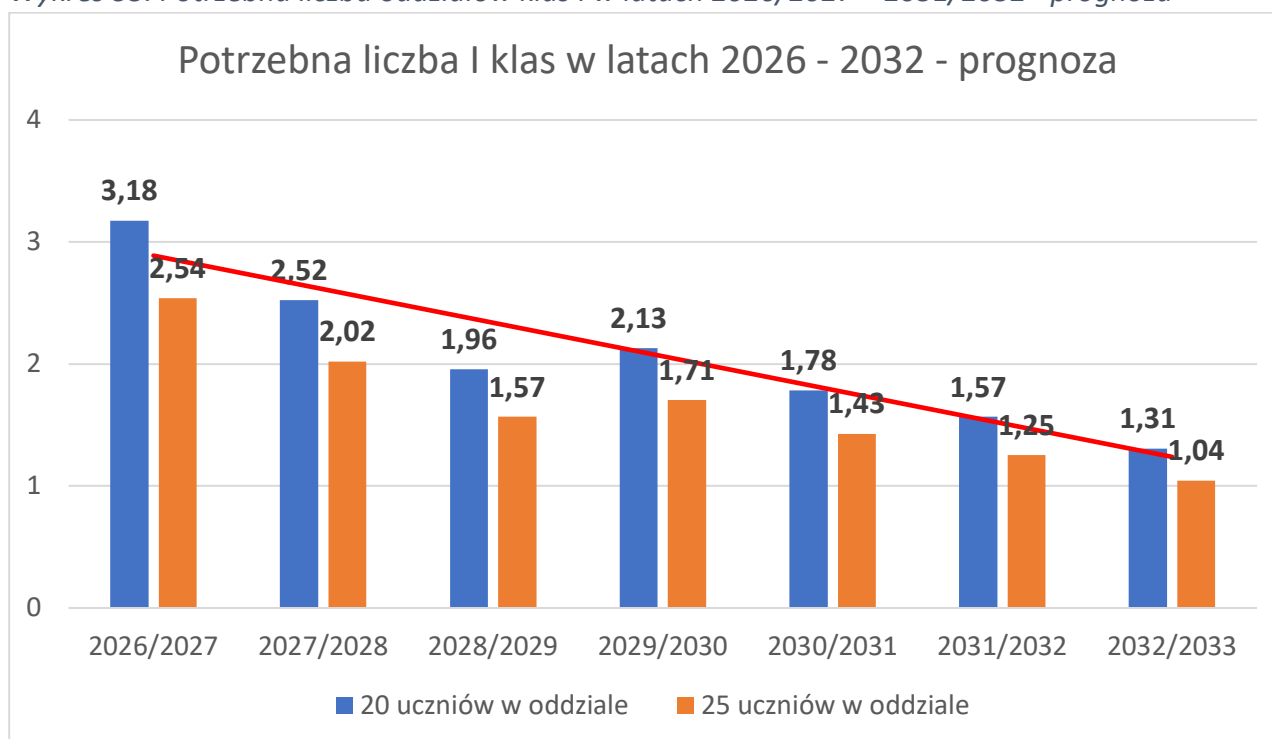
Tabela 86. Potrzebna liczba oddziałów klas pierwszych w latach szkolnych 2026-2033

Zapotrzebowanie na klasy pierwsze w latach 2026/2027 - 2032/2033								
	Liczebność oddziału	2026 /2027	2027 /2028	2028 /2029	2029 /2030	2030 /2031	2031 /2032	2032 /2033
Wariant optymistyczny	20	3,65	2,90	2,25	2,45	2,05	1,80	1,50
	25	2,92	2,32	1,80	1,96	1,64	1,44	1,20
Wariant realistyczny	20	3,18	2,52	1,96	2,13	1,78	1,57	1,31
	25	2,54	2,02	1,57	1,71	1,43	1,25	1,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Wyniki z powyższej tabeli obrazuje wykres 53. Jak widać, od roku szkolnego 2026/2027 zapotrzebowanie będzie systematycznie maleć.

Wykres 53. Potrzebna liczba oddziałów klas I w latach 2026/2027 – 2031/2032 - prognoza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

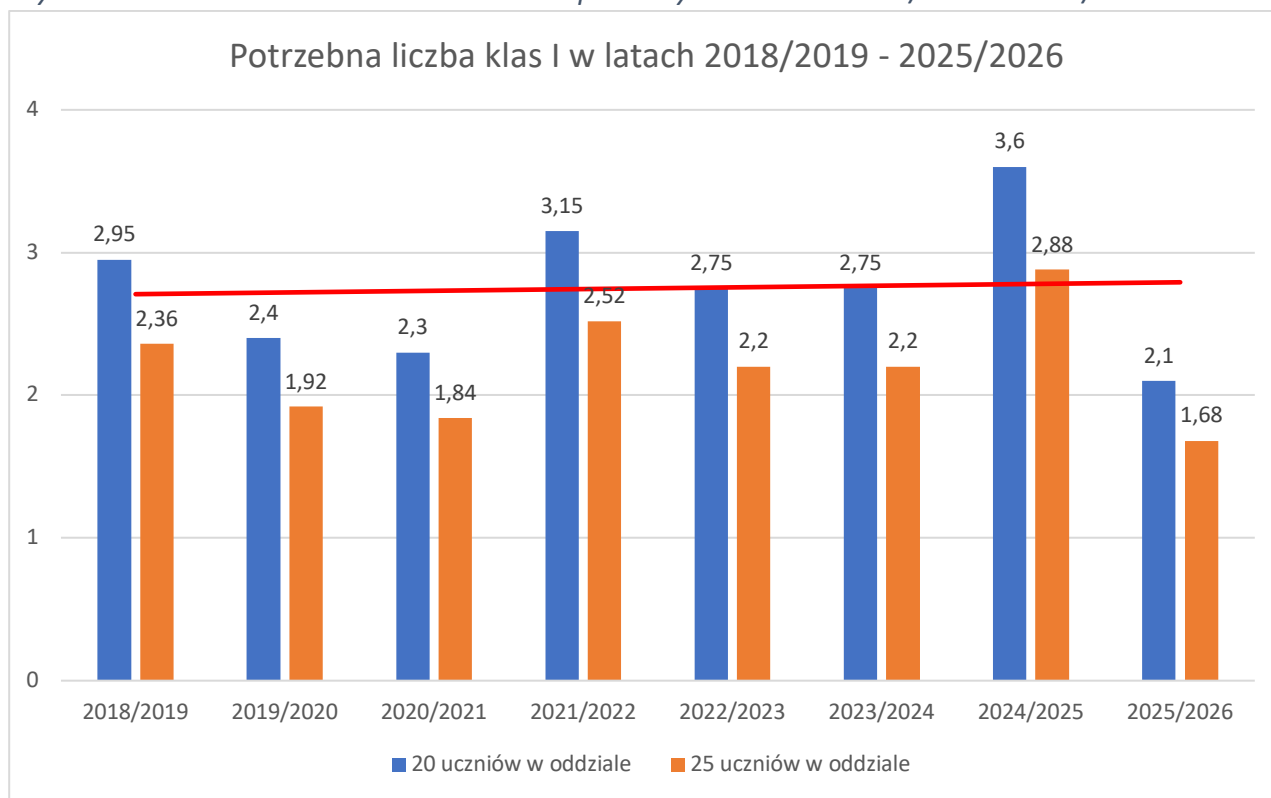
Wnioski z prognozy:

- Rok szkolny **2026/2027** będzie ostatnim, w którym zapotrzebowanie przekracza 3 oddziały przy liczebności 20 uczniów,
- Od roku szkolnego **2028/2029** wystarczą już tylko **2 oddziały** dla pierwszoklasistów z całej gminy dla oddziałów 25-osobowych, a od 2030/2031 również dla oddziałów 20-osobowych.

Dla porównania, w minionych ośmiu latach (2018/2019–2025/2026) również obserwowano zbyt niską liczbę uczniów, aby każda szkoła prowadziła pełnowymiarowy oddział pierwszoklasistów. Jednak sytuacja była wtedy bardziej stabilna i nie dawała jednoznacznego

sygnału do zmian, co utrudniało przeprowadzenie reorganizacji. Obecnie dynamika spadku staje się wyraźna i trwała.

Wykres 54. Potrzebna liczba oddziałów klas pierwszych w latach 2018/2018 – 2025/2026

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Konsekwencje dla wypełnienia szkół

Systematyczny spadek liczby urodzeń, a w konsekwencji malejąca liczba pierwszoklasistów, będzie mieć bezpośredni wpływ na stopień wypełnienia szkół podstawowych w Gminie Kołaczkowo.

Przy utrzymaniu obecnej struktury, czyli pięciu szkół podstawowych na terenie gminy prowadzących równoległy nabór, liczba uczniów w nadchodzących latach okaże się niewystarczająca do racjonalnego zorganizowania oddziałów w każdej placówce.

Poniższe zestawienia przedstawiają prognozowaną liczbę uczniów oddziałów klas pierwszych w latach 2025/2026 – 2032/2033 dla poszczególnych szkół w wariantach optymistycznym i realistycznym. Do obliczeń przyjęto, że każde dziecko trafia do szkoły zgodnej z przypinaniem obwodowym, a struktura obwodów pozostaje bez zmian.

Należy podkreślić, że na terenie obwodu szkoły podstawowej w Kołaczkowie funkcjonuje również bezobwodowa szkoła podstawowa we Wszemborzu, dlatego prognozowana liczba pierwszoklasistów podzieli się między te dwie placówki.

Tabela 87. Prognoza liczebności oddziałów klas pierwszych dla lat 2026/2027 – 2032/2033 – wariant optymistyczny

Liczebność klas pierwszych w latach 2026 - 2033 – wariant optymistyczny								
	2026 /2027	2027 /2028	2028 /2029	2029 /2030	2030 /2031	2031 /2032	2032 /2033	Suma
SP Kołaczkowo + SP Wszembórz	42	30	27	22	15	13	10	159
SP Sokolniki	11	14	11	13	15	10	8	82
SP Bieganowo	9	2	4	8	7	9	2	41
SP Grabowo Królewskie	11	12	3	6	4	4	10	50
łącznie uczniów	73	58	45	49	41	36	30	332

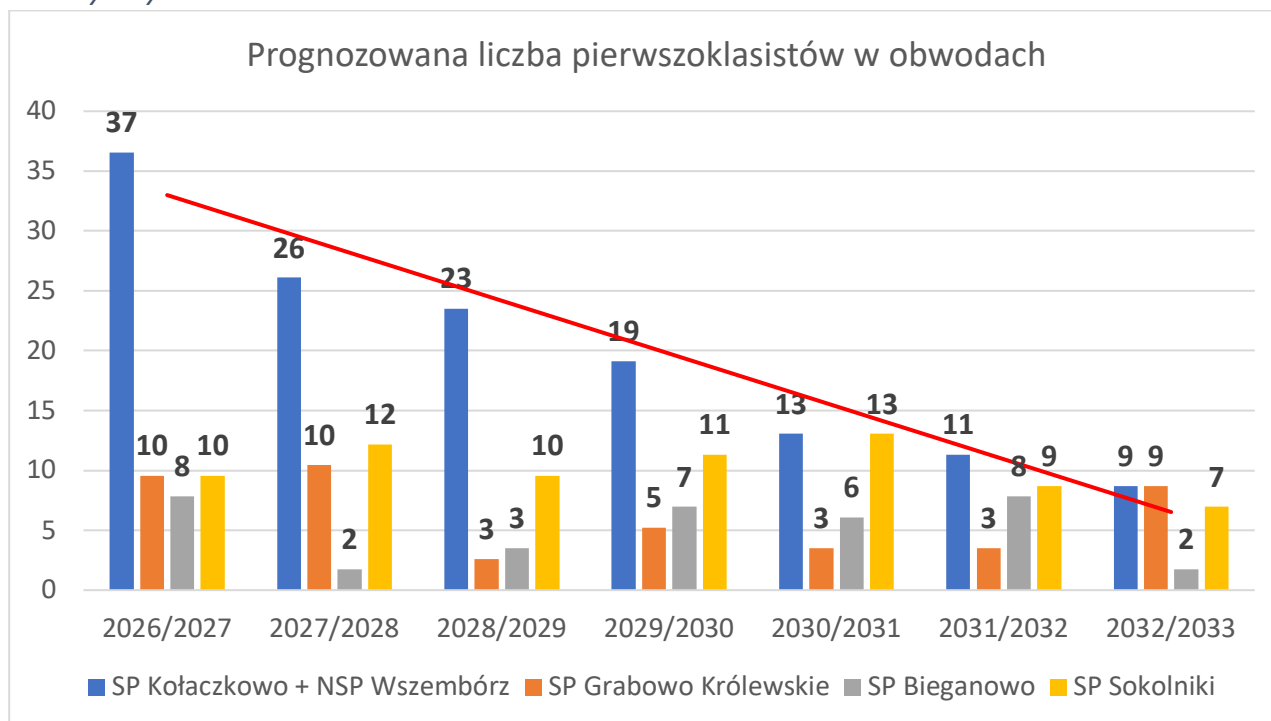
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Tabela 88. Prognoza liczebności oddziałów klas pierwszych dla lat 2026/2027 – 2032/2033 – wariant realistyczny

Liczebność klas pierwszych w latach 2026 - 2033 – wariant realistyczny								
	2026 /2027	2027 /2028	2028 /2029	2029 /2030	2030 /2031	2031 /2032	2032 /2033	Suma
SP Kołaczkowo + SP Wszembórz	37	26	23	19	13	11	9	138
SP Sokolniki	10	12	10	11	13	9	7	71
SP Bieganowo	8	2	3	7	6	8	2	36
SP Grabowo Królewskie	10	10	3	5	3	3	9	44
łącznie uczniów	64	50	39	43	36	31	26	289

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Wykres 55. Prognozowana liczba pierwszoklasistów w szkołach obwodach – wariant realistyczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Liczba oddziałów – zapotrzebowanie a rzeczywistość

Końcowe zestawienie przedstawia zestawienie faktycznego zapotrzebowania na oddziały klas pierwszych w kolejnych latach z liczbą oddziałów, jaka powstanie przy braku reorganizacji, czyli w sytuacji, gdy każda szkoła będzie nadal prowadzić własny nabór. Uwzględniono dwa warianty liczebności oddziałów - zgodny z oczekiwaniami społecznymi, czyli 20 uczniów w oddziale oraz zgodny z przepisami prawa, czyli 25 uczniów w oddziale.

Tabela 89. Zestawienie liczby uczniów i oddziałów – potrzebnych i faktycznych w latach szkolnych 2025-2033

Uczniowie w klasach pierwszych – zapotrzebowanie a rzeczywistość								
	2025 /2026	2026 /2027	2027 /2028	2028 /2029	2029 /2030	2030 /2031	2031 /2032	2032 /2033
Liczba potrzebnych oddziałów (20 uczniów)	2,13	3,18	2,52	1,96	2,13	1,78	1,57	1,31
Liczba potrzebnych oddziałów (25 uczniów)	1,71	2,54	2,02	1,57	1,71	1,43	1,25	1,04
Liczba oddziałów przy braku zmian w sieci	5 (125)	5 (125)	5 (125)	5 (125)	5 (125)	5 (125)	5 (125)	5 (125)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Wnioski

Scenariusz 6 pokazuje w sposób jednoznaczny, że systematyczny spadek liczby urodzeń w gminie Kołaczkowo już w najbliższych latach przełoży się na istotne zmniejszenie liczby uczniów w klasach pierwszych szkół podstawowych. W efekcie:

- **Nastąpi trwałe obniżenie liczby uczniów** wchodzących do gminnego systemu oświaty – z obecnych 84 urodzeń (rocznik 2017) do 30 (prognoza dla rocznika 2025).
- **Rzeczywista liczba uczniów klas I będzie jeszcze niższa**, ponieważ tylko ok. 87% dzieci urodzonych w gminie trafia do lokalnych szkół – część wybiera szkoły w innych gminach lub nie figuruje w systemie z powodu migracji bądź nieaktualnych ewidencji.
- W analizie uwzględniono dwa warianty liczebności oddziałów: **20 uczniów** (zgodnie z oczekiwaniami lokalnych społeczności) i **25 uczniów** (zgodnie z obowiązującymi przepisami). **W każdym wariantcie liczba uczniów jest zbyt mała**, aby utrzymać pięć równoległych naborów do klas pierwszych.

7. Dostosowanie sieci szkół

Z dotychczasowych analiz wynika, że aktualna sieć szkół w gminie Kołaczkowo nie odpowiada zarówno obecnym potrzebom jak i przyszłym wyzwaniom – nie tylko w zakresie liczby uczniów, ale też możliwości zapewnienia im równego dostępu do jakościowej oferty edukacyjnej.

Co więcej, w obecnym kształcie sieć szkół nie odpowiada już oczekiwaniom samych zainteresowanych. Podczas spotkań przedstawiciele społeczności szkolnych sygnalizowali potrzebę dalszych inwestycji, takich jak termomodernizacja budynków czy rozwój infrastruktury sportowej.

Zgodnie z wnioskami z wcześniejszych rozdziałów, gmina Kołaczkowo przeznacza na oświatę ponadprzeciętne środki, lecz nie przekłada się to na satysfakcję użytkowników ani efekty kształcenia. Analiza dowodzi, że w tej chwili środki są pochłaniane przez nieadekwatną do potrzeb sieć oświatową, a konkretnie nadmiar miejsc w systemie względem zapotrzebowania aktualnego, a tym bardziej przyszłego.

Celem niniejszego scenariusza jest zaprezentowanie możliwych wariantów organizacji gminnej sieci szkół podstawowych tak, by efektywniej wydatkować budżet oświatowy, w szczególności skupiając się na poprawie warunków dla uczniów.

Aktualna sieć szkół

Na poniższej mapie przedstawiono aktualną sieć szkół w gminie Kołaczkowo:

1. Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Kołaczkowie | gminna
2. Szkoła Podstawowa im. Haliny Konopackiej w Bieganowie | gminna
3. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Grabowie Królewskim | gminna
4. Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Sokolnikach | gminna
5. Społeczna Szkoła Podstawowa we Wszemborzu | niesamorządowa

Rysunek 18. Mapa sieci szkół w gminie Kołaczkowo

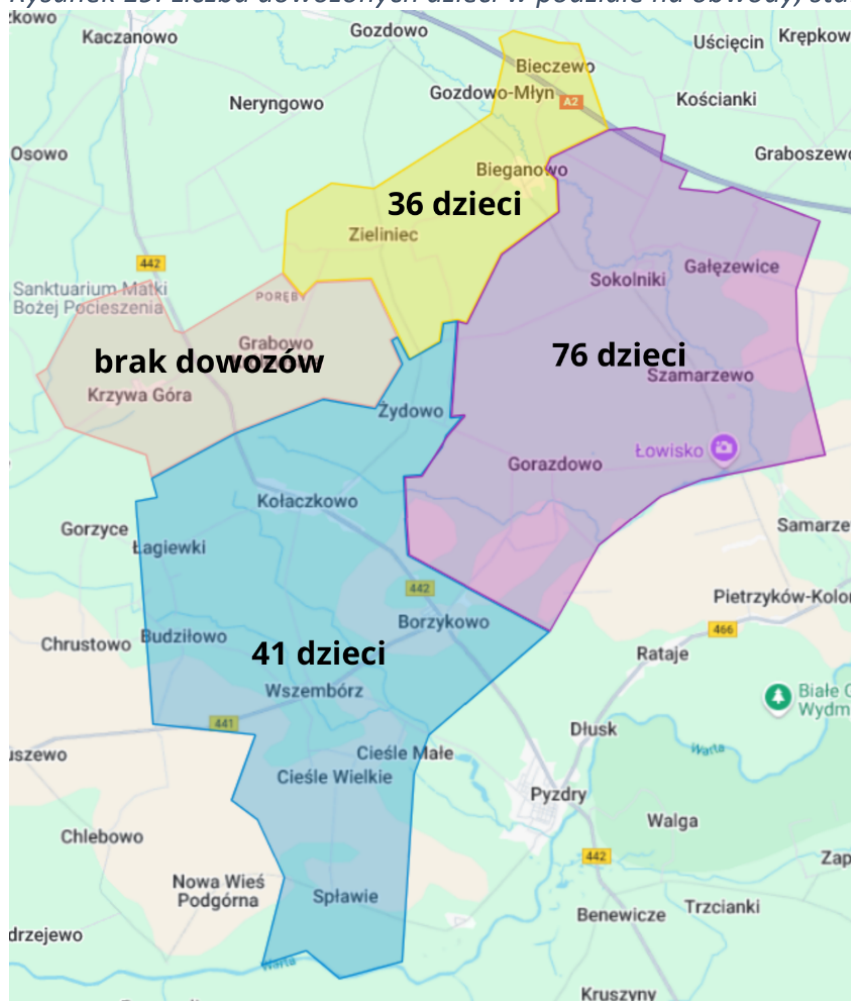

Źródło: Opracowanie własne, Google maps

Obwody i dowozy

Na aktualny układ sieci szkół warto spojrzeć również przez pryzmat wyznaczonych obwodów, które przedstawiono kolorami na poniższej mapie. Ma to szczególne znaczenie przy porównywaniu liczby uczniów pomiędzy placówkami, ponieważ szkoła obejmująca większy obszar obwodu naturalnie będzie miała potencjalnie więcej uczniów niż szkoła o obwodzie mniejszym. Uwzględnienie tej zależności jest kluczowe dla właściwej interpretacji danych o wielkości szkół i planowania zmian w strukturze organizacyjnej szkół.

Rysunek 19. Liczba dowożonych dzieci w podziale na obwody, stan na rok szkolny 2024/2025

Źródło: UG Kołaczkowo

Na mapie obwodów, oprócz przebiegu granic przypisanych do poszczególnych szkół, uwzględniono również liczbę uczniów dowożonych do placówek w każdym z obwodów. Analiza tych danych pozwala lepiej zrozumieć aktualny układ sieci szkół oraz skalę zorganizowanego transportu.

Na uwagę zasługuje fakt, że za aż blisko połowę wszystkich dowozów na terenie gminy Kołaczkowo odpowiada szkoła w Sokolnikach. Przy 76 uczniach dowożonych jest to także przeszło połowa wszystkich uczniów tej szkoły.

Bliższa analiza wykazała, że przyczyny takiego stanu rzeczy można upatrywać w trasie autobusu dowożącego uczniów do szkoły w Sokolnikach. Okazuje się, że trasa obejmuje nie tylko miejscowości z obwodu innych szkół (Żydowo), ale także miejscowości spoza gminy Kołaczkowo i spoza powiatu wrzesińskiego. Dotyczy to Młodziejewic i Kościanek – miejscowości z gminy Strzałkowo w powiecie słupeckim. Oznacza to nie tylko wydatkowanie gminnych środków na dowożenie dzieci spoza gminy, ale przede wszystkim wydłużenie trasy odwozu dla uczniów.

Rysunek 20. Trasa dowozów do szkoły w Sokolnikach

Gmina Kołaczko
Szkoła Podstawowa w Sokolnikach
 pl. Plac Władysława Reymonta 3
 62-306 Kołaczko
 tel. 61 4385 324, fax 61 4385 324
 NIP 7891707330 Regon 631258112

Jeden autobus o liczbie miejsc siedzących nie mniejszej niż 60 osób –(autobus nr 2)

Dowóz - od poniedziałku do piątku

godz.	przystanki
7:00	Młodziejewice
7:05	Kościanki
7:10	Gałęzewice
7:15	Szamarzewo
7:20	Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1a
7:25	Szamarzewo – Borkowo
7:32	Gorazdowo
7:35	Gorazdowo-Piaski
7:39	Żydowo
7:42	Gorazdowo Huby
7:48	Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1a

Odwóz - poniedziałek

godz.	przystanki
12:45	Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1a
12:48	Gałęzewice
12:54	Szamarzewo
12:56	Szamarzewo-Borkowo
13:04	Gorazdowo-Piaski
13:07	Gorazdowo
13:11	Żydowo
13:14	Gorazdowo Huby
14:30	Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1a
14:33	Młodziejewice
14:37	Kościanki
14:39	Gałęzewice
14:45	Szamarzewo
14:48	Szamarzewo - Borkowo
14:55	Gorazdowo-Piaski
14:58	Gorazdowo
15:02	Żydowo
15:05	Gorazdowo Huby

Źródło: witryna internetowa urzędu gminy Kołaczko

W tabeli 90. przedstawiono szczegółową rozpiskę dowozów uczniów do szkoły w Sokolnikach.

Tabela 90. Dzieci dowożone do szkoły w Sokolnikach w roku szkolnym 2025/2026

Dzieci dowożone do szkoły w Sokolnikach w roku szkolnym 2025/2026					
Obwód	Miejscowość	Liczba dzieci	Dojazd do SP Sokolniki	Dojazd do SP Bieganowo	Dojazd do SP Kołaczkowo
SP Sokolniki	Gałęzewice	15	3 min (2,1 km)	7 min (5,5 km)	
Gmina Strzałkowo	Młodziejewice	3	3 min (2,9 km)	6 min (4,7 km)	
SP Sokolniki	Gorazdowo	26	8 min (7,5 km)	10 min (8,9 km)	6 min (5km)
SP Sokolniki	Zieliniec	1	8 min (7,0 km)	4 min (3 km)	
SP Kołaczkowo	Żydowo	5	7 min (5,7 km)	7 min (6,1 km)	2 min (2,2 km)
SP Sokolniki	Szamarzewo	16	3 min (2,9 km)	5 min (5,2 km)	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo; czas dojazdu: www.google.pl/maps

Jakkolwiek decyzja o wyborze szkoły dla dziecka jest prawem rodzica/opiekuna i nie ma obowiązku wysłania dziecka do szkoły obwodowej tak organizacja gminnych dowozów pod kątem pozaobwodowych uczniów odbija się negatywnie na czasie dowozu dla uczniów obwodowych.

Szkoła w Grabowie Królewskim jest jedyną bez dowozów organizowanych przez gminę. Mimo to do szkoły w roku 2024/2025 uczęszczało aż 17 uczniów spoza obwodu, w tym 13 spoza gminy. W tabeli 113. zestawiono drogę, jaką aktualnie pokonują uczniowie spoza gminy oraz symulację czasu dojazdu do szkoły w Kołaczkanie w kontekście ewentualnych zmian w sieci.

Tabela 91. Dzieci dowożone do klas IV-VIII do szkoły w Grabowie Królewskim

Dzieci dowożone do klas IV-VIII do szkoły w Grabowie Królewskim			
Miejscowość/wieś	Liczba uczniów	Dojazd do SP Grabowo Królewskie	Dojazd do SP Kołaczkowo
Września	2	13 min (10,5 km)	17 min (14,1 km)
Gizałki	1	26 min (26,5 km)	23 min (23 km)
Gonice	1	16 min (15,5 km)	15 min (15,7 km)
Nowa Wieś Królewska	1	4 min (3,8 km)	8 min (7,5 km)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo; czas dojazdu: www.google.pl/maps

Szczegółowe omówienie kwestii dowozów znajduje się w części I (Analiza), rozdział 3.c.⁴

Należy też pamiętać, że każda zmiana w układzie sieci pociąga za sobą konieczność przekształcenia obwodów. Zasady ich organizacji określa ustawa Prawo oświatowe (art. 39), zgodnie z którą:

⁴ Dowozy, str. 26

1. Sieć publicznych szkół podstawowych powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

1) 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych;

2) 4 km - w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych.

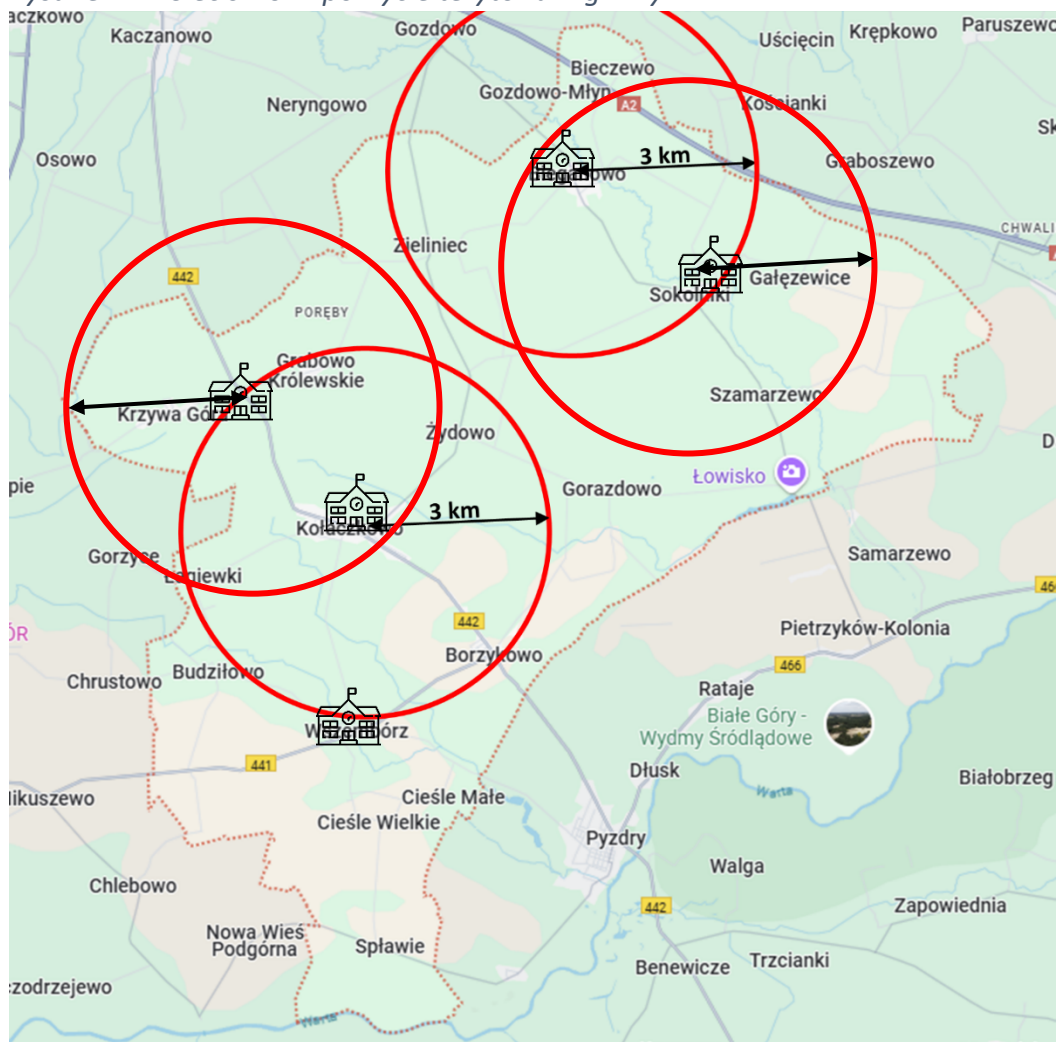
3. Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka:

1) przekracza odległości wymienione w ust. 2, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat - także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej;

2) nie przekracza odległości wymienionych w ust. 2, gmina może zorganizować bezpłatny transport, zapewniając opiekę w czasie przewozu.

Dla lepszego zobrazowania odległości 3 km, na mapie zamieszczono orientacyjne okręgi o takim promieniu wokół lokalizacji szkół. Widać wyraźnie, że wiele z nich nachodzi na siebie, co oznacza wysokie zagęszczenie placówek. W warunkach demograficznego spadku i ograniczonej liczby uczniów taka sytuacja prowadzi do nieefektywnego dublowania usług edukacyjnych i może być istotną przeszkodą dla racjonalnego zarządzania siecią szkół.

Rysunek 21. Sieć szkół – pokrycie terytorium gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Kołaczku, image: Flaticon.com

Optymalna i planowana liczba oddziałów

Dla potrzeb rozważań o możliwych przekształceniach sieci szkół przedstawiono poniżej prognozę liczby uczniów w całym gminnym systemie szkolnym w klasach I–VIII w roku szkolnym 2026/2027. Wybrany horyzont czasowy wynika z faktu, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, procedura ewentualnych zmian w strukturze organizacyjnej szkół mogłaby zostać przeprowadzona najwcześniej w 2026 roku, a ich skutki organizacyjne byłyby widoczne właśnie od roku szkolnego 2026/2027.

Tabela 92. Liczba uczniów i oddziałów na terenie gminy w roku szkolnym 2026/2027

Liczba uczniów w klasach I-VIII – prognoza na 2026/2027									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
Kołaczkowo	32	25	36	18	18	29	17	21	196
Grabowo Królewskie	11	6	6	10	8	7	6	4	58
Bieganowo	10	5	12	7	9	11	10	10	74
Sokolniki	9	8	18	20	20	17	13	13	118
Liczba uczniów	62	44	57	55	55	64	46	48	431
Optymalna liczba oddziałów	3	2	3	2	2	3	2	2	19
Planowana liczba oddziałów	6	5	6	5	5	5	5	5	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2025/2026

Obliczona liczba 431 uczniów powinna zostać uznana za wartość maksymalną w najbliższych latach, ponieważ – jak pokazuje analiza danych demograficznych – liczba urodzeń w gminie nie przekroczy już poziomu odnotowanego dla roczników objętych niniejszą prognozą. Co więcej, zgodnie z prognozami GUS, nie należy się spodziewać wzrostu liczby dzieci również w dłuższej perspektywie – co najmniej do 2060 roku. Oznacza to, że wszelkie działania związane z reorganizacją sieci szkół powinny być planowane w oparciu o realny i systematycznie malejący potencjał uczniów.

Założenia dotyczące przekształceń

Choć przekształcenie – zarówno w formie filii, jak i całkowitej likwidacji – formalnie dotyczy jednej placówki, w praktyce wpływa na funkcjonowanie całego systemu oświaty w gminie. Wprowadzenie zmian organizacyjnych wiąże się m.in. z koniecznością przyjęcia dodatkowych uczniów do pozostałych szkół, dostosowaniem arkuszy organizacyjnych, reorganizacją pracy zespołów nauczycielskich oraz wdrożeniem działań integracyjnych, wspierających uczniów kontynuujących naukę w nowym środowisku.

Szkoły do przekształceń wytypowano na podstawie szczegółowych analiz przedstawionych w poprzednich rozdziałach. Pod uwagę wzięto w szczególności:

- aktualną i prognozowaną liczbę uczniów w obwodach oraz dane demograficzne (urodzenia i prognozy),
- poprawę warunków dla uczniów w zakresie dostępu do infrastruktury sportowej, pomocy dydaktycznych, kadry pedagogicznej i specjalistycznej oraz komfortu wynikającego ze standardu budynków i sposób zorganizowania dowozów,
- lokalizację obiektów, stan techniczny, standard infrastruktury szkolnej oraz przyszłościowy potencjał i ewentualne nakłady na adaptacje,
- skutki dla pracowników, w tym warunki pracy, możliwość utrzymania zatrudnienia oraz wysokość ewentualnych odpraw.

Celem było zaproponowanie rozwiązań możliwie trwałych i spójnych z uwarunkowaniami przestrzennymi oraz potrzebami wszystkich grup.

W ramach niniejszego scenariusza dostosowania gminnej sieci oświatowej do rzeczywistych i przyszłych potrzeb oraz możliwości, do reorganizacji wytypowano szkoły w **Grabowie Królewskim** oraz **Sokolnikach**. Łączny koszt ich funkcjonowania w 2024 roku wyniósł **5 501 782,76 zł**, w tym:

- **3 052 256,76 zł** – szkoła w Sokolnikach,
- **2 449 526,00 zł** – szkoła w Grabowie Królewskim.

Potencjalne oszczędności będą zależeć od przyjętego wariantu działania, przy czym nie przekroczą wskazanych powyżej kwot. Wynika to z obowiązku zapewnienia uczniom co najmniej równorzędnych warunków edukacji po przekształceniu. Ewentualne koszty obejmować będą przede wszystkim dostosowanie systemu dowozów (który już funkcjonuje, a zatem nie będzie tworzony od nowa) oraz – w przypadku decyzji o zachowaniu kameralnych warunków nauki i kontynuacji zatrudnienia części kadry – możliwość utworzenia dodatkowych oddziałów w szkołach przyjmujących uczniów.

Odprawy

Zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, obydwa warianty opisane poniżej wiążą się z koniecznością przeprowadzenia procedury określonej w art. 89 ustawy Prawo oświatowe. Oznacza to konieczność wypłaty odpraw dla pracowników, których wysokość jest uzależniona m.in. od stażu pracy i podstawy prawnej stosunku pracy.

W przypadku nauczycieli zasady te są bardziej korzystne, gdyż regulowane przepisami Karty Nauczyciela i mogą skutkować wypłatą odpraw sięgających około 70 000 zł na osobę i więcej. Co istotne, nauczyciele, którym zostanie zaproponowane zatrudnienie w innej szkole funkcjonującej w ramach gminnej sieci, otrzymają zarówno odprawę, jak i wynagrodzenie bez żadnej przerwy.

Wariant 1. Utworzenie dwóch filii

Analizowany wariant zakłada utrzymanie wszystkich czterech lokalizacji szkolnych, przy jednoczesnym uproszczeniu struktury organizacyjnej. Szkoły w **Sokolnikach** oraz **Grabowie Królewskim** zostałyby przekształcone w filie odpowiednio szkół w **Bieganowie** i **Kołaczku**. Zmiana ta oznaczałaby wspólne kierownictwo, zespół administracyjny oraz jeden plan organizacyjny dla każdej z par placówek, co umożliwiłoby bardziej racjonalne zarządzanie zasobami kadrowymi, organizacją oddziałów oraz ofertą zajęć dodatkowych.

Model filii nie oznacza likwidacji żadnej szkoły, pozwalając na zachowanie funkcji w każdej z aktualnie istniejących społeczności szkolnych, a jednocześnie stanowi sposób na ograniczenie kosztów organizacyjnych w kontekście kurczącej się liczby dzieci przy poprawie warunków dla uczniów w zakresie dostępu do infrastruktury sportowej i grupy rówieśniczej. Dzięki temu możliwe byłoby stopniowe dostosowywanie oferty edukacyjnej do realnych potrzeb, bez konieczności natychmiastowego wygaszania działalności którejkolwiek z placówek.

Wyliczenie potencjalnych oszczędności przeprowadzono wyłącznie w odniesieniu do kosztów pracowniczych. Oszacowano, że wdrożenie tego wariantu przyniesie gminie oszczędności rzędu **około 1 700 000 zł rocznie**. Szczegółowe dane przedstawiono poniżej.

1) SP w Grabowie Królewskim filią ZSP w Kołaczku

Filia w Grabowie Królewskim będzie swoją strukturą organizacyjną obejmowała oddziały przedszkolne oraz klasy I-III. Poniżej liczba dzieci w klasach IV-VIII, czyli po przeniesieniu klas IV-VIII do Kołaczka.

Tabela 93. Liczba uczniów w klasach IV-VIII po utworzeniu szkoły filialnej w Grabowie Królewskim

Liczba uczniów w klasach IV-VIII po utworzeniu szkoły filialnej w Grabowie Królewskim						
Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów w klasach IV-VIII w roku szkolnym 2026/2027					
	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
SP w Kołaczku	18	18	29	17	21	103
SP w Grabowie Królewskim	10	8	7	6	4	35
Po utworzeniu filii w Grabowie Królewskim	28	26	36	23	25	138
Liczba oddziałów	1	1	2	1	1	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy 2025/2026

Prognozowana liczba uczniów w klasach IV-VIII wynosi 138. Liczba oddziałów: 6. Ze względu na liczebność uczniów w klasie VI, proponuje się utworzyć dwa oddziały. Dodatkowo należy dokonać podziałów na grupy w klasach IV, V na w-f, językach obcych i informatyce, i VIII bez w-f. Założono również wzrost etatów wynikający ze standaryzacji zatrudnienia nauczycieli specjalistów - 2,40 przy liczbie uczniów powyżej 300.

Poniższa tabela przedstawia prognozę liczebności oddziałów w kolejnych latach.

Tabela 94. Prognoza liczebności oddziałów w ZSP Kołaczkowo z filią w Grabowie Królewskim

Prognoza liczebności oddziałów w ZSP Kołaczkowo z filią w Grabowie Królewskim						
LICZEBNOŚĆ ODDZIAŁÓW ZSP KOŁACZKOWO + FILIA GK	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2031	2031/2032
I	40	28	25	21	14	12
I filia GK	10	11	3	6	4	4
II	24	40	28	25	21	14
II filia GK	6	10	11	3	6	4
III	36	24	40	28	25	21
III filia GK	6	6	10	11	3	6
IV	28	42	30	50	39	28
V	26	28	42	30	50	39
VI	35	26	18	42	30	50
VII	23	35	26	18	42	30
VIII	25	23	35	26	18	42
Liczba oddziałów ŁĄCZNIE	14	15	16	15	15	15
Filia Grabowo	3	3	3	3	3	3
ZSP Kołaczkowo	11	12	13	12	12	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Na bazie arkuszy organizacyjnych szkół w Kołaczkowie i Grabowie Królewskim na rok szkolny 2025/2026 dokonano następującej analizy skutków ekonomicznych.

a) Stan obecny

W szkole w Grabowie Królewskim zatwierdzono 257 godzin, 11,97 etatów. W szkole w Kołaczkowie zatwierdzono 478,5 godzin, etatów 19,99.

Tabela 95. Zatrudnienie w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkowie

Zatrudnienie w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkowie			
Szkoła	Liczba godzin	Wymiar etatów	Liczba godzin ponadwymiarowych
SP Grabowo Królewskie	257	11,97	41
SP Kołaczkowo	478,5	19,99	98
RAZEM	735,5	31,96	139

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

Tabela 96. Struktura zatrudnienia w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie

Struktura zatrudnienia w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie			
	SP Grabowo Królewskie	SP Kołaczkwie	Razem
Liczba nauczycieli zatrudnionych na pełen etat	9	16	25
Liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu	4	5	9
Liczba godzin ponadwymiarowych na etat pełnozatrudnionych	4,56	6,13	5,34
Wakaty (liczba etatów przeliczeniowych)	0,85	1,33	2,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

b) Po dokonaniu zmian organizacyjnych

Tabela 97. Struktura zatrudnienia po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie

Struktura zatrudnienia po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie			
Szkoła	Liczba godzin	Wymiar etatów	Liczba godzin ponadwymiarowych
Grabowo Królewskie	81	27,66	35
Kołaczkwie	523,5		
Razem	604,5	27,66	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

Tabela 98. Struktura zatrudnienia w ZSP w Kołaczkwie po wprowadzeniu zmian organizacyjnych

Struktura zatrudnienia w ZSP w Kołaczkwie po wprowadzeniu zmian organizacyjnych	
	ZSP w Kołaczkwie z Filią w Grabowie Królewskim
Liczba nauczycieli zatrudnionych na pełen etat	23
Liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu	8
Liczba godzin ponadwymiarowych na etat pełnozatrudnionych	1,43
Wakaty (liczba etatów przeliczeniowych)	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

c) Skutki przekształcenia szkoły w Grabowie Królewskim w szkołę filialną

Oszczędności ogółem

W związku ze zmniejszeniem liczby godzin dydaktycznych o **131**, szacowane oszczędności w zakresie wynagrodzeń nauczycieli wynoszą około **650 tys. zł**.

Dodatkowo należy uwzględnić:

- **Zmniejszenie liczby etatów o 4,30** co generuje oszczędności związane z:
- dodatkami do wynagrodzeń,
- odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- dodatkiem wiejskim,
- funduszem nagród,
- funduszem zdrowotnym (wskaźniki proporcjonalne do wynagrodzeń ogółem).

Szacunkowa oszczędność z powyższych źródeł: **ok. 800 tys. zł.** (to minimalna oszczędność)

***Uwaga:** Redukcja godzin mogłaby sugerować zmniejszenie etatów o ok. 6,5, co oznaczałoby ok. 1 mln zł oszczędności. Jednak część nauczycieli zostanie zatrudniona w Kołaczkowie w ramach dotychczasowych godzin ponadwymiarowych, nowych oddziałów i podziału na grupy — co generuje dodatkowe wydatki (łącznie z dodatkami funkcyjnymi i motywacyjnymi).*

Nie uwzględniono jeszcze możliwych oszczędności w administracji, obsłudze oraz infrastrukturze — które mogą dodatkowo wpłynąć pozytywnie na ogólny bilans finansowy. W tej grupie zawodowej należy rozważyć likwidację 1 etatu sekretarza szkoły, 0,5 etatu sprzątaczkii oraz 0,25 etatu pracownika gospodarczego. Odprawy z tego tytułu szacunkowo (w zależności od wynagrodzeń tych pracowników) mogą wynosić: 30 tys. zł, a oszczędności dodatkowe 150 tys. zł.

Skutki dla etatów i odprawy

1. Zmniejszy się liczba etatów nauczycielskich o: 4,30
2. Liczba osób, którym zmniejszy się wymiar zatrudnienia 3; z wymiaru 3 etaty do 2 etatów.
3. Liczba osób dla których zabraknie godzin: 3, w wymiarze: 1,22 w tym dwóch nauczycieli, którzy w Grabowie Królewskim uzupełniają etat innej szkoły
4. Liczba osób, którzy spełnią w 2026 roku warunki do świadczenia kompensacyjnego/emerytury stażowej: 2
5. Wysokość odpraw z Karty Nauczyciela (nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania): może dotyczyć 2 nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania jeżeli nie przyjmą zmniejszenia liczby godzin do nie mniej niż ½ etatu, w tych przypadkach do 0,83 i do 0,67. Nauczyciele w 2026 r. spełnią warunki do przejścia na świadczenie kompensacyjne lub emeryturę stażową a jeden z nich dodatkowo w roku szkolnym 2025/2026 będzie uczył w niepełnym wymiarze w Kołaczkowie. (Zasada ograniczenia zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do wymiaru nie niższego niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia może być - za zgodą nauczyciela - stosowana w wypadku, gdy z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1, nie ma możliwości zatrudnienia

nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć oraz nie istnieją warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej szkole. W razie braku zgody nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, stosuje się przepisy art. 20 – art. 22 ust 2 KN).

Kalkulacja: Odprawa w związku z wypowiedzeniem w wyniku częściowej likwidacji — 6-miesięczne wynagrodzenie zasadnicze oraz odprawa związana z przejściem na świadczenie kompensacyjne / emeryturę stażową art. 88a KN — 3-miesięczne wynagrodzenie: **66 000 zł**. Dla dwóch osób: **132 000 zł**

(Jeżeli wejdzie w życie nowelizacja Karty Nauczyciela (raczej pewne): 150 000, 00 zł.

- *Odprawa z tytułu art. 20 KN — 3-miesięczne wynagrodzenie zasadnicze*
 - *Odprawa w związku z przejściem na świadczenie kompensacyjne/ wcześniejszą emeryturę — 6-miesięczne wynagrodzenie. Łączna kwota: **75 000 zł na osobę**. Dla dwóch osób: **150 000 zł**)*
6. Wysokość odpraw z przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. (Dz. U. z 2025 r. poz. 570),

(nauczyciele zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony) **może dotyczyć 1 nauczyciela, jeżeli nie przyjmie nowych warunków - zmniejszenia wymiaru** (z pełnego wymiaru do połowy) n-l początkujący 3 miesięczna odprawa - **16 tys. zł**. Dwóch nauczycieli w Grabowie Królewskim uzupełniało etat, ewentualne odprawy w szkołach w Kołaczku i Sokolnikach. Dodatkowo jeden nauczyciel bez odprawy mniej niż dwa lata zatrudnienia – 0,28 etatu *(Jeżeli wypowiedzenie nastąpiło na podstawie art. 27 Karty Nauczyciela prawo do ewentualnej odprawy nauczycieli należy rozpatrywać w świetle rozwiązań zawartych w ustawie Zgodnie z art. 8 i w związku z art. 10 ust 1 ustawy, pracownikowi w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach zwolnienia grupowego, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości: jednomiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy krócej niż 2 lata, dwumiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy od 2 do 8 lat, trzymiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy ponad 8 lat. Warunek: zwolnienie dokonywane jest przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników, - odsyła do ustawy art. 20 ust 2 KN)*

Wysokość odpraw dla nauczycieli wyniesie 148 tys. zł, a dla obsługi 30 tys. zł, czyli razem 178 tys. zł. (do wypłaty w sierpniu 2026 r.) UWAGA: Po zmianie ustawy odprawy wyniosą łącznie: 196 tys.

2) SP w Sokolnikach filią SP w Bieganowie

Tabela 99. Liczba uczniów w klasach IV-VIII po utworzeniu szkoły filialnej w Sokolnikach

Liczba uczniów w klasach IV-VIII po utworzeniu szkoły filialnej w Sokolnikach						
Szkoła	Liczba uczniów w klasach IV-VIII					
	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
SP Bieganowo	7	9	11	10	10	47
SP Sokolniki	20	20	17	13	13	83
Po utworzeniu filii w Sokolnikach	27	29	28	23	23	130
Liczba oddziałów	1	1	1	1	1	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

Prognozowana liczba uczniów w klasach IV-VIII – 130. Liczba oddziałów: 5. Dodatkowo należy dokonać podziałów na grupy w klasach IV, V, VI na w-f, językach obcych i informatyce. Uwzględnić wzrost etatów wynikających ze standaryzacji zatrudnienia nauczycieli specjalistów- 2,20 przy liczbie uczniów powyżej 200 oraz etat wicedyrektora, ponieważ szkoła wraz z filią przekroczy 12 oddziałów.

Poniższa tabela przedstawia prognozowaną liczebność oddziałów w kolejnych latach.

Tabela 100. Prognoza liczebności oddziałów w SP Bieganowo z filią w Sokolnikach

Prognoza liczebności oddziałów dla SP Bieganowo z filią w Sokolnikach						
	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2031	2031/2032
I	8	7	8	4	2	8
I filia SOKOLNIKI	9	14	12	10	13	10
II	5	8	7	8	4	2
II filia SOKOLNIKI	7	9	14	12	10	13
III	12	5	8	7	8	4
III filia SOKOLNIKI	18	7	9	14	12	10
IV	27	30	12	17	21	20
V	29	27	30	12	17	21
VI	28	29	27	30	12	17
VII	23	28	29	27	30	12
VIII	23	23	28	29	27	30
RAZEM						
Liczba oddziałów	14	15	15	14	13	12
Filia Sokolniki	3	3	3	3	3	3
SP BIEGANOWO	11	12	12	11	10	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Tabela 101. Prognoza liczby oddziałów dla SP Bieganowo z filią w Sokolnikach

Prognoza liczby oddziałów dla SP Bieganowo z filią w Sokolnikach						
	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2031	2031/2032
Filia Sokolniki	3	3	3	3	3	3
SP BIEGANOWO	11	12	12	11	10	9
Liczba oddziałów razem	14	15	15	14	13	12

Na bazie arkuszy organizacyjnych szkół w Bieganowie i Sokolnikach na rok szkolny 2025/2026 dokonano analizy skutków ekonomicznych.

a) Stan obecny

W szkole w SP Sokolnikach zatwierdzono 380,5 godzin, 17,49 etatów. W szkole w Bieganowie zatwierdzono 267 godzin, etatów 12,34

Tabela 102. Zatrudnienie w SP w Bieganowie i SP w Sokolnikach

Zatrudnienie w SP w Bieganowie i SP w Sokolnikach			
Szkoła	Liczba godzin	Wymiar etatów	Liczba godzin ponadwymiarowych
SP Sokolniki	380,5	17,49	44
SP Bieganowo	267	12,34	42,5
RAZEM	647,5	29,83	86,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

Tabela 103. Struktura zatrudnienia w SP Sokolniki i SP Bieganowo

Struktura zatrudnienia w SP Sokolniki i SP Bieganowo			
	SP Sokolniki	SP Bieganowo	Razem
Liczba nauczycieli zatrudnionych na pełen etat	13	10	23
Liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu	8	4	12
Liczba godzin ponadwymiarowych na etat pełnozatrudnionych	3,38	4,25	3,82
Wakaty (liczba etatów przeliczeniowych)	0,55	0,67	1,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

b) Po dokonaniu zmian organizacyjnych

Tabela 104. Struktura zatrudnienia po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w SP w Sokolnikach i SP w Bieganowie

Struktura zatrudnienia po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w SP w Sokolnikach i SP w Bieganowie			
Szkoła	Liczba godzin	Wymiar etatów	Liczba godzin ponadwymiarowych
SP Sokolniki	169	25,37	10,5
SP Bieganowo	318,5		
RAZEM	487,5	25,37	10,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

Tabela 105. Struktura zatrudnienia w Bieganowie po wprowadzeniu zmian organizacyjnych

Struktura zatrudnienia w Bieganowie po wprowadzeniu zmian organizacyjnych	
	SP Bieganowo i filia w Sokolnikach
Liczba nauczycieli zatrudnionych na pełen etat	21
Liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu	9
Liczba godzin ponadwymiarowych na etat pełnozatrudnionych	0,5
Wakaty (liczba etatów przeliczeniowych)	0,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

c) Skutki przekształcenia szkoły w Sokolnikach w szkołę filialną

Oszczędności ogółem

W związku ze zmniejszeniem liczby godzin dydaktycznych o 160 szacowane oszczędności w zakresie wynagrodzeń nauczycieli wynoszą około 750 000,00 zł

Dodatkowo należy uwzględnić:

- **Zmniejszenie liczby etatów o 4,46** co generuje oszczędności związane z:
- dodatkami do wynagrodzeń,
- odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- dodatkiem wiejskim,
- funduszem nagród,
- funduszem zdrowotnym (wskaźniki proporcjonalne do wynagrodzeń ogółem).

Szacunkowa oszczędność z powyższych źródeł: **ok. 900 000,00 zł.**

Uwaga: Redukcja godzin mogłaby sugerować zmniejszenie etatów o 8, co oznaczałoby nawet **1,2 mln zł** oszczędności. Jednak część nauczycieli zostanie zatrudniona w Bieganowie w ramach dotychczasowych godzin ponadwymiarowych, podziału na grupy, etatu wicedyrektora — co generuje dodatkowe wydatki (łącznie z dodatkami funkcyjnymi i motywacyjnymi).

Możliwe dodatkowe oszczędności w administracji: 1 etat sekretarza, 1 etat sprzątaczkę, 1 etat pracownika gospodarczego na łączną kwotę ok. 240 000,00 zł. Odprawy wyniosłyby ok. 60 000,00 zł.

Skutki dla etatów i odprawy

1. Zmniejszy się liczba etatów nauczycielskich o: 4,46
2. Liczba osób, którym zmniejszy się wymiar zatrudnienia 3, z wymiaru 2,23 do 1,29
3. Liczba osób dla których zabraknie godzin: 5, w wymiarze: 2,75 etatu, w tym jeden nauczyciel, który w pełnym wymiarze pracuje w szkole w Bieganowie
4. Liczba osób, którzy spełniają warunki do świadczenia kompensacyjnego/emerytury/emerytury stażowej w 2026 r.: 2
5. Wysokość odpraw z Karty Nauczyciela (nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania):

- **będzie dotyczyć 1 nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania w pełnym wymiarze godzin, dla którego zabraknie godzin po zmianach organizacyjnych** – z możliwością przejścia na emeryturę – nauczyciel dyplomowany

Kalkulacja:

Odprawa w związku z wypowiedzeniem w wyniku likwidacji — 6-miesięczne wynagrodzenie zasadnicze oraz odprawa związana z przejściem na emeryturę — 3-miesięczne wynagrodzenie. Szacunek miesięczne wynagrodzenie 11 tys. zł x 3 miesiące = 33 tys. + (6 msc * 6211 = 37266) = **70 000 zł.**

Jeżeli wejdzie w życie nowelizacja Karty Nauczyciela: 85 tys. zł (Odprawa z tytułu art. 20 KN — 3-miesięczne wynagrodzenie zasadnicze Odprawa w związku z przejściem na emeryturę — 6-miesięczne wynagrodzenie)

- **dla jednego nauczyciela jeżeli nie przyjmie zmniejszenia wymiaru zatrudnienia z 1 etatu do 0,57** Zasada ograniczenia zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do wymiaru nie niższego niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia może być - za zgodą nauczyciela - stosowana w wypadku, gdy z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1, nie ma możliwości zatrudnienia nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć oraz nie istnieją warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej szkole. W razie braku zgody nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, stosuje się przepisy art. 20. – art. 22 ust 2 KN.

Kalkulacja: odprawa 6 miesięczne wynagrodzenie zasadnicze: **32 000,00 zł.**

Podsumowując max. 2 odprawy 6 miesięczne i jedna 3 miesięczna; łącznie koszt 102 tys. zł, a po zmianie ustawy: 117 tys. zł.

7. Wysokość odpraw z przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. (Dz. U. z 2025 r. poz. 570),

(nauczyciele zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony) może dotyczyć 6 nauczycieli (1 P, 2 M, 3 D): dwóch jeżeli nie przyjmą nowych warunków - zmniejszenia wymiaru (dla jednego z 1 etatu do 0,44 wymiaru dla drugiego z 0,67 do 0,28) i dla czterech nauczycieli, dla których brak godzin -1,75 etatu.

Kalkulacja: jeżeli nie przyjmą zmiany warunków: dwumiesięczna (staż pracy 4 lata) P. 11 tys. zł. + D. trzymiesięczna 16 tys. zł.)= **27 tys.**; dla tych którym zabraknie godzin: (trzymiesięczna D. 4 tys zł.+ M. trzymiesięczna 8 tys.zł.+ M. trzymiesięczna 9 tys. zł)= **21 tys. zł.** :

Podsumowując: wysokość odpraw z ustawy (6 nauczycieli) szacunkowo 48 tys. zł.

łącznie szacuje się wysokość odpraw w wysokości: 150 tys. zł, a po zmianie ustawy 165 tys. zł. (z odprawami dla obsługi + 60 tys. zł.)

3) Podsumowanie do scenariusza utworzenia filii w Sokolnikach i Grabowie Królewskim

Tabela 106. Podsumowanie zatrudnienia do scenariusz utworzenia filii w Sokolnikach i Grabowie Królewskim

Podsumowanie zatrudnienia do scenariusz utworzenia filii w Sokolnikach i Grabowie Królewskim						
		SP Kołaczkowo	SP Grabowo Królewskie	SP Bieganowo	SP Sokolniki	Razem
2025/2026	liczba godzin ogółem	478,5	257	267	380,5	1383
	wymiar etatu nauczycieli	19,99	11,97	12,34	17,49	61,79
	liczba godzin ponadwymiarowych	98	41	42,5	44	225,5
2026/2025	liczba godzin ogółem	604,5		487,5		1092
	wymiar etatu nauczycieli	27,66		25,37		52,03
	liczba godzin ponadwymiarowych	33		10,5		43,5
Różnica w etatach		4,3		4,46		8,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

W wyniku utworzenia dwóch filii zmniejszy się liczba etatów o 8,76. Dla 8 nauczycieli w arkuszach organizacyjnych zabraknie godzin, w przeliczeniu na etaty: 3,97 a 6 (zatrudnionych w wymiarze 5,23 etatu) nauczycielom zaproponować można zmniejszenie wymiaru etatu.

Tabela 107. Zmiany w zatrudnieniu - scenariusz utworzenia dwóch filii w gminie Kołaczkowo

Zmiany w zatrudnieniu - scenariusz utworzenia dwóch filii w gminie Kołaczkowo		
	w przeliczeniu na etaty	w osobach
Liczba nauczycieli, dla których zabraknie godzin	3,97	8
liczba nauczycieli, którym zaproponuje się zmniejszenie wymiaru	5,23	6
liczba nauczycieli, którzy nabędą prawo do świadczeń emerytalnych/kompensacyjnych w szkołach przekształcanych w filię (Grabowo Królewskie i Sokolniki)	4	4
liczba nauczycieli, którzy nabędą prawo do świadczeń emerytalnych/kompensacyjnych w szkołach w Kołaczkowie i Bieganowie	6,89	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

Powyższe analizy zostały oparte na arkuszu organizacyjnym szkół na rok szkolny 2025/2026. Jak wskazują doświadczenia z poprzednich lat, we wrześniu szkoły dodatkowo występowały o przyznanie godzin zajęć opiekuńczo-wychowawczych -zajęcia świetlicowych. Można zatem przypuszczać, że w roku szkolnym 2026/2027 liczba godzin świetlicowych wzrośnie względem danych zawartych w analizowanych arkuszach. Umożliwi to przydzielenie dodatkowych godzin nauczycielom objętym redukcją etatów. Kolejnym ważnym czynnikiem są godziny ponadwymiarowe, na podstawie których dokonano przydziału godzin nauczycielom zatrudnionym w szkołach przekształconych w filie. Mając na uwadze, że godziny te stanowią istotny składnik średniego wynagrodzenia nauczycieli, gwarantowanego przez Kartę Nauczyciela, ich liczba nie została zredukowana do zera. Zmniejszenie liczby godzin ponadwymiarowych może mieć niewielki wpływ na wysokość średnich wynagrodzeń, a co za tym idzie – ewentualną konieczność wypłaty dodatków uzupełniających dla nauczycieli, co może nastąpić dopiero w 2028 roku. Do tego czasu mogą zaistnieć różne scenariusze związane z odchodzeniem na emeryturę, przejściem na świadczenie kompensacyjne czy emeryturę stażową. Należy mieć na uwadze, że w 2026 r. prawo do emerytury lub świadczenia kompensacyjnego nabędzie 12 nauczycieli zatrudnionych w wymiarze 10,89 etatu. Przy racjonalnie prowadzonej polityce kadrowej istnieje duże prawdopodobieństwo, że nauczyciele będą osiągać średnie wynagrodzenia gwarantowane przez Kartę Nauczyciela.

Wariant 2. Likwidacja szkół podstawowych w Sokolnikach i Grabowie Królewskim

Wariant ten zakłada bardziej zdecydowane działanie niż przekształcenie szkół w filie – polega na całkowitym zakończeniu działalności szkół podstawowych w Sokolnikach oraz Grabowie Królewskim. Uczniowie z tych placówek kontynuowaliby naukę w pozostałych szkołach, przy czym organizacja dowozów zostałaby zaplanowana w taki sposób, aby zminimalizować związane z tym niedogodności.

Rozwiązanie to może przynieść wyższe oszczędności niż wariant z utworzeniem filii – dzięki dalszej redukcji zatrudnienia oraz wygaszeniu funkcjonowania infrastruktury. Skala tych oszczędności będzie jednak zależna od decyzji gminy co do dalszego zagospodarowania budynków – w przypadku ich przeznaczenia na inne cele publiczne, koszty te nie znikną, lecz zostaną przesunięte w obrębie budżetu.

Warto również zaznaczyć, że likwidacja placówek samorządowych otwiera możliwość powołania szkół niesamorządowych przez lokalne społeczności – tak jak miało to miejsce m.in. w przypadku szkoły we Wszemborzu. Taki scenariusz wymaga indywidualnych rozmów i szczegółowych uzgodnień z mieszkańcami zainteresowanych miejscowości.

Potencjalne oszczędności w zakresie kosztów pracowniczych oszacowano w tym wariantcie na około

2 050 000 zł rocznie, czyli o około **350 000 zł więcej** niż w wariantcie z filiami. Szczegółowe wyliczenia przedstawiono poniżej.

1) Likwidacja szkoły w Grabowie Królewskim

Likwidacja szkoły wiązałaby się ze zmianą obwodu szkolnego dla uczniów i dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej w Grabowie Królewskim oraz przeniesieniu nauczania w klasach I-VIII oraz oddziałach przedszkolnych do szkoły podstawowej w Kołaczku bądź przedszkola „Jarzębinka”.

Poniżej liczba dzieci w klasach I-VIII po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim

Tabela 108. Liczba uczniów po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim

Liczba uczniów po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim									
Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów w klasach IV-VIII w roku szkolnym 2026/2027								Razem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
SP w Kołaczku	32	25	36	18	18	29	17	21	196
SP w Grabowie Królewskim	11	6	6	10	8	7	6	4	58
Po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim	43	31	42	28	26	36	23	25	254
Liczba oddziałów	2	2	2	1	1	2	1	1	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

Prognozowana liczba uczniów w klasach I-VIII wynosi 254, a liczba oddziałów 12, czyli o 5 oddziałów mniej niż zaplanowano na rok szkolny 2025/2026. W tym wariantie pozostają wszystkie analizy przedstawione przy utworzeniu filii dotyczące klas IV-VIII oraz etatów specjalistów. Dzieci uczęszczające do oddziału przedszkolnego w Grabowie Królewskim przejdą do przedszkola i oddziałów przedszkolnych w Kołaczku.

a) Analiza zmian

Na rok szkolny 2025/2026 w szkole w Grabowie Królewskim zatwierdzono 257 godzin, w tym 41 godzin ponadwymiarowych i 11,97 etatów. W szkole w Kołaczku zatwierdzono 478,5 godzin, w tym 98 godzin ponadwymiarowych i etatów 19,99.

Po zmianach, w roku szkolnym 2026/2027 struktura godzin i etatów przedstawia się następująco:

Tabela 109. Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim

Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim			
Szkoła	Liczba godzin	Wymiar etatów	Liczba godzin ponadwymiarowych
GK	0	24,66	33
Kołaczku	567,5		
	567,5	24,66	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

Na rok szkolny 2025/2026 liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych w Grabowie Królewskim i Kołaczku razem z przedszkolem w pełnym wymiarze wynosi 25 osób, w niepełnym wymiarze 9, liczba godzin ponadwymiarowych w przeliczeniu na 1 etat pełnowymiarowy wynosi 5,34, wykazano 2,18 etatu na wakatach.

Po zmianach struktura zatrudnienia w osobach wyglądałaby następująco:

Tabela 110. Struktura zatrudnienia w osobach po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim

Struktura zatrudnienia w osobach po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim	
	ZSP w Kołaczku z Filią w Granowie Królewskim
Liczba nauczycieli zatrudnionych na pełen etat	20
Liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu	8
Liczba godzin ponadwymiarowych na etat pełnozatrudnionych	1,65
Wakaty (liczba etatów przeliczeniowych)	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkuszy organizacyjnych na rok 2025/2026

b) skutki zmian

Oszczędności ogółem

W związku ze zmniejszeniem liczby godzin dydaktycznych o **168**, szacowane oszczędności w zakresie wynagrodzeń nauczycieli wynoszą około **800 tys. zł.**

Dodatkowo należy uwzględnić **zmniejszenie liczby etatów o 7,30** co generuje oszczędności związane z:

- dodatkami do wynagrodzeń,
- odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- dodatkiem wiejskim,
- funduszem nagród,
- funduszem zdrowotnym (wskaźniki proporcjonalne do wynagrodzeń ogółem).

Szacunkowa oszczędność z powyższych źródeł to minimalnie **około 950 tys. zł.**

Oszczędności w administracji, obsłudze oraz infrastrukturze — które mogą dodatkowo wpłynąć pozytywnie na ogólny bilans finansowy. W tej grupie zawodowej należy rozważyć likwidację 1 etatu sekretarza szkoły, 1 etatu sprzątaczkę oraz 0,5 etatu pracownika gospodarczego. Odprawy z tego tytułu szacunkowo (w zależności od wynagrodzeń tych pracowników) mogą wynosić: 45 tys. zł, a oszczędności 220 tys. zł.

***Uwaga:** Podobnie jak w przypadku wariantu z utworzeniem filii redukcji godzin, nie można wiązać ze zmniejszeniem etatów nauczycielskich, w tym przypadku o ok. 9, i przedkładać na wyższe oszczędności (w tym przypadku ok. 1,4 mln zł), ponieważ część nauczycieli zostanie zatrudniona w Kołaczku w ramach dotychczasowych godzin ponadwymiarowych, nowych oddziałów i podziału na grupy — co generuje dodatkowe wydatki (łącznie z dodatkami funkcyjnymi i motywacyjnymi).*

Skutki dla etatów i odprawy

8. Zmniejszy się liczba etatów nauczycielskich o: 7,30
9. Liczba osób, którym zmniejszy się wymiar zatrudnienia 3; z wymiaru 3 etaty do 2 etatów.
10. Liczba osób dla których zabraknie godzin: 6, w wymiarze: 4,22 w tym dwóch nauczycieli, którzy w Grabowie Królewskim uzupełniają etat innej szkoły
11. Liczba osób, którzy spełnią w 2026 roku warunki do świadczenia kompensacyjnego/emerytury stażowej: 2
12. Wysokość odpraw z Karty Nauczyciela (nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania): może dotyczyć 3 nauczycieli. Dwóch nauczycieli zatrudnionych na

podstawie mianowania jeżeli nie przyjmą zmniejszenia liczby godzin do nie mniej niż ½ etatu, w tych przypadkach do 0,83 i do 0,67 są to nauczyciele dla których kalkulacji odpraw dokonano przy wariacie przekształcenia szkoły w Grabowie Królewskim w filię i wynoszą **132 000 zł. a po zmianie ustawy: 150 000 zł.** Oraz dodatkowo dla nauczyciela, który nie nabywa prawa do świadczeń emerytalnych lub przedemerytalnych- nauczyciel mianowany odprawa z art. 20 ust. 2 KN 6 miesięczne wynagrodzenie zasadnicze **32 000,00 zł.**

13. Wysokość odpraw z przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. (Dz. U. z 2025 r. poz. 570),

może dotyczyć 1 nauczyciela, jeżeli nie przyjmie nowych warunków - zmniejszenia wymiaru (z pełnego wymiaru do połowy) n-l początkujący 3 miesięczna odprawa - 16 tys. zł., oraz dla 2 nauczycieli początkujących, dla których w wyniku likwidacji zabraknie godzin -3 miesięczna odprawa – 32 tys. zł.

Wysokość odpraw dla nauczycieli i pracowników administracyjno-obługowych wyniesie 257 tys. zł, (do wypłaty w sierpniu 2026 r.) UWAGA: Po zmianie ustawy odprawy wyniosą łącznie: 275 tys. zł.

2) Likwidacja szkoły w Sokolnikach

Likwidacja szkoły wiązałaby się ze zmianą obwodu szkolnego dla uczniów i dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej w Sokolnikach i przeniesieniu nauczania w klasach I-VIII do szkoły podstawowej w Bieganowie. Wychowanie przedszkolne, łącznie z oddziałem przedszkolnym dla dzieci 6 letnich realizowane będzie w Przedszkolu w Sokolnikach.

Poniżej liczba dzieci w klasach I-VIII po likwidacji szkoły w Sokolnikach

Tabela 111. Liczba uczniów w klasach I-VIII po likwidacji szkoły w Sokolnikach

Liczba uczniów w klasach I-VIII po likwidacji szkoły w Sokolnikach									
	Liczba uczniów w klasach IV-VIII w roku szkolnym 2026/2027								
Szkoła Podstawowa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
SP Bieganowo	10	5	12	7	9	11	10	10	74
SP Sokolniki	9	8	18	20	20	17	13	13	118
Po likwidacji szkoły w Sokolnikach	19	13	30	27	29	28	23	23	192
Liczba oddziałów	1	1	2	1	1	1	1	1	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

Prognozowana liczba uczniów w klasach I-VIII – 192, liczba oddziałów 9, tj. 7 oddziałów mniej niż zaplanowano na rok szkolny 2025/2026. W tym wariantcie pozostają wszystkie analizy przedstawione przy utworzeniu filii dotyczące klas IV-VIII oraz etatów specjalistów.

- analiza zmian

W szkole w SP Sokolnikach zatwierdzono 380,5 godzin, w tym 44 godzin ponadwymiarowych i 17,49 etatów. W szkole w Bieganowie zatwierdzono 267 godzin, w tym 42,5 godzin ponadwymiarowych i etatów 12,34

Po zmianach, w roku szkolnym struktura godzin i etatów wyglądałaby następująco:

Tabela 112. Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Sokolnikach

Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Sokolnikach			
Szkoła	Liczba godzin	Wymiar etatów	Liczba godzin ponadwymiarowych
Sokolniki	121	23,37	10,5
Bieganowo	340,5		
	461,5	23,37	10,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

W liczbie godzin w Przedszkolu w Sokolnikach uwzględniono liczbę godzin dla nauczycieli specjalistów – 0,8 etatu, jeżeli liczba dzieci nie przekroczy 40.

Na rok szkolny 2025/2026 liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych w Sokolnikach i Bieganowie w pełnym wymiarze wynosi 23 osób, w niepełnym wymiarze 12, liczba godzin ponadwymiarowych w przeliczeniu na 1 etat pełnowymiarowy wynosi 3,82, wykazano 1,22 etatu na wakatach.

Po zmianach struktura zatrudnienia w osobach wyglądałaby następująco:

Tabela 113. Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Sokolnikach

Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Sokolnikach	
	SP Bieganowo
Liczba nauczycieli zatrudnionych na pełen etat	19
Liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu	9
Liczba godzin ponadwymiarowych na etat pełnozatrudnionych	0,55
Wakaty (liczba etatów przeliczeniowych)	0,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

W powyższej analizie nie uwzględniono godzin dla nauczycieli specjalistów – 18/22 w Przedszkolu w Sokolnikach. Ze względu na różnorodność tych zajęć, ich przydział będzie zależał od potrzeb dzieci i będzie stanowił niepełne wymiary godzin dla nauczycieli. Ale jest to szansa na dodatkowe godziny dla nauczycieli wskazanych w tabeli jako zatrudnieni w niepełnym wymiarze.

- Skutki likwidacji

Oszczędności ogółem

W związku ze zmniejszeniem liczby godzin dydaktycznych o 186 szacowane oszczędności w zakresie wynagrodzeń nauczycieli wynoszą około 860 000,00 zł

Dodatkowo należy uwzględnić **zmniejszenie liczby etatów o 6,46** co generuje oszczędności związane z:

- dodatkami do wynagrodzeń,
- odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- dodatkiem wiejskim,
- funduszem nagród,
- funduszem zdrowotnym (wskaźniki proporcjonalne do wynagrodzeń ogółem).

Szacunkowa oszczędność z powyższych źródeł wyniesie **około 1 100 000,00 zł**.

W tym przypadku podobnie jak w przypadku tworzenia filii redukcja godzin nie może sugerować zmniejszenia liczby etatów nauczycieli o 9,3 i nawet 1,5 mln zł oszczędności. Część nauczycieli zostanie zatrudniona w Bieganowie w ramach dotychczasowych godzin ponadwymiarowych, podziału na grupy, etatu wicedyrektora — co generuje dodatkowe wydatki (łącznie z dodatkami funkcyjnymi i motywacyjnymi).

Możliwe dodatkowe oszczędności w administracji: 1 etat sekretarza, 1 etat sprzątaczkę, 1 etat pracownika gospodarczego na łączną kwotę ok. 240 000,00 zł. Odprawy wyniosłyby ok. 60 000,00 zł.

Skutki dla etatów i odprawy

6. Zmniejszy się liczba etatów nauczycielskich o: 6,46
7. Liczba osób, którym zmniejszy się wymiar zatrudnienia 3, z wymiaru 2,23 do 1,29
8. Liczba osób dla których zabraknie godzin: 7, w wymiarze: 4,75 etatu, w tym jeden nauczyciel, który w pełnym wymiarze pracuje w szkole w Bieganowie
9. Liczba osób, którzy spełniają warunki do świadczenia kompensacyjnego/emerytury/emerytury stażowej w 2026 r.: 2

10. Wysokość odpraw z Karty Nauczyciela (nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania):

- będzie dotyczyć 1 nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania w pełnym wymiarze godzin, dla którego zabraknie godzin po zmianach organizacyjnych – z możliwością przejścia na emeryturę – nauczyciel dyplomowany. Kalkulacja w wariancie utworzenia filii - **70 000 zł.**, po nowelizacji ustawy **85 tys. zł**

- dla jednego nauczyciela, jeżeli nie przyjmie zmniejszenia wymiaru zatrudnienia z 1 etatu do 0,57 Kalkulacja przy wariancie z utworzeniem filii: odprawa 6 miesięczne wynagrodzenie zasadnicze: 32 000,00 zł.

- **dla jednego nauczyciela, któremu zabraknie godzin w związku z likwidacją szkoły (art. 20 ust 2 KN) nauczyciel mianowany: 32 000,00 zł.**

Podsumowując max. 3 odprawy 6 miesięczne i jedna 3 miesięczna; łącznie koszt 134 tys. zł, a po zmianie ustawy: 149 tys. zł.

14. Wysokość odpraw z przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. (Dz. U. z 2025 r. poz. 570), (nauczyciele zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony)

- może dotyczyć 6 nauczycieli (1 P, 2 M, 3 D): dwóch jeżeli nie przyjmą nowych warunków - zmniejszenia wymiaru (dla jednego z 1 etatu do 0,44 wymiaru dla drugiego z 0,67 do 0,28) i dla czterech nauczycieli, dla których brak godzin -1,75 etatu. Kalkulacja: przy wariancie z utworzeniem filii: **48 tys. zł.**

- **dotatkowo dla jednego nauczyciela dla którego w związku z likwidacją szkoły zabraknie godzin (nauczyciel początkujący): trzymiesięczna odprawa: 16 000,00 zł.**

łącznie szacuje się wysokość odpraw w wysokości: 198 tys. zł, a po zmianie ustawy 213 tys. zł. (z odprawami dla obsługi + 60 tys. zł.)

4) Podsumowanie do scenariusza likwidacji szkół w Sokolnikach i Grabowie Królewskim

Tabela 114. Podsumowanie do scenariusza likwidacji szkół w Sokolnikach i Grabowie Królewskim

Podsumowanie do scenariusza likwidacji szkół w Sokolnikach i Grabowie Królewskim						
		ZSP Kończakowo	SP Grabowo Królewskie	SP Bieganowo	SP Sokolniki	Razem
2025/2026	liczba godzin ogółem	478,5	257	267	380,5	1383
	wymiar etatu nauczycieli	19,99	11,97	12,34	17,49	61,79
	liczba godzin ponadwymiarowych	98	41	42,5	44	225,5
2026/2025	liczba godzin ogółem	567,5		461,5		1029
	wymiar etatu nauczycieli	24,66		23,37		48,03
	liczba godzin ponadwymiarowych	33		10,5		43,5
Różnica w etatach		7,3		6,46		13,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacyjnych 2025/2026

W wyniku likwidacji dwóch szkół podstawowych zmniejszy się liczba etatów o 13,76. Dla 13 nauczycieli w arkuszach organizacyjnych zabraknie godzin, w przeliczeniu na etaty: 8,97 a 6 (zatrudnionych w wymiarze 5,23 etatu) nauczycielom zaproponować można zmniejszenie wymiaru etatu.

Powyższe analizy zostały oparte na arkuszach organizacyjnych szkół na rok szkolny 2025/2026. W scenariuszu likwidacji szkół uwzględniono analizy zawarte w części dotyczącej utworzenia filii w szkołach w Grabowie Królewskim i Sokolnikach. Zawierają one zmiany dotyczące przeniesienia klas IV-VIII do szkół w Kończakowie i Bieganowie. Scenariusze zmian kadrowych mogą być różne – w niniejszym opracowaniu przedstawiono jedną z możliwych wersji, opartą na kwalifikacjach nauczycieli i liczbie godzin w arkuszach organizacyjnych.

Należy podkreślić, że niniejsze opracowanie stanowi analizę kosztową, a ostateczne decyzje wymagają indywidualnych ustaleń z pracownikami, ustalenia planów dalszej aktywności zawodowej, chęci skorzystania z praw do świadczeń emerytalnych i przedemerytalnych etc.

Tabela 115. Prognoza liczby oddziałów przy zmianach organizacyjnych

Prognoza liczby oddziałów przy zmianach organizacyjnych						
	2026 /2027	2027 /2028	2028 /2029	2029 /2030	2030 /2031	2031 /2032
ODDZIAŁY ZSP KOŁACZKOWO + FILIA GK	14	15	16	15	15	15
ODDZIAŁY SP BIEGANOWO + FILIA SOKOLNIKI	14	15	15	14	13	12
ŁĄCZNIE ODDZIAŁY	28	30	31	29	28	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Kołaczkowo

Dowozy

1. Analiza dowozów w różnych wariantach reorganizacji sieci szkół podstawowych.

Analiza została oparta na informacji z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie podstawowym bez negocjacji, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024r poz. 1320) **Dowóz i odwóz uczniów do i ze szkół prowadzonych na terenie Gminy Kołaczkowo od dnia 01.09.2025 r. do 26.06.2026 r. wraz z zapewnieniem wykwalifikowanej opieki na każdej trasie.**

Dowóz zaplanowany na rok szkolny 2025/2026 dla uczniów z terenu Gminy Kołaczkowo:

Dowóz na trasie pierwszej: (autobus nr 1) Szkoła Podstawowa Bieganowo, Huby Zieliniec, Budka Sokolnicka, Świetlica Zieliniec, Zieliniec przy posesji nr 8, Szkoła Podstawowa Bieganowo, Żydowo, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kołaczkowie, ul. Krakowska 1, Łagiewki, Budziłowo, Wszembórz, Borzykowo, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kołaczkowie ul. – około 225 km / tygodniowo. Odwóz na trasie pierwszej: (autobus nr 1) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kołaczkowie ul. Krakowska 1, Żydowo, Borzykowo, Wszembórz, Budziłowo, Łagiewki, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kołaczkowie, Łagiewki, Budziłowo, Wszembórz, Borzykowo, Żydowo, Szkoła Podstawowa w Bieganowie, Zieliniec nr 8, Zieliniec świetlica, Zieliniec budka Sokolnicka, Zieliniec Huby, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kołaczkowie ul. Krakowska 1– około 335 km / tygodniowo. Dowóz na trasie drugiej: (autobus nr 2) Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul.

Leśna 1A, Młodziejewice, Kościanki, Gałęzewice, Szamarzewo, Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1A, Szamarzewo - Borkowo, Gorazdowo Piaski, Gorazdowo, Żydowo, Gorazdowo Huby, Szkoła Podstawowa w Sokolnikach ul. Leśna 1A – około 185 km / tygodniowo. Odwóz na trasie drugiej: (autobus nr 2) Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1A, Gałęzewice, Szamarzewo, Szamarzewo – Borkowo, Gorazdowo-Piaski, Żydowo, Gorazdowo Huby, Szkoła Podstawowa w Sokolnikach, ul. Leśna 1A, Młodziejewice, Kościanki, Gałęzewice, Szamarzewo, Szamarzewo-Borkowo, Gorazdowo-Piaski, Gorazdowo, Żydowo, Gorazdowo Huby – około 317 km / tygodniowo.

Szacunkowo 42 480 km – (40 tygodni). Wybrana oferta: kwota 377 120,45 zł. (za jeden kilometr ok. 8,88 zł.)

1) Likwidacja szkół w Grabowie Królewskim i Sokolnikach:

a) Likwidacja Szkoły Podstawowej w Grabowie Królewskim

Dowozy uczniów do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kołaczku rozszerzone zostaną o dowóz uczniów i dzieci ze szkoły podstawowej w Grabowie Królewskim do Kołaczka. Spowoduje to dotatkowe 12 km na jeden kurs. Ponieważ liczba dzieci i uczniów z likwidowanej szkoły przekroczy liczbę miejsc w autobusie (przy założeniu 60 miejsc) autobus będzie wykonywał 2 dowozy rano oraz 2 odwozy po zajęciach (4 kursy x 12 km x 5 dni x 40 tyg = 9 600 km /rok szkolny, co przełoży się na ok. 85 000 zł. dodatkowych kosztów w roku szkolnym.

b) Likwidacja Szkoły Podstawowej w Sokolnikach

Dowozy do Szkoły Podstawowej w Bieganowie uczniów z obwodu szkoły podstawowej w Sokolnikach spowodują wydłużenie trasy o 3 km i przełoży się to dodatkowo o 15 km dziennie (2 dowozy wydłużone o 3 km rano i 3 odwozy wydłużone po południu) x 5 dni x 40 tyg. = 3 000 km/rok szkolny, co przełoży się na ok. 27 000 zł. dodatkowych kosztów w roku szkolnym.

2) Utworzenie filii w Grabowie Królewskim i w Sokolnikach

Podobnie jak w wariantcie z likwidacją wydłużone zostaną dotychczasowe trasy. Dowóz do szkoły podstawowej w Kołaczku dotatkowe 12 km na jeden kurs, czyli 36 km dziennie (1 przywóz, 2 odwozy) x 5 dni x 40 tyg. = 7 200 km /rok szkolny. Wzrost kosztów dowożenia o ok. 64 000 zł. W tym wariantcie część dzieci (0-III) pozostanie w Grabowie Królewskim, dlatego wystarczy jeden kurs rano i 2 na odwozy. Dzieci z obwodu szkoły w Grabowie uczęszczające do filii mogą zyskać dodatkowy dowóz w ramach zorganizowanych dowozów dla uczniów klas IV-VIII dowożonych do Kołaczka.

W przypadku Sokolnik trasy dowożenia oraz liczba kilometrów pozostaną na poziomie wariantu z utworzeniem filii.

3) Likwidacja szkoły w Grabowie Królewskim i filia w Sokolnikach – wariant 1 a) i 1 b)

Rekomendacje:

- Zwiększenie liczby autobusów dowożących uczniów i dzieci do szkół o co najmniej jeden pojazd lub opcjonalnie o dwa autobusy więcej. Kilometraż pozostanie bez zmian, co nie powinno przyczynić się do podrożenia kosztów powyżej przedstawionych w analizie. Dzięki lepszemu rozłożeniu kursów, możliwe będzie skrócenie czasu przejazdu dla dzieci. Zmiana ta umożliwi uczniom późniejsze wychodzenie z domu i wpłynie pozytywnie na komfort porannego przygotowania do zajęć.

Planowany rozkład kursów: a) 1 autobus obsługuje dotychczasowy obwód szkoły w Sokolnikach, trasa wydłuży się o 3 min., ale nie wpłynie to na godziny oczekiwania uczniów na autobus. Dzieci będą w szkole w Bieganowie o 3 do 5 minut później niż zaplanowano dotarcie do szkoły w Sokolnikach w roku szk. 2025/2026 b) 2 autobus obsługuje szkołę w Kołaczku tak jak w dotychczasowych. Dla uczniów z dotychczasowego obwodu szkoły w Kołaczku zmieni się na korzyść godzina wyjazdu rano, która przez cały rok będzie identyczna. c) 3 autobus obsługuje dotychczasowy obwód szkoły w Bieganowie i dotychczasowy obwód Grabowa Królewskiego. Dla uczniów z dotychczasowego obwodu szkoły w Bieganowie zmieni się na korzyść godzina wyjazdu rano, będzie identyczna przez cały rok d) przy 4 autobusie - opcjonalnie należałoby rozważyć przypisanie po 2 autobusy na każdą szkołę. Wówczas czas dowozu zmniejszyłby się znacząco dla wszystkich uczniów o ok 30 - 40 minut. Rozwiązanie to mogłoby podrożyć koszty dowozu ponad kwoty przedstawione w analizie. W tej opcji liczba kilometrów nie zwiększyłaby się, ale zaangażowanie taboru i osób wykonujących usługę mogłoby przyczynić się do wyższych stawek za kilometr. Dlatego jest to rozwiązanie opcjonalne.

- Rezygnację ze zlecania usług w zakresie zapewnienia opieki nad uczniami i dziećmi dowożonymi do szkół podmiotom zewnętrznym. Obowiązek ten przejąłaby gmina poprzez zatrudnienie osób posiadających odpowiednie kwalifikacje. Rozwiązanie to pozwoli ograniczyć negatywne skutki redukcji zatrudnienia w jednostkach oświatowych oraz zapewni większą kontrolę nad jakością świadczonej opieki.

Wprowadzenie takiego modelu nie spowoduje wzrostu nakładów finansowych na dowozy, ponieważ koszt jednostkowy za jeden kilometr w ramach usługi dowożenia będzie znacząco niższy. Co więcej, może to wpłynąć na zwiększenie zainteresowania świadczeniem usług przez przewoźników, co przełoży się na bardziej konkurencyjne ceny i korzystniejsze warunki dla gminy.

- W celu zapewnienia najwyższych standardów bezpieczeństwa oraz niezawodności transportu uczniów należy określić maksymalny wiek autobusów dopuszczonych do realizacji usługi dowozu na poziomie nieprzekraczającym 10-15 lat.

Nowocześniejsze pojazdy są wyposażone w zaawansowane systemy bezpieczeństwa (ABS, ESP, pasy bezpieczeństwa, monitoring), charakteryzują się mniejszą awaryjnością, co przekłada się na punktualność i komfort podróży. Spełniają bardziej rygorystyczne normy emisji spalin.

Praktycznie z każdej miejscowości w gminie będą dowożeni uczniowie do szkół, dlatego najważniejsze jest zadbanie o ich bezpieczeństwo i komfort.

2. Harmonogram dowozów do rekomendacji 3 autobusów, w przypadku przekształceń szkół, najbardziej efektywna.

Podstawą opracowania harmonogramu są rozpisane dowozy na rok szkolny 2025/2026 dostępne na stronie gminy.

1) 1 autobus

Szkoła Podstawowa w Bieganowie – uczniowie z dotychczasowego obwodu Sokolnik (po likwidacji /lub utworzeniu filii w Sokolnikach)

Dowozy

Godz.	przystanek	Czas dowozu do szkoły w Bieganowie (minuty)	Czas dowozu do filii w Sokolnikach (minuty)
7.00	Młodziejewice	25	20
7.05	Kościanki	20	15
7.10	Gałęzewice	15	10
7.15	Szamarzewo	10	5
7.20	Filia w Sokolnikach /Sokolniki	5	-
7.25	SP w Bieganowie		
7.35	Szamarzewo-Borkowo	28	23
7.42	Gorazdowo	21	16
7.45	Gorazdowo-Piaski	18	13
7.49	Żydowo	14	9

7.52	Gorazdowo Huby	11	6
7.58	Filia Sokolniki/Sokolniki	5	-
8.03	SP Bieganowo		
UWAGA: Rozpoczęcie zajęć 8.10 w szkołach lub 10 minut wcześniej dowóz			

Odwozy (zakłada się trzy kursy po zajęciach , godziny dostosowane do planu lekcji)

Godz.	przystanek	Czas dojazdu do domu (minuty) ze szkoły w Bieganowie	Czas dojazdu do domu (minuty) z filii w Sokolnikach
12.45	SP w Bieganowie		
12.50	Filia w Sokolnikach/Sokolniki		
12.53	Gałęzewice	8	3
13.00	Szamarzewo	15	10
13.03	Gorazdowo Piaski	18	13
13.11	Gorazdowo	26	21
13.15	Żydowo	30	25
13.18	Gorazdowo Huby	33	28
13.30	SP w Bieganowie		
13.35	Filia w Sokolnikach/Sokolniki		
13.48	Gałęzewice	18	13
13.54	Szamarzewo	24	19
14.02	Gorazdowo	32	27
14.07	Żydowo	37	32
14.10	Gorazdowo Huby	40	35

14.30	Filia w Sokolnikach/Sokolniki		
14.35	SP w Bieganowie		
14.40	Młodziejewice	10	5
14.44	Kościanki	14	9
14.46	Gałęzewice	16	11
14.50	Sokolniki	20	15
14.56	Szamarzewo	26	21
15.00	Szamarzewo-Borkowo	30	25
15.07	Gorazdowo Piaski	37	32
15.10	Gorazdowo	40	35
15.14	Żydowo	44	39
15.17	Gorazdowo Huby	47	42

2) Szkoła Podstawowa w Kołaczku – uczniowie z dotychczasowego obwodu szkoły w Kołaczku)

Dowozy

Godz.	przystanek	Czas dowozu do szkoły w Kołaczku (minuty)
7.05	Kołaczko	Czas bez zmian , jak dotychczas
7.10	Żydowo	
7.15	ZSP Kołaczko	
7.20	Łagiewki	
7.27	Budziłowo	
7.33	Wszembórz	
7.42	Borzykowo	

7.50	ZSP Kołaczkowo	
-------------	-----------------------	--

Odwozy

Godz.	przystanek	Czas dojazdu do domu (minuty) ze szkoły
12.35	ZSP Kołaczkowo	<i>Jak dotychczas, bez zmian</i>
12.40	Żydowo	
12.50	Borzykowo	
13.00	Wszembórz	
13.05	Budziłowo	
13.15	Łagiewki	
14.30	ZSP Kołaczkowo	
14.35	Łagiewki	
14.45	Budziłowo	
14.55	Wszembórz	
15.00	Borzykowo	
15.10	Żydowo	
	ZSP Kołaczkowo	

3) 3 autobus - Szkoła Podstawowa w Bieganowie – obwód dotychczasowej szkoły, ZSP w Kołaczkowie obwozy szkoły w Grabowie Królewskim po utworzeniu filii lub likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim.

Dowozy

Godz.	przystanek	Czas dowozu do szkoły w Bieganowie (minuty)	Czas dowozu szkoły w Kołaczkowie w przypadku filii w Grabowie K (minuty)	Czas dowozu do szkoły w Kołaczkowie w przypadku likwidacji

				szkoły w Grabowie
	SP Bieganowo	-	-	
6.50	Krzywa Góra	-	-	10
6.55	Grabowo Królewskie	-	-	5
7.00	ZSP Kołaczkowo	-	-	
7.10	Krzywa Góra	-	10	10
7.15	Grabowo Królewskie	-	5	5
7.20	ZSP Kołaczkowo		-	-
7.32	Świetlica Zieliniec	23	-	-
7.37	Budka Sokolnicka	18	-	-
7.40	Huby Zieliniec	15	-	-
7.43	Zieliniec nr 8	12	-	-

Odwozy

Godz.	przystanek	Czas dojazdu do domu (minuty) ze szkoły
12.35	SP Bieganowo	<i>Czas bez zmian, możliwość wcześniejszego odwozu uczniów, szczególnie z klas I-III</i>
12.40	Zieliniec nr 8	
12.50	Zieliniec świetlica	
13.00	Zieliniec budka Sokolnicka	
13.05	Zieliniec Huby	
13.30	ZSP Kołaczkowo	
13.35	Krzywa Góra	5
13.40	Grabowo Królewskie	10
14.30	SP Kołaczkowo	

14.35	Grabowo Królewskie	5
14.40	Krzywa Góra	10
14.50	SP Bieganowo	
14.52	Zieliniec nr 8	Czas bez zmian, wcześniejszy odwóz krótsze oczekiwanie na światlicy
14.54	Zieliniec świetlica	
15.00	Zieliniec budka Sokolnicka	
15.05	Zieliniec Huby	

Harmonogram przedstawiony powyżej jest jednym z możliwych rozwiązań. W przypadku dysponowania trzema autobusami możliwe jest bardziej elastyczne planowanie dowozów i odwozów uczniów. Ponadto można łączyć w odwozach po zajęciach lekcyjnych trasy z kilku szkół, co skróci czas oczekiwania dzieci na świetlicy, a tym samym zmniejszy liczbę godzin zajęć świetlicowych. Podane godziny odwozów są orientacyjne i powinny zostać dostosowane do oczekiwań rodziców oraz zajęć dodatkowych organizowanych w szkołach

8. Wpływ nowelizacji ustawy Prawo Oświatowe

15 lipca 2025 roku opublikowany został projekt nowelizacji ustawy Prawo oświatowe (numer UD244), który obecnie znajduje się na etapie konsultacji publicznych. Choć nie jest to jeszcze obowiązujące prawo, projekt ten pokazuje jasno **kierunek polityki państwa, który zakłada ochronę małych szkół** poprzez zwiększenie ich funkcjonalności oraz dostosowanie do zmieniających się potrzeb społecznych.

Projekt zawiera szereg rozwiązań prawnych ułatwiających racjonalizację sieci szkół w warunkach wyzwań demograficznych, m.in. poprzez zwiększenie elastyczności w zakresie tworzenia filii i organizacji nauczania czy możliwości tworzenia zespołu szkół podstawowych.

Choć niniejsza ekspertyza opiera się na aktualnym stanie prawnym, w przypadku uchwalenia nowelizacji przed rokiem szkolnym 2026/2027 – czyli przed możliwym wdrożeniem zmian – nowe przepisy będą miały bezpośrednie zastosowanie w procedurze przekształceń. Dlatego podkreślamy, że autorska metodyka, według której jest prowadzona niniejsza ekspertyza, wpisuje się w założenia nowelizacji i realizuje cele uznane za pożądane jak m.in. rzetelna diagnoza sytuacji, zaangażowanie społeczności lokalnej, analiza danych demograficznych, infrastrukturalnych i jakościowych.

Szczególnie istotnym dokumentem towarzyszącym projektowi nowelizacji jest opracowanie, które stanowi jego merytoryczną podstawę: **Michał Sitek, *Małe szkoły. Wyzwania i wybrane rozwiązania z innych krajów*, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2025**. Dokument dostępny jest pod adresem: <https://www.gov.pl/attachment/3c09c003-5a36-4f6c-982c-3687faea9aa9>. Zaleca się jego lekturę, ponieważ przekrojowo prezentuje problematykę, z którą mierzy się także gmina Kołaczkowo – pokazując zarówno doświadczenia międzynarodowe, jak i dane z polskich badań.

Podsumowanie

Nowelizacja ustawy nie narzuca konkretnych rozwiązań, lecz daje samorządom większe możliwości dostosowania sieci szkół do lokalnych potrzeb i realiów. W praktyce oznacza to, że odpowiedzialność i inicjatywa pozostają po stronie gminy, a dobrze przygotowana analiza – taka jak niniejsza ekspertyza – może stanowić solidną podstawę do podejmowania odważnych, ale koniecznych decyzji. W obliczu zmian prawnych i wyzwań demograficznych, działanie oparte na danych i dialogu staje się najlepszą drogą do zapewnienia uczniom jak najlepszych warunków nauki – dziś i w przyszłości.

9. Prowadzenie szkoły przez stowarzyszenie

Alternatywą wobec decyzji o zamknięciu szkoły przez gminę może być przejęcie jej prowadzenia przez niesamorządowy organ – na przykład stowarzyszenie utworzone przez lokalnych mieszkańców lub rodziców. Taki model funkcjonuje już obecnie na terenie Gminy Kołaczkowo: od 2014 roku szkoła podstawowa i przedszkole we Wszemborzu prowadzone są przez Stowarzyszenie „Rodzice Dzieciom”.

Należy jednak podkreślić, że oddolna inicjatywa nie rozwiązuje podstawowego powodu, dla którego gmina rozważa reorganizację sieci szkolnej – czyli trwałego braku zapotrzebowania wynikającego z niekorzystnych trendów demograficznych. Utrzymanie szkoły, dla której nie ma wystarczającej liczby uczniów, pozostanie wyzwaniem także w modelu niepublicznym. Co więcej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo oświatowe, szkoła niepubliczna nie posiada obwodu. To oznacza, że gmina nie może przypisać do niej dzieci z określonego terytorium. W rezultacie problem z zapewnieniem odpowiedniej liczby uczniów może się jeszcze pogłębić.

Finansowanie i wymogi

Szkoła niepubliczna otrzymuje środki publiczne wyłącznie za uczniów zapisanych do placówki, na podstawie subwencji oświatowej. W przeciwieństwie do szkoły samorządowej, która może liczyć na dodatkowe dopłaty z budżetu gminy, to właśnie stowarzyszenie będzie zobowiązane do znalezienia brakujących środków w przypadku niedoborów finansowych.

Co istotne, procedura założenia nowej szkoły niepublicznej wiąże się z koniecznością spełnienia pełnego zestawu aktualnie obowiązujących wymagań określonych, w tym z art. 168 ustawy Prawo oświatowe. Obejmuje to m.in.:

- zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych i sanitarnych zgodnych z obowiązującymi przepisami (w tym wymogi PPOŻ i sanitarne),
- zatrudnienie kadry z odpowiednimi kwalifikacjami,
- przedłożenie statutu, planu organizacyjnego etc,
- odbiór obiektu zgodnie z aktualnymi przepisami budowlanymi i edukacyjnymi.

Należy podkreślić, że od czasu pierwszej rejestracji szkoły w Sokolnikach, przepisy uległy znacznemu zaostrzeniu. Spełnienie wszystkich wymagań może wymagać dodatkowych nakładów inwestycyjnych i organizacyjnych, by dostosować budynek do obowiązujących norm. Oznacza to, że choć utworzenie nowej szkoły przez stowarzyszenie jest możliwe, będzie to przedsięwzięcie trudne i obciążone ryzykiem niepowodzenia.

Prowadzenie niewielkiej szkoły niepublicznej przez stowarzyszenie jest dużym wyzwaniem organizacyjnym i finansowym, wymagającym odpowiednich kompetencji i stabilnego zaangażowania. Pomocą w takim procesie może służyć m.in. promowana przez Federację Inicjatyw Oświatowych idea tworzenia Stowarzyszeń Rozwoju Wsi - więcej informacji dostępnych jest na stronie: srw.fio.org.pl.

Wszembórz

Szkoła i przedszkole we Wszemborzu to przykład skutecznej oddolnej inicjatywy, która od ponad dekady zapewnia lokalną ofertę edukacyjną. Jednak również te placówki będą musiały zmierzyć się z wyzwaniem demograficznym. Jeśli spadek liczby urodzeń przełoży się proporcjonalnie na spadek liczby uczniów to przyszłość tych placówek będzie zagrożona.

10. Kluczowe wnioski z części II Scenariusze

1. **Września nie jest szansą rozwojową dla gminy Kołaczkowo.** Choć bliskość Wrześni może wydawać się atutem, jej dynamiczny rozwój nie przekłada się na poprawę sytuacji demograficznej czy edukacyjnej gminy Kołaczkowo. Mieszkańcy nie przenoszą się z Wrześni na teren gminy, a wręcz przeciwnie – migracje zachodzą w kierunku miasta. Także edukacyjnie Września stanowi raczej konkurencję niż wsparcie: przyciąga z Kołaczkowa zarówno przedszkolaki jak i uczniów oraz uczniów ze SPE, dodatkowo pogarszając sytuację w gminie.
2. **Potencjał uczniów z SPE.** Szkoły w gminie Kołaczkowo już dziś przyjmują uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Rozwój tej specjalizacji może przynieść podwójną korzyść: z jednej strony zapewni wsparcie dzieciom, które tego potrzebują, z drugiej – dzięki wyższemu finansowaniu może poprawić sytuację budżetową szkół. Warto rozważyć wzmocnienie tego kierunku rozwoju, zwłaszcza w kontekście przekształceń organizacyjnych.
3. **Gmina aktywnie inwestuje w oświatę.** Obiekty oświatowe są zarówno modernizowane jak i rozbudowywane, budżet jest wysoki, lecz członkowie społeczności szkolnych oczekują dalszych działań jak np. termomodernizacji czy rozbudowy infrastruktury sportowej mimo, iż nie ma to uzasadnienia w zapotrzebowaniu.
4. **Gminy porównawcze mają bardziej racjonalnie zorganizowaną oświatę.** Tam, gdzie liczba uczniów przypadających na szkołę jest większa, możliwe jest budowanie silnych zespołów nauczycielskich, zapewnienie dodatkowych zajęć, specjalistycznego wsparcia oraz większej stabilności organizacyjnej. Taka racjonalizacja nie tylko podnosi jakość kształcenia, ale też pozwala ograniczyć koszty, uwalniając środki na inne potrzeby rozwojowe.
5. **Efekty kształcenia są poniżej średniej powiatowej.** Wyniki egzaminu ósmoklasisty, szczególnie z języka angielskiego i matematyki, są słabsze niż w sąsiednich gminach.
6. **W gminie Kołaczkowo utrzymuje się rozproszenie zasobów.** Szkoły działają w bardzo małej skali, co ogranicza dostęp uczniów do zróżnicowanej oferty i nowoczesnej infrastruktury. Mimo wysokich nakładów gminy na oświatę, uczniowie i nauczyciele nie odczuwają realnej poprawy warunków właśnie z powodu rozproszenia środków.
7. **Nawet najlepsze pomysły nie odwrócą trendów demograficznych.** Zaproponowane przez szkoły wyróżniki są wartościowe i mogą istotnie wzbogacić ofertę edukacyjną, jednak nie rozwiążą kluczowego problemu, jakim jest malejąca liczba uczniów. Mając charakter uniwersalny, mogą być z powodzeniem wdrażane również po reorganizacji sieci. Co więcej, ich realizacja może zostać sfinansowana ze środków zaoszczędzonych dzięki racjonalizacji systemu oświaty.

8. **Demografia wymusza działania.** Trwały spadek liczby dzieci sprawia, że obecny układ szkół staje się coraz mniej racjonalny organizacyjnie i ekonomicznie. Brak decyzji dziś przełoży się na większe problemy jutro – również w zakresie jakości edukacji.
9. **Dla uczniów ważniejsza jest jakość niż lokalizacja.** Uczniowie, zwłaszcza w starszych klasach, wskazywali, że istotna jest atrakcyjna oferta edukacyjna i dobra infrastruktura. Dowóz nie jest dla nich problemem – zwłaszcza że po ukończeniu szkoły podstawowej i tak wszyscy uczniowie muszą dojeżdżać poza gminę.
10. **Debata o przyszłości szkół opiera się na pozapedagogicznych przesłankach.** Podczas spotkań ze społecznościami szkolnymi często pojawiały się argumenty związane z utrzymaniem miejsc pracy, prestiżem miejscowości czy przywiązaniem emocjonalnym. Jakkolwiek są one zrozumiałe to jednak skutkują obciążeniem dla całej gminy.
11. **Powszechna akceptacja nie jest możliwa.** Choć podczas spotkań ze społecznością lokalną pojawiało się zrozumienie dla konieczności zmian, żadna z grup nie akceptowała ograniczenia funkcjonowania swojej szkoły. W obecnej sytuacji każda decyzja spotka się z oporem – likwidacja wywoła sprzeciw bezpośrednio zainteresowanych, natomiast brak działań pogłębi frustrację tych mieszkańców, którzy oczekują, że oświata będzie realnym wsparciem dla rozwoju gminy, a nie źródłem narastających problemów.
12. **Wariant z filiami umożliwia stopniowe dostosowanie sieci.** Przekształcenie szkół w Grabowie Królewskim i Sokolnikach w filie pozwala zachować ich obecność w lokalnej społeczności, a jednocześnie ograniczyć koszty i uprościć strukturę organizacyjną gminnej sieci oświaty.
13. **Wariant likwidacji szkół to scenariusz trudniejszy, ale otwierający nowe możliwości.** Całkowite zamknięcie szkół w Grabowie Królewskim i Sokolnikach daje największy potencjał oszczędności, lecz wiąże się z większym wysiłkiem organizacyjnym i emocjonalnym. Jednocześnie daje lokalnej społeczności możliwość utworzenia szkoły niesamorządowej, tak jak we Wszemborzu.
14. **Utrzymywanie obecnej sieci bez zmian pogłębia problem zamiast go rozwiązywać.** Obecna sytuacja jest jeszcze możliwa do opanowania – gmina ma czas na zaplanowaną, odpowiedzialną reorganizację. Zwlekanie ograniczy pole manewru i zwiększy koszty – zarówno społeczne, jak i finansowe.
15. **Projekt nowelizacji ustawy Prawo oświatowe daje samorządom nowe narzędzia.** Projekt nowelizacji ustawy Prawo oświatowe przewiduje większą elastyczność dla samorządów – m.in. łatwiejsze tworzenie filii i dostosowanie sieci do realiów demograficznych. Proponowane w ekspertyzie podejście jest zgodne z kierunkiem tych zmian.

Część III

REKOMENDACJE

CZĘŚĆ III – REKOMENDACJE

W niniejszym rozdziale przedstawiamy końcowe rekomendacje z ekspertyzy dla gminy Kołaczkowo. Celem tego rozdziału jest podsumować wykonaną pracę w maksymalnie przystępny i skondensowany sposób. Każda z rekomendacji zawiera odnośnik do odpowiedniego miejsca w ekspertyzie, gdzie dany wątek został omówiony szczegółowo. Wierzmy, że rekomendacje staną się podstawą do podjęcia mądrych decyzji w nietłatwej tematyce, od której zależy przyszłość gminy, lokalnych społeczności, a przede wszystkim uczniów.

1. Wnioski

Edukacja to fundament przyszłości – zarówno dla pojedynczego dziecka, jak i całego społeczeństwa. To ona decyduje o szansach życiowych, kapitale społecznym i gospodarczym, a w perspektywie – o sile i spójności państwa. Dlatego edukacja zasługuje na szczególne traktowanie i powinna być priorytetem w politykach publicznych. Tymczasem system oświaty w Polsce stoi dziś przed wieloma wyzwaniami – od trudności kadrowych, przez zmieniające się oczekiwania rodziców, po niedofinansowanie. Na te problemy nakłada się jednak jedno, najpoważniejsze i nieuchronne: demografia. Spadająca liczba urodzeń zmusza samorządy do podejmowania trudnych decyzji. Ale jeśli celem ma być zapewnienie uczniom jak najlepszych warunków nauki, organizacja oświaty nie może pozostać taka sama, jakby nic się nie zmieniło.

Dokonywanie zmian w lokalnym systemie oświaty to jedno z najtrudniejszych wyzwań, przed jakimi może stanąć gmina. Jako zespół badaczy w pełni rozumiemy, że choć przedstawione w ekspertyzie rekomendacje mają postać liczb i słów to w rzeczywistości dotyczą konkretnych ludzi: uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów czy całych lokalnych społeczności. Z doświadczenia wiemy, że nie istnieją rozwiązania, które zadowolą wszystkich – i nie inaczej jest w Gminie Kołaczkowo. Dlatego przyjęliśmy odpowiedzialność za przygotowanie tej ekspertyzy: by w sprawie, która wprost wpłynie na przyszłość gminy, wskazać w sposób rzetelny, wnikliwy i bezstronny, najlepsze z dostępnych rozwiązań.

Na tle gmin porównawczych gmina Kołaczkowo znajduje się dziś w sytuacji skrajnej dysproporcji między możliwościami a ambicjami. Kołaczkowo to jedna z najmniejszych gmin w regionie – pod względem liczby mieszkańców, budżetu⁵ i liczby urodzeń⁶. Jednocześnie to gmina z najbardziej rozbudowaną siecią szkół⁷, w której funkcjonują jedne z najmniej licznych placówek⁸ i ponoszone są jedne z najwyższych nakładów na ucznia⁹. A przy tym średnie wyniki egzaminów zewnętrznych utrzymują się poniżej średniej powiatu, województwa i kraju¹⁰. To sytuacja wyjątkowa, ponieważ nie dość, że jest nieefektywna

⁵ Tabela 74. Gminy porównawcze - dane podstawowe, 2024 r., str. 156

⁶ Tabela 78. Gminy porównawcze - dane podstawowe, 2024 r. str. 164

⁷ Wykres 50. Liczba mieszkańców w przeliczeniu na liczbę szkół, str. 165

⁸ Tabela 78. Gminy porównawcze - zorganizowanie sieci szkół podstawowych, str. 164

⁹ Rysunek 13. Koszt jednostkowy edukacji ucznia w szkole podstawowej w gminach porównawczych, str. 166

¹⁰ Tabela 83. Wyniki E-8 w 2025 roku dla gminy Kołaczkowo w porównaniu do powiatu, województwa i kraju, str. 171

i długofalowo nie do utrzymania to przede wszystkim utrwała nierówności w dostępie do jakościowej edukacji.

Gminna oświata generuje spore napięcia już przy obecnej liczbie szkół. Do tej pory jednak sytuacja demograficzna była względnie stabilna¹¹, co utrudniało podjęcie decyzji o zmianie. W ciągu ostatnich lat liczba dzieci wchodzących do klas I utrzymywała się na poziomie, który pozwalał – choć nie bez wysiłku – kontynuować dotychczasowy model.¹²

Wśród mieszkańców panuje zgoda co do tego, że zmiana jest nieunikniona – ale nie ma zgody co do tego, jak powinna wyglądać. Podczas licznych spotkań z radnymi, dyrektorami, społecznościami szkolnymi^{13,14,15,16,17}, uczniami i samorządami uczniowskimi¹⁸ słyszeliśmy wielokrotnie: *wiemy, że zmiana jest konieczna*. Trudność zaczyna się, gdy trzeba odpowiedzieć na pytanie: „która szkoła?”. Wówczas zrozumiałe staje się unikanie odpowiedzialności – każdy oczekuje zmiany, ale gdzie indziej. I właśnie na tym polega rola niezależnej ekspertyzy: by przedłożyć do decyzji całościowe spojrzenie – z dystansu, bez emocji i lokalnych filtrów – poprzedzone rzetelnym rozpoznaniem sytuacji i ze wskazaniem najbardziej racjonalnych kierunków dalszego działania.

Uwarunkowania społeczne, które dziś wpływają na lokalne decyzje, są głęboko zakorzenione w historii. Brak wyraźnego lokalnego lidera – będący dziedzictwem rozdzielenia miasta Pyzdry od zaplecza wiejskiego, które dziś tworzy gminę Kołaczkowo – skutkuje utrwalonymi napięciami między miejscowościami walczącymi o status. Inwestycje w jednej miejscowości są odczytywane przez pozostałe społeczności jako dowód nierównego traktowania, a spory nie ograniczają się do tematu szkół, lecz pojawiają się wokół każdego, większego zagadnienia: świetlic, OSP, kościołów, bibliotek, etc. W takim klimacie nie da się uniknąć oporu – niezależnie od tego, jak racjonalna i potrzebna byłaby decyzja.

Szkoły w gminie mają wiele atutów – zaangażowaną społeczność, różnorodną ofertę i ciekawe pomysły na dalszy rozwój¹⁹. Nie ma placówek wyraźnie odstających poziomem bądź warunkami. To czyni sytuację jeszcze trudniejszą: ogromny wysiłek wielu osób może okazać się daremny nie dlatego, że szkoły są słabe – lecz dlatego, że nie będzie już dla kogo ich prowadzić²⁰. Nadchodzi czas, gdy nawet najlepsze szkoły, prowadzone z pasją i troską, mogą

¹¹ Wykres 4. Liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo, str. 20

¹² Wykres 53. Potrzebna liczba oddziałów klas I w latach 2026/2027 – 2031/2032 – prognoza, str. 184

¹³ Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Grabowie Królewskim, Opinie społeczności, str. 88

¹⁴ Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Sokolnikach, Opinie społeczności, str. 67

¹⁵ Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Bieganowie, Opinie społeczności, str. 78

¹⁶ Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły w Kołaczkowie, Opinie społeczności, str. 57

¹⁷ Podsumowanie spotkania ze społecznością szkoły we Wszemborzu, Opinie społeczności, str. 95

¹⁸ Tabela 40. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Grabowie Królewskim, str. 90

¹⁹ Wyróżniki szkół, szkoła w Kołaczkowie str. 248, szkoła w Sokolnikach, str. 254, szkoła w Bieganowie, str. 270, szkoła w Grabowie Królewskim, str. 271

²⁰ Zapotrzebowanie na oddziały, Wykres 53. Potrzebna liczba oddziałów klas I w latach 2026/2027 – 2031/2032 – prognoza, str. 184

po prostu przestać mieć rację bytu. To nie jest zarzut – to bolesna, ale niepodważalna konsekwencja demografii²¹.

To demografia wymusza zmianę. Liczba urodzeń systematycznie spada, a prognozy nie pozostawiają złudzeń. Przeanalizowaliśmy wszystkie dostępne dane – dotyczące urodzeń²², migracji²³, budownictwa mieszkaniowego²⁴, impulsów rozwojowych²⁵, wpływu uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi²⁶ i nie znaleźliśmy żadnych przesłanek, które dawałyby podstawę do uzasadnionej nadziei, że sytuacja się odwróci.

Wnioski są jednoznaczne: utrzymanie obecnej sieci szkół jest długoterminowo niemożliwe.

A im później ta nieuchronna zmiana nastąpi, tym większe będą jej koszty – społeczne, organizacyjne i finansowe. W efekcie, każda decyzja o pozostawieniu szkoły w dotychczasowej formie musi być wprost konfrontowana z pytaniem: czy w najbliższych latach będzie miał kto do niej uczęszczać? Dlatego każda decyzja musi być szczególnie ostrożna i odnosić się do realnych potrzeb i nie może być wynikiem doraźnych potrzeb, nacisków, społecznej presji ani emocji. Musi wynikać z **jasnych, racjonalnych przesłanek**, jak np. wyników wieloaspektowej oceny szkół²⁷.

Szkolna infrastruktura – ochrona poniesionych nakładów i unikanie nieuzasadnionych inwestycji. W ramach Punktowej Oceny Jednostek²⁷ przeanalizowano aktualny stan infrastruktury oraz oszacowano potencjalne nakłady dla szkół w Kołaczku²⁸, Sokolnikach²⁹, Bieganowie³⁰ i Grabowie Królewskim³¹. Szczególnej ochronie powinny podlegać miejsca, w które zainwestowano środki publiczne.

2. Rekomendacje

A. WSZYSTKIE SZKOŁY

Skupienie na uczniach obwodowych

W obliczu spadającej liczby uczniów dyrektorzy szkół podejmowali zrozumiałe działania, zmierzające do utrzymania pełnej organizacji placówek – m.in. poprzez przyjmowanie dzieci spoza obwodów, a nawet spoza granic administracyjnych gminy. Takie działania należy ocenić pozytywnie – wypełnianie oddziałów przynosiło korzyści organizacyjne i poprawiało efektywność funkcjonowania danej szkoły. Było to zgodne z interesem dyrektora, który odpowiada za zapewnienie optymalnych warunków organizacyjnych w placówce.

²¹ Wykres 4. Liczba urodzeń w gminie Kołaczko, str. 20

²² Wykres 4. Liczba urodzeń w gminie Kołaczko, str. 20

²³ Wykres 5. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Kołaczko w ujęciu rocznym, str. 21

²⁴ Tabela 67. Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy, str. 147

²⁵ Scenariusz 1. Września wektorem rozwoju?, str. 144

²⁶ Scenariusz 2. Uczniowie z SPE a stabilność gminnych szkół, str. 150

²⁷ Podsumowanie Punktowej Oceny Jednostek, str. 97

²⁸ SP Kołaczko, Punktowa Ocena Jednostki – Infrastruktura, Tabela 23, str. 59

²⁹ SP Sokolniki, Punktowa Ocena Jednostki – Infrastruktura, Tabela 29, str. 70

³⁰ SP Bieganowo, Punktowa Ocena Jednostki – Infrastruktura, Tabela 35, str. 81

³¹ SP Grabowo Królewskie, Punktowa Ocena Jednostki – Infrastruktura, Tabela 40, str. 91

Sytuacja wygląda jednak inaczej, gdy spojrzymy na gminny system oświaty jako całość. Choć pozyskiwanie uczniów spoza gminy przynosiło krótkoterminowe korzyści lokalne, w dłuższej perspektywie może blokować konieczne decyzje reorganizacyjne. Przykładowo, nie sposób przeprowadzić połączenia szkół, jeśli placówka docelowa jest już wypełniona uczniami spoza gminy. W efekcie, utrzymywanie takiego modelu może prowadzić do nieefektywności systemowej – mimo że każda ze szkół z osobna działa racjonalnie.

Rekomenduje się zaprzestanie przyjmowania uczniów spoza gminy.

Ze względu na poszanowanie praw nabytych przez uczniów już uczęszczających do szkół na terenie gminy Kołaczkowo należy przyjąć, że efekty będą rozłożone w czasie ośmioletniego cyklu.

Oferta dla uczniów z SPE

Jednym z istotnych zjawisk oświatowych jest rosnąca liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zarówno wynikającymi z niepełnosprawności, jak i trudności rozwojowych, adaptacyjnych czy emocjonalnych. To trwała zmiana profilu uczniów, na którą szkoły muszą odpowiedzieć.

Rekomenduje się rozwijanie kompetencji wszystkich szkół w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Działania te powinny być realizowane przy zachowaniu prawa rodziców do wyboru szkoły specjalnej, gdy taka decyzja uznawana jest za najlepszą z perspektywy dziecka.

B. SOKOLNIKI

Sytuacja Sokolnik – jako miejscowości posiadającej zarówno szkołę podstawową oraz nowo budowane przedszkole – wymaga szczególnie wyważonego podejścia. Z jednej strony mówimy o miejscu z silną tożsamością lokalną, zaangażowaną społecznością i dorobkiem oświatowym, z drugiej – o placówkach, które w obecnym i przyszłym układzie demograficznym nie będą w stanie funkcjonować w pełnym zakresie bez istotnego wsparcia z budżetu gminy.

Rekomendacje przedstawione poniżej nie są prostą receptą na natychmiastowe rozwiązanie problemów, lecz wyznaczają kierunek, który pozwoli zachować jak najwięcej z dotychczasowego dorobku przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności organizacyjnej i finansowej.

Reorganizacja dowozów szkolnych

Obecna praktyka dowożenia uczniów spoza obwodu, a nawet z sąsiednich gmin, choć zrozumiała z perspektywy dyrektora, generuje istotne trudności w skali gminy:

- wydłuża czas dojazdu i pogarsza komfort dzieci obwodowych,
- zwiększa koszty transportu,
- zaburza przejrzystość systemu naboru,
- utrudnia efektywną organizację sieci szkół.

Rekomenduje się reorganizację dowozów do szkoły w Sokolnikach tak, aby obejmowały wyłącznie uczniów zamieszkałych w jej obwodzie.

Wdrożenie zmiany może nastąpić natychmiastowo, ponieważ gmina nie ma obowiązku zapewniania bezpłatnego dowozu uczniom spoza jej granic administracyjnych. Może jednak zostać rozłożone w czasie – to kwestia do rozstrzygnięcia w toku konsultacji społecznych.

Racjonalizacja obwodu

W obecnym układzie dzieci z sołectwa Gorazdowo przypisane są do szkoły w Sokolnikach, mimo że zarówno odległość, jak i układ drogowy wskazują na większą dostępność szkoły podstawowej w Kołaczku. Dodatkowo, Kołaczko oferuje wyższy standard infrastruktury, co czyni je bardziej atrakcyjną opcją edukacyjną³².

Rekomenduje się korektę granic obwodu szkoły w Sokolnikach poprzez przypisanie uczniów z sołectwa Gorazdowo do szkoły w Kołaczku.

Wzmocnienie roli nowego przedszkola

Zakończenie budowy nowego przedszkola w Sokolnikach stwarza możliwość znacznego podniesienia jakości opieki przedszkolnej. Inwestycja realizowana jest w wysokim standardzie, co daje szansę na stworzenie wyjątkowo dobrych warunków dla dzieci.

Wypełnienie nowej placówki ma dodatkowe uzasadnienie ekonomiczne – brak odpowiedniego naboru podniesie średni koszt utrzymania jednego dziecka, a w konsekwencji doprowadzi do wzrostu Podstawowej Kwoty Dotacji przekazywanej przedszkolom niepublicznym.

Rekomenduje się przeniesienie oddziału przedszkolnego ze szkoły w Bieganowie do nowego przedszkola w Sokolnikach oraz zapewnienie jego pełnego wypełnienia.

Integracja organizacyjna ze szkołą w Bieganowie

Rekomenduje się przekształcenie szkoły w Sokolnikach w filię szkoły w Bieganowie. Taki model pozwala z jednej strony utrzymać funkcjonowanie edukacji na miejscu (klasy I-III), z drugiej – zapewnić lepsze warunki nauki dla starszych uczniów (klasy IV-VIII) w nowoczesnej szkole z pełnym zapleczem sportowym.

Podjęcie decyzji o połączeniu ze skutkiem w roku szkolnym 2026/2027 spowoduje powstanie oddziałów klas IV-VIII o liczności między 23 a 29 dla aktualnej liczby uczniów. Biorąc pod uwagę, że istotna część uczniów w szkole w Sokolnikach jest spoza obwodu i spoza gminy, a aktualny obwód rekomenduje się skorygować, faktyczna liczba uczniów po wdrożeniu rekomendacji może spaść. Należy podkreślić, że przepisy prawa oświatowego nie ograniczają liczebności oddziałów klas IV-VIII, więc decyzja o akceptacji takiej liczności oddziałów należy do społeczności szkolnych.

³² Podsumowanie Punktowej Oceny Jednostek, str. 97

C. BIEGANOWO

Szkoła w Bieganowie to nowoczesny, gruntownie zmodernizowany obiekt. Utrzymanie jej jako szkoły podstawowej z klasami I–VIII pozwala ochronić środki publiczne środków zainwestowane w termomodernizację oraz w pełni wykorzystać istniejący potencjał infrastrukturalny.

Integracja organizacyjna ze szkołą w Sokolnikach

Ze względu na bliskie położenie szkół w Bieganowie i Sokolnikach oraz niewystarczający potencjał demograficzny, by uzasadnić ich samodzielne funkcjonowanie, rekomenduje się przeprowadzenie integracji organizacyjnej obu placówek. Biorąc pod uwagę wysoki standard budynku szkoły w Bieganowie oraz brak konieczności inwestycji w infrastrukturę w przewidywalnej przyszłości, zaleca się nadanie tej szkole roli jednostki głównej w strukturze połączonej ze szkołą filialną w Sokolnikach.

Taki model umożliwi organizacyjne i ekonomiczne wzmocnienie obu lokalizacji, przy jednoczesnym zachowaniu edukacji klas I–III w Sokolnikach oraz przeniesieniu klas IV–VIII do Bieganowa.

Jednocześnie, z uwagi na ograniczoną przestrzeń przedszkolną w Bieganowie oraz nową, znacznie lepiej wyposażoną placówkę w Sokolnikach, rekomenduje się przeniesienie oddziału przedszkolnego z Bieganowa do nowego przedszkola w Sokolnikach.

Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli w pełni wykorzystać potencjał każdej z miejscowości i zapewni stabilność funkcjonowania placówek w dłuższej perspektywie.

D. GRABOWO KRÓLEWSKIE

Szkoła Podstawowa w Grabowie Królewskim wyróżnia się silną i zaangażowaną społecznością lokalną, atrakcyjną ofertą edukacyjną oraz wyjątkowo sprawczą Dyrektorką, co przejawia się w skutecznym pozyskiwaniu uczniów spoza obwodu, w tym zwłaszcza spoza gminy Kołaczkowo.

Jednak nawet tak duże zaangażowanie nie jest w stanie odwrócić negatywnych trendów demograficznych, a budynek szkoły wymaga znacznych nakładów inwestycyjnych, których dla których w obecnej sytuacji nie ma uzasadnienia. W rekrutacji na rok szkolny 2025/2026 zgłoszono zaledwie 6 pierwszoklasistów, z czego aż 4 spoza gminy.

Ponadto uczniowie spoza gminy, którzy dojeżdżają do szkoły w Grabowie Królewskim, muszą pokonywać duże odległości, co wpływa na ich codzienny komfort oraz utrudnia integrację z lokalnym środowiskiem rówieśniczym – są bowiem rozpięci między grupą szkolną a miejscowością zamieszkania.

Integracja organizacyjna ze szkołą w Kołaczkwie

Rekomenduje się przekształcenie Szkoły Podstawowej w Grabowie w filię Szkoły Podstawowej w Kołaczkwie, z pozostawieniem klas I–III oraz oddziału przedszkolnego w Grabowie,

a przeniesieniem klas IV–VIII do Kołaczkowa. Symulacje organizacyjne potwierdzają możliwość wdrożenia takiego modelu bez konieczności tworzenia nowych oddziałów w Kołaczkowie, co czyni tę zmianę możliwą do przeprowadzenia bez dodatkowych kosztów poza organizacją dowozów.

E. KOŁACZKOWO

Szkoła Podstawowa w Kołaczkowie to największa placówka edukacyjna w gminie, dysponująca najlepszym zapleczem sportowym. Jej centralne położenie przekłada się na największy obwód szkolny, choć liczba dzieci jest w nim częściowo dzielona z funkcjonującą na tym samym terenie bezobwodową szkołą we Wszemborzu.

Elastyczność na przyszłość

Ze względu na presję demograficzną należy brać pod uwagę możliwość likwidacji szkoły we Wszemborzu. W takim scenariuszu szkoła w Kołaczkowie, wraz z filią w Grabowie Królewskim, będzie posiadała odpowiednią elastyczność organizacyjną, by przejąć obowiązek zapewnienia kształcenia dzieci z tego obszaru.

Termomodernizacja

Biorąc pod uwagę planowaną przyszłościową rolę szkoły oraz rosnące wymagania dotyczące efektywności energetycznej budynków publicznych, realizacja termomodernizacji – jeśli są dostępne środki – jest w pełni uzasadniona i rekomendowana.

Okres remontu jako szansa organizacyjna

Wyzwania związane z organizacją pracy szkoły podczas remontu mogą jednocześnie stać się okazją do stopniowej integracji uczniów z Kołaczkowa i Grabowa Królewskiego, którzy docelowo będą należeć do jednej placówki.

3. Podsumowanie

Uzasadnienie organizacyjne i społeczne wdrożenia rekomendacji zawartych w ekspertyzie oświatowej dla gminy Kołaczkowo

W świetle dynamicznych zmian demograficznych, coraz większych oczekiwań wobec jakości edukacji i ograniczeń finansowych, Gmina Kołaczkowo stanęła przed koniecznością reorganizacji sieci oświatowej. Ekspertyza, która powstała z intencją stanowienia podstawy do podjęcia decyzji o zmianach, oparta jest na kompleksowej diagnozie – zarówno ilościowej, jak i jakościowej – oraz szeregu konsultacji społecznych. Poniżej przedstawiamy uzasadnienie, które łączy racjonalność ekonomiczną z empatycznym podejściem do potrzeb uczniów, rodziców i społeczności.

1. Aspekt ekonomiczny – skala wyzwania

Utrzymanie dotychczasowej struktury oświatowej generuje rosnące koszty, nieprzystające do liczby uczniów. Już dziś w wielu szkołach liczebność oddziałów jest skrajnie niska, a przez to koszt utrzymania ucznia – ponadprzeciętny. Prognozy wskazują dalszy spadek liczby dzieci, co przy braku zmian doprowadzi do zapaści budżetu gminy. Reorganizacja to nie tylko oszczędność – to możliwość przesunięcia środków na poprawę jakości kształcenia.

2. Demografia – dane, które nie pozostawiają złudzeń

Analizy liczby urodzeń, migracji oraz prognoz GUS pokazują, że liczba uczniów w Gminie Kołaczkowo systematycznie maleje. W przeciwieństwie do sytuacji z poprzednich lat, obecne zmiany są wyraźne i długofalowe. Utrzymanie obecnej sieci szkół oznaczałoby ignorowanie rzeczywistości – a to właśnie uczniowie zapłaciliby za to najwięcej.

3. Infrastruktura – inwestycje, które trzeba chronić

Placówki w Bieganowie i Kołaczkowie przeszły lub są objęte planami istotnych modernizacji, co czyni je najbardziej racjonalnymi punktami oparcia dla systemu oświaty. Z kolei szkoły w Sokolnikach i Grabowie wymagają znacznych nakładów, których zasadność demograficzna i ekonomiczna jest ograniczona.

4. Dlaczego akurat Sokolniki i Grabowo?

Ocena placówek w oparciu o jasne, publiczne kryteria wykazała, że to właśnie szkoły w Sokolnikach i Grabowie, mimo licznych zalet, mają najmniejsze uzasadnienie dalszego funkcjonowania w obecnym kształcie. W przeciwieństwie do nich, pozostałe szkoły oferują lepszą, bądź nowocześniejszą infrastrukturę, większy potencjał wzrostu i elastyczność organizacyjną. Propozycje reorganizacyjne nie są wynikiem lokalnych sympatii, lecz chłodnej analizy i rachunku ciągłości działania całego systemu.

5. Dowozy – bezpieczeństwo, komfort i szansa edukacyjna

Choć dowozy do szkoły mogą wydłużyć czas ucznia poza domem, nie muszą być obciążeniem. Dzięki wygenerowanym oszczędnościom, przejazdy mogą być częste i przewidywalne, a czas oczekiwania zorganizowany atrakcyjnie. Propozycja zorganizowania dowozów została przedstawiona w załączniku.

6. Jakość nauki – warunki i możliwości

Nie chodzi o to, by klasy były tylko ładnie pomalowane. Nowa struktura umożliwi lepsze wykorzystanie środków na realną poprawę jakości: zajęcia wyrównawcze, rozwijające, sportowe, językowe, tutoring. W ramach rekomendowanych przekształceń nadal mowa o małych szkołach (jedno- dwu-ciągowych), które pozwalają zachować kameralność, a jednocześnie większy potencjał specjalizacji, podziału funkcji w gronie pedagogicznym, obecność pedagoga i psychologa, a przez różnorodną grupę rówieśniczą – większe szanse na stymulujące środowisko i w efekcie dobre wyniki kształcenia.

7. Integracja społeczna – plan działania

Przenosiny dzieci do nowych placówek muszą być przeprowadzone z empatią. Przedstawione rekomendacje uwzględniają te kwestie na poziomie systemu, ale pozostawiają przestrzeń na działania bezpośrednie jak np. wspólne wycieczki, projekty klasowe, opiekę pedagogiczną w pierwszych miesiącach, integrację tradycji łączonych szkół a także zaangażowanie samorządu uczniowskiego.

9. Funkcje społeczne szkół – zachować tożsamość

Szkoły pełnią funkcję nie tylko edukacyjną, ale i społeczną. Pozostawienie filii (klasy I–III) w Sokolnikach i Grabowie pozwala zachować instytucjonalną obecność edukacyjną w lokalnej społeczności. Miejsce uzyskane w wyniku przeniesienia starszych oddziałów tworzy przestrzeń

na wykorzystanie budynków także do innych celów społecznych: świetlic, zajęć popołudniowych, bibliotek czy klubów.

10. Trzy filary zmiany

- **Dowóz:** zorganizowany, bezpieczny i dostosowany do potrzeb dzieci.
- **Jakość edukacji:** lepsze warunki, większy wybór zajęć, wsparcie dla różnych potrzeb ucznia.
- **Empatia społeczna:** proces reorganizacji prowadzony z poszanowaniem lokalnych tożsamości, tradycji i emocji.

Na zakończenie

Pracę nad ekspertyzą kończymy z poczuciem, że wspólnie – jako zespół badaczy, urzędników, nauczycieli, rodziców i mieszkańców – wypracowaliśmy realistyczny i odpowiedzialny plan reorganizacji sieci szkół w Gminie Kołaczkowo. To nie tylko odpowiedź na spadającą liczbę dzieci, ale przede wszystkim szansa na stworzenie nowoczesnego, odpornego na wstrząsy systemu edukacji lokalnej. Systemu, w którego centrum – niezależnie od miejsca zamieszkania, zdolności czy potrzeb edukacyjnych – zawsze będzie uczeń.

Dlatego decyzje podejmowane dziś muszą być podejmowane w jego imieniu – nie po to, by komukolwiek coś odebrać, ale by każdemu dziecku dać więcej. Lepsze warunki nauki. Silniejsze relacje społeczne. Większe możliwości rozwoju. I większą szansę na dobry start w dorosłość.

Wdrożenie przedstawionych rekomendacji pozwoli Gminie Kołaczkowo zbudować nowoczesny, spójny i efektywny system oświaty, odpowiadający na realne potrzeby mieszkańców i zmieniającą się rzeczywistość demograficzną. Docelowa struktura opierać się będzie na dwóch dobrze wyposażonych szkołach podstawowych w Bieganowie i Kołaczkowie (po termomodernizacji), wspartych filiami w Sokolnikach i Grabowie Królewskim, oraz na wysokiej jakości przedszkolach w Kołaczkowie i Sokolnikach.

Taki model umożliwia:

- utrzymanie oferty edukacyjnej we wszystkich dotychczasowych lokalizacjach,
- lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury,
- poprawę jakości nauczania i opieki nad dziećmi,
- znaczące oszczędności w wydatkach bieżących.

To rozwiązanie łączy racjonalność ekonomiczną z empatią społeczną. Uwzględnia lokalne tożsamości i emocje, ale nie pozwala, by to one decydowały o przyszłości dzieci. Bo prawdziwym testem każdej wspólnoty jest to, jak potrafi zadbać o tych, którzy jeszcze nie mają głosu. Ta reforma to inwestycja w przyszłość – nie tylko edukacyjną, ale wspólnotową.

1. Akty prawne regulujące obszar ekspertyzy

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych(Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm)
- Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 439).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych tj. z dnia 30 lipca 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1202)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (. Dz.U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 277 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2736).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 781).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2431).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 983 z późn. zm.).

- Rozporządzenie z dnia 2 marca 2010 Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 513).
- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 lipca 2025 (UD244)

2. Spis tabel

Tabela 1. Wskaźnik realizacji prognozy liczby urodzeń w gminie Kołaczkowo	19
Tabela 2. Rozkład uczniów w klasach w SP w Kołaczkowie	24
Tabela 3. Rozkład uczniów w oddziałach w SP w Sokolnikach	24
Tabela 4. Rozkład uczniów w klasach w SP w Bieganowie	25
Tabela 5. Rozkład uczniów w klasach w SP w Grabowie Królewskim	25
Tabela 6. Rozkład uczniów w klasach w SP we Wszemborzu	25
Tabela 7. Liczba oddziałów w szkołach na terenie gminy Kołaczkowo w roku szkolnym 2024/2025 ...	28
Tabela 8. Struktura zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w jednostkach oświatowych zarządzanych przez Gminę Kołaczkowo	33
Tabela 9. Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w przeliczeniu na ucznia/dziecko w jednostkach prowadzonych przez gminę	34
Tabela 10. Zatrudnienie osób sprzątających	35
Tabela 11. Zatrudnienie pracowników administracji	35
Tabela 12. Struktura zatrudnienia w Gminie w roku szkolnym 2024/2025 (stan na 30.09.2024 r.) wg stażu pracy pedagogicznej	36
Tabela 13. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg awansu zawodowego	37
Tabela 14. Liczba uczniów na etat nauczycielski i liczba etatów przypadająca na oddział w roku szkolnym 2024/2025	39
Tabela 15. Wymagane liczby etatów nauczycieli specjalistów w przeliczeniu na liczbę dzieci	41
Tabela 16. Zatrudnienie nauczycieli specjalistów stan na 30.09.2024 r.	41
Tabela 17. Średnie wyniki egzaminów E-8 w 2023/2024 r. w gminie Kołaczkowo	47
Tabela 18. Struktura liczebności uczniów w SP w Kołaczkowie w roku szkolnym 2024/2025	54
Tabela 19. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Kołaczkowie w roku szkolnym 2024/2025	54
Tabela 20. Wyniki rekrutacji do klasy pierwszej w SP w Kołaczkowie w roku szkolnym 2025/2026	54
Tabela 21. Struktura korzystających z dowozów w SP w Kołaczkowie w roku szkolnym 2024/2025 ...	55
Tabela 22. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w SP w Kołaczowie	56
Tabela 23. Punktowa ocena jednostki - SP w Kołaczkowie	58
Tabela 24. Struktura liczebności uczniów w SP w Sokolnikach w roku szkolnym 2024/2025	64
Tabela 25. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Sokolnikach w roku szkolnym 2024/2025	64
Tabela 26. Wyniki rekrutacji do klasy 1. w SP w Sokolnikach na rok szkolny 2025/2026	64
Tabela 27. Struktura korzystających z dowozów w SP w Sokolnikach w roku szkolnym 2024/2025	65
Tabela 28. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w SP w Sokolnikach	66
Tabela 29. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Sokolnikach	69
Tabela 30. Struktura liczebności uczniów w SP w Bieganowie w roku szkolnym 2024/2025	74
Tabela 31. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Bieganowie w roku szkolnym 2024/2025	75
Tabela 32. Wyniki rekrutacji do klasy I w SP w Bieganowie na rok szkolny 2025/2026	75
Tabela 33. Struktura korzystających z dowozów w SP w Bieganowie w roku szkolnym 2024/2025	76
Tabela 34. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w SP w Bieganowie	78
Tabela 35. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Bieganowie	80
Tabela 36. Struktura liczebności uczniów w klasach I-VIII w SP w Grabowie Królewskim w roku szkolnym 2024/2025 (stan na 30.09)	86
Tabela 37. Struktura liczebności dzieci w oddziale przedszkolnym w SP w Grabowie Królewskim w roku szkolnym 2024/2025 (stan na 30.09)	86

Tabela 38. Wyniki rekrutacji do klasy 1. w SP w Grabowie Królewskim na rok szkolny 2025/2026	86
Tabela 39. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w SP w Grabowie Królewskim	88
Tabela 40. Punktowa Ocena Jednostki - SP w Grabowie Królewskim.....	90
Tabela 41. Punktowa ocena jednostek w gminie Kołaczkowo - oferta.....	97
Tabela 42. Punktowa ocena jednostek - infrastruktura	100
Tabela 43. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Kołaczkowo	100
Tabela 44. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Sokolniki	101
Tabela 45. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Bieganowo	101
Tabela 46. Zakładane koszty dot. infrastruktury SP Grabowo Królewskie	102
Tabela 47. Punktowa ocena jednostek - zapotrzebowanie	103
Tabela 48. Punktowa ocena jednostek - efektywność.....	103
Tabela 49. Tabela przedstawia budżet gminy Kołaczkowo w latach: 2020-2025	106
Tabela 50. Struktura oświatowych wydatków bieżących	108
Tabela 51. Dochody z subwencji ogólnej w latach 2020-2024 w Gminie Kołaczkowo	110
Tabela 52. Nowy model finansowania jst w Gminie Kołaczkowo	110
Tabela 53. Mechanizm wyliczania potrzeb dla Gminy Kołaczkowo na 2025	111
Tabela 54. Wydatki bieżące oświaty w latach 2020-2025	112
Tabela 55. Wydatki i dochody bieżące szkół.....	115
Tabela 56. Udział środków własnych gminy w dochodach szkół	116
Tabela 57. Kalkulacja kwoty potrzeb oświatowych na ucznia w roku 2025	119
Tabela 58. Wydatki i dochody bieżące przedszkola i oddziałów przedszkolnych	125
Tabela 59. Udział środków własnych gminy w finansowaniu wychowania przedszkolnego	126
Tabela 60. Kalkulacja kwoty potrzeb oświatowych w wychowaniu przedszkolnym na 1 dziecko w 2025 r.....	130
Tabela 61. Wydatki na infrastrukturę	132
Tabela 62. Struktura wydatków na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli	134
Tabela 63. Liczbę godzin ponadwymiarowych nauczycieli	138
Tabela 64. Wynagrodzenia nauczycielskie w przeliczeniu na etat w 2024 r. w gminie Kołaczkowo ..	139
Tabela 65. Zestawienie arkuszy organizacyjnych szkół.....	141
Tabela 66. Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w gminie Września	146
Tabela 67. Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Kołaczkanie	147
Tabela 68. Migracje w gminie Kołaczkowo	147
Tabela 69. Rozliczenia międzygminne dotacji przedszkolnej w 2024 r.....	148
Tabela 70. Wydatki gmin powiatu wrzesińskiego w 2024 r.	149
Tabela 71. Uczniowie z SPE w placówkach na terenie gminy Kołaczkowo – rekrutacja 2025/26.....	151
Tabela 72. Uczniowie niepełnosprawni oraz ze SPE, którzy będą dowożeni do placówek we Wrześni w roku szkolnym 2025/2026	153
Tabela 73. Koszty dowozów uczniów niepełnosprawnych oraz ze SPE do Wrześni w roku szkolnym 2024/2025	154
Tabela 74. Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w gminie Kołaczkowo	156
Tabela 75. Bilans powierzchni nowego przedszkola w Sokolnikach	158
Tabela 76. Porównanie finansowania dzieci w przedszkolach w aktualnej strukturze organizacyjnej oraz przy działalności jedynie przedszkoli	162
Tabela 77. Gminy porównawcze - dane podstawowe, 2024 r.	163
Tabela 78. Gminy porównawcze - zorganizowanie sieci szkół podstawowych.....	164

Tabela 79. Zorganizowanie sieci przedszkolnej w gminach	165
Tabela 80. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych z języka angielskiego w 2024/2025	167
Tabela 81. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych z języka polskiego w 2024/2025	168
Tabela 82. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów w powiecie wrzesińskim i w gminach ościennych z matematyki w 2024/2025	170
Tabela 83. Wyniki E-8 w 2025 roku dla gminy Kołaczkowo w porównaniu do powiatu, województwa i kraju	171
Tabela 84. Urodzenia w sołectwach gminy Kołaczkowo w podziale na obwody szkół podstawowych	180
<i>Tabela 85. Prognozowana liczba pierwszoklasistów w latach szkolnych 2026-2033</i>	<i>183</i>
<i>Tabela 86. Potrzebna liczba oddziałów klas pierwszych w latach szkolnych 2026-2033</i>	<i>184</i>
Tabela 87. Prognoza liczebności oddziałów klas pierwszych dla lat 2026/2027 – 2032/2033 – wariant optymistyczny	186
<i>Tabela 88. Prognoza liczebności oddziałów klas pierwszych dla lat 2026/2027 – 2032/2033 – wariant realistyczny</i>	<i>186</i>
<i>Tabela 89. Zestawienie liczby oddziałów – potrzebnych i faktycznych w latach szkolnych 2025-2033</i>	<i>187</i>
<i>Tabela 90. Dzieci dowożone do szkoły w Sokolnikach w roku szkolnym 2025/2026</i>	<i>193</i>
<i>Tabela 91. Dzieci dowożone do klas IV-VIII do szkoły w Grabowie Królewskim</i>	<i>193</i>
Tabela 92. Liczba uczniów i oddziałów w roku szkolnym 2026/2027 – szkoły gminne.....	196
Tabela 93. Liczba uczniów w klasach IV-VIII po utworzeniu szkoły filialnej w Grabowie Królewskim	198
Tabela 94. Prognoza liczebności oddziałów w ZSP Kołaczkowo z filią w Grabowie Królewskim	199
Tabela 95. Zatrudnienie w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie.....	199
Tabela 96. Struktura zatrudnienia w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie	200
Tabela 97. Struktura zatrudnienia po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w SP w Grabowie Królewskim i SP w Kołaczkwie	200
Tabela 98. Struktura zatrudnienia w ZSP w Kołaczkwie po wprowadzeniu zmian organizacyjnych.	200
Tabela 99. Liczba uczniów w klasach IV-VIII po utworzeniu szkoły filialnej w Sokolnikach	203
Tabela 100. Prognoza liczebności oddziałów w SP Bieganowo z filią w Sokolnikach.....	203
<i>Tabela 101. Prognoza liczby oddziałów dla SP Bieganowo z filią w Sokolnikach</i>	<i>204</i>
Tabela 102. Zatrudnienie w SP w Bieganowie i SP w Sokolnikach.....	204
Tabela 103. Struktura zatrudnienia w SP Sokolniki i SP Bieganowo	204
Tabela 104. Struktura zatrudnienia po wprowadzeniu zmian organizacyjnych w SP w Sokolnikach i SP w Bieganowie.....	205
Tabela 105. Struktura zatrudnienia w Bieganowie po wprowadzeniu zmian organizacyjnych	205
Tabela 106. Podsumowanie zatrudnienia do scenariusz utworzenia filii w Sokolnikach i Grabowie Królewskim	207
Tabela 107. Zmiany w zatrudnieniu - scenariusz utworzenia dwóch filii w gminie Kołaczkowo	208
Tabela 108. Liczba uczniów po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim	209
Tabela 109. Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim	210
Tabela 110. Struktura zatrudnienia w osobach po likwidacji szkoły w Grabowie Królewskim	210
Tabela 111. Liczba uczniów w klasach I-VIII po likwidacji szkoły w Sokolnikach.....	212
Tabela 112. Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Sokolnikach	213
Tabela 113. Struktura zatrudnienia po likwidacji szkoły w Sokolnikach	213
Tabela 114. Podsumowanie do scenariusza likwidacji szkół w Sokolnikach i Grabowie Królewskim .	216
<i>Tabela 115. Prognoza liczby oddziałów przy zamianach organizacyjnych</i>	<i>217</i>

3. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Kołaczkowo w latach 2010-2025.....	15
Wykres 2. Scenariusz główny prognozy liczby mieszkańców w gminie Kołaczkowo.....	16
Wykres 3. Prognozowana liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo.....	18
Wykres 4. Liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo.....	20
Wykres 5. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Kołaczkowo w ujęciu rocznym.....	21
Wykres 6. Przyrost naturalny ogółem w Gminie Kołaczkowo.....	22
Wykres 7. Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach w Gminie w roku szkolnym 2024/25.....	27
Wykres 8. Liczba dzieci w placówkach gminnych i prowadzonych przez inne organy prowadzące w roku szkolnym 2024/2025.....	28
Wykres 9. Procentowy rozkład uczniów korzystających ze zorganizowanych dowozów w podziale na szkoły w roku szkolnym 2024/2025.....	29
Wykres 10. Rozkład uczniów korzystających ze zorganizowanych dowozów w podziale na odległość ich miejsca zamieszkania od szkoły.....	30
Wykres 11. Wartość współczynnika skolaryzacji w gminie Kołaczkowo.....	31
Wykres 12. Wskaźnik liczby uczniów na etat adm. i obsługi.....	34
Wykres 13. Procentowy udział zatrudnienia nauczycieli ze stażem pracy pedagogicznej poniżej 20 lat.....	36
Wykres 14. Procentowy udział poszczególnych grup nauczycieli w liczbie ogółem.....	38
Wykres 15. Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski oraz liczba etatów przypadająca na oddział.....	40
Wykres 16. Porównanie średnich wyników E8 dla gminy, województwa i kraju w roku szkolnym 2023/2024.....	47
Wykres 17. Porównanie średnich wyników E8 dla gminy, województwa i kraju w roku szkolnym 2022/2023.....	48
Wykres 18. Liczba punktowej oceny jednostki - zestawienie porównawcze.....	104
Wykres 19. Punktowa Ocena Jednostki - oferta - zestawienie porównawcze.....	105
Wykres 20. Punktowa Ocena Jednostki - infrastruktura - zestawienie porównawcze.....	105
Wykres 21. Punktowa Ocena Jednostki - zapotrzebowanie - zestawienie porównawcze.....	105
Wykres 22. Punktowa Ocena Jednostki - efektywność - zestawienie porównawcze.....	106
Wykres 23. Struktura wydatków i dochodów bieżących.....	107
Wykres 24. Procentowy udział wydatków oświatowych do wydatków ogółem.....	109
Wykres 25. Procentowy udział wydatków bieżących na oświatę w budżetach gmin w latach 2024-2025.....	109
Wykres 26. Finansowa luka oświatowa na przestrzeni lat.....	113
wykres 27. Wydatki a dochody bieżące.....	114
Wykres 28. Prognoza luki finansowej do 2030 r. – wariant optymistyczny.....	114
Wykres 29. Luka finansowa w budżetach szkół w 2024 r.	116
Wykres 30. Luka finansowa w budżetach szkół w 2025 r.	117
Wykres 31. Udział części oświatowej/ kwoty potrzeb oświatowych w wydatkach bieżących szkół... ..	118
Wykres 32. Koszt funkcjonowania szkoły w przeliczeniu na jednego ucznia.....	121
Wykres 33. Udział środków własnych gminy w przeliczeniu na jednego ucznia.....	122
Wykres 34. Procentowy udział środków własnych gminy w wydatkach bieżących przedszkola i oddziałów przedszkolnych w 2024 r.	126
Wykres 35. Procentowy udział środków własnych gminy w wydatkach bieżących przedszkola i oddziałów przedszkolnych.....	127

Wykres 36. Koszt wychowania przedszkolnego w przeliczeniu na dziecko	128
Wykres 37. Udział środków własnych gminy w przeliczeniu na jedno dziecko	129
Wykres 38. Wydatki na infrastrukturę w przeliczeniu na jednego ucznia	132
Wykres 39. Struktura wydatków na infrastrukturę	133
Wykres 40. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli w przeliczeniu na jednego ucznia ...	135
Wykres 41. Procentowy udział wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w 2024 r.	135
Wykres 42. Procentowy udział wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w 2025 r.	136
Wykres 43. Średnie miesięczne wynagrodzenie na etat w szkołach w porównaniu ze średnią gminną w 2024 r.	140
Wykres 44. Liczba mieszkańców w gminie Września.....	144
Wykres 45. Liczba urodzeń w gminie Września.....	145
Wykres 46. Prognozowana liczba uczniów w klasach pierwszych dla szkół w gminie Września	145
Wykres 47. Struktura rozliczeń międzygminnych dotacji przedszkolnej w 2024 r.	148
Wykres 48. Struktura finansowania budowy budynku nowego przedszkola w Sokolnikach.....	157
Wykres 49. Stosunek powierzchni sal dydaktycznych do ogólnej powierzchni użytkowej budynku nowego przedszkola w Sokolnikach.....	160
Wykres 50. Liczba mieszkańców w przeliczeniu na liczbę szkół	165
Wykres 51. Liczba urodzeń w gminie Kołaczkowo.....	179
Wykres 52. Urodzenia w poszczególnych obwodach szkół gminnych w ciągu ostatnich 8 lat	181
Wykres 53. Potrzebna liczba oddziałów klas I w latach 2026/2027 – 2031/2032 - prognoza	184
Wykres 54. Potrzebna liczba oddziałów klas pierwszych w latach 2018/2018 – 2025/2026	185
Wykres 55. Prognozowana liczba pierwszoklasistów w szkołach obwodach – wariant realistyczny .	187

4. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Kołaczkowo	11
Rysunek 2. Podział administracyjny powiatu wrzesińskiego	12
Rysunek 3. Podział gminy Kołaczkowo na sołectwa	13
<i>Rysunek 4. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2024 w gminach województwa wielkopolskiego ...</i>	<i>17</i>
Rysunek 5. Mapa jednostek oświatowych na terenie gminy Kołaczkowo	23
Rysunek 6. Średnie wyniki E-8 z języka angielskiego w powiecie wrzesińskim w 2024 r.	44
Rysunek 7. Średnie wyniki E-8 z języka polskiego w powiecie wrzesińskim w 2024 r.	45
Rysunek 8. Średnie wyniki E-8 z matematyki w powiecie wrzesińskim w 2024 r.	46
Rysunek 9. Szkoła Podstawowa w Kołaczkanie.....	53
Rysunek 10. Szkoła Podstawowa w Sokolnikach	63
Rysunek 11. Szkoła Podstawowa w Bieganowie	74
Rysunek 12. Szkoła Podstawowa w Grabowie Królewskim	85
Rysunek 13. Koszt jednostkowy edukacji ucznia w szkole podstawowej w gminach porównawczych	166
Rysunek 14. Średnie wyniki E-8 z języka angielskiego w powiecie wrzesińskim w 2025 r.	167
Rysunek 15. Średnie wyniki E-8 z języka polskiego w powiecie wrzesińskim w 2025 r.	169
Rysunek 16. Średnie wyniki E-8 z matematyki w powiecie wrzesińskim w 2025 r.	170
<i>Rysunek 17. Urodzenia w sołectwach na terenie gminy Kołaczkowo – po lewej w 2024 r., po prawej w pierwszej połowie 2025 r.</i>	<i>182</i>
Rysunek 18. Mapa sieci szkół w gminie Kołaczkowo	190
Rysunek 19. Liczba dowożonych dzieci w podziale na obwody, stan na rok szkolny 2024/2025	191
<i>Rysunek 20. Trasa dowozów do szkoły w Sokolnikach.....</i>	<i>192</i>
<i>Rysunek 21. Sieć szkół – pokrycie terytorium gminy</i>	<i>195</i>

5. Załączniki

WYRÓŻNIKI – Szkoła w Kołaczku, dyrektor Beata Machowiak, 14.07.2025

Wyróżniki Szkoły Podstawowej im. Władysława Stanisława Reymonta w Kołaczku zostały opracowane w oparciu o rozmowy z mieszkańcami, rodzicami, nauczycielami, Radą Rodziców, Samorządem Uczniowskim, na podstawie ankiet przeprowadzanych z uczniami dotyczących potrzeb

Wirtualna strzelnica

Cel projektu

- Wprowadzenie nowoczesnych technologii do edukacji obronnej i wychowania fizycznego.
- Rozwijanie umiejętności koncentracji, koordynacji wzrokowo-ruchowej i odpowiedzialności.
- Przygotowanie uczniów do ewentualnych zajęć z przysposobienia obronnego lub klas mundurowych.

Elementy składowe wirtualnej strzelnicy

1. **Sprzęt komputerowy i multimedialny:**
 - Komputery z odpowiednim oprogramowaniem symulacyjnym.
 - Projektory lub monitory wielkoformatowe.
 - Systemy śledzenia ruchu i celowania (np. kamery, czujniki).
 - Repliki broni (np. karabinki lub pistolety z laserem).
2. **Oprogramowanie symulacyjne:**
 - Scenariusze treningowe (np. tarcze statyczne, ruchome cele, sytuacje taktyczne).
 - Możliwość analizy wyników (celność, czas reakcji, postawa).
 - Tryby indywidualne i grupowe.
3. **Bezpieczeństwo i ergonomia:**
 - Pomieszczenie dostosowane do ćwiczeń (np. wyciszenie, odpowiednie oświetlenie).
 - Instrukcje BHP i nadzór nauczyciela lub instruktora.

Zastosowanie w edukacji

- **Lekcje wychowania fizycznego** – jako alternatywa dla tradycyjnych zajęć.
- **Edukacja dla bezpieczeństwa** – nauka zasad posługiwania się bronią i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

- **Zajęcia pozalekcyjne** – koła zainteresowań, harcerstwo.

Korzyści

- Brak ryzyka fizycznego – pełne bezpieczeństwo.
- Możliwość wielokrotnego powtarzania ćwiczeń bez kosztów amunicji.
- Wysoka motywacja uczniów dzięki atrakcyjnej formie nauki.
- Rozwijanie kompetencji cyfrowych i technicznych,
- Posiadamy 3 nauczycieli – instruktorów strzelectwa sportowego.

Koszty i finansowanie

- Projekt może być współfinansowany z funduszy UE, programów MEN, MON lub lokalnych budżetów obywatelskich.
- Możliwość współpracy z organizacjami proobronnymi lub firmami technologicznymi.

Sala Doświadczania Świata w Szkole Podstawowej

Cel projektu

Stworzenie multisensorycznego środowiska, które:

- wspiera rozwój zmysłów (wzroku, słuchu, dotyku, węchu, równowagi),
- pomaga dzieciom z autyzmem, ADHD, niepełnosprawnością intelektualną i emocjonalną,
- umożliwia relaksację, wyciszenie i terapię integracji sensorycznej.

Wyposażenie sali

1. Strefa świetlna:

- Kolorowe światła LED, projektory gwiazd, kolumny wodne z bąbelkami.
- Światłowody i lampy UV.

2. Strefa dźwiękowa:

- Głośniki z relaksacyjną muzyką i dźwiękami natury.
- Instrumenty perkusyjne i dzwonki.

3. Strefa dotykowa:

- Materace, pufy sensoryczne, poduszki obciążeniowe.
- Tablice fakturowe, piasek kinetyczny, ścieżki sensoryczne.

4. Strefa zapachowa:

- Dyfuzory zapachowe z naturalnymi olejkami eterycznymi (np. lawenda, mięta).

5. **Strefa ruchu i równowagi:**

- Huśtawki terapeutyczne, hamaki, piłki gimnastyczne.
- Tunel sensoryczny, trampolina.

Zastosowanie w praktyce szkolnej

- Zajęcia rewalidacyjne i terapeutyczne.
- Przerwy sensoryczne dla dzieci z trudnościami w koncentracji.
- Zajęcia relaksacyjne po stresujących sytuacjach (np. sprawdzianach).
- Wsparcie dla nauczycieli i pedagogów w pracy z uczniami z SPE.

Korzyści

- Poprawa koncentracji i samoregulacji emocjonalnej.
- Redukcja stresu i napięcia.
- Wzrost motywacji do nauki i uczestnictwa w zajęciach.
- Integracja dzieci o różnych potrzebach w przyjaznym środowisku.
- Wykwalifikowana kadra pedagogiczna: tyflopedagog, surdopedagog, oligofrenopedagog, neuropedagog, terapeuci pedagogiczni, logopedzi, logopeda kliniczny, psycholog, pedagog.

Koszty i finansowanie

- Możliwość pozyskania środków z:
 - programów MEiN (np. „Laboratoria Przyszłości”),
 - funduszy unijnych (EFS+),
 - lokalnych grantów i budżetów obywatelskich,
 - sponsorów i organizacji pozarządowych.

Załączniki do projektu (opcjonalne)

- Plan pomieszczenia z podziałem na strefy.
- Opinia pedagoga/psychologa szkolnego.

Klub Absolwenta Szkoły Podstawowej

Cel projektu

- Utrzymanie kontaktu z absolwentami szkoły.
- Wzmacnianie więzi emocjonalnych ze szkołą.

- Promowanie pozytywnego wizerunku placówki.
- Wykorzystanie doświadczeń absolwentów w pracy wychowawczej i edukacyjnej.

Grupa docelowa

- Absolwenci szkoły podstawowej (od rocznika X).
- Nauczyciele i wychowawcy, którzy chcą współpracować z byłymi uczniami.
- Uczniowie obecnych klas starszych (jako przyszli członkowie klubu).

Formy działalności Klubu Absolwenta

1. Spotkania integracyjne:

- Coroczne zjazdy absolwentów.
- Spotkania tematyczne (np. „Moja ścieżka zawodowa”, „Wspomnienia z podstawówki”).

2. Współpraca z uczniami:

- Prowadzenie warsztatów, prelekcji, zajęć inspiracyjnych.
- Mentoring – starsi uczniowie wspierani przez absolwentów.

3. Działalność online:

- Strona internetowa lub zakładka na stronie szkoły.
- Grupa na Facebooku lub innej platformie społecznościowej.
- Newsletter z aktualnościami ze szkoły.

4. Wolontariat i wsparcie szkoły:

- Pomoc w organizacji wydarzeń szkolnych.
- Wsparcie rzeczowe lub finansowe (np. fundusz stypendialny, nagrody dla uczniów).

Harmonogram wdrożenia

Etap	Działania	Termin
I. Przygotowanie	Konsultacje z dyrekcją, nauczycielami i uczniami	wrzesień
II. Promocja	Ogłoszenie inicjatywy, zbieranie kontaktów	październik
III. Inauguracja	Pierwsze spotkanie Klubu Absolwenta	listopad
IV. Działalność bieżąca	Spotkania, działania online, współpraca z uczniami	cały rok

Korzyści dla szkoły, uczniów i mieszkańców:

- Budowanie tradycji i tożsamości szkoły.

- Inspiracja dla uczniów – poznanie ścieżek rozwoju absolwentów.
- Możliwość pozyskania wsparcia merytorycznego i materialnego.
- Wzmacnianie relacji międzypokoleniowych.

Zajęcia sportowe: „Aktywni i Zgrani”

Cel projektu

- Rozwijanie sprawności fizycznej i koordynacji ruchowej uczniów.
- Kształtowanie postaw fair play, współpracy i zdrowej rywalizacji.
- Zapoznanie uczniów z podstawami trzech dyscyplin sportowych: tenisa ziemnego, koszykówki i siatkówki.
- Promowanie aktywnego stylu życia.

Grupa docelowa

- Uczniowie klas IV - VIII szkoły podstawowej.
- Zajęcia podzielone na grupy wiekowe i poziomy zaawansowania.

Czas trwania i harmonogram

- **Okres realizacji:** wrzesień – czerwiec (rok szkolny).
- **Częstotliwość:** 2 razy w tygodniu po 90 minut.
- **Rotacja dyscyplin:** co 2 miesiące zmiana głównej dyscypliny (np. wrzesień–październik: tenis, listopad–grudzień: koszykówka itd.).

Opis zajęć według dyscyplin

Tenis ziemny

- Nauka podstawowych chwytów rakiety.
- Ćwiczenia odbić: forhend, bekhend, serwis.
- Gry i zabawy z piłką tenisową.
- Mini-turnieje na zakończenie cyklu.

Koszykówka

- Nauka kozłowania, podań i rzutów do kosza.
- Ćwiczenia w parach i zespołach.
- Elementy gry zespołowej i taktyki.
- Mecz pokazowy uczniowie vs nauczyciele.

Siatkówka

- Nauka odbić sposobem górnym i dolnym.
- Ćwiczenia zagrywki i przyjęcia piłki.
- Gra uproszczona (np. siatkówka balonowa dla młodszych).
- Turniej klasowy na zakończenie cyklu.

Kadra prowadząca

- Nauczyciele wychowania fizycznego.
- Możliwość zaproszenia instruktorów z lokalnych klubów sportowych.

Miejsce realizacji

- Sala gimnastyczna.
- Boisko szkolne (w cieplejszych miesiącach).
- Możliwość korzystania z lokalnych obiektów sportowych (np. kortów tenisowych).

Koszty i finansowanie

- Zakup sprzętu sportowego (rakiety, piłki, siatki).
- Finansowanie z:
 - budżetu szkoły,
 - programów sportowych MEiN (np. „Aktywna Szkoła”),
 - lokalnych grantów i sponsorów.

Ewaluacja i efekty

- Ankiety wśród uczniów i rodziców.
- Obserwacja postępów uczniów.
- Organizacja wydarzenia sportowego na zakończenie roku (np. „Dzień Sportu”).

I. Forest School - Edukacja ekologiczna i leśna

Posiadane atuty:

- Położenie szkoły: wiejsko-leśne otoczenie – idealne warunki do nauki przez kontakt z naturą;
- Spokojna okolica;
- Bliskość lasu pozwala na regularne zajęcia terenowe;
- Mało liczne klasy umożliwiają bezpieczne i efektywne prowadzenie zajęć w terenie;
- Kreatywni nauczyciele;
- Możliwość współpracy ze służbami leśnymi;
- Zaangażowani rodzice – mogą wspierać działania terenowe;
- Korzyści z bliskości natury i silnych więzi ze społecznością lokalną- budynek powstał w czynie społecznym, wzmacnia to poczucie odpowiedzialności i przynależności.

Uzasadnienie:

Położenie szkoły blisko lasu to ogromny atut, który warto wykorzystać. Ponadto nasi uczniowie w propozycjach „szkoły marzeń” podali, że chcieliby aby lekcje odbywały się na świeżym powietrzu, w terenie. Wykorzystując bliskość lasu i potrzeby naszych wychowanków postanawiamy, że wyróżnikiem szkoły w Sokolnikach będzie edukacja ekologiczna i program Forest School, który wyróżnia się wyjątkowym zasięgiem, sposobem nauczania i efektami. Forest School to sześć podstawowych zasad:

1. długotrwały proces regularnych sesji, każda sesja powiązana jest cyklem planowania, obserwacji, adaptacji i przeglądu;
2. zajęcia odbywają się w lesie lub w środowisku naturalnym, co ma na celu wspieranie rozwoju trwałej relacji pomiędzy uczniem a światem przyrody;
3. podczas realizacji programu wykorzystuje się szereg procesów skoncentrowanych na uczniu, jego rozwoju i uczeniu się;
4. promowanie całościowego rozwoju wszystkich zaangażowanych osób, kształtowanie odpornych, pewnych siebie, niezależnych i kreatywnych uczniów;
5. możliwość podejmowania uzasadnionego ryzyka, odpowiedniego dla środowiska i dla uczniów;
6. i w końcu, Szkołę Leśną prowadzą wykwalifikowani praktycy, którzy nieustannie utrzymują i rozwijają swoją praktykę zawodową.

Potrzebne zasoby:

Szkolenia dla nauczycieli z edukacji outdoorowej i ekologicznej celem zdobycia umiejętności i doświadczenia w pracy z dziećmi w przyrodzie, w prowadzeniu zajęć w lesie, zajęć outdoorowych i tego wszystkiego co jest niezbędne do stworzenia dobrej atmosfery rozwoju i pracy.

Plan działania:

Główne elementy programu " Forest School "

A) Leśna edukacja w praktyce

- Wprowadzenie cyklicznych zajęć sportowych w terenie;
- Organizacja przez n-li edukacji wczesnoszkolnej, przyrody i biologii- **leśnych warsztatów sezonowych** – np. "Jesień w lesie", "Ptaki wracają!", "Wiosenne przebudzenie";
- Współpraca z leśnikami (pogadanki, wspólne sadzenie drzew);
- Gry terenowe;
- **Zielone lekcje j. angielskiego**- to zajęcia w terenie leśnym w różnych porach roku, podczas których uczniowie w praktyczny sposób poznają słownictwo w zakresie nazewnictwa roślin, zwierząt i zjawisk w j. angielskim.

B) Szkoła jako eko-ośrodek lokalny

- Organizacja cyklicznego rajdu rowerowego promującego aktywność na świeżym powietrzu oraz integrację międzypokoleniową;
- Udział w rajdach pieszych promujących szkołę na tle gminy;
- Stworzenie **szkolnego ogrodu edukacyjnego** – uczniowie tworzą hotel dla owadów,
- Oznaczenie szkoły jako "Zielonej placówki" w mediach społecznościowych i na stronie internetowej;
- Segregacja śmieci w szkole, edukacja "zero waste";
- Realizacja projektu: **"Ekopatrol uczniowski"** – uczniowie monitorują zużycie prądu, wody, śmieci w szkole i proponują rozwiązania, dokonują prezentacji.

C) Programy i konkursy ekologiczne

- Stworzenie ścieżki edukacyjnej w lesie we współpracy z nadleśnictwem Jarocin;
- Okolicznościowe zajęcia z leśnikami;
- Szkoła bierze udział w programach **"Sprzątanie świata"**, **"Dzień Ziemi"** ;
- Udział w programie ogólnopolskim **"Z ekologią na Ty"** –skierowanym dla klas I-III, uczestników świetlicy szkolnej oraz programie **Fundacji Nasza Ziemia**;

- Uczniowie biorą udział w zewnętrznych konkursach przyrodniczych, ekoplastycznych;
- Organizacja wewnętrznych konkursów: np. **"Drugie życie rzeczy", "Zrób coś z niczego"**.
- Konkurs fotograficzny „Las naszym przyjacielem”.
- Pozyskiwanie grantów na projekty proekologiczne, np. Niebieskie granty VW

D) Edukacja międzyprzedmiotowa

- Nauki ścisłe: pomiary temperatury, wilgotności, obliczenia terenowe
- Język polski: pisanie opowiadań przyrodniczych, poezja o lesie
- Plastyka: prace z materiałów naturalnych
- Informatyka: tworzenie prezentacji i infografik o ekosystemach
- Wychowanie fizyczne: wykorzystanie terenów leśnych podczas aktywności fizycznej np. biegi przełajowe oraz kształtowanie nawyku outdoorowej aktywności fizycznej.

E) Doposażenie zbiorów bibliotecznych o pozycje do Zielonej Biblioteczki, np.

- ✚ Edukacja przyrodniczo-ekologiczna dzieci w wieku przedszkolnym-[Mirosława Parlak](#)
- ✚ Ja i przyroda. Materiały edukacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną
- ✚ Bądź EKO! Poradnik ekologiczny-praca zbiorowa
- ✚ Dzieci projektują ogród [Katja Maren Thiel](#)
- ✚ O zachowaniu się w lesie. Młody Obserwator Przyrody [Katarzyna Lewańska-Tukaj](#)

Plan działania – krok po kroku

I Etap: Przygotowania i promocja (wrzesień–październik)

- Rekrutacja i powołanie zespołu nauczycieli do prowadzenia edukacji leśnej;
- Przygotowanie szkolnego programu ekologicznego; zapoznanie uczniów i rodziców;
- Nawiązanie współpracy z nadleśnictwem, rodzicami, organizacjami ekologicznymi;
- Stworzenie kalendarza działań terenowych i projektów całorocznych;
- Przygotowanie zakładki Forest School, umieszczanie aktualności na stronie internetowej szkoły i na Facebooku.

II Etap: Realizacja programu (cały rok szkolny)

- Prowadzenie regularnych zajęć terenowych- n-ele edukacji wczesnoszkolnej, przyrody i biologii, wf, j. angielskiego;

- Organizacja wydarzeń ekologicznych;
- Przeprowadzanie szkolnych projektów ekologicznych, segregacji, patrolu.
- Zorganizowanie happeningu ekologicznego;
- Dokumentowanie działań (zdjęcia, filmiki, prezentacje, lapbooki, instalacja z prac uczniowskich).

III Etap: Ewaluacja i rozwój (maj–czerwiec)

- Podsumowanie działań – prezentacja osiągnięć na forum szkoły i lokalnej społeczności.
- Pytanie uczniów i rodziców o opinie i pomysły na kolejne lata.
- Przygotowanie wniosku o certyfikat szkoły proekologicznej.

Potrzebne zasoby

Zasób	Opis	Koszt / Źródło
Podstawowy sprzęt terenowy	Lornetki, lupy, notesy,	Zakup lub darowizna od rodziców/leśnictwa
Doposażenie szkoły w pomoce i sprzęt do prowadzenia obserwacji, eksperymentów, badań	Mikroskop cyfrowy Walizka ekobadacza sprzęt do badań terenowych (np. lupy, kompas, zestawy do analizy wody i gleby), narzędzia audiowizualne	Zakup ze środków wypracowanych przez szkolny sklepik
Sprzęt do wykonania hotelu dla pszczoł	Palety, gałęzie, narzędzia	Współpraca z rodzicami
Pomoc merytoryczna	Nauczyciele, leśnicy, edukatorzy	Współpraca z nadleśnictwem
Materiały edukacyjne	Plansze, książki, gry edukacyjne, pomoce do zajęć ekologicznych,	Wypracowane podczas zajęć edukacyjnych
Promocja działań	Strona internetowa, media społecznościowe,	Zadania wynikające z przydziału obowiązków

Promocja i budowanie marki szkoły

- Umieszczanie informacji, zdjęć filmików na stronie i FB szkoły
- Wydawanie gazetki
- Zapraszanie do szkoły przedstawicieli różnych środowisk

Potencjalne efekty i korzyści

- **Pozytywny wizerunek:**

Szkoła, zyskuje pozytywny wizerunek w oczach rodziców i społeczności lokalnej.

- **Atrakcyjność dla uczniów:**

Działania ekologiczne przyciągną uczniów, którzy cenią sobie troskę o środowisko.

- **Wzrost zaangażowania:**

Uczniowie, którzy są zaangażowani w działania ekologiczne, czują się bardziej związani ze szkołą.

- **Kształtowanie postaw obywatelskich:**

Edukacja ekologiczna uczy odpowiedzialności za środowisko i kształtuje postawy obywatelskie.

II. "Szkoła Blisko Dziecka" Profilaktyka i terapia logopedyczna

Posiadane atuty:

- Doświadczenie, profesjonalizm i wysokie efekty nauczyciela terapeuty;
- Dobre zaplecze pomocowe i lokalowe;
- Ten sam terapeuta w przedszkolu i w szkole- znajomość dziecka i problemu przychodzącego do szkoły ucznia;
- Przyjazna atmosfera i kameralność – sprzyjają dzieciom z zaburzeniami mowy, które często są nieśmiałe;
- Dobra współpraca z rodzicami – **większa skuteczność terapii** dzięki kontynuacji ćwiczeń w domu;
- Możliwość włączenia terapii do codziennego planu pracy dziecka **bez konieczności wyjazdów do pobliskiego miasta.**

Uzasadnienie:

Na przestrzeni kilku lat obserwujemy znaczący wzrost dzieci/ uczniów w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym z **wadami wymowy oraz trudnościami z komunikacją**, co utrudnia ich edukacyjny start. Braki w artykulacji, fonologii czy komunikacji językowej wpływają na **czytanie, pisanie i rozumienie**. Szkoła o profilu **indywidualnego podejścia** (małe klasy!) to idealne miejsce na skuteczną terapię. Dla rodziców z terenów wiejskich dostęp do logopedy poza szkołą jest często **ograniczony** – szkoła wypełnia tę lukę i daje wsparcie w postaci doświadczonego terapeuty w celu profilaktyki i prowadzenia zajęć.

Potrzebne zasoby:

Zasób	Opis	Możliwe źródło pozyskania
-------	------	---------------------------

Logopeda	Doświadczony, kompetentny n-el-logopeda zatrudniony w szkole w Sokolnikach	Budżet gminy
Gabinet logopedyczny	Niewielki gabinet z podstawowym wyposażeniem doposażony w narzędzia diagnostyczne i terapeutyczne, nowoczesne urządzenia, niezbędne do efektywnej pracy i terapii.	Szkoła taki gabinet posiada
Pomoce logopedyczne	Lustra, gry słowne, plansze artykulacyjne, zestawy obrazków, zestawy interaktywne, monitor interaktywny.	Wiele pomocy na stanie szkoły, pozyskanie środków z zewnątrz (sponsoring od firm zewnętrznych) na zakup pomocy interaktywnych, zakup monitora -z budżetu szkoły
Materiały edukacyjne	Bajki logopedyczne, podręczniki, aplikacje mobilne	Materiały wypracowane, aplikacje darmowe
Sprzęt cyfrowy	Mikrofon, dyktafon, interaktywny robot edukacyjny Zosia Mała Nauczycielka	Na stanie szkoły

Plan działania:

Cel główny programu „Profilaktyka i terapia logopedyczna”

Udoskonalenie istniejącego już kompleksowego systemu wsparcia logopedycznego w szkole, który:

- wspiera prawidłowy rozwój mowy dzieci,
- wyrównuje szanse edukacyjne,
- przeciwdziała trudnościom w nauce i wykluczeniu społecznemu,
- wspiera dzieci z SPE oraz uczniów z deficytami rozwojowymi.

Główne założenia programu logopedycznego

A. Wczesna diagnoza i profilaktyka

- **Przesiewowe badania logopedyczne** wszystkich dzieci oddziału przedszkolnego i uczniów klas I–III na początku roku szkolnego.
- Prowadzenie **dziennika rozwoju mowy** dla dzieci młodszych.
- Cykliczne **spotkania z rodzicami**: jak rozpoznawać wczesne objawy i jak wspierać rozwój mowy w domu.

B. Terapia logopedyczna – indywidualna i grupowa

- Regularne, **indywidualne zajęcia logopedyczne** dla dzieci z rozpoznanymi trudnościami.
- Zajęcia grupowe rozwijające komunikację i umiejętności językowe, np. **"Zabawy z głoskami", "Gimnastyka buzi i języka"**.
- Terapia uwzględniająca **wsparcie dzieci z SPE**

C. Logopedia w codziennym nauczaniu

- Szkolenie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i wychowawców z zakresu **elementów profilaktyki logopedycznej**.
- Włączanie ćwiczeń językowych do codziennych zajęć dydaktycznych – np. **"językowe rozgrzewki"** na początku lekcji.
- Tworzenie materiałów dydaktycznych rozwijających mowę, np. **gry planszowe, karty pracy, teatrzyki artykulacyjne**.

D. Działania twórcze i wspierające komunikację

- **Teatrzyk logopedyczny** – scenki z udziałem uczniów, ćwiczące wymowę i intonację.
- **Gazetka "Słówko miesiąca"** – promująca poprawną wymowę i ciekawe słownictwo.
- **Dzień Mowy i Komunikacji** – akcja promująca świadomość językową w całej szkole.
- Projekty klasowe typu: **"Opowiem Ci bajkę"**, (nagrane przez uczniów bajki z trudnymi głoskami).

Plan działania – roczny harmonogram

Miesiąc	Działania
Wrzesień	Badania przesiewowe, spotkania z rodzicami, kwalifikacje do terapii
Październik	Rozpoczęcie terapii, gazetka „Słówko miesiąca”, zajęcia grupowe
Listopad	Szkolenie nauczycieli z profilaktyki logopedycznej
Grudzień	Świąteczny Teatrzyk Logopedyczny
Styczeń	Ewaluacja I semestru
Luty	„Dzień Mowy i Komunikacji”
Marzec	Konkurs recytatorski – „Głośno i wyraźnie”
Kwiecień	Wiosenny przegląd postępów, konsultacje z rodzicami
Maj	Nagrania audio uczniów „Opowiem Ci bajkę”
Czerwiec	Podsumowanie- analiza, efektywność prowadzonych zajęć. Nagradzanie uczniów za uczestnictwo w zajęciach.

Promocja i budowanie marki szkoły

- Stała zakładka „Logopedia w naszej szkole” na stronie internetowej z poradami, zdjęciami, przykładami ćwiczeń.
- Organizacja **Dnia Otwartego Gabinetu Logopedycznego** – prezentacja działań dla rodziców i dzieci.
- Współpraca z lokalnymi poradniami i specjalistami.

Zakładane efekty i korzyści

- Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z problemami w komunikacji.
- Zwiększenie komfortu i pewności siebie uczniów – lepsze wyniki w nauce i relacjach społecznych.
- Silna identyfikacja szkoły jako placówki **wspierającej dzieci z trudnościami rozwojowymi**.
- Wzrost zaufania rodziców – szczególnie rodzin dzieci z orzeczeniami i opiniami.
- Zwiększenie atrakcyjności szkoły jako miejsca z **indywidualnym podejściem i specjalistycznym wsparciem**.

III. „Rozwiń skrzydła” praca z uczniem zdolnym

Posiadane atuty:

- nauczyciele z pasją,
- klimat szkoły sprzyjający uczeniu się,
- indywidualna praca nauczyciela z uczniem na lekcji oraz w zajęciach pozalekcyjnych,
- podejście do ucznia, motywowanie i angażowanie do udziału w konkursach przedmiotowych, muzycznych, plastycznych,
- poświęcanie uczniom czasu na przygotowanie do udziału w konkursach,
- wspieranie aktywności, wzmacnianie, uczenie radzenia sobie z niepowodzeniami,
- motywacja i ciekawość poznawcza dzieci zdolnych,
- dobra współpraca ze środowiskiem rodzinnym

Uzasadnienie:

W szkole pracują nauczyciele, którzy rzetelnie i odpowiedzialnie traktują swoją pracę; to nauczyciele z pasją. Ich praca, zaangażowanie, odpowiedzialność, poszukiwanie ciekawych metod, rozwój osobisty, wpływa pozytywnie na ucznia, na jego aktywność i motywację. Przedmiotowcy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, specjaliści, rozpoznają wśród swoich

wychowanków tych, którzy wyróżniają się pilnością, umiejętnościami, zdolnościami, sukcesami. Każdy uczeń, może posiadać uzdolnienia, a żeby je rozwijać potrzeba jest nieustanna praca i zaangażowana postawa nauczyciela.

Nasza szkoła stwarza klimat i warunki do rozwoju każdego dziecka, ale szuka szczególnej przestrzeni i szans dla dzieci uzdolnionych, wspiera aktywności, uczy jak się uczyć, daje poczucie własnej wartości, pokazuje w czym uczeń jest dobry. Nauczyciele podchodzą do ucznia indywidualnie, rozpoznają jego mocne strony, zapraszając do uczestniczenia w konkursach, proponując dodatkowe formy aktywności na miarę jego uzdolnień i zainteresowań, otaczając ucznia życzliwością, taktując podmiotowo, z empatią.

Praca z uczniem zdolnym przynosi korzyści uczniowi, szkole i społeczeństwu. Uczeń zdolny w szkole to przyszły obywatel, lider, innowator, społecznik.

Praca z uczniem zdolnym to kierunek naszej szkoły, który wpływa nie tylko na ucznia, ale na jakość całej społeczności szkolnej i lokalnej. Inwestycja w talenty uczniów to inwestycja w przyszłość.

Potrzebne zasoby:

Aby „Rozwijać skrzydła” naszym uczniom:

- zasadne jest rozdysponowanie godzin do dyspozycji dyrektora na koła zainteresowań dla zdolnych uczniów;
- kadra pedagogiczna weźmie udział w doskonaleniu zawodowym celem zdobycia umiejętności i doświadczenia w pracy z uczniem zdolnym, poznawania ciekawych metod, wykorzystywania nowoczesnych narzędzi cyfrowych oraz tego co jest niezbędne do stworzenia dobrej atmosfery pracy;
- oczekujemy na dobrą współpracę z organem prowadzącym w celu pozyskiwania środków na organizację zadań i zapewnienia możliwości transportu w celu dowiezienia uczniów na konkursy odbywające się poza szkołą.

Plan działania:

- **Diagnoza i rozpoznanie ucznia zdolnego**
- **Określenie potrzeb ucznia zdolnego**
- **Indywidualizacja nauczania ucznia zdolnego**
- Przydzielanie uczniom zdolnym zadań problemowych, polegających na samodzielnym wyszukiwaniu informacji z różnych źródeł
- Wprowadzanie treści edukacyjnych, które wykraczają poza podstawę programową
- Zachęcanie do pomocy w nauce rówieśnikom
- Proponowanie pracy metodą projektów

Formy wsparcia

- Organizowanie konkursów wewnątrzszkolnych;
- Przygotowywanie i udział w konkursach przedmiotowych i konkursach tematycznych o zasięgu gminnym, powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim:
- Gminny Konkurs Ortograficzny dla klas 1-3
- Średniowieczne Dyktando Gminne dla klas 4-8
- Gminny Konkurs Recytatorski dla klas 1-3 i oddziałów przedszkolnych
- Ogólnopolski Konkurs Matematyczny „Kangur Matematyczny”, „Orzeł Matematyczny”
- Konkurs ekologiczny dla klas 4-8
- Inne konkursy tematyczne

3. Zajęcia pozalekcyjne

- koła programowania, koło matematyczne- klasy 1-3
- koło chemiczne, matematyczne, medialne - klasy 4-8
- Udział w pracach badawczych, eksperymentach, projektach, związanych z zainteresowaniami uczniów, inspirowanie uczniów do własnych poszukiwań
- Festiwal Talentów (różnorodność talentów, pasji, zainteresowań)
- Przedsiębiorczość - edukacja finansowa we współpracy ze Spółdzielczym Bankiem w Kołaczkwie - projekty, programy, konkursy. Realizacja edukacji finansowej
- może odbywać się poprzez zajęcia: językowe, matematyczne, plastyczno –
- techniczne, informatyczne; quiz wiedzy z ekonomii.

Współpraca ze specjalistami(pedagog, psycholog) w celu prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego:

Dbałość nauczyciela o dobre samopoczucie ucznia, pomoc w ewentualnych trudnościach związanych z jego uzdolnieniami i wspieranie w budowaniu zdrowych relacji z rówieśnikami.

Kształtowanie umiejętności społecznych: współpraca w grupie, komunikacja, asertywność i radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych.

Współpraca z pedagogiem szkolnym w zakresie niwelowania trudności, wsparcie ucznia.

Współpraca z rodzicami

Utrzymywanie regularnych kontaktów z rodzicami w celu wymiany informacji o postępach dziecka, jego potrzebach i ewentualnych trudnościach.

Wspólne planowanie, decydowanie i realizacja działań wspierających rozwój ucznia.

Wsparcie w domu-stwarzanie odpowiednich warunków do nauki i rozwoju dziecka, rozbudzanie jego ciekawości i zachęcanie do samodzielnej pracy.

IV. Pamięć i Tradycja

Posiadane atuty:

- Szkoła pomnik ku czci Pomordowanych SOKOLNICZAN;
- Silna więź wielopokoleniowa zbudowana na fundamencie historii miejscowości;
- Społeczność lokalna zaangażowana w pomoc i życie szkoły;
- Baza do kształcenia modelu absolwenta zgodnego z wartościami, które reprezentuje postać królowej Jadwigi, patronki szkoły;
- Zaangażowani rodzice, mieszkańcy ;
- Korzyści z bliskości natury i silnych więzi ze społecznością lokalną- budynek powstał w czynie społecznym, wzmacnia to poczucie odpowiedzialności i przynależności.

Uzasadnienie:

Szkoła w Sokolnikach powstała w latach 1989/96. Zbudowana wysiłkiem społeczeństwa oraz władz lokalnych, jest darem serca od mieszkańców oraz miejscem, które szanuje i uczy tradycji, zgodnie z wartościami Patronki. Jej wyróżnikiem jest Pamięć i Tradycja; pamięć o tych, którzy szkołę budowali i tworzyli, tradycja, sposób, w jaki ludzie przekazują sobie różne zwyczaje, obyczaje i wartości z pokolenia na pokolenie i które mają znaczenie dla naszej teraźniejszości. Pomaga budować tożsamość placówki, poczucie przynależności wśród uczniów i nauczycieli oraz integrować społeczność szkolną. Prowadzone przez szkołę w Sokolnikach działania -uroczystości, obrzędy, zwyczaje powtarzane z roku na rok, tworzą charakter szkoły.

Plan działania:

Korzystając z wiedzy oraz doświadczenia przeszłych pokoleń, pokazujemy naszym dzieciom świat wartości, kultury i obyczajów. Patrząc w przyszłość, nie możemy zapominać o przeszłości, o tym kim jesteśmy i skąd się wywodzimy. Realizując Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły oraz Podstawę Programową uczymy dzieci i młodzież patriotyzmu, ukazujemy piękno Polski, w tym regionu, zachęcamy do aktywnego uczestnictwa w szkolnych i lokalnych inicjatywach, co w konsekwencji prowadzi do wzbogacania życia kulturowego młodych ludzi, integracji społeczności szkolnej i lokalnej, a także do zachowania dziedzictwa dla przyszłych pokoleń, pogłębiania wiedzy na temat regionu, ale przede wszystkim do poznania historii, kultury i tradycji “ małej Ojczyzny”. Nasze działania obejmują:

1. Organizowanie warsztatów z udziałem mieszkańców, zaproszonych osób (np. historyk, pracownik muzeum), zajęć artystycznych dla dzieci i młodzieży poświęconych historii, kulturze i tradycjom lokalnym oraz narodowym:
 - a. związanych ze Świętami- warsztaty i kiermasz ozdób świątecznych, Jasełka, konkurs na wielkanocną Palmę, zwyczaje świąteczne,

- b. obrzędami -Powitanie wiosny,
 - c. obchodami Dnia Patrona szkoły.
- 2. Świątowanie lokalnych i państwowych rocznic:
 - a. Rocznic pomordowanych Sokolniczan,
 - b. Rocznic Odzyskania Niepodległości,
 - c. Rocznic Konstytucji 3 Maja.
- 3. Prowadzenie koła regionalnego, w ramach którego uczniowie:
 - a. poznają tradycje Wielkopolski;
 - b. przygotowują prezentacje multimedialne na temat wielkopolskiej tradycji, dziedzictwa kulturowego, potraw regionalnych;
 - c. opracują grę terenową związaną z historią, kulturą, przyrodą regionu.
 - d. prowadzą wywiady z mieszkańcami.
- 4. Organizowanie festynów rodzinnych promujących tradycje i zwyczaje lokalnej społeczności.
- 5. Współpraca z lokalnymi instytucjami kulturalnymi, w tym z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kołaczkowie, Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, Muzeum Dzieci Wrzesińskich, Muzeum Regionalnym Ziemi Pyzderskiej.
- 6. Wycieczki do skansenów Wielkopolski – Szreniawa, Dziekanowice, Biskupin.
- 7. Organizowanie warsztatów „Wielkopolska Kuchnia” , podczas których uczniowie nauczą się przygotowywania potraw regionalnych: Pyry z gzikiem, Szneka z glancem, Plendze i inne.
- 8. Organizowanie Konkursu wiedzy o Wielkopolsce.
- 9. Udział w konkursie plastycznym „Wielkopolanka w folklorze”.
- 10. Realizacja projektu: Szkoła centrum pamięci i tradycji, a w nim:
 - a. Założenie cyfrowej kroniki szkoły
 - b. Dzień Patrona
 - c. Obchody jubileuszu szkoły
- 11. Promocja działań w mediach społecznościowych i na stronie szkoły.

Potrzebne zasoby: *działania konieczne do podjęcia w celu zbudowania silnej marki szkoły*

- Godziny na realizację zajęć pozalekcyjnych (koło regionalne- 1 godz. w tygodniu)
- Kreatywny nauczyciel, który zainspiruje dzieci i młodzież do uczestnictwa w zajęciach.

- Bank pomysłów, determinacja w tworzeniu projektów w celu pozyskania dofinansowania na działania-współpraca nauczycieli
- Nawiązanie współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, Muzeum Dzieci Wrzesińskich, Muzeum Regionalnym Ziemi Pyzdurskiej jako źródło i kopalnia wiedzy, materiałów, form i przestrzeni do prowadzenia edukacji czego efektem będzie wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły, rozwój kompetencji uczniów oraz promocja dziedzictwa kulturowego.
- Pozyskanie osób do współpracy- rodzice, mieszkańcy, sponsorzy, instytucje lokalne i inne.
- Sprzęt cyfrowy typu: kamera, dyktafon, sprzęt komputerowy(jest na stanie szkoły).
- Scenariusze obchodów rocznic i świąt państwowych(własne autorstwo, pozyskane z Internetu, czasopism, Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej dostępnej dla szkół;
- Wykorzystanie innych platform edukacyjnych.
- Transport, który pozwoli na udział w wycieczkach i zaplecze finansowe na ten cel.

Potencjalne efekty i korzyści:

- **Wzbogacenie oferty edukacyjnej:**

Prowadzone działania i formy zajęć pozalekcyjnych są atrakcyjne dla uczniów. Muzea oferują unikalne zajęcia, warsztaty i wystawy, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, które uzupełniają tradycyjne metody nauczania.

- **Rozwój kompetencji i tożsamości uczniów:**

Pielęgnowanie tradycji pomaga uczniom zrozumieć, kim są, skąd pochodzą i jakie wartości są dla nich ważne, szczególnie w dobie komputeryzacji i Internetu. Podejmowane działania rozwijają umiejętności obserwacji, analizy, krytycznego myślenia, komunikacji i współpracy.

- **Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich oraz budowanie więzi społecznych:**

Poprzez kontakt z historią i dziedzictwem kulturowym, uczniowie budują poczucie tożsamości i przynależności. Kultywowanie pamięci o ludziach, czasach, które mają wpływ na teraźniejszość sprzyja integracji i wzmacnianiu więzi międzypokoleniowej.

- **Promowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze:**

Wizyty w muzeum uczą doceniania kultury i sztuki, zachęcając do dalszego eksplorowania dziedzictwa.

- **Integracja środowiska szkolnego:**

Wspólne wyjścia do muzeum, projekty edukacyjne czy warsztaty integrują uczniów, nauczycieli i rodziców.

Inspirowanie do działania: Znajomość tradycji i historii może inspirować do podejmowania nowych działań i rozwijania własnych pasji.

V. Edukacja STEAM – przestrzeń doświadczania, kreatywnej pracy oraz zabawy

Posiadane atuty:

- Bogate wyposażenie szkoły w zestawy Klocków Lego i Klocków Korbo.
- Przygotowana kadra pedagogiczna, prowadząca zajęcia z dziećmi w oddziałach przedszkolnych, kl. I-III oraz kl. IV-VI.
- Możliwość korzystania z gotowych scenariuszy i własnych pomysłów.
- Baza do prowadzenia zajęć.

Uzasadnienie:

Szkoła w Sokolnikach, posiadając bardzo bogate zaplecze dydaktyczne w postaci klocków LEGO oraz klocki KORBO, stwarza uczniom klas I-III i IV-VI, warunki do rozwoju na wielu płaszczyznach wg koncepcji STEAM. LEGO Education SPIKE Essential czy LEGO Education SPIKE Primea, Klocki KORBO, zakupione w ramach projektu „Laboratoria przyszłości” Cyfrowa szkoła Wielkopolska, wykorzystywane w codziennej pracy, pozwalają rozwijać umiejętności uczniów w zakresie edukacji językowej, matematycznej, społecznej emocjonalnej. Od prostych projektów po nieograniczone możliwości kreatywnego projektowania, KORBO, SPIKE Essential, SPIKE Prime pomaga uczniom/dzieciom ćwiczyć podstawowe umiejętności STEAM potrzebne w codziennym życiu i na dalszych etapach nauki. Zajęcia w wykorzystaniem klocków prowadzone są w w/w oddziałach na zajęciach lekcyjnych podczas realizacji Podstawy Programowej natomiast w klasach IV-V podczas zajęć pozalekcyjnych. Szkoła posiada również bogate zaplecze dydaktyczne w postaci kolorowych KLOCKÓW LEGO DUPLO tworzące nietuzinkowe pracownie w oddziałach przedszkolnych naszej szkoły:

- **maluchy:**

1. Mój świat XL
2. Zwierzęta
3. Ludziki
4. Emocje
5. Zestaw kreatywny DUPLO

- **4-5 latki:**

1. Steam Park
2. Mój świat XL

3. Litery
4. Opowieści
5. Zwierzęta
6. Ludziki
7. Zestawy kreatywne DUPLO

- **zerówka:**

1. Steam Park
2. Coding Express
3. Rury
4. Tech Machines
5. FIRST LEGO League

Piękne, kolorowe duże zestawy klocków czerpią z tego co bliskie każdemu dziecku, pomagając w rozwijaniu wrodzonej ciekawości, chęci tworzenia oraz badania i odkrywania otaczającej rzeczywistości. To początki nauki kodowania i zdobywania umiejętności XXI wieku! Dzieci poznają świat nauki, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki poprzez kreatywną zabawę. Zajęcia z wykorzystaniem klocków cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem oraz stanowią oryginalną formę nauki przez zabawę i stanowią wyróżnik w codziennej pracy przedszkola oraz szkoły.

Plan działania:

1. Organizowanie warsztatów z udziałem dzieci i rodziców.
2. Organizowanie warsztatów, zajęć otwartych dla innych nauczycieli z gminy oraz powiatu.
3. Świątowanie Dnia Klocków Lego.
4. Organizowanie festynów rodzinnych, pikniku naukowego promujących STEAM.
5. Współpraca z innymi przedszkolami w celu propagowania edukacji z wykorzystaniem klocków LEGO I KORBO.
6. Organizowanie Konkursu budowania z klocków LEGO/ KORBO lub wystaw prac uczniów może promować szkołę w środowisku lokalnym i angażować uczniów w kreatywne działania.
7. Promocja działań w mediach społecznościowych i na stronie szkoły. Szkoła może wykorzystać zdjęcia i filmy z budowania modeli LEGO lub z zajęć z klockami do promocji w mediach społecznościowych, na stronie internetowej lub w materiałach reklamowych.

Potrzebne zasoby:

- Godziny na realizację zajęć pozalekcyjnych (koło programowania/kodowania), dodatkowe zajęcia w oddziałach przedszkolnych.
- Kreatywny nauczyciel, który zainspiruje dzieci i młodzież do uczestnictwa w zajęciach.
- Możliwość doskonalenia zawodowego w obszarze STEAM-szkolenia dla nauczycieli.
- Dofinansowanie w celu prowadzenia szkoleń dla nauczycieli w zakresie metod, form i pomysłów dla pracy z wykorzystaniem klocków.
- Bank pomysłów, determinacja w tworzeniu projektów w celu pozyskania dofinansowania na działania-współpraca nauczycieli.
- Nawiązanie współpracy z innymi placówkami posiadającymi takie pracownie jako źródło pomysłów, sprawdzonych metod, materiałów, form i przestrzeni do prowadzenia edukacji steamowej, czego efektem będzie wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły i przedszkola, rozwój kompetencji uczniów/ dzieci oraz promocja placówki.
- Pozyskanie osób do współpracy- rodzice, mieszkańcy, sponsorzy, instytucje lokalne i poza lokalne, studenci.
- Dostęp do cyfrowych aplikacji z narzędziami, dzięki którym użytkownik projektuje i buduje w trybie 3D.

Potencjalne efekty i korzyści:

Rozwój umiejętności STEAM:

Klocki LEGO oraz Klocki KORBO pomagają rozwijać umiejętności z zakresu nauki, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki; rozwijają umiejętności kluczowe potrzebne w dorosłym życiu, umiejętności rozwiązywania problemów, krytyczne myślenie, współpracę oraz kompetencje społeczne i emocjonalne.

Kreatywność i innowacyjność:

Budowanie z klocków LEGO/KORBO rozwija kreatywność, wyobraźnię i umiejętność rozwiązywania problemów.

Praca zespołowa:

Zajęcia z wykorzystaniem klocków to praca zespołowa, która uczy współpracy i komunikacji.

Promocja szkoły:

Unikalny charakter projektów LEGO/KORBO jest ciekawym wyróżnikiem szkoły i przyciągnąć uwagę potencjalnych uczniów/wychowanków i rodziców.

WYRÓŻNIKI – Szkoła w Bieganowie, dyrektor Anna Zimna, 08.07.2025

Wyróżniki dla SP im. H. Konopackiej w Bieganowie :

- a) integracyjny charakter szkoły
- b) szkoła nastawiona na sport
- c) edukacja ekologiczna jako kontynuacja wizji szkoły korzystającej z OZE
- d) zdolność samodzielnego pozyskiwania środków zewnętrznych

Posiadane atuty :

ad a. obecność specjalistów

środowisko sprzyjające rozwojowi - przestrzeń / atmosfera/ pomoce i wyposażenie
umiejętność współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym
edukacja włączająca (inkluzyjna) jako filozofia szkoły

ad b. wysokie osiągnięcia na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim,
ogólnopolskim

nowo wyremontowana sala gimnastyczna z zapleczem
dodatkowe zajęcia sportowe dla dzieci oraz dorosłych
drużyna unihokeja wraz z wykwalifikowanym trenerem

ad c. wysokie osiągnięcia na szczeblu gminnym, powiatowym oraz wojewódzkim

szereg licznych akcji i projektów ekologicznych
nowo wyposażona pracownia przyrodnicza
realizacja grantów dotyczących ekologii

ad d. realizacja zajęć dodatkowych

podniesienie jakości pracy szkoły
organizacja półkolonii letnich oraz zimowych
wzbogacenie bazy dydaktycznej oraz infrastruktury

Działania do podjęcia :

- utworzenie oddziału integracyjnego dla uczniów/ dzieci z orzeczeniami
- utworzenie oddziału sportowego (klasy sportowej) dla uczniów z gminy Kołaczkowo
- utworzenie przestrzeni / infrastruktury ekologicznej - ogród ekologiczny jako doświadczanie świata - przestrzeń edukacyjna, wychowawcza i terapeutyczna - szkoła posiada duży teren z możliwością rozwoju.

WYRÓŻNIKI – Szkoła w Grabowie Królewskim, dyrektor Ilona Swędrowska, 07.07.2025

W nawiązaniu do korespondencji mailowej i postawionych w niej kwestii, pragnę bezzwłocznie się do niej odnieść, ukazując swoje spostrzeżenia w tym temacie.

Dziękuję za zapytanie dotyczące wyróżników prowadzonych przez naszą szkołę oraz związanych z nią planami działań w celu budowy silnej marki. Prowadzenie efektywnej działalności edukacyjnej wymaga zarówno zrozumienia specyfiki lokalnej społeczności, jak i dostosowania oferty do jej potrzeb.

Poniżej przedstawiam propozycję wyróżników oraz plan działania dla Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy, której obecnie jestem dyrektorem.

1. Oddziały specjalne i integracyjne

Wspieranie dzieci z różnymi potrzebami edukacyjnymi jest kluczowe w tworzeniu inkluzyjnego środowiska. Oddziały integracyjne nie tylko promują koegzystencję dzieci z niepełnosprawnościami, ale również rozwijają umiejętności społeczne wszystkich uczniów.

Pragnę dodać kilka istotnych uwag dotyczących sytuacji dzieci z naszej gminy oraz możliwości, jakie stwarza utworzenie oddziałów specjalnych i integracyjnych w naszej szkole.

Obecnie wiele dzieci z naszej gminy jest wywożonych do Wrześni wcześniej rano, co wiąże się z wieloma niewygodami oraz obciążeniem dla samych uczniów. Dzieci spędzają długie godziny w transportach, co prowadzi do zmęczenia i negatywnie wpływa na ich codzienną aktywność oraz efektywność w nauce. Taki stan rzeczy nie sprzyja ich ogólnemu rozwojowi, a także prowadzi do frustracji rodziców związanych z długimi dojazdami i nieefektywnym wykorzystaniem czasu. Wprowadzenie oddziałów specjalnych i integracyjnych w naszej szkole pozwoliłoby na zaspokojenie potrzeb edukacyjnych - może nie wszystkich od razu, ale wierzę, że z czasem na pewno - dzieci w gminie, co jest kluczowe w kontekście rosnącej liczby uczniów wymagających wsparcia specjalistycznego. Uczniowie nie musieliby jeździć do Wrześni, co zredukowałoby czas spędzany w transporcie i umożliwiłoby im lepszą koncentrację na nauce.

Ponadto działające oddziały specjalne i integracyjne w naszej szkole miałyby potencjał do generowania dodatkowej subwencji, co może przyczynić się do zwiększenia funduszy na rozwój placówki. Dzięki temu możemy oferować jeszcze lepsze wsparcie dla uczniów oraz inwestować w nowoczesny sprzęt czy programy edukacyjne. Pieniądze pozostające w gminie, zamiast trafiać do innej lokalizacji (jak Września), mogą być wykorzystane na rozwój infrastruktury edukacyjnej oraz innych potrzeb lokalnej społeczności. Taki model finansowy promuje rozwój gminy oraz jej samozadowolenie i dynamiczny rozwój.

Stworzenie oddziałów specjalnych i integracyjnych w naszej szkole niewątpliwie odpowiada na realne potrzeby dzieci z naszej gminy, eliminując problem długich dojazdów oraz zwiększając jakość edukacji. Propozycja taka nie tylko przyczyni się do poprawy komfortu życia uczniów - pamiętać należy, że dziecko dla nas najważniejsze - ale także wzmocni naszą społeczność lokalną poprzez zatrzymanie funduszy w gminie.

Mam nadzieję, że te dodatkowe argumenty pomogą w podjęciu decyzji o dalszym rozwoju naszej szkoły z zachowaniem lokalnych potrzeb społecznych i edukacyjnych.

2. Zajęcia z wykorzystaniem salki sensorycznej

Sala sensoryczna pomaga w rozwijaniu zdolności dzieci, które z różnych względów potrzebują dodatkowego wsparcia – zarówno sensorycznego, jak i emocjonalnego. To szczególnie ważne

w kontekście dzieci z SPE. Zasoby, które posiadamy i ich odpowiednie wykorzystanie, mogą znacząco zwiększyć atrakcyjność oferty naszej szkoły.

3. Obcowanie z naturą

Edukacja w naturalnym środowisku sprzyja rozwojowi dzieci oraz zwiększa ich zainteresowanie naukami ścisłymi i ekologicznymi. Możliwość zabaw na świeżym powietrzu oraz korzystania z terenów zielonych w walce z kryzysem klimatycznym skutkuje wszechstronnym rozwojem.

Nasza lokalizacja na wsi, otoczona przyrodą, umożliwia organizację różnorodnych zajęć plenerowych, takich jak wycieczki, warsztaty ekologiczne czy zajęcia sportowe.

4. Stworzenie oddziału przedszkolnego dla 3-4 latków, w którym będziemy wykorzystywać metodę Montessori.

Ta unikalna filozofia edukacyjna opiera się na przekonaniu, że dziecko powinno być aktywnym uczestnikiem swojego procesu uczenia się, co umożliwia mu doświadczać świata od najmłodszych lat.

Wprowadzając metodę Montessori, stawiamy na rozwój indywidualnych talentów i umiejętności dzieci. Dzięki swobodnemu dostępowi do różnorodnych materiałów edukacyjnych oraz specjalnie zaprojektowanemu środowisku, dzieci mogą eksplorować, odkrywać i uczyć się w swoim własnym tempie. Każdy dzień w takim przedszkolu będzie pełen radości, ciekawych doświadczeń oraz wartościowych interakcji społecznych.

Stwórzmy odpowiednie warunki, aby przedszkole mogło funkcjonować jako miejsce, w którym dzieci będą czuły się bezpiecznie i swobodnie, a ich ciekawość świata zostanie w pełni wykorzystana. Organizacja przestrzeni (a takową niewątpliwie posiadamy), dostosowanie zajęć do potrzeb i zainteresowań maluchów oraz zatrudnienie wykwalifikowanej kadry nauczycieli, którzy będą wspierać dzieci w ich odkryciach, to kluczowe elementy, które uczynią naszą ofertę wyjątkową.

Dzięki otwarciu oddziału przedszkolnego opartego na metodzie Montessori moglibyśmy zaspokoić potrzeby dzieci z naszej gminy, dając im wspaniałą okazję do rozwoju i socjalizacji. Przyszłość naszej społeczności zależy od każdego z naszych najmłodszych członków, zatem stwórzmy im przestrzeń, w której będą mogły rozwijać swoje pasje i umiejętności od najmłodszych lat w ich lokalnym środowisku, szkole, która już funkcjonuje. Decyzja konkretna - dajmy szansę - poszerzmy ofertę szkoły! Nie bójmy się być otwarci na nowe możliwości!

5. Małe oddziały - brak anonimowości

Działanie w małych grupach pozwala na indywidualne podejście do każdego ucznia, co w znacznym stopniu podnosi jakość nauczania oraz integracji. Dzieci mają bardziej zindywidualizowane wsparcie i czują się bardziej zaopiekowane. Mniejsza liczba uczniów ułatwia nawiązywanie relacji między nauczycielami a uczniami, co przyczynia się do lepszego zrozumienia potrzeb uczniów.

6. Dofinansowanie do małej szkoły - ostatni pomysł, ale także realny!

W szczególności w kontekście polskiego systemu edukacji, najczęściej odnosi się do tzw. "dofinansowania do małych szkół" lub "dotacji dla szkół małoobwodowych". Program ten ma na celu wsparcie finansowe dla placówek, które prowadzą nauczanie w małych grupach, co często przekłada się na lepszą jakość edukacji.

- Aby szkoła mogła ubiegać się o takie dofinansowanie, zazwyczaj musi spełniać określone kryteria dotyczące liczby uczniów. W Polsce, dla szkół podstawowych, często minimalna liczba uczniów w klasie, aby kwalifikować się do wsparcia, wynosi 17 lub mniej uczniów na klasę.

- Szkoła również musi wykazać, że działa w kontekście lokalnych potrzeb edukacyjnych, co może obejmować zapewnienie dostępu do edukacji dzieciom z terenu wiejskiego lub obszarów o niskiej gęstości zaludnienia.

Dofinansowanie może przybierać różne formy, w tym bezpośrednie dotacje, subwencje od gminy lub fundusze krajowe przeznaczone na wspieranie edukacji w małych szkołach. Może ono obejmować zarówno wsparcie na pokrycie kosztów działalności (np. wynagrodzenia nauczycieli, materiały edukacyjne), jak i inwestycje w infrastrukturę (np. remonty, zakupy sprzętu).

Korzyści płynące z dofinansowania niewątpliwie umożliwiłoby małym szkołom utrzymanie stabilności finansowej, co jest kluczowe dla ich funkcjonowania i rozwoju.

Niewątpliwie wspiera tworzenie różnorodnych programów edukacyjnych i zajęć dodatkowych, co sprzyja indywidualnemu podejściu do ucznia i pozwala realizować program nauczania w mniejszych grupach, co jest korzystne dla uczniów.

Dofinansowanie małych szkół ma na celu wsparcie instytucji edukacyjnych, które funkcjonują w bardziej intymnych, sprzyjających nauce warunkach. Zmniejszenie liczby uczniów w klasach sprzyja lepszemu dostosowaniu programu nauczania do indywidualnych potrzeb uczniów, co przekłada się na ich efektywność i rozwój. Dofinansowanie tego typu pozwala na utrzymanie tych szkół, co z kolei może przyczynić się do stabilizacji społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich.

Plan działania

1. Zwiększenie współpracy z lokalną, gminną społecznością

Organizacja otwartych dni, festynów i warsztatów, które zjednoczą rodziców, dzieci oraz mieszkańców wsi.

Współpraca z lokalnymi izbami rzemieślniczymi oraz ekologicznymi, KGW, co może wspomóc w organizacji wspólnych wydarzeń.

2. Stworzenie unikalnego programu edukacyjnego

Warto skoncentrować się na uzupełnieniu oferty o zajęcia o tematyce ekologicznej oraz artystycznej np. prowadzenie zajęć w plenerze (np. edukacja leśna, warsztaty artystyczne).

3. Promocja walorów szkoły

Przygotowanie materiałów promocyjnych (ulotki, strona internetowa, fb, x, instagram) ukazujących nasze atuty oraz wyróżniki. Dostarczenie informacji do lokalnych mediów, co może wpłynąć na zwiększenie zainteresowania naszą szkołą.

4. Optymalizacja obwodów i finansowanie

Ubiegać się o dofinansowanie do małej szkoły.

Przeanalizowanie możliwości przekształcenia obwodów szkolnych, aby zwiększyć liczbę zapisanych uczniów (jednocześnie więcej szkół z gminy mogłoby się ubiegać o ww. dofinansowanie).

Rozpoczęcie działań w celu pozyskania dotacji oraz wsparcia finansowego z programów rządowych i unijnych.

5. Monitorowanie efektywności działań

Regularne badanie satysfakcji uczniów i rodziców z oferty edukacyjnej.

Elastyczne dostosowywanie programu w oparciu o zebrane opinie oraz zmieniające się potrzeby społeczności.

Podsumowanie

Wierzę, że z wyżej wymienionymi wyróżnikami oraz odpowiednim planem działania, nasza szkoła może stać się atrakcyjnym miejscem edukacyjnym, które przyciągnie uczniów oraz zyska uznanie w lokalnej społeczności. Szukajmy rozwiązań zamiast zamykania się w sztywnych ramach. Dziecko, jako istota ludzka, powinno być traktowane jako nadrzędna jednostka, a każdy dzień powinien być dla niego drogą do odkrywania swojego potencjału. Wspierajmy jego indywidualność, bądźmy otwarci na różnorodność potrzeb i marzeń, aby mogło rozwijać się w atmosferze zrozumienia i akceptacji. Każde dziecko zasługuje na to, by jego głos był słyszany, a jego pasje pielęgnowane, ponieważ w ten sposób możemy wspólnie budować przyszłość, w której rozwój jednostki jest fundamentem społeczeństwa. Nasza szkoła niewątpliwie może być takim miejscem- tylko zielonego światła brakuje! Liczę na dalszą współpracę oraz chęć wymiany doświadczeń w tym zakresie.